

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
AGENCJI RESTRUKTURYZACJI
i MODERNIZACJI ROLNICTWA**

2017

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
AGENCJI RESTRUKTURYZACJI
i MODERNIZACJI ROLNICTWA
ZA 2017 ROK**

Zatwierdził
Prezes Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

PREZES
Maria Fajger

2018 -05- 15

Maria Fajger

Opracowano w Departamencie Analiz i Sprawozdawczości

Warszawa 2018

SPIS TREŚCI

I.	DZIAŁALNOŚĆ ARiMR W 2017 ROKU	1
1.	Najważniejsze informacje o ARiMR	1
2.	Beneficjenci.....	6
3.	Podstawowe dane liczbowe za 2017 rok.....	7
II.	ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE ARiMR W 2017 ROKU	8
1.	Kierownictwo ARiMR	8
2.	Struktura organizacyjna	9
3.	Zatrudnienie	10
4.	Działalność informacyjna	12
5.	Wykorzystanie pomocy technicznej przez ARiMR w 2017 r.....	16
III.	REALIZACJA INSTRUMENTÓW POMOCY WSPÓŁFINANSOWANYCH Z FUNDUSZY UE	17
1.	Systemy wsparcia bezpośredniego.....	17
2.	Pomoc finansowa w ramach wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw.....	27
3.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020)	29
4.	Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020 (PO Rybactwo i Morze 2014-2020).....	64
5.	Realizacja zadań przejętych przez ARiMR z ARR.....	75
IV.	REALIZACJA INSTRUMENTÓW POMOCY KRAJOWEJ.....	84
1.	Preferencyjne kredytowanie rolnictwa i przetwórstwa produktów rolnych	84
2.	Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów bankowych	93
3.	Nieoprocentowana pożyczka dla producenta mleka, świń lub owoców i warzyw na sfinansowanie nieuregulowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym	95
4.	Nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych	96
5.	Ekwiwalenty za zalesienia gruntów rolnych w ramach pomocy krajowej.....	97
6.	Pomoc na przygotowanie wniosku o rejestrację nazw i oznaczeń geograficznych.....	98
7.	Dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich.....	98
8.	Program rekompensat za nieprzerwane nieutrzymywanie zwierząt w ramach bioasekuracji na lata 2015–2018	99
9.	Pomoc jednorazowa	100
	9.1 Pomoc finansowa producentowi rolnemu, który w latach 2015–2018 prowadził, co najmniej przez rok gospodarstwo, w którym są utrzymywane zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (sus scrofa) – refundacja do 50% wydatków poniesionych na dostosowanie gospodarstw do programu bioasekuracji.....	100
	9.2 Pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w wysokości co najmniej 70% danej uprawy na powierzchni występowania tej uprawy, w wyniku przymrozków wiosennych w 2017 r.....	100
	9.3 Pomoc finansowa producentowi rolnemu, który poniósł szkody w uprawach rolnych, lasach lub w budynkach służących do prowadzenia przez niego działalności rolniczej, spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu.....	101
	9.4 Pomoc finansowa producentowi rolnemu prowadzącemu w 2016 r. gospodarstwo, w którym utrzymywany jest drób, położone na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym określonych w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków	102
	9.5 Pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy.....	103

9.6	Pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 50% i mniej niż 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem w 2016 r. suszy, gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub ujemnych skutków przezimowania	103
9.7	Pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez suszę w 2015 r.	104
9.8	Dopłaty do sprzedanych sztuk świń pochodzących z chowu lub hodowli prowadzonej na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF)	105
V.	SYSTEM IDENTYFIKACJI I REJESTRACJI ZWIERZĄT (IRZ)	106
VI.	SYSTEM IDENTYFIKACJI DZIAŁEK ROLNYCH (LPIS).....	108
VII.	SYSTEM KONTROLI	114
1.	Audyty i kontrole działalności ARiMR.....	114
2.	Kontrole beneficjentów w ramach instrumentów realizowanych przez ARiMR	124
VIII.	WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ	142
IX.	GOSPODARKA FINANSOWA	145
1.	Realizacja planu finansowego Agencji w 2017 r.....	145
2.	Windykacja należności	148
X.	ZAŁĄCZNIKI.....	157
	Załącznik 1. Podmioty wpisane do ewidencji producentów	159
	Załącznik 2. Realizacja pomocy współfinansowanej z funduszy UE	160
	Załącznik 2.1. Systemy wsparcia bezpośredniego	160
	Załącznik 2.2. Wspólna organizacja rynków owoców i warzyw	179
	Załącznik 2.3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020	180
	Załącznik 2.4. Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014-2020.....	223
	Załącznik 3. Realizacja instrumentów pomocy krajowej.....	225
	Załącznik 4. Zrealizowane płatności w ramach programów współfinansowanych z UE w 2017 r.	241
	Załącznik 5. Realizacja planu finansowego ARiMR za 2017 r.....	242
XI.	SPIS WYKRESÓW I TABEL.....	247

I. DZIAŁALNOŚĆ ARiMR W 2017 ROKU

1. Najważniejsze informacje o ARiMR

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa została powołana w styczniu 1994 r. jako agencja rządowa, państwowa osoba prawna wspierająca przekształcenia strukturalne w rolnictwie i na wsi (ustawa z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Dz. U. z 1994 r. Nr 1, poz. 2). Nadzór nad ARiMR sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, natomiast w zakresie gospodarki finansowej i gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy UE – Minister Finansów.

W 2017 r. Agencja realizowała zadania na podstawie:

1. Ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 2137);
2. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077);
3. Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 kwietnia 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie nadania statutu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U., poz. 841);
4. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U., poz. 187, z późn. zm.);
5. Ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U., poz. 624 i 1503).

Zadania ARiMR określają również odrębne przepisy unijne i krajowe, m.in. w szczególności dotyczące płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, regulacji rynków rolnych, rozwoju obszarów wiejskich oraz prowadzenia rejestru zwierząt oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, a także innych czynności związanych z oznakowaniem bydła, owiec, kóz i świń.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przede wszystkim jako agencja płatnicza, a jednocześnie instytucja wdrażająca działania polityki państwa względem obszarów wiejskich, dystrybuuje środki finansowe na wspieranie rozwoju rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego oraz obszarów wiejskich. Przyspieszają one zmiany zachodzące na obszarach wiejskich w sferze produkcyjnej, a także pozytywnie oddziałują na środowisko oraz funkcje społeczne i kulturowe wpływając na:

- rozwój ekonomiczny podnoszący atrakcyjność obszarów wiejskich dla mieszkańców i przedsiębiorców;
- zwiększanie konkurencyjności sektora przetwórstwa rolnego dzięki poprawie jakości produktów rolnych i dostosowaniu oferowanych produktów do wymagań odbiorców;
- zrównoważony rozwój sektora rolnego gwarantujący zachowanie trwałości środowiska i walorów krajobrazu.

W pierwszym okresie funkcjonowania ARiMR zakres działalności obejmował przede wszystkim obsługę pomocy krajowej w postaci dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych oraz

obrotowych. Po wejściu Polski do struktur UE zakres działalności Agencji uległ istotnemu rozszerzeniu, jak również wzrosła różnorodność instrumentów wsparcia. Od 1 września 2017 r. ARiMR przejęła wszystkie zadania Agencji Rynku Rolnego związane z realizacją mechanizmów rynkowych, stając się jedyną agencją płatniczą w Polsce dla środków unijnych dla rolnictwa, zgodnie z ustawą z dnia 10 lutego 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa.

W 2017 r. ARiMR pełniła funkcje:

- agencji płatniczej realizującej płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej (w szczególności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego i mechanizmów rynkowych oraz PROW 2014–2020 i PO Rybactwo i Morze 2014–2020);
- instytucji wdrażającej systemy wsparcia bezpośredniego, większość działań PROW 2014–2020 i Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020, instrumenty pomocy krajowej oraz przejęte od 1 września 2017 r. mechanizmy rynkowe (środki przeciwdziałania zakłóceniom na rynku i zagrożeniom zdrowia);
- instytucji prowadzącej rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych (System IRZ), ewidencję producentów pełniącą m.in. rolę referencyjnego rejestru beneficjentów oraz system identyfikacji działek rolnych (LPIS) i danych przestrzennych GIS.

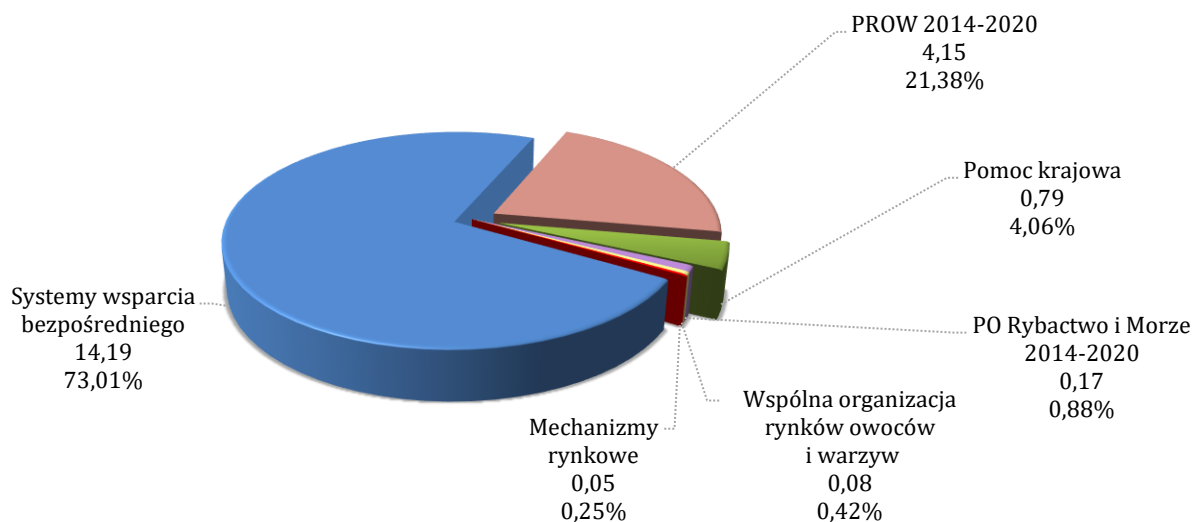
Kluczowym obszarem, za który odpowiada Agencja, jest efektywne wykorzystanie środków finansowych w ramach instrumentów współfinansowanych z funduszy unijnych i krajowych, do których należą:

- Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG), w ramach którego Agencja kontynuuje realizację instrumentów pomocy I filara WPR (systemy wsparcia bezpośredniego, mechanizmy wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, w tym m.in. w zakresie wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw oraz stabilizacji sytuacji na rynkach rolnych);
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), z którego finansowane są wszystkie działania dotyczące rozwoju obszarów wiejskich z PROW 2014–2020 oraz zobowiązania zaciągnięte w ramach działań realizowanych z PROW 2004–2006 oraz PROW 2007–2013 (II filar WPR);
- Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR), z którego finansowane są działania w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020;
- Budżet Państwa.

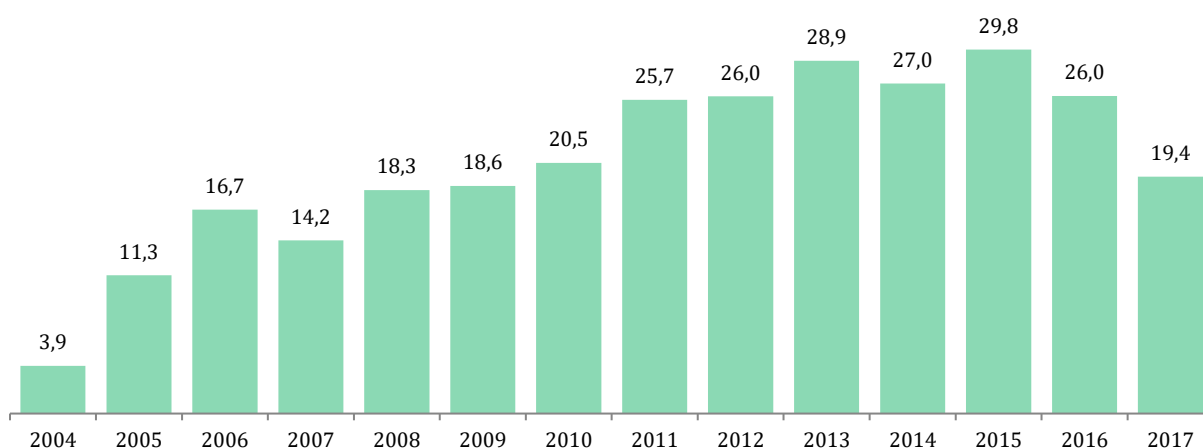
Instrumenty realizowane przez ARiMR, mają szeroki zakres i odpowiadają potrzebom rolnictwa, przetwórstwa żywności oraz mieszkańców wsi.

W latach 1994–2017 za pośrednictwem ARiMR rozdystrybuowano na programy pomocowe środki finansowe w wysokości 298,8 mld zł, w tym 19,4 mld zł w 2017 r. (Wykres 1, Wykres 2).

Wykres 1. Struktura udzielonego wsparcia przez ARiMR w 2017 r., w podziale na realizowane programy, w mld zł, wg stanu na 31.12.2017 r.

Wykres 2. Roczne transfery środków w ARiMR w latach 2004-2017, w mld zł, wg stanu na 31.12.2017 r.

Ważnym zadaniem Agencji w obszarze Wspólnej Polityki Rolnej I filara jest zwiększanie efektywności obsługi beneficjentów i sprawna realizacja wypłat w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, nazywanych płatnościami bezpośrednimi. Płatności bezpośrednie są głównym instrumentem wsparcia dochodów producentów rolnych. W 2017 r. ARiMR realizowała płatności z Kampanii 2016 i rozpoczęła realizację czternastej kampanii płatności bezpośrednich (Kampania 2017). Od 2004 r. do końca 2017 r. wypłacono producentom rolnym 157,4 mld zł.

W ramach II filara WPR w 2017 r. ARiMR realizowała płatności i uruchamiała kolejne nabory dla działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. Najważniejszym priorytetem PROW 2014–2020 jest poprawa konkurencyjności sektora rolnego z uwzględnieniem celów rolnośrodowiskowych. PROW 2014–2020 wspiera dalszą restrukturyzację i modernizację gospodarstw rolnych oraz rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. Realizacja zaplanowanych działań w tym zakresie pozwala na podjęcie coraz większych wyzwań konkurencyjnych na rynku UE i na rynkach pozaunijnych.

Istotnym elementem PROW 2014–2020 są działania wspierające modernizację słabszych ekonomicznie gospodarstw rodzinnych, mające na celu poprawę ich kondycji finansowej i wzmocnienie konkurencyjności. W ramach programu kontynuowane są również działania wspierające tworzenie miejsc pracy na wsi, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego. Oprócz środków z Unii Europejskiej Program realizowany jest przy wsparciu środków z budżetu państwa, samorządów oraz środków własnych beneficjentów pomocy.

Spośród działań/poddziałań/typów operacji uruchomionych w ramach PROW 2014–2020 oraz w ramach zobowiązań z PROW 2004–2006 i PROW 2007–2013 do końca grudnia 2017 r. wypłacono ponad 9,1 mld zł.

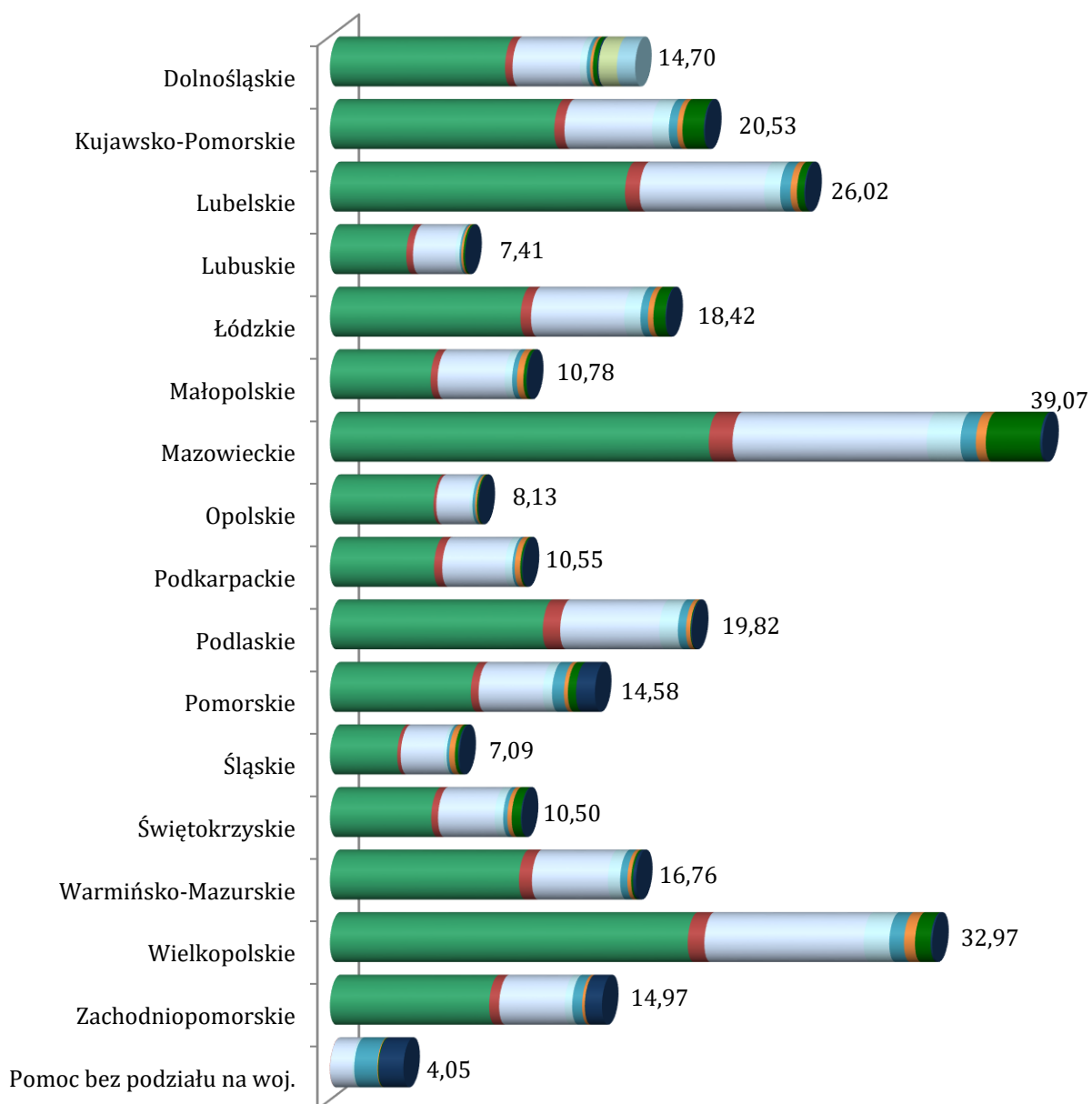
W 2017 r. ARiMR kontynuowała uruchamianie kolejnych naborów i wypłatę środków dla działań w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020. Program zakłada realizację sześciu priorytetów, w ramach których pomoc finansowa obejmuje nie tylko tradycyjnie rozumiane wsparcie sektora rybackiego, tak jak to miało miejsce w perspektywie finansowej 2007–2013. Program zawiera nowe komponenty, takie jak: rynek rybny, kontrola i egzekwowanie przepisów, gromadzenie danych oraz zintegrowana polityka morska, dotychczas finansowane z innych źródeł niż fundusze unijne. Wsparciem objęte zostało również rybołówstwo śródlądowe, akwakultura i w niewielkim zakresie przetwórstwo. Do końca 2017 r. wypłacono 171,6 mln zł.

W ramach mechanizmów rynkowych przejętych przez ARiMR z ARR (w tym delegowanych do KOWR) do 31 grudnia 2017 r. ARiMR wypłaciła 47,8 mln zł.

Ważną formą wsparcia gospodarki żywnościowej realizowaną przez ARiMR pozostaje w dalszym ciągu pomoc krajowa, polegająca na podejmowaniu przedsięwzięć finansowanych z budżetu państwa (m.in. kontynuowano dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych i kłuskowych). Do końca 2017 r. wypłacono 22,5 mld zł.

W ramach programów współfinansowanych z funduszy unijnych (łącznie z programem SAPARD) wypłacono beneficjentom 276,4 mld zł, w tym 18,6 mld zł w 2017 r. Największe wsparcie otrzymały województwa: mazowieckie – 39,1 mld zł, wielkopolskie – 33,0 mld zł i lubelskie – 26,0 mld zł (Wykres 3).

Wykres 3. Pomoc udzielona przez ARiMR w ramach programów współfinansowanych z funduszy unijnych w latach 2002–2017 w mld zł, według województw, wg stanu na 31.12.2017 r.

- Systemy wsparcia bezpośredniego
- PROW 2007–2013
- SPO 2004–2006 (Rolnictwo i Rybołówstwo)
- Wspólna organizacja rynków owoców i warzyw
- PO Rybactwo i Morze 2014–2020
- PROW 2014–2020
- PROW 2004–2006
- Program SAPARD
- PO Ryby 2007–2013
- Mechanizmy rynkowe

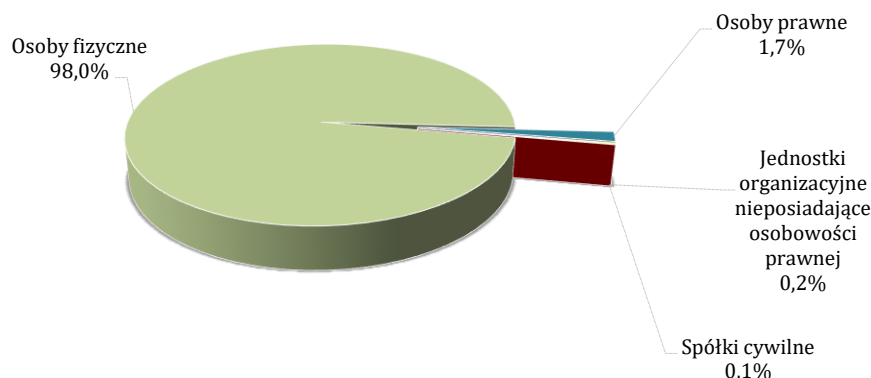
2. Beneficjenci

Beneficjentami pomocy ARiMR są:

- rolnicy;
- mieszkańcy wsi;
- mikroprzedsiębiorstwa;
- przedsiębiorstwa przetwórstwa rolno-spożywczego;
- samorządy lokalne;
- jednostki badawcze, doradcze i szkoleniowe;
- lokalne grupy działania;
- grupy producentów rolnych;
- Nadleśnictwa Lasów Państwowych;
- podmioty z sektora rybackiego.

W bazie ewidencji producentów ARiMR, w której znajdują się beneficjenci wsparcia dystrybuowanego przez Agencję, do końca 2017 r. zarejestrowanych było ponad 2,2 mln podmiotów. Zdecydowana większość to osoby fizyczne, stanowiące 98,0% wszystkich podmiotów występujących w bazie (Wykres 4). Pozostałe grupy beneficjentów to: osoby prawne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz spółki cywilne (Załącznik 1, Tabela 1). W 2017 r. do ewidencji wpisano blisko 52,5 tys. nowych podmiotów.

Wykres 4. Podmioty wpisane do ewidencji producentów rolnych ARiMR, wg stanu na 31.12.2017 r.

Ponadto w prowadzonym od 1 września 2017 r. przez Prezesa ARiMR Rejestrze uznanych organizacji charytatywnych i uprawnionych innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych, które były uprawnione do otrzymania od organizacji producentów i ich zrzeszeń bezpłatnie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży (według stanu na 31 grudnia 2017 r.) znajdowało się łącznie 6 580 podmiotów, w tym 179 jednostek organizacyjnych uznanych za organizacje charytatywne oraz 6 401 innych jednostek organizacyjnych lub osób fizycznych.

Od 1 września 2017 r. beneficjentami działań ARiMR stali się również uczestnicy programów szkolnych. W I semestrze roku szkolnego 2017/2018 z Programu dla szkół korzystało 1,8 mln uczniów.

3. Podstawowe dane liczbowe za 2017 rok

19,4 mld zł – kwota transferów
w ramach realizowanych instrumentów wsparcia

14,2 mld zł – kwota rocznych płatności
w ramach systemów wsparcia bezpośredniego

4,2 mld zł – kwota rocznych płatności w ramach PROW 2014-2020

0,2 mld zł – kwota rocznych płatności
w ramach PO Rybactwo i Morze 2014-2020

0,8 mld zł – kwota rocznych płatności w ramach pomocy krajowej

1,34 mln – liczba beneficjentów płatności bezpośrednich obsługiwanych
przez ARiMR w 2017 r.

II. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE ARiMR W 2017 ROKU

1. Kierownictwo ARiMR

Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa kieruje Prezes, powołany przez Prezesa Rady Ministrów RP na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Finansów.

W dniu 31 grudnia 2017 r. Kierownictwo ARiMR stanowili:

Maria Fajger	Zastępca Prezesa (od 15.01.2016 r. do 31.07.2017 r.), p.o. Prezesa ARiMR (od 1.08.2017 r. do 1.11.2017 r.), Prezes ARiMR (od 2.11.2017 r.);
Arkadiusz Szymoniuk	p.o. Zastępcy Prezesa (od 21.12.2016 r.);
Beata Orzołek	Zastępca Prezesa (od 8.06.2017 r.);
Tomasz Nowakowski	p. o. Zastępcy Prezesa (od 22.08.2017 r.);
Krzysztof Szymborski	Zastępca Prezesa (od 27.10.2017 r.);
Marek Deutsch	Zastępca Prezesa (od 3.11.2017 r.).
Barbara Okupniak – Stefańska	Dyrektor Departamentu Księgowości z powierzonymi obowiązkami Głównego Księgowego (od 25.06.2009 r.).

Ponadto w 2017 r. skład Kierownictwa Agencji stanowili:

Daniel Obajtek	Prezes (od 13.01.2016 r. do 1.03.2017 r.);
Halina Szymańska	Zastępca Prezesa (od 18.01.2016 r. do 13.06.2017 r.);
Jolanta Chmiel	Zastępca Prezesa (od 25.01.2016 r. do 23.03.2017 r.);
Dariusz Golec	p. o. Zastępcy Prezesa (od 13.04.2016 r. do 1.03.2017 r.), p. o. Prezesa (od 2.03.2017 r. do 31.07.2017 r.), p. o. Zastępcy Prezesa (od 1.08.2017 r. do 24.08.2017 r.);
Bartosz Grucza	Zastępca Prezesa (od 24.03.2017 r. do 26.10.2017 r.).

2. Struktura organizacyjna

Struktura ARiMR jest trzypoziomowa i składa się z: Centrali, 16 Oddziałów Regionalnych (po jednym w każdym województwie) oraz 314 Biur Powiatowych działających w każdym powiecie (za wyjątkiem miast na prawach powiatu) (Mapa 1).

Mapa 1. Biura Powiatowe ARiMR, wg województw

3. Zatrudnienie

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w Agencji zatrudnionych było 11 108 osób. W Biurach Powiatowych zatrudnionych było 6 086 osób (54,8%), w Oddziałach Regionalnych 3 815 osób (34,3%) i w Centrali Agencji 1 207 osób (10,9%) (Tabela 1). W 2017 r. zatrudnienie w Biurach Powiatowych wzrosło o 1,4%, w Oddziałach Regionalnych wzrosło o 5,1%, natomiast w Centrali wzrosło o 10,5%.

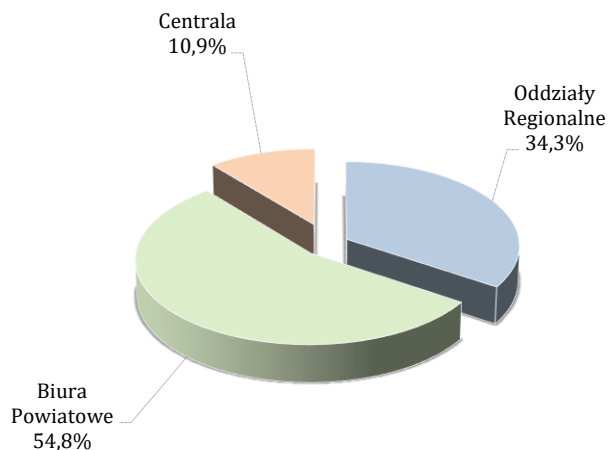
Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach terenowych ARiMR, wg województw, wg stanu na 31.12.2017 r.¹

L.p.	Województwo	Zatrudnienie w jednostkach terenowych	w tym	
			zatrudnienie w OR	zatrudnienie w BP
1	Dolnośląskie	454	184	270
2	Kujawsko-Pomorskie	570	215	355
3	Lubelskie	1000	366	634
4	Lubuskie	256	120	136
5	Łódzkie	721	268	453
6	Małopolskie	663	251	412
7	Mazowieckie	1334	471	863
8	Opolskie	278	126	152
9	Podkarpackie	700	258	442
10	Podlaskie	704	243	461
11	Pomorskie	396	191	205
12	Śląskie	437	171	266
13	Świętokrzyskie	549	219	330
14	Warmińsko-Mazurskie	514	222	292
15	Wielkopolskie	946	339	607
16	Zachodniopomorskie	379	171	208
RAZEM		9 901	3 815	6 086

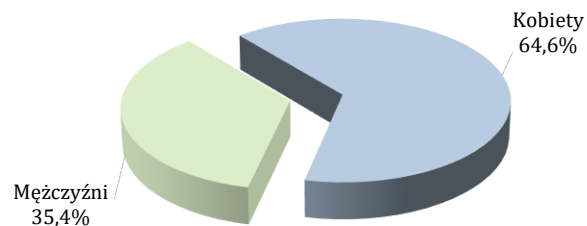
¹ Bez umów o zastępstwo.

Szczegółową charakterystykę zatrudnienia, wg stanu na 31 grudnia 2017 r. przedstawiają poniższe wykresy.

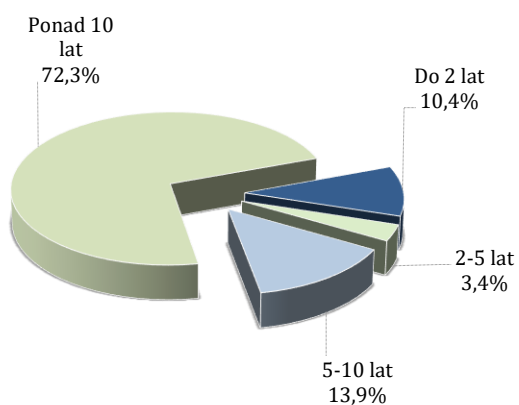
Wykres 5. Zatrudnienie w ARiMR, wg struktury organizacyjnej

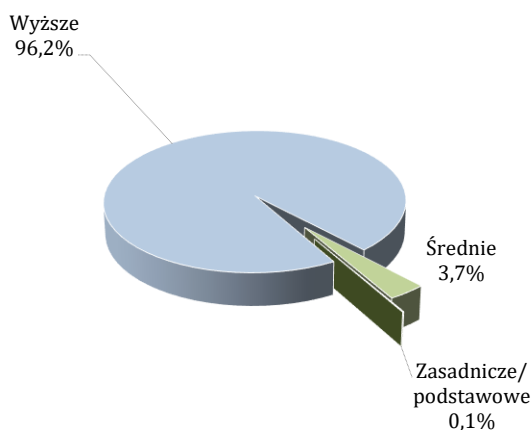
Wykres 6. Zatrudnienie w ARiMR, wg płci

Wykres 7. Zatrudnienie w ARiMR, wg stażu pracy

Wykres 8. Zatrudnienie w ARiMR, wg wykształcenia

4. Działalność informacyjna

W 2017 r. działania informacyjno-promocyjne ARiMR koncentrowały się na informowaniu o:

- pomocy dostępnej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020;
- wsparciu z budżetu krajowego rolników, którzy ponieśli straty spowodowane klęskami żywiołowymi lub chorobami zwierząt hodowlanych;
- zmianach w systemie realizacji dopłat bezpośrednich;
- zmianach w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt hodowlanych;
- wprowadzeniu obowiązku składania wniosków o dopłaty tylko w wersji elektronicznej;
- informowaniu o podziale zadań między ARiMR i KOWR.

Podjęto szereg działań przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych kanałów informacyjnych, aby pakiet niezbędnych wiadomości dotarł do jak największej liczby rolników i innych beneficjentów ARiMR. Najistotniejszym elementem kampanii były szkolenia prowadzone przez pracowników Agencji. W 2017 r. odbyło się 1 267 szkoleń, w których udział wzięło łącznie 30 029 rolników oraz pracowników Ośrodków Doradztwa Rolniczego (ODR).

W 2017 r. kontynuowana była współpraca z mediami: prasą, telewizją i radiem. Oddziały Regionalne ARiMR organizowały audycje radiowe i telewizyjne z udziałem swoich ekspertów w lokalnych rozgłośniach.

Kontynuowano również akcję o charakterze społecznym, polegającą na ufundowaniu Ochotniczym Strażom Pożarnym turek medycznych (97) przydatnych w akcjach ratunkowych.

Radio i telewizja

W ramach kampanii informacyjnej prowadzonej w telewizji wyemitowano, przygotowany we współpracy z TVP Regionalna i TVP Bydgoszcz, cykl 16 odcinków programu „Agroszansa”, w których pokazywano efekty wdrażania PROW 2007–2013 oraz informowano o pomocy dostępnej w ramach PROW 2014–2020. W TVP Regionalna i TVP3 Kraków zrealizowano cykl 10 audycji „Biznes na wsi”, w których omawiane były bieżące działania ARiMR. Ponadto wraz z TVP Szczecin zrealizowano cykl 12 audycji „Teraz Ryby”, w których omawiana była pomoc dla sektora rybackiego.

W TV Trwam wyemitowano 28 audycji „Wieś to też Polska”. W programie tym omawiane były działania aktualnie prowadzone przez ARiMR. Ponadto w tej stacji wyemitowano spot dotyczący przyjmowania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich w 2017 r.

Programy o bieżących działaniach prowadzonych przez ARiMR nadawane były także w TV Republika - powstało 5 audycji „Agro Info”.

W kampanię telewizyjną włączyły się również Oddziały Regionalne ARiMR, które razem z terenowymi oddziałami TVP przygotowały programy informujące o bieżącej działalności Agencji prezentujące m.in. przykłady dobrego wykorzystania wsparcia otrzymanego z ARiMR.

W 2017 r. kontynuowano współpracę z Redakcją Rolną TVP1, w ramach której eksperci z ARiMR brali udział w nadawanym od poniedziałku do piątku programie „Agrobiznes”, a także w emitowanym w niedzielę programie „Tydzień”. Przedstawiciele Agencji gościli również w audycjach nadawanych w stacjach regionalnych.

W 2017 r., w ramach współpracy z Programem 1 Polskiego Radia, zrealizowano cykl audycji o działaniach prowadzonych przez ARiMR, które emitowane były w „Sygnałach dnia” oraz w popołudniowym programie „Z kraju i ze świata”. O działaniach realizowanych przez Agencję można było również usłyszeć w innych rozgłoszeniach, zarówno ogólnopolskich, regionalnych, jak i lokalnych.

Dostarczane redakcjom informacje o zadaniach realizowanych przez ARiMR pojawiały się również w dziennikach radiowych i telewizyjnych, zarówno publicznych, jak i komercyjnych.

Prasa i portale internetowe

Informacje o działaniach i przedsięwzięciach realizowanych przez Agencję systematycznie przekazywane były do ponad 250 redakcji prasowych o zasięgu centralnym, regionalnym, lokalnym i branżowym oraz do informacyjnych portali internetowych. W sumie w 2017 r. ukazało się ponad 2 tys. artykułów i publikacji poświęconych działaniom podejmowanym przez ARiMR, m.in. w dziennikach: Rzeczpospolita, Nasz Dziennik, Dziennik - Gazeta Prawna, Super Express, Gazeta Polska Codziennie, w tygodnikach: Gazeta Polska, W Sieci, Do Rzeczy oraz w prasie regionalnej i branżowej, takiej jak: Super Agro, AGRO, Strefa Agro, Nasza Ziemia, Wieści Rolnicze, Gazeta Wiejska, Gazeta Sołecka, Gazeta Targowa, Gazeta Wrocławska, Gazeta Pomorska, Gazeta Pleszewska, Życie Pleszewa, Wieś Mazowiecka, Głos Powiśla, Biuletyn Miasta Lipsko, Gazeta Codzienna Nowiny, Dziennik Super Nowości, Tygodnik Krosno, Kurier Szczeciński, Zachodniopomorski Magazyn Rolniczy, Gazeta Krakowska, Przegląd Olkuski, Głos Myślenicki, Głos Podhalański, Głos Brzeski, Głos Proszowicki, Gazeta Lubuska, Lubuskie Aktualności Rolnicze, Moja Gazeta, Rolniczy Plus, Dziennik Bałtycki, Dziennik Pomorza, Gazeta Współczesna, Agrobiznes, Gazeta Wieści, Dziennik Łódzki, Gazeta Olsztyńska, Rolnicze ABC, Gazeta Częstochowska, Życie Częstochowy i Powiatu, Dziennik Zachodni, Panorama Oleśnicka, Wiadomości Dolnośląskie, Kurier Rolniczy, Nowiny Nyskie, Express Bydgoski, Gazeta Pomorska, Agrobudło, Biuletyn Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych. Ponadto o działaniach realizowanych przez ARiMR informowała Polska Agencja Prasowa oraz liczne portale internetowe, m.in.: Pierwszy Portal Rolny, farmer.pl, agronews.pl, onet.pl, wp.pl, interia.pl, wyborcza.biz, naszemiasto.pl, portalspozywczy.pl, dziennik.pl, agrofakt.pl, okiemrolnika.pl, strefaagro.pl, topagrar.pl, agropolska.pl, agri24.pl, sadyogrody.pl, wiadomoscirolniczePolska.pl, nowoczesnafarma.pl, gospodarz.pl, wiescirolnicze.pl, swiatrolnika.pl, wgospodarce.pl.

Opublikowano również 64 artykuły o uruchamianych działaniach z PROW 2014–2020 oraz innych zadaniach realizowanych przez ARiMR. Ponadto dla przedstawicieli mediów, rolników i innych beneficjentów przygotowano ok. 150 komunikatów prasowych oraz udzielono odpowiedzi na 233 pytania zadane przez dziennikarzy w 2017 r.

Publikacje

W 2017 r. przygotowano do druku i wydano publikacje dotyczące działalności ARiMR w zakresie PROW 2014–2020 oraz pomocy krajowej, w tym:

- 16 broszur – o łącznym nakładzie 136,9 tys. egzemplarzy;
- 12 ulotek – o łącznym nakładzie 2 725,0 tys. sztuk;
- 4 plakaty – o łącznym nakładzie 7,4 tys. sztuk;
- 2 foldery – o łącznym nakładzie 11,5 tys. egzemplarzy.

Ukazało się również 9 numerów Biuletynu Informacyjnego – miesięcznika wydawanego wspólnie z MRiRW (nakład jednego numeru – 8 tys. egzemplarzy). Biuletyn rozesłano bezpłatnie do

szerokiego kręgu odbiorców, m.in.: urzędów gmin, ośrodków doradztwa rolniczego, szkół i organizacji rolniczych, urzędów marszałkowskich i wojewódzkich, starostw, posłów, senatorów, Kancelarii Prezydenta i Prezesa Rady Ministrów.

Wspólnie z MRiRW wydano 4 numery anglojęzycznego kwartalnika Polish Food (nakład jednego numeru – 7,5 tys. egzemplarzy). Kwartalnik Polish Food rozesłano bezpłatnie do polskich placówek dyplomatycznych na całym świecie, placówek zagranicznych w Polsce, przedstawiciele Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego oraz rozdystrybuowano podczas międzynarodowych imprez, w których uczestniczyli przedstawiciele MRiRW, takich jak np. targi: EXPO, Gruene Woche w Berlinie, SIAL w Paryżu, BioFach w Norymberdze, Israfood w Tel Awiwie, World Food w Moskwie, Anuga w Kolonii, Alimentaria w Barcelonie, czy Polagra-Food w Poznaniu.

Działania edukacyjno-wystawiennicze

ARiMR od wielu lat samodzielnie oraz we współpracy z MRiRW i innymi instytucjami organizuje stoiska informacyjno-promocyjne podczas najważniejszych imprez targowo-wystawienniczych, dotyczących problematyki rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego oraz obszarów wiejskich. W 2017 r. takie stoiska zorganizowane były podczas targów: POLAGRA Premiery w Poznaniu, AGRO-PARK w Lublinie, Agrotech w Kielcach, AGRO-TECH w Minikowie oraz podczas: Regionalnej Wystawy Zwierząt Hodowlanych w Szepietowie, Dni z Doradztwem Rolniczym w Siedlcach, Dożynek Prezydenckich w Spale, Dożynek Jasnogórskich w Częstochowie, Agro Show w Bednarach i Centralnych Targach Rolniczych w Nadarzynie. Dodatkowo wszystkie Oddziały Regionalne i Biura Powiatowe ARiMR uczestniczyły w regionalnych wydarzeniach i dożynkach organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego: Welcomomy w Toruniu, POLFISH, Turnieju Smaków w Liwie, AgroLiga, Pożegnaniu Wakacji w Rudawce Rymanowskiej, Świącie Rzepaku oraz Dożynkach Diecezji Łomżyńskiej.

ARiMR uczestniczy od wielu lat w licznych konferencjach, seminariach, konkursach oraz inicjatywach o charakterze rolniczym, organizowanych przez instytucje i firmy zewnętrzne, uczelnie, ODR-y, instytuty naukowe. W 2017 r. ARiMR aktywnie uczestniczyła w takich spotkaniach rozpowszechniając materiały informacyjne w postaci broszur, ulotek i wydawnictw. Agencja wzięła udział m.in. w: Krajowej Konferencji Hodowców Karpia, Forum Zootechniczno-Weterynaryjnym, Forum Eksportu. ARiMR uczestniczyła również w organizacji konkursów m.in.: Rolnik Roku, Olimpiada Młodych Producentów Rolnych, Bezpieczne Gospodarstwo Rolne, Olimpiada Wiedzy Rolniczej.

Strona internetowa

Ważnym kanałem przekazywania informacji była strona internetowa ARiMR. W 2017 r. portal odwiedzany był ponad 27 mln razy. Zamieszczane oraz aktualizowane na bieżąco informacje dostarczały zainteresowanym osobom wiedzy o formach wsparcia oferowanego przez Agencję. Na stronie www.arimr.gov.pl publikowane były harmonogramy naborów wniosków, komunikaty o zbliżających się naborach wniosków i zasadach przyznawania pomocy. Przypominano także beneficjentom o kończących się terminach naborów i zachęcano do korzystania z oferowanego wsparcia. Rolnicy, których uprawy zostały zniszczone przez klęski żywiołowe, otrzymywali informacje o możliwościach i warunkach uzyskania preferencyjnych kredytów, w których spłacie pomaga ARiMR.

Na portalu internetowym Agencji prezentowane były przykłady rolników, przedsiębiorców i innych beneficjentów, którzy korzystając z oferowanej pomocy dobrze zainwestowali w rozwój swoich gospodarstw, czy firm. Odbiorcy otrzymali również niezbędne informacje o aktualnym

systemie płatności bezpośrednich i PROW na lata 2014–2020. Łącznie w 2017 r. na stronie internetowej ARiMR zamieszczono ok. 240 takich informacji.

Na portalu dostępne były także pliki multimedialne zawierające większość wyemitowanych audycji radiowych i telewizyjnych z udziałem przedstawicieli ARiMR oraz wyprodukowanych we współpracy z Agencją.

O działaniach ARiMR informowano również za pośrednictwem mediów społecznościowych, takich jak: Facebook, Twitter i LinkedIn.

ARiMR wykorzystuje również kanał założony na portalu YouTube. W 2017 r. zostało tam zamieszczonych ponad 90 filmów, które zostały wyświetlone łącznie ok. 150 tys. razy.

Infolinia

Istotnym elementem kontaktów ARiMR z obecnymi i potencjalnymi beneficjentami jest bezpłatna infolinia Agencji, za pośrednictwem której można otrzymać informacje przez siedem dni w tygodniu w godzinach od 7.00 do 21.00. W 2017 r. pracownicy obsługujący bezpłatną infolinię przeprowadzili blisko 57,4 tys. rozmów telefonicznych, co daje średnią 4,8 tys. połączeń miesięcznie.

Punkty Informacyjne ARiMR i system powiadamiania Info SMS

Działające od 1 września 2016 r. w każdym Biurze Powiatowym i Oddziale Regionalnym Punkty Informacyjne ARiMR mają na celu m.in.: zwiększenie dostępności informacji zainteresowanym oraz udzielenie pełnej i rzetelnej informacji o wszystkich instrumentach wsparcia oferowanych przez ARiMR oraz promocję form wsparcia wśród zainteresowanych rolników oraz osób odwiedzających Agencję.

Dzięki Punktom Informacyjnym rozpowszechniane są informacje nie tylko o ofercie Agencji, ale również zwiększa się zainteresowanie pomocą finansową proponowaną przez ARiMR. W 2017 r. pracownicy Punktów Informacyjnych ARiMR obsłużyli 667,4 tys. osób, udzielając 695,4 tys. porad, w tym 134,2 tys. informacji w ramach PROW 2014–2020.

Ponadto w 2017 r. Agencja uruchomiła system powiadamiania Info SMS. Utworzenie systemu powiadamiania za pośrednictwem SMS ma na celu usprawnienie przepływu informacji pomiędzy ARiMR, a beneficjentami/wnioskodawcami o pomocy udzielanej przez ARiMR. W 2017 r. przekazano do beneficjentów 801,2 tys. wiadomości za pomocą systemu Info SMS.

Portal Ogłoszeń

W celu zapewnienia wnioskodawcom/beneficjentom PROW 2014–2020 możliwości wywiązania się z obowiązku wyboru oferty w trybie konkurencyjnym, od 18 marca 2017 r. ARiMR udostępniła Portal Ogłoszeń ARiMR, na którym wnioskodawcy/beneficjenci działań/poddziałań/typów operacji oraz pomocy technicznej, realizowanych w ramach PROW 2014–2020 zobowiązani są zamieszczać zapytania ofertowe na wykonanie robót budowlanych, usługi lub dostawę maszyn lub urządzeń niezbędnych do wykonywania określonego rodzaju działalności. ARiMR udostępniła wzory dokumentów niezbędnych do korzystania z Portalu. W 2017 r. beneficjenci opublikowali na tym Portalu ponad 26,3 tys. zapytań ofertowych, z czego zakończono 19,5 tys. postępowań. Do końca 2017 r. wprowadzono 2 aktualizacje funkcjonalności Portalu, które miały na celu ułatwienie beneficjentom korzystania z Portalu. Agencja planuje dalszy rozwój aplikacji dostosowując ją do rozporządzeń wykonawczych oraz bieżących potrzeb.

5. Wykorzystanie pomocy technicznej przez ARiMR w 2017 r.

ARiMR jako agencja płatnicza i instytucja pośrednicząca należy także do beneficjentów pomocy finansowej, udzielanej w ramach pomocy technicznej:

- Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014–2020 (PO Rybactwo i Morze 2014–2020);
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020).

Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014–2020

ARiMR w 2017 r. odpowiadała za koordynację realizacji zadań i rozliczenie środków finansowych otrzymanych w ramach dotacji celowej na operacje związane z PO Rybactwo i Morze 2014–2020.

Podstawę prawną do przekazania dotacji stanowiła umowa nr BDG-VI-320-U-11/2017 zawarta 10 sierpnia 2017 r. pomiędzy Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na realizację zadania pn. „Wykonywanie zadań Instytucji Zarządzającej w zakresie wdrażania Priorytetów 1–3 i 5–6 oraz pomocy technicznej oraz w zakresie zadań delegowanych na podstawie art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. 2017 r., poz. 1267) w ramach Priorytetu 4 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze”.

W 2017 r. Agencja otrzymała 5 769,00 tys. zł w formie dotacji celowej na sfinansowanie kosztów wynagrodzeń, działań informacyjno-promocyjnych, wynajmu i eksploatacji powierzchni biurowej oraz mediów. ARiMR rozliczyła dotację i wykazała, iż łączny koszt zrealizowanych zadań wyniósł 5 767,99 tys. zł.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

W 2017 r. ARiMR była odpowiedzialna za koordynację realizacji zadań i rozliczenie środków finansowych otrzymanych w ramach dotacji celowej na operacje związane z PROW 2014–2020.

Podstawę prawną do przekazania dotacji stanowiła umowa nr PT/2/2017 zawarta 17 lipca 2017 r. pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W oparciu o zawartą umowę Agencja, jako beneficjent pomocy technicznej, otrzymała w 2017 r. kwotę 7 000,00 tys. zł w formie dotacji celowej na sfinansowanie części kosztów wynagrodzeń oraz działań informacyjno-promocyjnych. ARiMR rozliczyła dotację i wykazała, iż łączny koszt zrealizowanych zadań wyniósł 6 988,72 tys. zł.

ARiMR, jako beneficjent pomocy technicznej w ramach PROW 2014–2020, złożyła w 2017 r. do MRiRW 2 wnioski o przyznanie pomocy technicznej na realizację operacji:

1. Działania informacyjno-promocyjne prowadzone przez ARiMR w ramach PROW 2014–2020 realizowane w latach 2016–2017.
2. Refundacja wynagrodzeń pracowników Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W 2017 r. podpisano 2 umowy o przyznaniu pomocy technicznej.

III. REALIZACJA INSTRUMENTÓW POMOCY WSPÓŁFINANSOWANYCH Z FUNDUSZY UE

1. Systemy wsparcia bezpośredniego

Najbardziej powszechnym instrumentem wsparcia obszarów wiejskich są dopłaty w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, nazywane płatnościami bezpośrednimi. Po wejściu Polski do UE w ramach Wspólnej Polityki Rolnej około 1,4 mln polskich rolników zostało objętych tym systemem wsparcia dochodów rolniczych.

W 2017 r. Agencja kontynuowała płatności z Kampanii 2016, realizowała Kampanię 2017 oraz przygotowywała się do Kampanii 2018.

Kampania 2017

W roku 2017 wnioski o przyznanie płatności złożyło 1,34 mln rolników, a maksymalna koperta finansowa przeznaczona na realizację tych płatności wynosi 14,9 mld zł.

Zgodnie z prawodawstwem unijnym i krajowym, ARiMR jak co roku, rozprowadziła wśród rolników wydrukowane, spersonalizowane formularze wniosku o przyznanie płatności. Na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2017 r., poz. 278) Agencja zobowiązana była do przesłania lub udostępnienia na stronie internetowej Agencji formularza wniosku o przyznanie płatności oraz materiału graficznego, zgodnie z art. 72 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014 r., str. 48), rolnikowi, który złożył wniosek o przyznanie płatności w poprzednim roku.

Dla Kampanii 2017 przekazano łącznie dane dla 1,3 mln producentów rolnych w zakresie 10,8 mln działek referencyjnych, dla których wygenerowano blisko 9,2 mln materiałów graficznych.

Każdy pakiet nadany do rolnika zawierał:

- spersonalizowany list przewodni;
- wniosek o przyznanie płatności na rok 2017;
- oświadczenie o powierzchni obszarów proekologicznych w gospodarstwie;
- informację dotyczącą działek deklarowanych do płatności;
- informację o występowaniu elementów proekologicznych (EFA) na działkach deklarowanych do płatności;
- instrukcję wypełniania spersonalizowanego wniosku o przyznanie płatności i materiału graficznego na rok 2017.

Materiały te stanowią istotne ułatwienie wypełnienia deklaracji obszarowych przez rolników oraz ograniczają ilość popełnianych błędów skutkujących w przyszłości wydłużeniem czasu realizacji wypłat należnych środków finansowych.

W 2017 r. w ramach systemu wsparcia bezpośredniego wprowadzono następujące zmiany:

- Płatność do powierzchni upraw roślin wysokobiałkowych została zastąpiona płatnością do powierzchni upraw roślin strączkowych na ziarno i płatnością do powierzchni upraw roślin pastewnych.
- Płatność do powierzchni upraw owoców miękkich (malin i truskawek) została zastąpiona płatnością do powierzchni uprawy truskawek.
- Płatność do powierzchni uprawy buraków cukrowych od roku 2017 przysługuje do całej powierzchni uprawy buraków cukrowych objętej umową.
- Płatność do bydła lub płatność do krów przysługuje maksymalnie do 20 szt. zwierząt spełniających warunki kwalifikowalności.
- Płatność do owiec przysługiwała do samic utrzymywanych w gospodarstwie w okresie od 15 marca do 15 kwietnia 2017 r., jeżeli wiek tych samic w dniu 15 maja 2017 r. wynosił co najmniej 12 miesięcy.
- Od 2017 r. w przypadku, gdy rolnik nie realizuje praktyk zazielenienia (dywersyfikacja upraw, utrzymywanie obszarów proekologicznych i zachowanie trwałych użytków zielonych wrażliwych pod względem środowiskowym), stosowane są dodatkowe kary administracyjne. Wysokość takiej kary może wynosić maksymalnie 20% kwoty przypadającej na obszar zatwierdzony do jednolitej płatności obszarowej.
- Do gruntów, na których położone są lotniska, boiska sportowe lub pola golfowe mogą być przyznane płatności bezpośrednie, jeśli grunty te są wykorzystywane głównie do prowadzenia działalności rolniczej, a jej prowadzenie nie jest utrudnione przez intensywność, charakter, okres trwania i harmonogram działalności pozarolniczej.
- W przypadku śmierci rolnika, która nastąpiła w okresie od dnia złożenia wniosku do dnia doręczenia decyzji oraz w przypadku, gdy wystąpiło zdarzenie, w wyniku, którego zaistniało następstwo prawne w okresie od dnia złożenia wniosku do dnia doręczenia decyzji, spadkobierca lub następca prawny może złożyć oświadczenie o wystąpieniu z systemu dla małych gospodarstw wraz z wnioskiem o przyznanie płatności w przypadku śmierci rolnika lub następstwa prawnego.

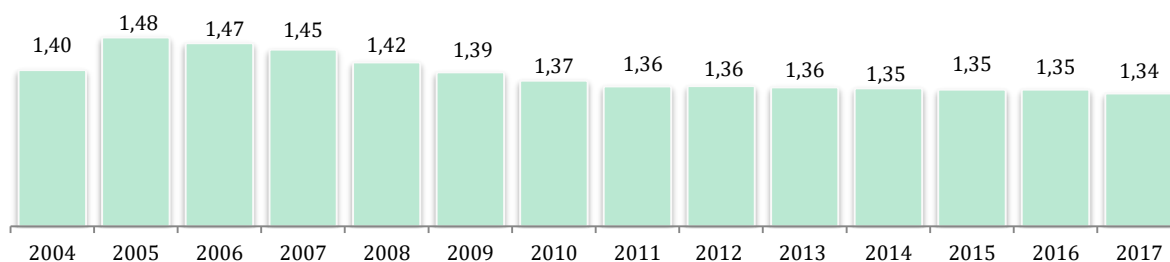
W 2017 r. rolnicy mogli składać wnioski o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w terminie od 15 marca do 31 maja 2017 r. Dopuszczalne było złożenie wniosku w terminie do 25 dni kalendarzowych po tym terminie. Rolnikom, którzy złożyli wnioski po 1 czerwca 2017 r. zmniejszono przyznaną kwotę płatności o 1% za każdy dzień roboczy opóźnienia. Ostateczny termin składania wniosków upłynął 26 czerwca 2017 r.

W ramach tego naboru rolnicy mogli ubiegać się o następujące rodzaje płatności unijnych:

- **jednolita płatność obszarowa (JPO)** – 461,55 zł/ha;
- **płatność z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska (tzw. płatność za zazielenienie)** – 309,77 zł/ha;
- **płatność dodatkowa (redystrybucyjna)** – 177,02 zł/ha;
- **płatność dla młodych rolników** – 214,82 zł/ha;
- **płatności związane z produkcją**, w tym:
 - ✓ **płatność do bydła** – 291,03 zł/szt.,
 - ✓ **płatność do krów** – 371,46 zł/szt.,

- ✓ **płatność do owiec** – 101,85 zł/szt.,
- ✓ **płatność do kóz** – 60,08 zł/szt.,
- ✓ **płatność do powierzchni uprawy buraków cukrowych** – 1 563,46 zł/ha,
- ✓ **płatność do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych** – 1 163,02 zł/ha,
- ✓ **płatność do powierzchni uprawy truskawek** – 1 118,75 zł/ha,
- ✓ **płatność do powierzchni uprawy chmielu** – 2 198,06 zł/ha,
- ✓ **płatność do powierzchni uprawy roślin strączkowych na ziarno:**
 - **do powierzchni 75 ha** – 606,52 zł/ha,
 - **do powierzchni powyżej 75 ha** – 303,26 zł/ha,
- ✓ **płatność do uprawy roślin pastewnych** – 386,46 zł/ha,
- ✓ **płatność do powierzchni uprawy pomidorów** – 1 654,30 zł/ha,
- ✓ **płatność do powierzchni uprawy lnu** – 374,86 zł/ha,
- ✓ **płatność do powierzchni uprawy konopi włóknistych** – 303,06 zł/ha;
- **przejściowe wsparcie krajowe (płatność niezwiązana do tytoniu):**
 - **płatność niezwiązana do tytoniu (odmiany typu Virginia)** – 3,82 zł/kg,
 - **płatność niezwiązana do tytoniu (pozostałe grupy odmian)** – 2,68 zł/kg.

Wykres 9. Liczba wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (w mln) złożonych w ramach Kampanii 2004–2017

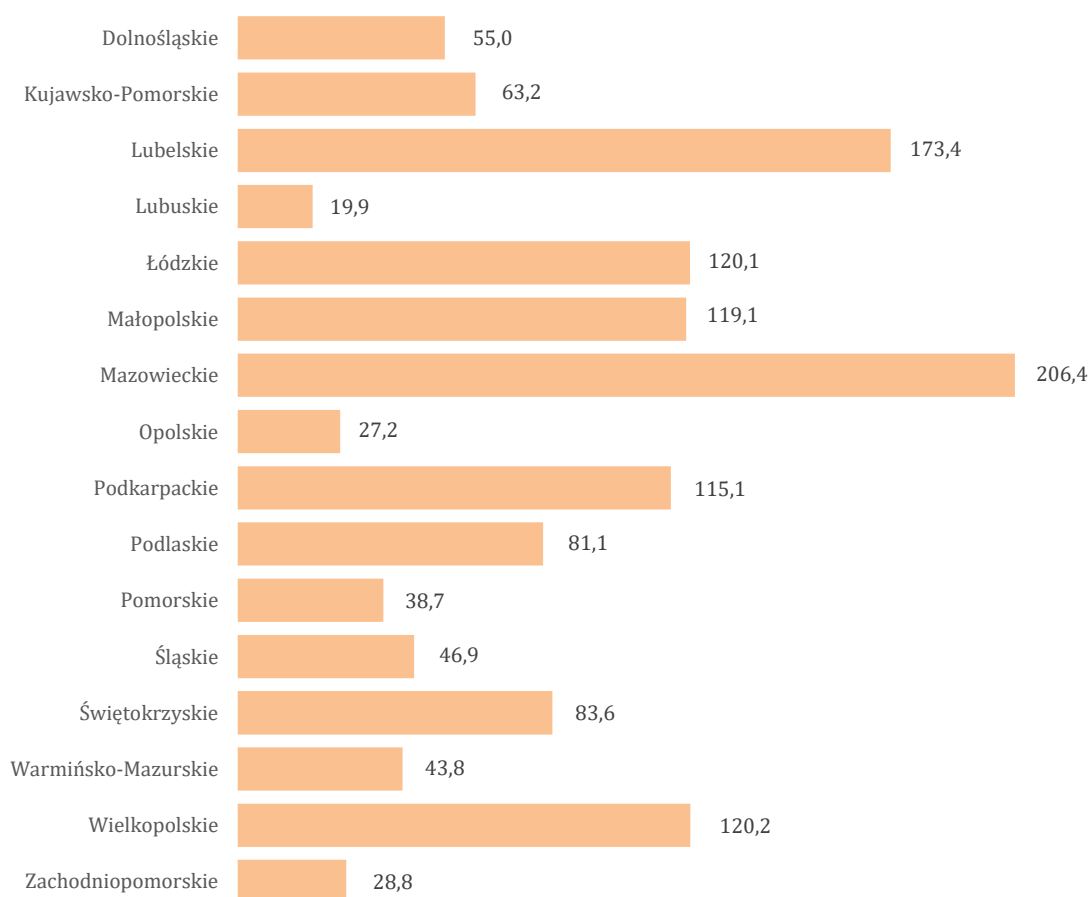
Łączne deklarowane powierzchnie i ilości objęte wnioskami o przyznanie płatności w Kampanii 2017 wynosiły dla:

- jednolitej płatności obszarowej – 14 298,53 tys. ha;
- płatności za zazielenienie – 14 298,53 tys. ha;
- płatności dla młodych rolników – 1 369,40 tys. ha;
- płatności dodatkowej (redystrybucyjnej) – 7 068,76 tys. ha;
- płatności do bydła – 2 567,89 tys. szt.;
- płatności do krów – 1 777,84 tys. szt.;
- płatności do owiec – 191,96 tys. szt.;
- płatności do kóz – 18,53 tys. szt.;
- płatności do powierzchni uprawy roślin strączkowych na ziarno – 366,68 tys. ha;
- płatności do powierzchni uprawy roślin pastewnych – 190,38 tys. ha;

- płatności do powierzchni uprawy chmielu – 1,66 tys. ha;
- płatności do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych – 32,51 tys. ha;
- płatności do powierzchni uprawy buraków cukrowych – 227,46 tys. ha;
- płatności do powierzchni uprawy pomidorów – 7,46 tys. ha;
- płatności do powierzchni uprawy truskawek – 37,76 tys. ha;
- płatności do powierzchni uprawy lnu – 6,67 tys. ha;
- płatności do powierzchni uprawy konopi włóknistych – 1,22 tys. ha;
- płatności niezwiązanej do tytoniu – 42 249,42 tys. kg.

W Kampanii 2017 najwięcej wniosków złożono w województwach: mazowieckim (206,4 tys. wniosków, co stanowi 15,4% złożonych wniosków w skali kraju) i lubelskim (173,4 tys. wniosków, co stanowi 12,9% złożonych wniosków w skali kraju) (Wykres 10).

Wykres 10. Liczba złożonych wniosków o płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (w tys.) w ramach Kampanii 2017, w podziale na województwa, wg stanu na 31.12 2017 r.

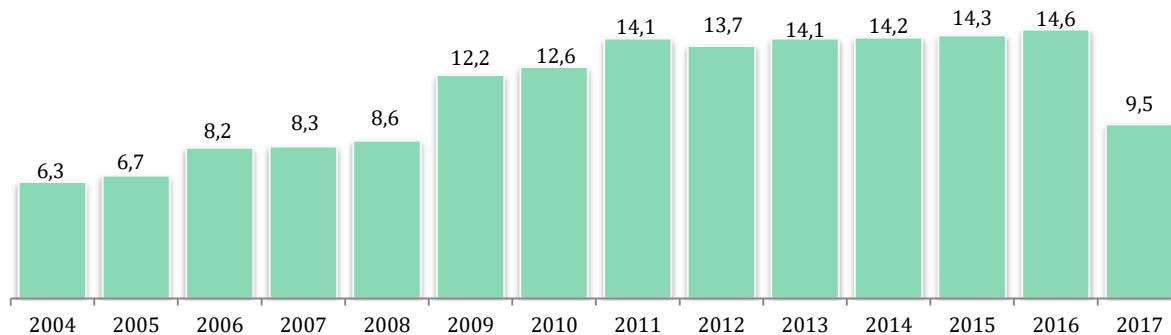

W ramach Kampanii 2017 rolnicy złożyli 11 267 wniosków (0,84%) przez Internet.

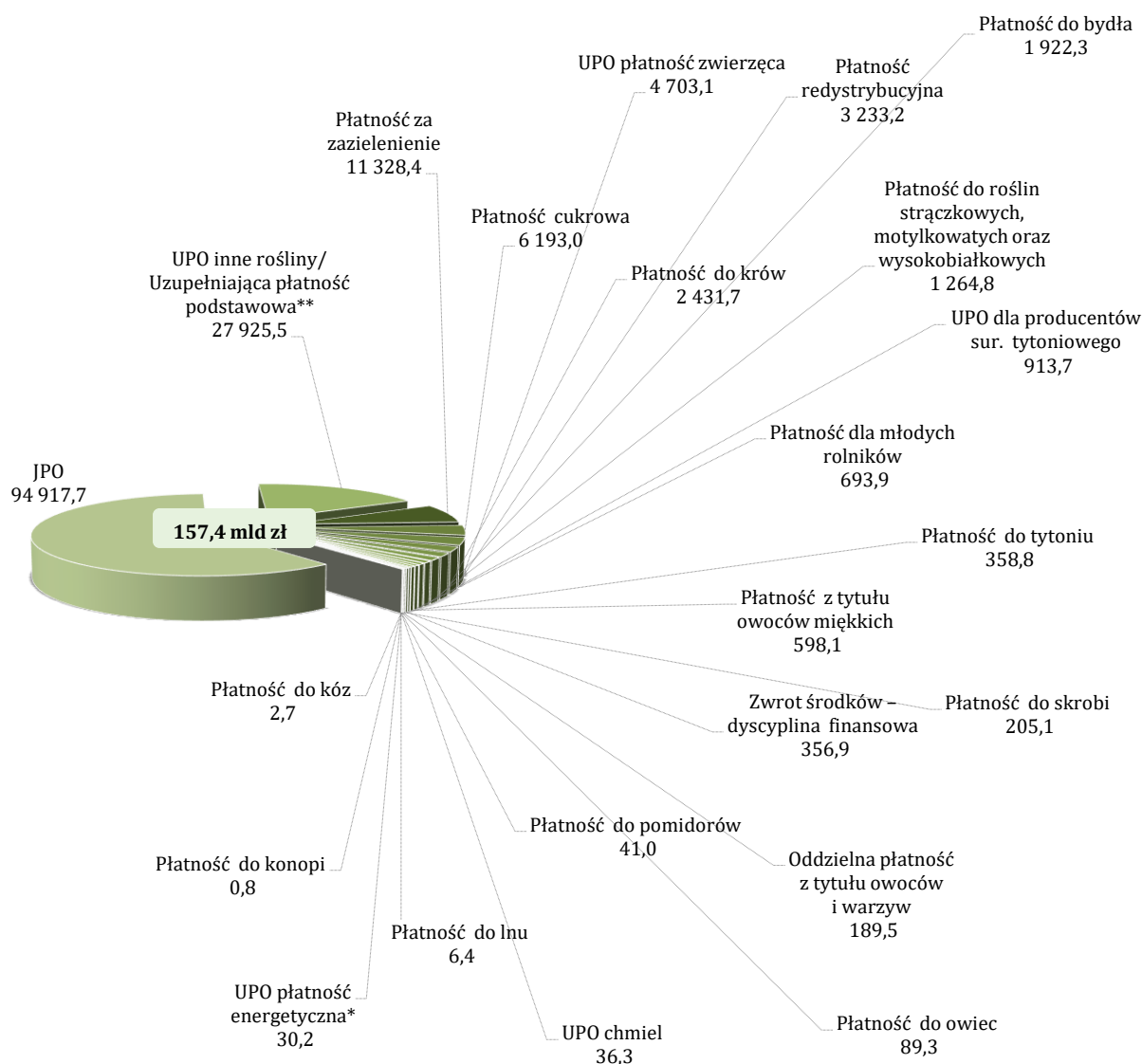
Realizacja płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Kampanii 2004–2017

Do 31 grudnia 2017 r. w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w ramach kampanii 2004–2017 Agencja wypłaciła ogółem kwotę 157,4 mld zł (Wykres 11, Wykres 12).

Wykres 11. Realizacja płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Kampanii 2004–2017, w mld zł, wg stanu na 31.12.2017 r.

Wykres 12. Płatności udzielone przez ARiMR w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Kampanii 2004–2017, w mln zł, wg stanu na 31.12.2017 r.

*dopłaty z tytułu prowadzenia plantacji wierzby lub róży bezkolcowej wykorzystywanych na cele energetyczne w roku 2005 i 2006 finansowane były z budżetu krajowego.

** do Kampanii 2010 UPO inne rośliny, a od Kampanii 2011 Uzupełniająca płatność podstawowa.

Realizacja płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w 2017 r.

W 2017 r. ARiMR zrealizowała płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego na kwotę około 14,2 mld zł, z tego:

- 9 476,0 mln zł w ramach Kampanii 2017;
- 4 699,3 mln zł w ramach Kampanii 2016;
- 11,9 mln zł z pozostałych Kampanii (2004–2015).

Realizacja płatności w 2017 r. w ramach Kampanii 2017

W 2017 r. Agencja, podobnie jak rok wcześniej, wypłaciła zaliczki na poczet płatności bezpośrednich. Wypłata zaliczek realizowana była w okresie od 16 października do 30 listopada 2017 r. Zaliczkami objęte były wszystkie schematy pomocowe finansowane z budżetu wspólnotowego oraz płatność niezwiązana do tytoniu (budżet krajowy). Zaliczki wypłacane były rolnikom spełniającym warunki kwalifikowalności, a zatem także tym, do których mają zastosowania zmniejszenia i wykluczenia.

Do 30 listopada 2017 r. zaliczki otrzymało ponad 1,31 mln rolników. Zaliczki wypłacono w łącznej kwocie prawie 9,2 mld zł, co stanowiło 62% przyznanej koperty finansowej. Największe kwoty zaliczek otrzymali rolnicy z województw: mazowieckiego (ponad 1,3 mld zł), wielkopolskiego (ponad 1,1 mld zł), lubelskiego (952,5 mln zł), podlaskiego (755,2 mln zł) oraz kujawsko-pomorskiego (741,1 mln zł) (Wykres 13).

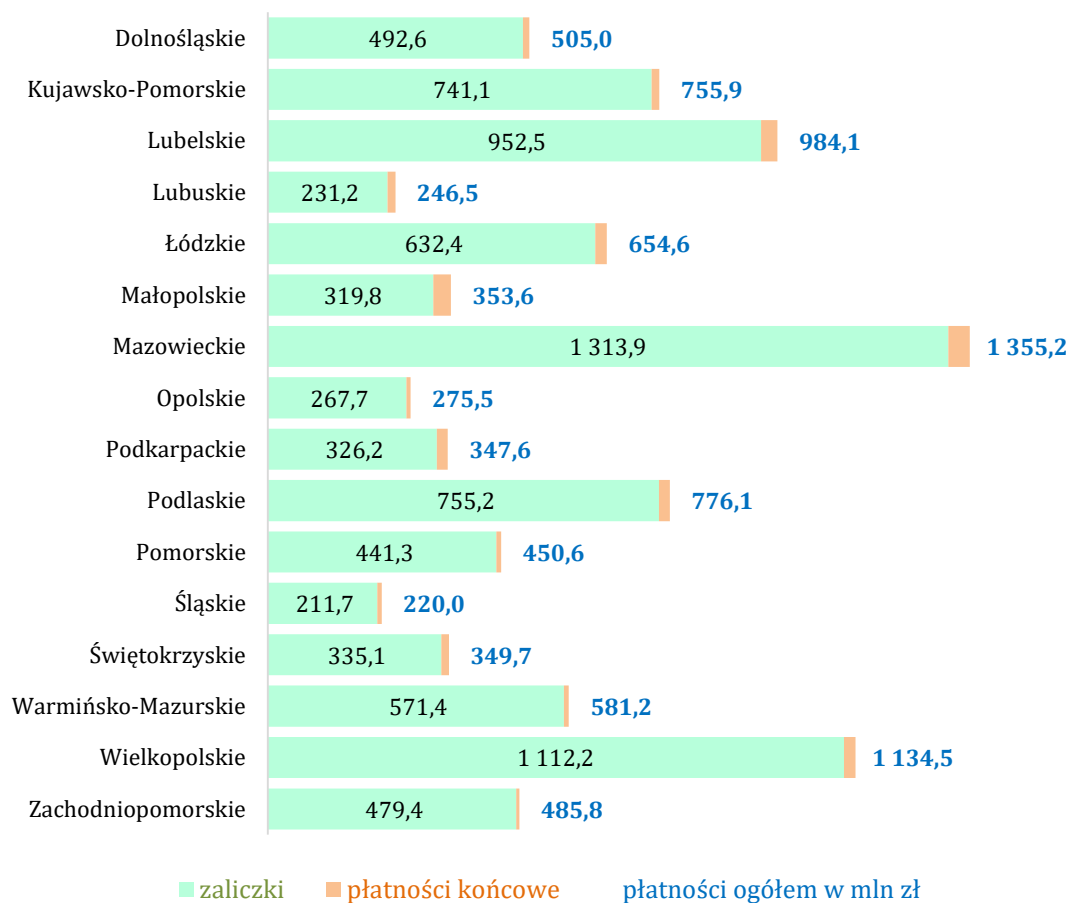
Tabela 2. Liczba gospodarstw w przedziałach obszarowych, dla których zrealizowano zaliczki.

Przedział wielkości gospodarstwa	Liczba wszystkich gospodarstw	Liczba gospodarstw, dla których wypłacono zaliczki	% gospodarstw, dla których wypłacono zaliczki
1-5 ha	687 777	673 875	97,98%
5,01-10,00 ha	304 114	301 485	99,14%
10,01-15,00 ha	138 146	136 592	98,88%
15,01-30,00 ha	131 801	129 716	98,42%
30,01-50,00 ha	40 442	39 474	97,61%
50,01-100,00 ha	21 248	20 481	96,39%
100,01-300,00 ha	8 878	8 444	95,11%
>300 ha	2 196	2 023	92,12%
RAZEM	1 334 602	1 312 090	98,31%

Od 1 grudnia 2017 r. ARiMR rozpoczęła realizację tzw. płatności końcowych w ramach Kampanii 2017. Od 1 do 31 grudnia 2017 r. ARiMR wypłaciła ponad 292,1 mln zł. W ramach Kampanii 2017

do 31 grudnia 2017 r. łącznie zaliczek i płatności końcowych ARiMR wypłaciła prawie 9,5 mld zł, co stanowi 63,5% środków dostępnych w 2017 r.²

Wykres 13. Zaliczki i płatności końcowe ogółem wypłacone w ramach płatności bezpośrednich w Kampanii 2017, w podziale na województwa, w mln zł, wg stanu na 31.12.2017 r.

ARiMR w pierwszej kolejności naliczała i wypłacała zaliczki w ramach płatności bezpośrednich dla rolników z powiatów, w których wystąpiły niekorzystne zjawiska atmosferyczne. Warunkiem wypłaty zaliczek była konieczność przeprowadzenia i zakończenia kontroli administracyjnej, w tym uwzględnienie wyników z kontroli na miejscu. W gminach, określonych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2017 r. w sprawie gmin poszkodowanych w wyniku działania żywiołu w sierpniu 2017 r., w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych (Dz. U., poz. 1547), wnioski o przyznanie płatności złożyło ponad 114 tysięcy rolników.

Do 30 listopada 2017 r. płatności zaliczkowe zostały zrealizowane dla 112,8 tys. rolników z tych gmin (co stanowi 99% rolników ubiegających się o płatności bezpośrednie z tych gmin), w kwocie ponad 1,17 mld zł.

Do 31 grudnia 2017 r. płatności końcowe zostały naliczone dla 25,7 tys. rolników z gmin „klęskowych”, a ARiMR wydała decyzje w sprawie przyznania płatności bezpośrednich dla 23,7 tys. rolników, na kwotę 122,2 mln zł (kwota ta zawiera także wypłaconą zaliczkę).

²Koperta finansowa (14 819 946 754,54 zł) + zwrot z dyscypliny finansowej (107 045 828,47 zł) na 2017 r.

Tabela 3. Płatności zrealizowane w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (łącznie z zaliczkami) w 2017 r. w ramach Kampanii 2017, wg stanu na 31.12.2017 r., w mln zł

Systemy wsparcia bezpośredniego	Kampania 2017
Jednolita płatność obszarowa	4 226,5
Płatność za zazielenienie	2 747,2
Płatność dla młodych rolników	154,5
Płatność dodatkowa (redystrybucyjna)	845,7
Płatność niezwiązana do tytoniu	93,1
Płatność do powierzchni uprawy buraków cukrowych	207,0
Płatność do powierzchni uprawy pomidorów	5,7
Płatność do powierzchni upraw owoców miękkich	26,7
Płatność do powierzchni uprawy lnu	1,6
Płatność do uprawy konopi włóknistych	0,1
Płatność do bydła	499,3
Płatność do krów	446,6
Płatność do owiec	11,7
Płatność do kóz	0,6
Płatność do powierzchni upraw roślin wysokobiałkowych	45,9
Płatność do powierzchni uprawy chmielu	2,4
Płatność do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych	21,7
Płatność do powierzchni uprawy roślin strączkowych	138,0
Zwrot środków przeniesionych z roku budżetowego 2017 - rozporządzenie nr 1306/13, art. 26(5) - EU 25	1,7
RAZEM	9 476,0

Realizacja płatności w 2017 r. w ramach Kampanii 2016

W 2017 r., poza realizacją płatności w ramach Kampanii 2017, Agencja dokonała również płatności na kwotę 4 699,3 mln zł dla wniosków złożonych w Kampanii 2016 r.

Tabela 4. Płatności zrealizowane w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w 2017 r. w ramach Kampanii 2016, wg stanu na 31.12.2017 r., w mln zł

Systemy wsparcia bezpośredniego	Kampania 2016
Jednolita płatność obszarowa	2 030,2
Płatność za zazielenienie	1 405,0
Płatność dla młodych rolników	116,1
Płatność dodatkowa (redystrybucyjna)	359,5
Płatność niezwiązana do tytoniu	40,8

Płatność do powierzchni uprawy buraków cukrowych	120,1
Płatność do powierzchni uprawy pomidorów	6,3
Płatność do powierzchni upraw owoców miękkich	17,9
Płatność do powierzchni uprawy lnu	0,8
Płatność do uprawy konopi włóknistych	0,2
Płatność do bydła	201,9
Płatność do krów	179,2
Płatność do owiec	8,8
Płatność do kóz	0,3
Płatność do powierzchni upraw roślin wysokobiałkowych	94,1
Płatność do powierzchni uprawy chmielu	0,9
Płatność do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych	12,2
Zwrot środków przeniesionych z roku budżetowego 2016 – rozporządzenie nr 1306/13, art. 26(5) - EU 25	105,0
RAZEM	4 699,3

Realizacja płatności w 2017 r. w ramach Kampanii 2004–2015

W rozliczeniu Kampanii 2004–2015 w 2017 r. ARiMR wypłaciła prawie 11,9 mln zł.

Realizacja postępowań administracyjnych dotyczących Kampanii 2004–2015 w 2017 r. związana była z:

- trwającymi postępowaniami odwoławczymi;
- wznowieniem postępowań w sprawach zakończonych decyzją ostateczną;
- stwierdzeniem nieważności dotychczasowych decyzji;
- ustaniem przyczyn uzasadniających zawieszenie postępowań.

Szczegółowe informacje dotyczące zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampaniach 2004–2017 przedstawiono w Załączniku 2.1, Tabele 1–19.

Rolnicy otrzymujący wsparcie bezpośrednie, z wyjątkiem rolników uczestniczących w systemie dla małych gospodarstw, podlegają kontroli spełnienia wymogów zasady wzajemnej zgodności. Beneficjenci otrzymujący płatności bezpośrednie zobowiązani są do utrzymywania wszystkich użytków rolnych, łącznie z gruntami, które nie są już wykorzystywane do celów produkcyjnych, w dobrej kulturze rolnej.

Rolnicy uczestniczący w systemie dla małych gospodarstw

W 2017 r. w systemie dla małych gospodarstw uczestniczyło 662,7 tys. gospodarstw (Tabela 5). Od 2016 r. rolnicy nie mają możliwości przystępowania do tego systemu, mogą natomiast z niego wystąpić. W 2017 r. z systemu wystąpiło blisko 8,7 tys. rolników.

Tabela 5. Liczba rolników uczestniczących w systemie dla małych gospodarstw w 2017 r.

Województwo	Liczba rolników uczestniczących w systemie dla małych gospodarstw w 2017 r.
Dolnośląskie	26 567
Kujawsko-Pomorskie	20 424
Lubelskie	89 107
Lubuskie	8 505
Łódzkie	56 724
Małopolskie	89 064
Mazowieckie	90 107
Opolskie	12 223
Podkarpackie	87 193
Podlaskie	23 937
Pomorskie	12 304
Śląskie	29 667
Świętokrzyskie	49 320
Warmińsko-Mazurskie	12 140
Wielkopolskie	45 495
Zachodniopomorskie	9 962
Razem	662 739

2. Pomoc finansowa w ramach wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw

Wdrożenie mechanizmów pomocy finansowej UE w ramach wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw miało istotny wpływ na wzrost liczby grup i organizacji producentów, a tym samym przyczyniło się do zwiększenia efektywności gospodarowania i poprawy pozycji negocjacyjnej producentów owoców i warzyw.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. status wstępnie uznanej grupy producentów posiadały 2 podmioty zrzeszające producentów owoców i warzyw. Po maksymalnie 5-letnim okresie realizacji Planu Dochodzenia do Uznania wstępnie uznane grupy producentów uzyskują status uznanej organizacji producentów owoców i warzyw nadany w drodze decyzji dyrektora oddziału regionalnego ARiMR właściwego ze względu na siedzibę grupy. Do 31 grudnia 2017 r. status uznanej organizacji producentów uzyskały 274 podmioty oraz powstało 1 zrzeszenie uznanych organizacji producentów owoców i warzyw (w województwie mazowieckim).

Pomoc finansowa z budżetu UE przyznawana jest wstępnie uznanym grupom producentów owoców i warzyw oraz uznanym organizacjom producentów owoców i warzyw.

W ramach wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw ARiMR realizuje płatności z tytułu:

- pomocy finansowej dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw na pokrycie kosztów związanych z utworzeniem grupy producentów i prowadzeniem działalności administracyjnej oraz na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji ujętych w zatwierdzonym Planie Dochodzenia do Uznania;
- pomocy finansowej dla uznanych organizacji producentów owoców i warzyw na dofinansowanie funduszu operacyjnego.

Pomoc finansowa dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw

Od dnia akcesji Polski w UE do końca 2017 r.:

- złożono 2 738 wniosków o przyznanie pomocy finansowej na pokrycie kosztów związanych z utworzeniem grupy producentów i prowadzeniem działalności administracyjnej oraz na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji ujętych w zatwierdzonym Planie Dochodzenia do Uznania,
- wydano 2 637 decyzji w sprawie przyznania pomocy finansowej,
- Agencja zrealizowała wypłatę pomocy na kwotę 7 908,6 mln zł.

W 2017 r.:

- złożono 47 wniosków o przyznanie pomocy finansowej dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw. Grupy producentów składały wnioski o przyznanie pomocy finansowej po zakończeniu rocznego lub półrocznego okresu realizacji Planu Dochodzenia do Uznania,
- wydano 64 decyzje w sprawie przyznania pomocy finansowej dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw,
- Agencja zrealizowała wypłatę pomocy na kwotę 80,5 mln zł.

Pomoc finansowa dla organizacji producentów owoców i warzyw na dofinansowanie funduszu operacyjnego

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U., poz. 1419) od 3 października 2015 r. obsługa pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego uznanych organizacji producentów owoców i warzyw została przeniesiona z ARiMR do Agencji Rynku Rolnego. Na mocy ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U., poz. 624) zmieniającej m. in. ustawę z dnia 19 grudnia 2013 r. o organizacji rynku owoców i warzyw oraz rynku chmielu, od 1 września 2017 r. obsługa pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego uznanych organizacji producentów owoców i warzyw ponownie realizowana jest przez ARiMR.

Od dnia akcesji Polski w UE do końca 2017 r.:

- do ARiMR złożono 129³ wniosków o przyznanie pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego,
- wydano 128 decyzji w sprawie przyznania pomocy finansowej,
- Agencja zrealizowała płatności na kwotę 24,8 mln zł.

W 2017 r.:

- wydano 3 decyzje przyznające pomoc finansową na dofinansowanie funduszu operacyjnego dla organizacji producentów w zakresie wniosków obsługiwanych przez ARiMR,
- Agencja zrealizowała płatności na kwotę 1,4 mln zł.

Szczegółowe dane na temat pomocy finansowej w ramach wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw przedstawiono w Załączniku 2.2. Tabela 1.

³ W tym 3 wnioski o przyznanie pomocy przejęte z ARR.

3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020)

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) został opracowany na podstawie przepisów Unii Europejskiej, w szczególności rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)

oraz aktów delegowanych i wykonawczych Komisji Europejskiej.

Podstawą prawną funkcjonowania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w Polsce w 2017 r. była ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r., poz. 562), oraz ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności. Szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy regulują odpowiednie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zatwierdzony przez Komisję Europejską 12 grudnia 2014 r.⁴ jest dokumentem określającym zakres i formę wsparcia obszarów wiejskich w Polsce w okresie programowania w latach 2014–2020. Program wpisuje się w całościowy system polityki rozwoju kraju i strategię wykorzystania środków unijnych na rzecz realizacji wspólnych dla UE celów określonych w unijnej strategii wzrostu „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych danego państwa członkowskiego. Głównym celem PROW 2014–2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program realizuje sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014–2020, a mianowicie:

- Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
- Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
- Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
- Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
- Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
- Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

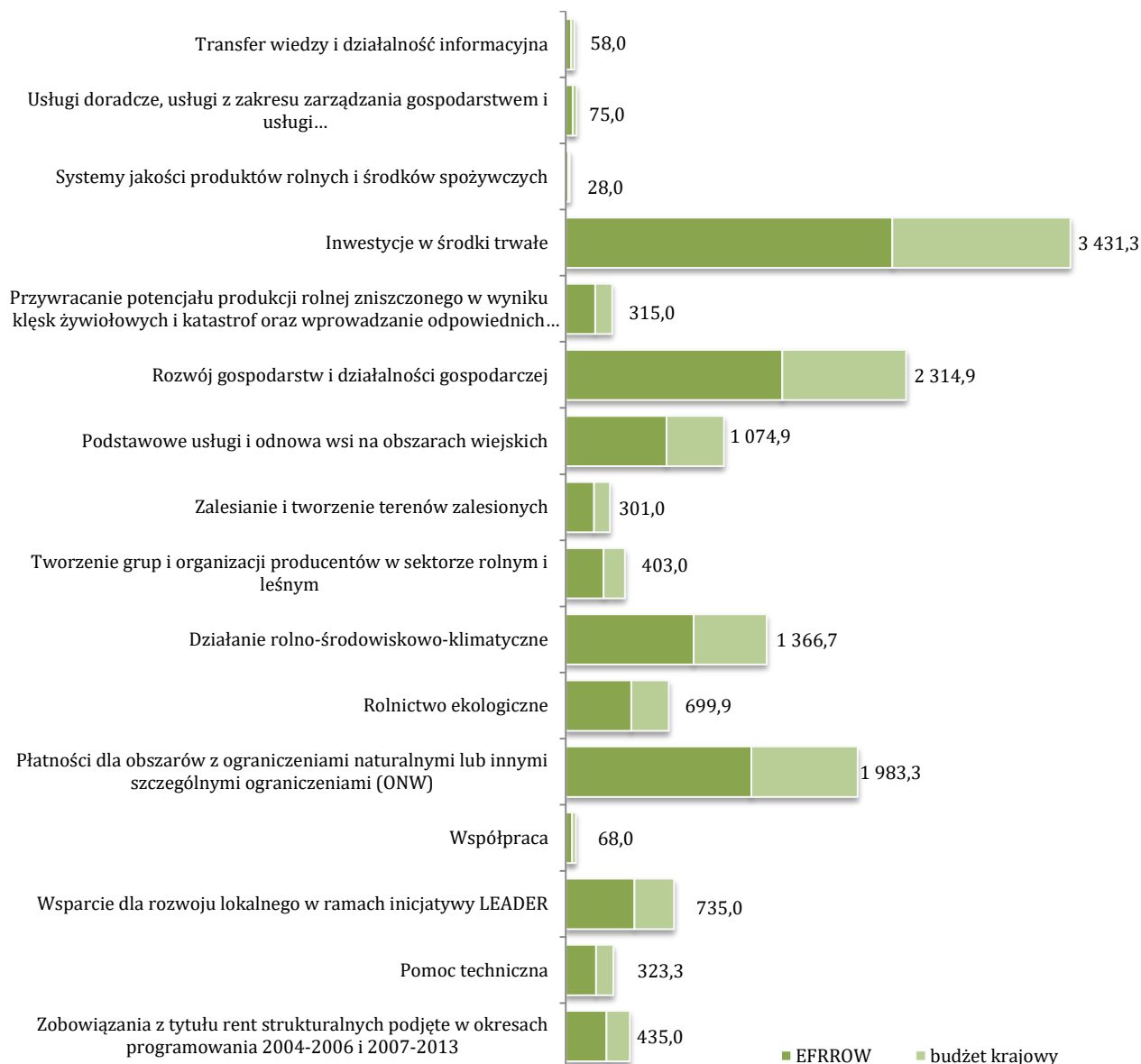
Budżet przeznaczony na realizację PROW 2014–2020 wynosi ponad 13,6 mld euro (z tego środki UE (EFRROW) – 8,7 mld euro, krajowe środki publiczne – 4,9 mld euro) (Wykres 14). W ramach

⁴ Aktualnie obowiązuje Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z 18 kwietnia 2017 r.

wydatków EFRROW finansowane są także zobowiązania z PROW 2004–2006 oraz zobowiązania z PROW 2007–2013.

Instytucją Zarządzającą PROW 2014–2020, zgodnie z ustawą o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW⁵, jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. ARiMR wdraża większość działań objętych PROW 2014–2020 i jako akredytowana agencja płatnicza realizuje płatności dla wszystkich działań PROW 2014–2020.

Wykres 14. Budżet przeznaczony na realizację PROW 2014–2020, wg działań, wg stanu na 31.12.2017 r., w mln euro

Źródło: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

W 2017 r. w ramach PROW 2014–2020 uruchomiono 29 naborów wniosków o przyznanie pomocy (Tabela 6):

⁵ Art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW (Dz. U. z 2017 r., poz. 562, z późn. zm.).

Tabela 6. Nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach działań/poddziałania/typów operacji PROW 2014–2020, uruchomione w 2017 r.

Kod	Działanie/poddziałanie/typ operacji	Data naboru wniosków
Działania wdrażane przez ARiMR		
M01	Transfer wiedzy i działalność informacyjna	
1.1	Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności	27.11.2017 r. do 10.01.2018 r. – pierwszy nabór
M02	Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw	
2.3	Wsparcie dla szkolenia doradców	8.08.2017 r. do 4.10.2017 r. – pierwszy nabór
M04	Inwestycje w środki trwałe	
4.1	Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych	
	4.1.1 Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000	28.09.2017 r. do 27.10.2017 r. – pierwszy nabór
	4.1.3 Modernizacja gospodarstw rolnych obszar a, b, c	29.06.2017 r. do 28.07.2017 r. – trzeci nabór
4.2	Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój	10.04.2017 r. do 9.05.2017 r. – trzeci nabór 5.07.2017 r. do 3.08.2017 r. – czwarty nabór
M05	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych	
5.1	Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczanie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof	28.09.2017 r. do 27.10.2017 r. – pierwszy nabór
5.2	Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof	27.12.2016 r. do 25.01.2017 r. – pierwszy nabór 4.09.2017 r. do 18.09.2017 r. – drugi nabór 5.10.2017 r. do 18.10.2017 r. – trzeci nabór 6.11.2017 r. do 20.11.2017 r. – czwarty nabór 7.12.2017 r. do 29.12.2017 r. – piąty nabór
M06	Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej	
6.1	Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników Premie dla młodych rolników	27.04.2017 r. do 26.05.2017 r. – trzeci nabór
6.2	Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	13.03.2017 r. do 11.04.2017 r. – pierwszy nabór 29.06.2017 r. do 28.07.2017 r. – drugi nabór

6.3	Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw Restrukturyzacja małych gospodarstw	30.03.2017 r. do 28.04.2017 r. – pierwszy nabór 29.06.2017 r. do 28.07.2017 r. – drugi nabór (ASF)
6.5	Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa	25.09.2017 r. do 24.10.2017 r. – drugi nabór
M08	Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów	15.03.2017 r. do 26.06.2017 r. – wnioski premiowe Kampania 2017 15.03.2017 r. do 26.06.2017 r. – zobowiązania PROW 2007–2013 Kampania 2017 1.06.2017 r. do 17.07.2017 r. – zobowiązania PROW 2004–2006 Kampania 2017 1.06.2017 r. do 31.07.2017 r. – wsparcie na zalesianie Kampania 2017
M09	Tworzenie grup producentów i organizacji producentów	30.10.2017 r. do 28.12.2017 r. – drugi nabór
M10	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	15.03.2017 r. do 26.06.2017 r. – trzeci nabór
M11	Rolnictwo ekologiczne	15.03.2017 r. do 26.06.2017 r. – trzeci nabór
M13	Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)	15.03.2017 r. do 26.06.2017 r. – trzeci nabór
M16	Współpraca	30.06.2017 r. do 31.07.2017 r. – pierwszy nabór
M20	Pomoc Techniczna	Nabór uruchomiono 31.01.2017 r. – nabór ciągły

Działania wdrażane przez inne podmioty

M03	Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych	
3.1	Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości	28.11.2017 r. do 29.12.2017 r. – trzeci nabór
M07	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	
7.4	Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury	Terminy naboru wniosków są ustalane przez poszczególne SW. Pierwsze nabory zostały przeprowadzone 26.01.2017 r.
7.4.2	Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów	

Ogółem w ramach PROW 2014–2020 do dnia 31 grudnia 2017 r.:

- złożono 2 631 281 wniosków o przyznanie pomocy finansowej, w tym w 2017 r. złożono 879 928 wniosków,
- zawarto umów/wydano decyzji – 2 158 403, w tym w 2017 r. – 767 088,

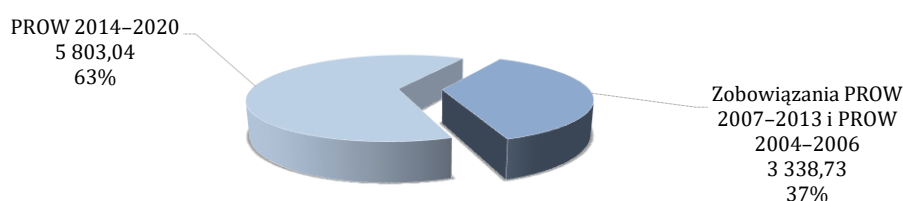
– zrealizowano płatności dla 889,6 tys. różnych beneficjentów na łączną kwotę 9 141,77 mln zł, w tym (Wykres 15):

- ✓ z tytułu zobowiązań z PROW 2014-2020 – 5 803,04 mln zł,
- ✓ z tytułu zobowiązań z PROW 2007–2013 – 2 562,15 mln zł,
- ✓ z tytułu zobowiązań z PROW 2004–2006 – 776,58 mln zł.

W 2017 r. ARiMR wypłaciła dla 622,6 tys. różnych beneficjentów łączną kwotę 4 153,35 mln zł, w tym:

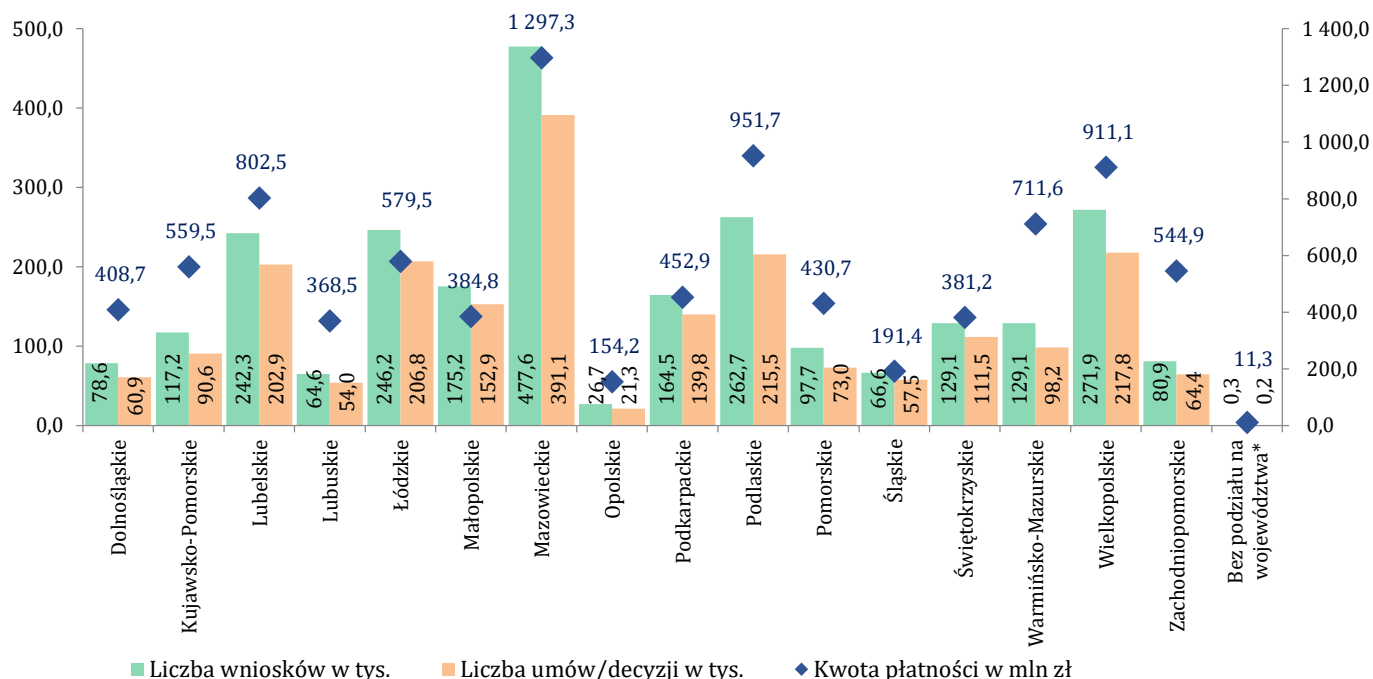
- ✓ z tytułu zobowiązań z PROW 2014-2020 – 3 105,62 mln zł,
- ✓ z tytułu zobowiązań z PROW 2007–2013 – 995,26 mln zł,
- ✓ z tytułu zobowiązań z PROW 2004–2006 – 52,47 mln zł.

Wykres 15. Struktura płatności zrealizowanych w ramach PROW 2014–2020 (w mln zł i w %), narastająco do 31.12.2017 r.

Najwyższe łączne kwoty zrealizowanych płatności przypadły na województwo mazowieckie – 1 297,3 mln zł (14,2% kwoty zrealizowanych płatności w ramach Programu), podlaskie – 951,7 mln zł (10,4%) i wielkopolskie – 911,1 mln zł (10,0%), a najniższe na województwo opolskie 154,2 mln zł (1,7%) i śląskie – 191,4 mln zł (2,1%) (Wykres 16).

Wykres 16. Liczba złożonych wniosków (w tys.), zawartych umów/wydanych decyzji (w tys.) oraz kwota zrealizowanych płatności (w mln zł) w ramach PROW 2014–2020, narastająco do 31.12.2017 r., wg województw

*płatności w ramach pomocy technicznej.

4.1 Realizacja działań PROW 2014–2020 wdrażanych przez ARiMR

■ Działanie M01 – Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Poddziałanie M1.1 – Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności

Pomoc w ramach poddziałania Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności przeznaczona jest na szkolenia ukierunkowane na rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych rolników oraz właścicieli lasów, w zakresie związanym z prowadzeniem działalności rolniczej oraz leśnictwem. Działania szkoleniowe prowadzone są w formie kursów, szkoleń lub warsztatów.

W okresie od 27 listopada 2017 r. do 10 stycznia 2018 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy. Do 31 grudnia 2017 r. nie złożono żadnego wniosku.

■ Działanie M02 – Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw

Poddziałanie M2.3 – Wsparcie dla szkolenia doradców

Pomoc w ramach poddziałania Wsparcie dla szkolenia doradców przeznaczone jest na doskonalenie zawodowe doradców, z zakresu którego świadczone będą usługi doradcze dla rolników i właścicieli lasów.

W dniu 8 sierpnia 2017 r. Agencja opublikowała ogłoszenie o zamówieniu publicznym na wyłonienie beneficjenta poddziałania 2.1. W wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego na koniec grudnia 2017 r. zostały podpisane 3 umowy zgodnie ze złożonymi ofertami (3) na kwotę 0,42 mln zł.

■ Działanie M04 – Inwestycje w środki trwałe

Poddziałanie M4.1 – Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych

Typ operacji – Modernizacja gospodarstw rolnych

Pomoc ma na celu zwiększenie rentowności i konkurencyjności gospodarstw w obszarach:

- rozwój produkcji psiań,
- rozwój produkcji mleka krowiego,
- rozwój produkcji bydła mięsnego,
- inne operacje związane z racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu.

Do końca 2017 r. przeprowadzono trzy nabory wniosków:

- od 19 października do 17 listopada 2015 r.;
- od 31 marca do 29 kwietnia 2016 r.;
- od 29 czerwca do 28 lipca 2017 r.

Od początku uruchomienia pomocy, wg danych na 31 grudnia 2017 r., w ramach przeprowadzonych naborów:

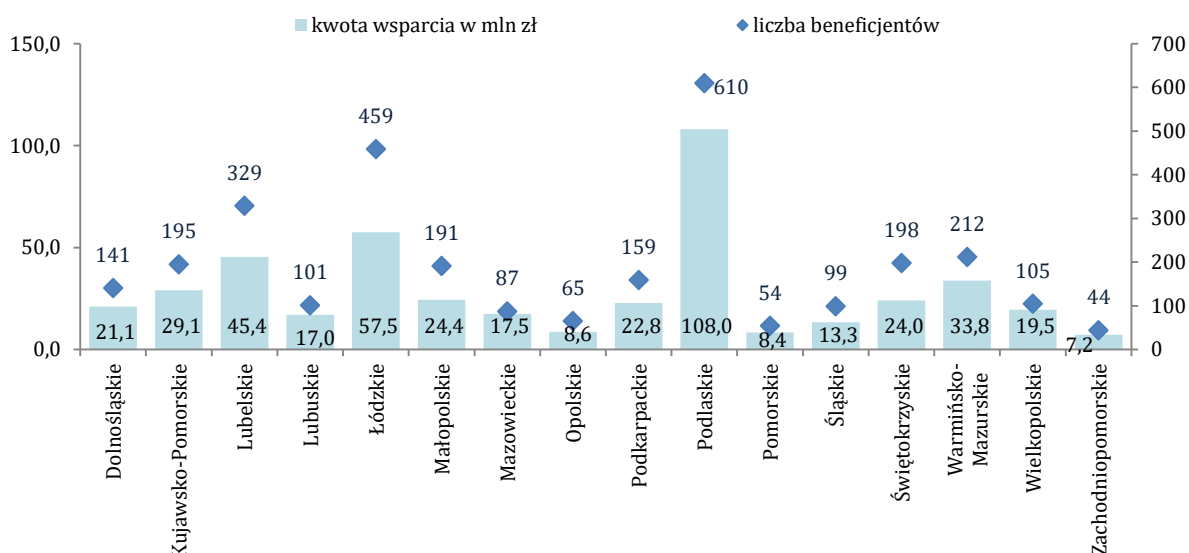
- wpłynęło 34 505 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 7 398,0 mln zł, (w tym w naborze przeprowadzonym w 2015 r. – 2 471 wniosków, w 2016 r. – 30 523 wnioski, a w 2017 r. – 1 511 wniosków),
- zawarto 13 526 umów na kwotę 2 813,6 mln zł,
- wypłacono dla 3 049 beneficjentów kwotę 457,6 mln zł.

W 2017 r.:

- zawarto 10 699 umów na kwotę 2 101,9 mln zł,
- wypłacono dla 3 008 beneficjentów kwotę 447,2 mln zł.

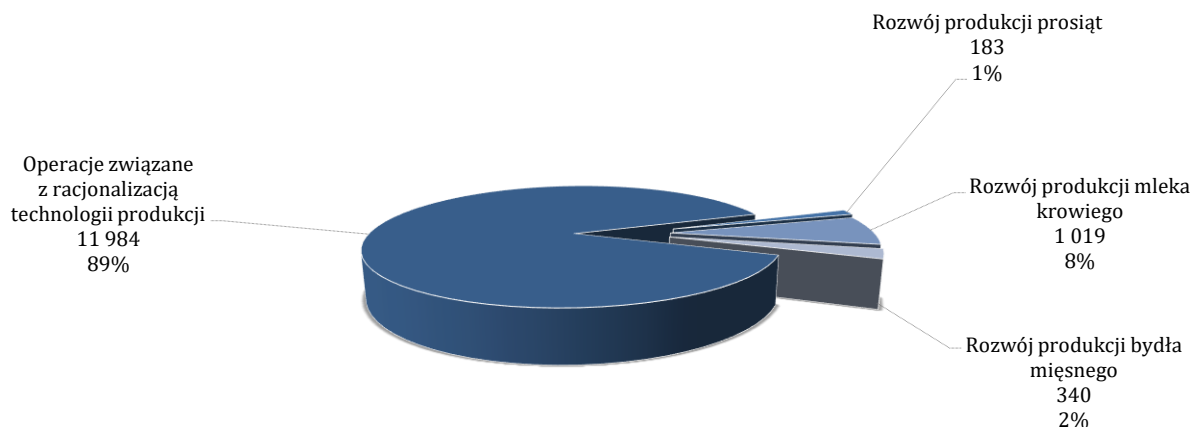
Najwięcej środków wypłacono w województwie podlaskim (108,0 mln zł), łódzkim (57,5 mln zł) i lubelskim (45,4 mln zł), a najmniej w województwie zachodniopomorskim (7,2 mln zł), pomorskim (8,4 mln zł) i opolskim (8,6 mln zł) (Wykres 17).

Wykres 17. Kwota zrealizowanych płatności (w mln zł) i liczba beneficjentów w poddziałaniu M4.1 Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, Typ operacji Modernizacja gospodarstw rolnych, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r.

Umowy zawarte z właścicielami gospodarstw rolnych związane były w większości z racjonalizacją technologii produkcji (89%) (Wykres 18), spośród których 87% dotyczyło zwiększenia uczestnictwa w rynku.

Wykres 18. Umowy zawarte na wsparcie modernizacji gospodarstw rolnych, wg kierunku inwestycji (liczba umów i %), wg stanu na 31.12.2017 r.

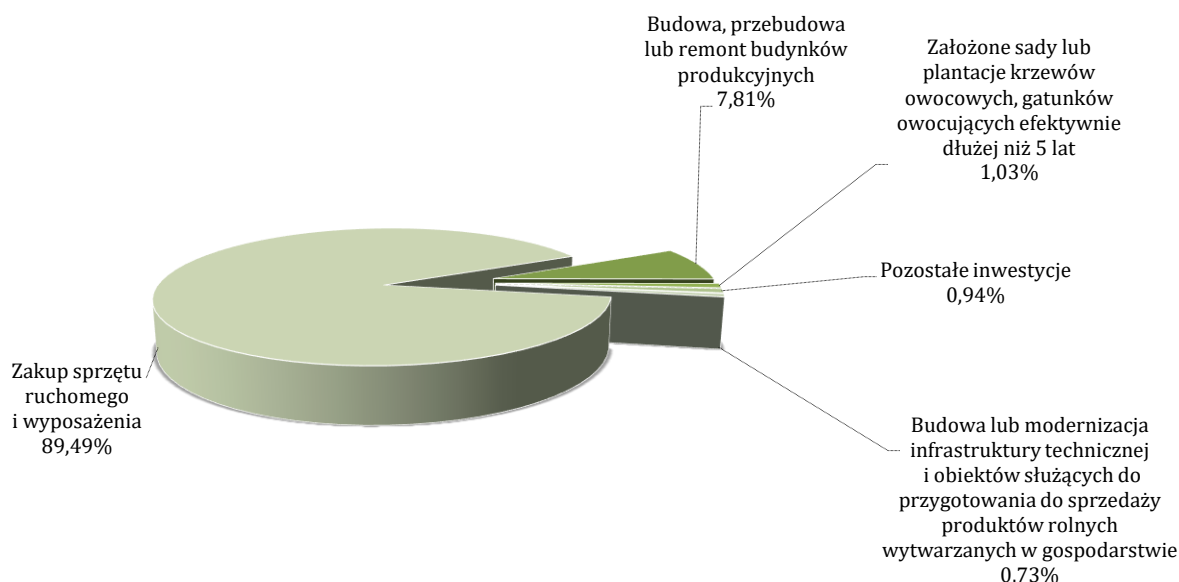

Dzięki zrealizowanym inwestycjom beneficjenci zakupili ponad 7,2 tys. szt. sprzętu ruchomego, w tym m. in.: 1,6 tys. narzędzi i maszyn do uprawy gleby, ok. 1,1 tys. maszyn do nawożenia, 695 ciągników rolniczych, 570 maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia, 493 przyczepy transportowe, 459 maszyn do zbioru (wyłączając kombajny zbożowe). Ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali m. in.:

- 561 budynków produkcyjnych (w tym 53% stanowią obory),
- 26,2 tys. m² placów manewrowych,
- 13,7 tys. m³ zbiorników na gnojówkę i gnojowicę,
- 5,7 tys. m² powierzchni obiektów służących do przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
- 2,8 tys. m² płyt obornikowych

oraz założyli 152,08 ha sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat.

Wykres 19. Struktura zrealizowanych inwestycji, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r.

Spośród wszystkich zakończonych operacji ponad 26% dotyczyło producentów rolnych, którzy we wnioskach o przyznanie pomocy zadeklarowali, że prowadzą gospodarstwo ekologiczne.

■ Działanie M04 – Inwestycje w środki trwałe

Poddziałanie M4.1 – Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych

Typ operacji – Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN

Wsparcie adresowane jest do gospodarstw położonych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego. Pomoc może być przyznana na inwestycje dostosowawcze gospodarstwa położonego na obszarze OSN i prowadzącego produkcję zwierzęcą. W ramach tej formy wsparcia beneficjenci mogą zrealizować inwestycje, które w sposób szczególny przyczynią się do racjonalnego wykorzystania w gospodarstwie nawozów naturalnych, w sposób minimalizujący zanieczyszczenie wód gruntowych.

Do końca 2017 r. przeprowadzono jeden nabór wniosków:

- od 10 lutego do 10 marca 2016 r.,

w ramach którego, wg stanu na 31 grudnia 2017 r.:

- złożono 280 wniosków na kwotę 11,3 mln zł,
- zawarto 102 umowy na kwotę 4,0 mln zł,
- wypłacono dla 53 beneficjentów kwotę 2,0 mln zł (całość w 2017 r.).

Największą część wspieranych gospodarstw stanowiły gospodarstwa, w których powierzchnia użytków rolnych położonych na obszarach OSN wynosiła 20–50 ha (57% operacji).

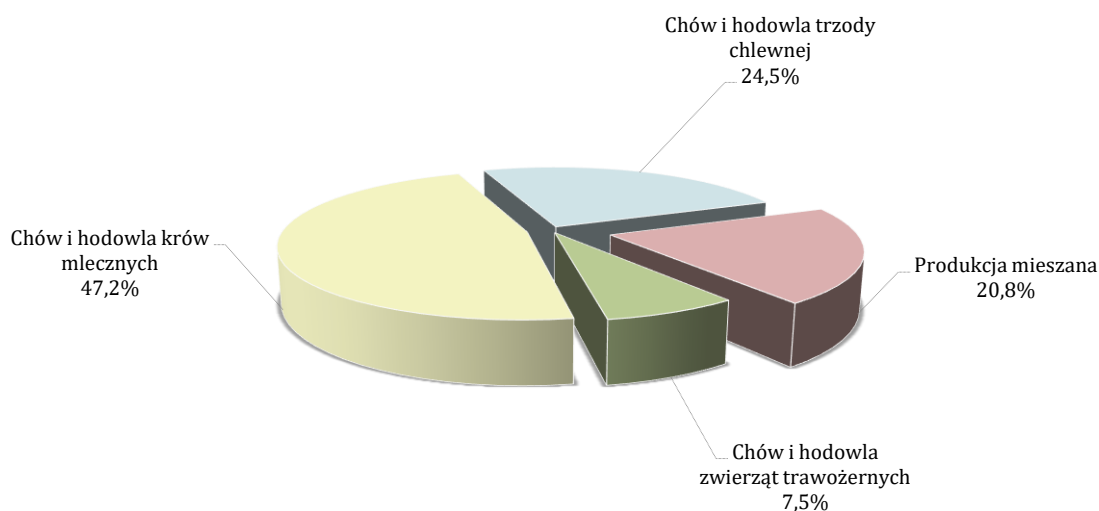
Wszystkie zakończone operacje dotyczyły rolnictwa konwencjonalnego. Beneficjenci w ramach zakończonych operacji wybudowali, przebudowali lub zakupili m. in.:

- zbiorniki na gnojówkę i gnojowicę o objętości 2,8 tys. m³,
- zbiorniki do przechowywania pasz soczystych o objętości 2,5 tys. m³,
- płyty obornikowe o powierzchni 2,5 tys. m²,
- płyty do przechowywania pasz soczystych o powierzchni 90 m².

Ponadto beneficjenci zakupili 33 maszyny do nawożenia.

Spośród zrealizowanych operacji najczęściej dotyczyło gospodarstw, których głównym kierunkiem produkcji był chów i hodowla krów mlecznych (47,2%) (Wykres 20).

Wykres 20. Struktura kierunków wsparcia inwestycji dostosowawczych w gospodarstwach położonych na obszarach OSN prowadzących produkcję zwierzęcą, na podstawie zrealizowanych operacji, wg stanu na 31.12.2017 r.

■ Działanie M04 – Inwestycje w środki trwałe

Poddziałanie M4.1 – Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych

Typ operacji – Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000

Wsparcie skierowane do rolników gospodarujących na obszarach Natura 2000 ma ułatwić producentom rolnym prowadzenie działalności rolniczej w zgodzie z podwyższonymi standardami środowiskowymi obowiązującymi na tych cennych przyrodniczo terenach. Pomoc

jest przeznaczona na realizację inwestycji związanych z rolniczym wykorzystaniem łąk i pastwisk oraz produkcją zwierzęcą dotyczącą zwierząt trawożernych.

Od 28 września do 27 października 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy, w ramach którego wpłynęły 2 194 wnioski na kwotę 394,2 mln zł.

■ **Działanie M04 – Inwestycje w środki trwałe**

Poddziałanie M4.2 – Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój

Typ operacji – Przetwórstwo i marketing produktów rolnych

Pomoc adresowana jest do mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorstw działających w sektorze przetwórstwa lub handlu hurtowego produktami rolnymi oraz rolników rozpoczynających działalność gospodarczą.

Do końca 2017 r. przeprowadzono cztery nabory wniosków:

- od 1 do 30 grudnia 2015 r.;
- od 29 września do 28 października 2016 r.;
- od 10 kwietnia do 9 maja 2017 r.;
- od 5 lipca do 3 sierpnia 2017 r.

Pierwszy i trzeci nabór wniosków o przyznanie pomocy skierowany był do przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na przetwarzaniu lub wprowadzaniu do obrotu produktów rolnych, a drugi i czwarty do rolników, ich małżonków lub domowników.

Od początku uruchomienia pomocy, wg danych na 31 grudnia 2017 r., w ramach przeprowadzonych naborów:

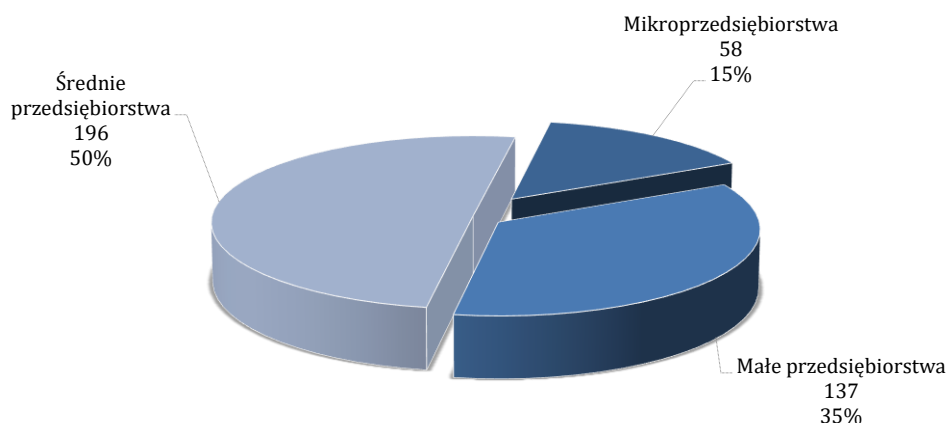
- wpłynęły 2 103 wnioski o przyznanie pomocy na kwotę 3 049,9 mln zł, (w tym w naborze przeprowadzonym w 2015 r. – 834 wnioski, w 2016 r. – 293 wnioski, a w 2017 r. – 976 wniosków),
- zawarto 417 umów na kwotę 646,4 mln zł (w tym 26 umów na kwotę blisko 6,0 mln zł dla wniosków złożonych w naborach tematycznych dla rolników),
- wypłacono dla 124 beneficjentów kwotę 132,9 mln zł.

W 2017 r.:

- zawarto 258 umów na kwotę 396,9 mln zł,
- wypłacono dla 116 beneficjentów kwotę 120,8 mln zł.

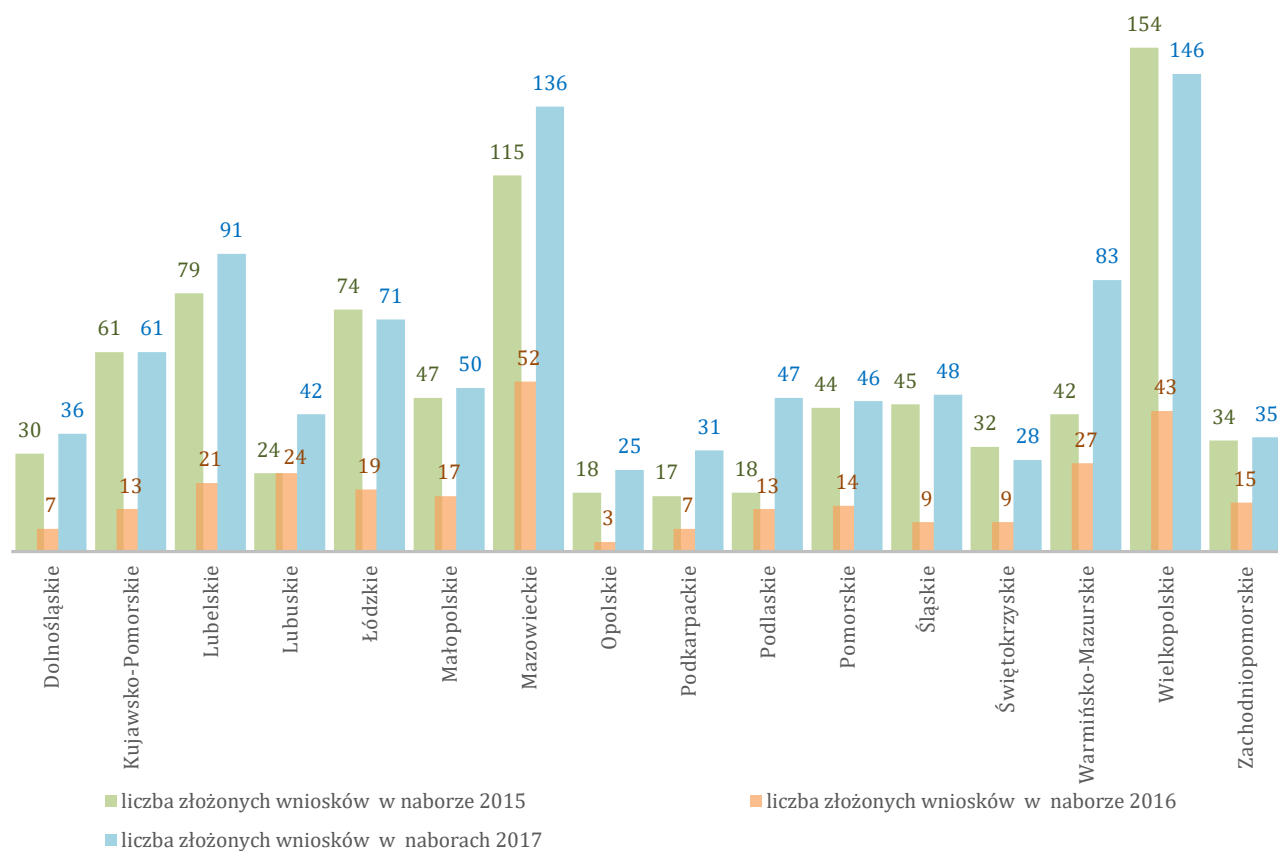
Najwięcej umów zostało podpisanych z przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w zakresie przetwarzania i konserwowania owoców i warzyw (25,7%), produkcji wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego (15,8%), sprzedaży hurtowej zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt (14,9%) oraz przetwórstwa mleka i wyrobu serów (9,6%). Najwięcej podpisanych umów dotyczyło średnich przedsiębiorstw (50%) (Wykres 21).

Wykres 21. Struktura przedsiębiorstw ubiegających się o wsparcie na podstawie zawartych umów, wg stanu na 31.12.2017 r.

Najwięcej wniosków o przyznanie pomocy złożono w województwie wielkopolskim (343) i mazowieckim (303), a najmniej w województwie opolskim (46) i podkarpackim (55) (Wykres 22).

Wykres 22. Liczba złożonych wniosków na przetwórstwo i marketing produktów rolnych, w podziale na nabory, wg stanu na 31.12.2017 r.

■ **Działanie M05 – Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych**

Poddziałanie M5.1 – Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczanie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof

Typ operacji – Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej

Pomoc przeznaczona jest na zaopatrzenie w sprzęt do utrzymywania urządzeń wodnych służących zabezpieczeniu gospodarstw rolnych przed zalaniem, podtopieniem lub nadmiernym uwilgoceniem oraz na inwestycje ograniczające możliwość rozszerzenia się afrykańskiego pomoru świń (ASF).

W dniach od 28 września do 27 października 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy, w ramach którego wpłynęło 306 wniosków na kwotę 50,9 mln zł, w tym 192 wnioski na kwotę blisko 12,5 mln zł na operacje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF.

Wnioski dotyczące realizacji inwestycji ograniczających możliwość rozszerzenia się ASF beneficjenci złożyli w czterech województwach: lubelskim (93 wnioski), podlaskim (56 wniosków), mazowieckim (36 wniosków) i warmińsko-mazurskim (7 wniosków).

■ **Działanie M05 – Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych**

Poddziałanie M5.2 – Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof

Typ operacji – Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej

Pomoc przeznaczona jest na odtworzenie zniszczonych składników gospodarstwa. O przyznanie takiego wsparcia mogą starać się rolnicy, którzy ponieśli straty spowodowane przez co najmniej jedną z klęsk żywiołowych: powódź, deszcz nawalny, suszę, przymrozki wiosenne, ujemne skutki przezimowania, obsunięcie się ziemi, lawinę, grad, huragan, uderzenie pioruna.

Do końca 2017 r. przeprowadzono pięć naborów wniosków:

- od 27 grudnia 2016 r. do 25 stycznia 2017 r.;
- od 4 do 18 września 2017 r.;
- od 5 do 18 października 2017 r.;
- od 6 do 20 listopada 2017 r.;
- od 7 do 29 grudnia 2017 r.

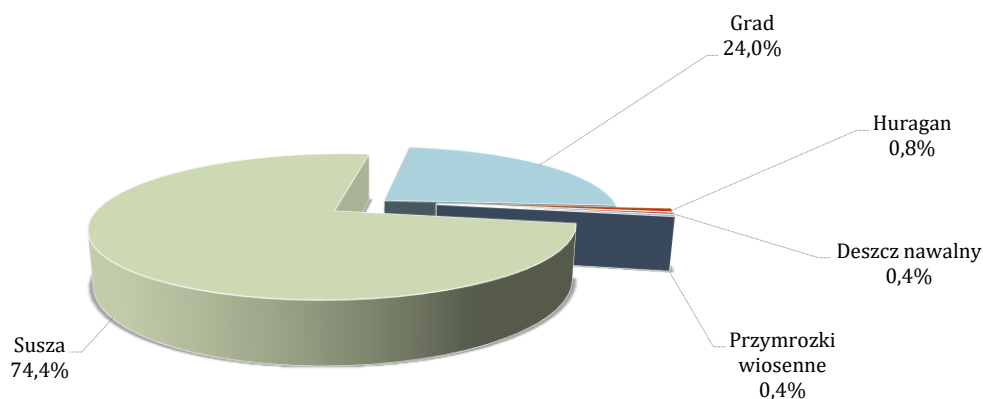
Od początku uruchomienia pomocy, wg danych na 31 grudnia 2017 r., w ramach przeprowadzonych naborów:

- wpłynęły 884 wnioski o przyznanie pomocy na kwotę 55,1 mln zł (w tym w naborze I – 675 wniosków, w naborze II – 40 wniosków, w naborze III – 21 wniosków, w naborze IV – 76 wniosków i w naborze V – 72 wnioski),
- zawarto 242 umowy na kwotę 7,2 mln zł.

Największą część wspieranych gospodarstw stanowiły gospodarstwa o powierzchni 10–20 ha (43% umów) oraz o powierzchni 5–10 ha (34%).

Spośród zawartych umów najczęściej dotyczyło gospodarstw zniszczonych w wyniku suszy (74,4%) i gradu (24,0%) (Wykres 23).

Wykres 23. Struktura wsparcia gospodarstw, wg typu klęski żywiołowej, na podstawie zawartych umów, wg stanu na 31.12.2017 r.

Rolnicy, których gospodarstwa zostały zniszczone w następstwie wystąpienia klęsk żywiołowych planują wykorzystać otrzymaną pomoc na:

- budowę, przebudowę lub remont budynków produkcyjnych (10) oraz obiektów służących produkcji i sprzedaży bezpośredniej w gospodarstwach rolniczych (389),
- zakup sprzętu ruchomego (12 sztuk),
- odtworzenie sadów lub plantacji krzewów owocowych (275,7 ha).

■ **Działanie M06 – Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej**

Poddziałanie M6.1 – Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników

Typ operacji – Premie dla młodych rolników

Wsparcie przeznaczone jest na rozwój działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym, a także na przygotowanie do sprzedaży wytwarzanych w gospodarstwie produktów rolnych. Pomoc przyznawana jest młodym rolnikom, którzy rozpoczynają prowadzenie gospodarstwa rolnego, w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej. Premia dla młodych rolników może być przyznana tylko raz, w okresie realizacji PROW 2014–2020, osobie i na gospodarstwo, tj. na grunty rolne, które wchodziły w skład gospodarstwa objętego pomocą.

Do końca 2017 r. przeprowadzono trzy nabory wniosków:

- od 20 sierpnia do 16 września 2015 r.;
- od 31 marca do 29 kwietnia 2016 r.;
- od 27 kwietnia do 26 maja 2017 r.

Od początku uruchomienia pomocy, wg danych na 31 grudnia 2017 r., w ramach przeprowadzonych naborów:

- złożono 11 806 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 1 180,6 mln zł, (w tym w naborze przeprowadzonym w 2015 r. – 3 313 wniosków, w 2016 r. – 3 590 wniosków, a w 2017 r. – 4 903 wnioski),

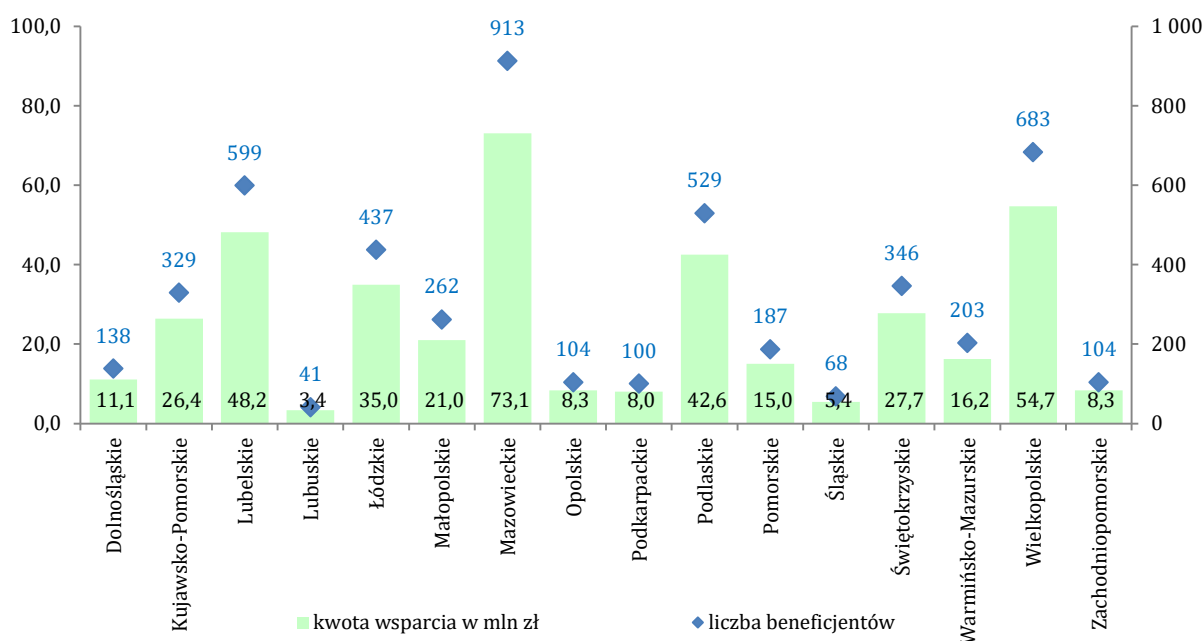
- wydano 8 863 decyzje na kwotę 886,3 mln zł (2 441 decyzji – I nabór, 2 907 decyzji – II nabór, 3 515 decyzji – III nabór),
- wypłacono dla 5 043 beneficjentów kwotę 404,4 mln zł.

W 2017 r.:

- wydano 3 193 decyzje na kwotę 319,3 mln zł,
- wypłacono dla 3 198 beneficjentów kwotę 254,5 mln zł.

Najwięcej środków otrzymały województwa: mazowieckie (73,1 mln zł), wielkopolskie (54,7 mln zł) i lubelskie (48,2 mln zł), a najmniej: lubuskie (3,4 mln zł) i śląskie (5,4 mln zł) (Wykres 24).

Wykres 24. Kwota wsparcia (w mln zł) i liczba beneficjentów premii dla młodych rolników, wg stanu na 31.12.2017 r.

Dominującym kierunkiem produkcji w gospodarstwach, którym przyznano pomoc były uprawy polowe – 36%, produkcja mieszana (uprawy i hodowla) – 23% oraz chów i hodowla krów mlecznych – 19%.

Najczęściej wspierane były gospodarstwa o wielkości ekonomicznej (SO) od 15 tys. do 25 tys. euro oraz od 10 tys. do 15 tys. euro – odpowiednio 34% i 32% podmiotów, którym udzielono wsparcia.

W przypadku 44% młodych rolników gospodarstwa zostały przejęte w całości lub utworzone z gospodarstw przejętych w całości.

Przed rozpoczęciem prowadzenia gospodarstwa młodzi rolnicy najczęściej byli: domownikami w gospodarstwie (38%) lub osobami uczącymi się lub studentami (26%).

Większa niż 25 lat różnica wieku pomiędzy przekazującym gospodarstwo (lub największą część użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa), a osobą rozpoczynającą prowadzenie gospodarstwa dotyczyła 72% młodych rolników.

■ **Działanie M06 – Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej**
Poddziałanie M6.2 – Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich
Typ operacji – Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej

Pomoc przyznaje się na rozpoczęcie prowadzenia działalności pozarolniczej przez rolników, małżonków rolników, domowników i beneficjentów poddziałania 6.5 Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi, dzięki czemu będą oni mogli uzyskiwać dochody spoza rolnictwa. Celem instrumentu wsparcia jest różnicowanie działalności w obszarach:

- obszar A – operacje związane z rozpoczynaniem pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach, które prowadzą produkcję trzody chlewnej, na obszarach wyznaczonych w związku ze zwalczaniem choroby afrykańskiego pomoru świń (ASF),
- obszar B – pozostałe operacje związane z rozpoczynaniem pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.

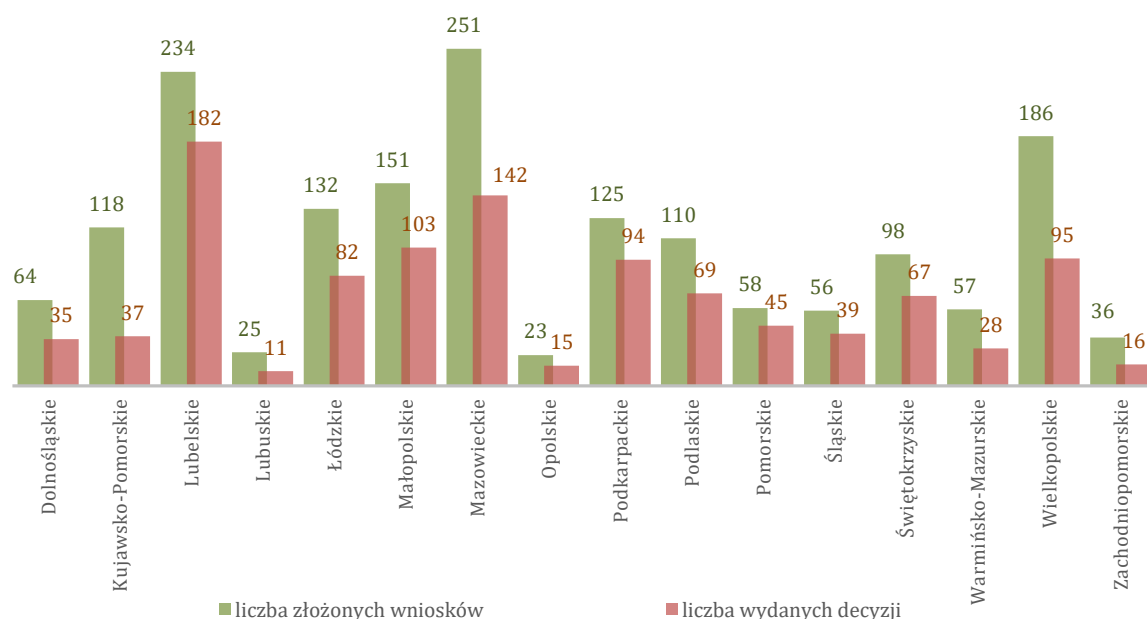
Do końca 2017 r. przeprowadzono dwa nabory wniosków:

- od 13 marca do 11 kwietnia 2017 r.;
- od 29 czerwca do 28 lipca 2017 r.

W ramach przeprowadzonych naborów:

- złożono 1 724 wnioski o przyznanie pomocy na kwotę 172,4 mln zł, (wszystkie wnioski wpłynęły w ramach I naboru. W II naborze, który dotyczył wyłącznie obszarów wyznaczonych w związku ze zwalczaniem ASF, nie został złożony żaden wniosek o przyznanie pomocy),
- wydano 1 060 decyzji przyznających pomoc na kwotę 106,0 mln zł,
- wypłacono dla 24 beneficjentów kwotę 1,9 mln zł.

Wykres 25. Liczba złożonych wniosków i wydanych decyzji na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, wg stanu na 31.12.2017 r.

W ogólnej liczbie wydanych decyzji przyznających pomoc 64% dotyczyło rolników, 18% - małżonków rolników, 17% - domowników rolników oraz 1% - beneficjentów poddziałania 6.5 Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi.

■ Działanie M06 – Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej

Poddziałanie M6.3 – Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw

Typ operacji – Restrukturyzacja małych gospodarstw

Pomoc jest przyznawana na restrukturyzację gospodarstwa w zakresie produkcji żywnościowych lub nieżywnościowych produktów rolnych, a także przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie. Celem wsparcia jest dokonanie zasadniczych zmian w gospodarstwie, które przyczynią się do poprawy jego konkurencyjności i zwiększenia jego rentowności poprzez wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstwa, w szczególności w wyniku zmiany profilu produkcji rolnej. Pomoc przyznaje się na:

- operacje polegające na zaprzestaniu chowu i hodowli świń w gospodarstwie, w którym jest prowadzony chów lub hodowla świń, na obszarach wyznaczonych w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF),
- pozostałe operacje.

Do końca 2017 r. przeprowadzono dwa nabory wniosków:

- od 30 marca do 28 kwietnia 2017 r.;
- od 29 czerwca do 28 lipca 2017 r.

W ramach pierwszego naboru składano wnioski na operacje inne niż związane z zapobieganiem rozprzestrzeniania się ASF, a w ramach drugiego naboru na operacje związane z zapobieganiem rozprzestrzeniania się ASF.

Do końca 2017 r. w ramach przeprowadzonych naborów:

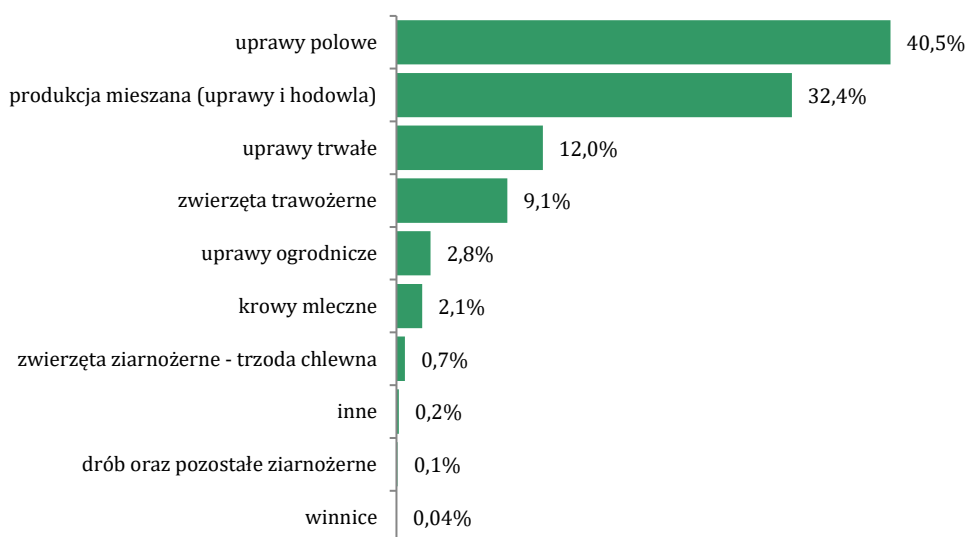
- złożono 10 961 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 657,7 mln zł, (w tym w I naborze – 10 862 wnioski, a w naborze II – 99 wniosków),
- wydano 8 451 decyzji przyznających pomoc na kwotę 507,1 mln zł,
- wypłacono dla 55 beneficjentów kwotę 2,6 mln zł.

Pod względem powierzchni małych gospodarstw, którym przyznano pomoc, dominującą grupę stanowiły gospodarstwa mieszczące się w przedziale od 5 do 10 ha (46%).

Zdecydowana większość pomocy zostanie przekazana małym gospodarstwom o wielkości ekonomicznej (SO) od 5 tys. do 10 tys. euro (86% wszystkich podmiotów, dla których do końca 2017 r. wydano decyzje przyznające pomoc).

Dominującym kierunkiem produkcji w małych gospodarstwach, planujących restrukturyzację były: uprawy polowe (40,5% decyzji przyznających pomoc) i produkcja mieszana (32,4% decyzji) (Wykres 26).

Wykres 26. Kierunki produkcji gospodarstw planujących restrukturyzację, na podstawie wydanych decyzji przyznających pomoc, wg stanu na 31.12.2017 r.

Ponad 9% wydanych decyzji dotyczyło rolników prowadzących produkcję ekologiczną.

■ **Działanie M06 – Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej**

Poddziałanie M6.4 – Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej

Typ operacji – Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych

Wsparcie przeznaczone jest na realizację inwestycji polegających na świadczeniu usług rolniczych wspomagających produkcję roślinną, chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, jak również działalność następującą po zbiorach. W ramach operacji można dokonać zakupu maszyn, narzędzi i urządzeń, sprzętu komputerowego, wdrożyć system zarządzania jakością, a więc zrealizować inwestycje, które przyczynią się do rozwoju usług rolniczych świadczonych dla gospodarstw rolnych i realizowanych w sposób innowacyjny oraz minimalizujący negatywne oddziaływanie na środowisko.

Do końca 2017 r. przeprowadzono jeden nabór wniosków:

- od 31 października do 29 listopada 2016 r.,

w ramach którego wpłynęło 1 901 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 802,2 mln zł.

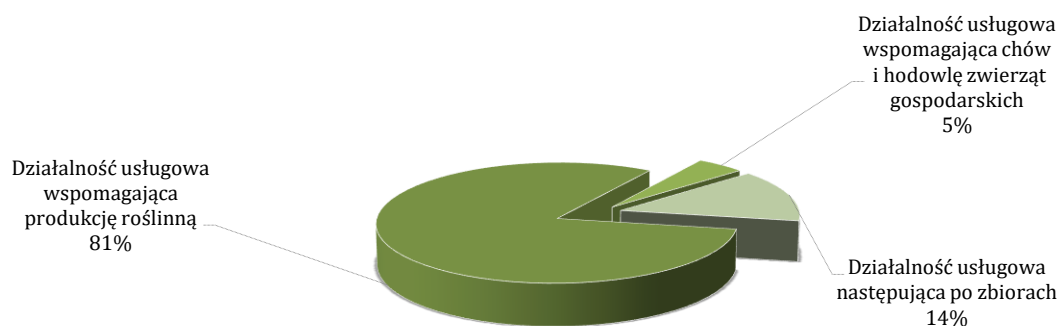
W 2017 r.:

- zawarto 331 umów na kwotę 135,7 mln zł,
- wypłacono dla 1 beneficjenta kwotę 250,0 tys. zł.

Główną grupę beneficjentów stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (280 umów). Najwięcej umów zostało podpisanych z przedsiębiorcami prowadzącymi działalność jako osoby fizyczne (267).

Najczęściej wspieranym rodzajem działalności gospodarczej były usługi wspomagające produkcję roślinną (81%) (Wykres 27).

Wykres 27. Struktura wspieranej działalności usługowej, wg rodzaju operacji, wg stanu na 31.12.2017 r.

Przedsiębiorcy planują wykorzystać otrzymaną pomoc przede wszystkim na zakup sprzętu ruchomego, niezbędnego do działalności usługowej (w tym m. in. na: zakup maszyn, narzędzi i urządzeń do uprawy gleby, nawożenia, zbioru, siewu i sadzenia oraz kombajnów zbożowych, ciągników) – 98,5% planowanych operacji.

■ **Działanie M06 – Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej**
Poddziałanie M6.5 – Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi
Typ operacji – Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa

Pomoc przyznawana jest rolnikom uczestniczącym w tzw. systemie dla małych gospodarstw ustanowionym w rozporządzeniu dotyczącym płatności bezpośrednich, którzy zdecydują się zakończyć działalność rolniczą i trwale przekazują lub sprzedają swoje gospodarstwo rolne innemu rolnikowi. Rolnicy przekazujący małe gospodarstwa rolne mogą przeznaczyć je na powiększenie jednego gospodarstwa lub mogą przekazać gospodarstwo (w częściach) na powiększenie większej liczby gospodarstw. Wsparcie ma charakter płatności jednorazowej.

Do końca 2017 r. przeprowadzono dwa nabory wniosków:

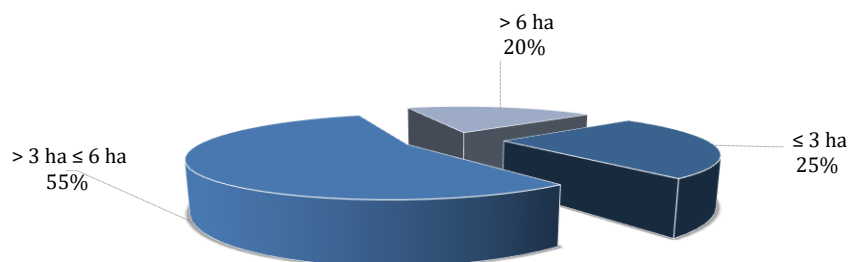
- od 12 września do 11 października 2016 r.;
- od 25 września do 24 października 2017 r.

Według danych na 31 grudnia 2017 r., w ramach przeprowadzonych naborów:

- złożono 705 wniosków o przyznanie pomocy, w tym w naborze 2017 r. – 200 wniosków,
- wydano 504 decyzje, w tym 84 decyzje w 2017 r.,
- wypłacono dla 352 beneficjentów kwotę 7,3 mln zł (płatności zrealizowano w 2017 r.).

W ramach zakończonych operacji pomoc przekazano gospodarstwom o łącznej powierzchni 1 636 ha, w ramach których dominującą grupę stanowiły gospodarstwa mieszczące się w przedziale od 3 ha do 6 ha (55%) (Wykres 28).

Wykres 28. Struktura przekazanych gospodarstw rolnych, wg powierzchni gospodarstw, wg stanu na 31.12.2017 r.

W ramach wydanych decyzji dominowały przekazania gospodarstw rolnych na powiększenie pojedynczych gospodarstw (96%). Wśród rolników przekazujących swoje gospodarstwa dominowały osoby powyżej 40 roku życia (84% wszystkich beneficjentów). Wśród osób przejmujących gospodarstwa największą grupę (68%) stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25–40 lat.

■ Działanie M08 – Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów

Działanie ma na celu zwiększanie obszarów leśnych poprzez zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz innych niż rolne. Pomoc jest przyznawana w formie ryczału:

- jednorazowo za wykonanie zalesienia gruntów rolnych lub innych niż rolne oraz dolesienia na terenach pokrytych samosiewem – tzw. wsparcie na zalesienie,
- na utrzymanie, pielęgnowanie i ewentualną ochronę przed zwierzyną nowo założonych upraw leśnych, jak również terenów zalesionych w wyniku sukcesji naturalnej (maksymalnie przez 5 lat) – tzw. premia pielęgnacyjna,
- na pokrycie utraconych dochodów z działalności rolniczej (maksymalnie przez 12 lat) – tzw. premia zalesieniowa.

Do końca 2017 r. przeprowadzono trzy kampanie wniosków:

- Kampania 2015:
 - od 15 marca do 10 lipca 2015 r. – zobowiązania kontynuacyjne z PROW 2007–2013,
 - od 1 czerwca do 15 lipca 2015 r. – zobowiązania kontynuacyjne z PROW 2004–2006,
 - od 15 czerwca do 17 sierpnia 2015 r. – wsparcie na zalesienie;
- Kampania 2016:
 - od 15 marca do 11 lipca 2016 r. – wnioski premiowe z PROW 2014–2020,
 - od 1 czerwca do 1 sierpnia 2016 r. – wsparcie na zalesienie,
 - od 15 marca do 11 lipca 2016 r. – zobowiązania kontynuacyjne z PROW 2007–2013,
 - od 1 czerwca do 15 lipca 2016 r. – zobowiązania kontynuacyjne z PROW 2004–2006;
- Kampania 2017:
 - od 15 marca do 26 czerwca 2017 r. – wnioski premiowe z PROW 2014–2020,

- od 1 czerwca do 31 lipca 2017 r. – wsparcie na zalesienie,
- od 15 marca do 26 czerwca 2017 r. – zobowiązania z PROW 2007–2013,
- od 1 czerwca do 17 lipca 2017 r. – zobowiązania z PROW 2004–2006.

Od początku uruchomienia działania, wg danych na 31 grudnia 2017 r. łącznie:

➤ złożono:

- 5 425 wniosków o przyznanie pomocy w ramach PROW 2014–2020, z tego:
 - ✓ 2 908 wniosków o przyznanie wsparcia, z tego:
 - 93 wnioski nowe złożone w ramach PROW 2007–2013 w Kampanii 2014, przewidziane do finansowania z budżetu PROW 2014–2020,
 - 2 815 wniosków w ramach PROW 2014–2020 (w tym: 1 101 wniosków w Kampanii 2015, 902 wnioski w Kampanii 2016 i 812 wniosków w Kampanii 2017),
 - ✓ 150 wniosków nowych o premię pielęgnacyjną i zalesieniową (w tym: 69 wniosków w Kampanii 2016 i 81 wniosków w Kampanii 2017),
 - ✓ 2 367 wniosków kontynuacyjnych o premię pielęgnacyjną i zalesieniową (w tym: 798 wniosków w Kampanii 2016 i 1 569 wniosków w Kampanii 2017),
- 64 445 wniosków o wypłatę pomocy na zalesianie w ramach zobowiązań kontynuacyjnych z PROW 2004–2006 i PROW 2007–2013 (Kampanie 2015, 2016 i 2017), w tym:
 - ✓ 268 wniosków złożonych w ramach PROW 2007–2013 w Kampanii 2014, przewidzianych do finansowania z budżetu PROW 2014–2020,
 - ✓ 45 972 wnioski o płatność w ramach zobowiązań z PROW 2007–2013 (w tym: 15 365 wniosków w Kampanii 2015, 15 729 wniosków w Kampanii 2016 i 14 878 wniosków w Kampanii 2017),
 - ✓ 18 205 wniosków o płatność w ramach zobowiązań z PROW 2004–2006 (w tym: 616 w Kampanii 2015, 8 858 wniosków w Kampanii 2016 i 8 731 wniosków w Kampanii 2017);

➤ wydano 2 425 decyzji, w tym:

- 52 decyzje w sprawie przyznania wsparcia na zalesianie na kwotę 0,9 mln zł, dla wniosków złożonych w ramach PROW 2007–2013 w Kampanii 2014,
- wydano 1 538 decyzji w sprawie przyznania wsparcia na zalesienie na kwotę 16,73 mln zł (w tym: 836 decyzji na kwotę 9,0 mln zł dla wniosków nowych złożonych w ramach Kampanii 2015, 701 decyzji na kwotę 7,7 mln zł dla wniosków nowych złożonych w Kampanii 2016 i 1 decyzję na kwotę 0,03 mln zł dla wniosku z Kampanii 2017),
- wydano 835 decyzji w sprawie przyznania wsparcia na premię pielęgnacyjną i zalesieniową na kwotę 2 575,4 tys. zł (w tym: 53 decyzje na kwotę 31,3 tys. zł dla wniosków nowych złożonych w ramach Kampanii 2016, 782 decyzje na kwotę 2 544,1 tys. zł dla wniosków kontynuacyjnych złożonych w Kampanii 2016);

- zrealizowano płatności w kwocie blisko 233,3 mln zł dla 16 434 beneficjentów, w tym w 2017 r. dla 15 569 beneficjentów wypłacono kwotę 113,9 mln zł, z tego:
- ✓ w ramach zobowiązań z PROW 2014–2020 wypłacono łącznie dla 1 103 beneficjentów kwotę 19,2 mln zł, w tym w 2017 r. kwotę 10,6 mln zł dla 1 072 beneficjentów,

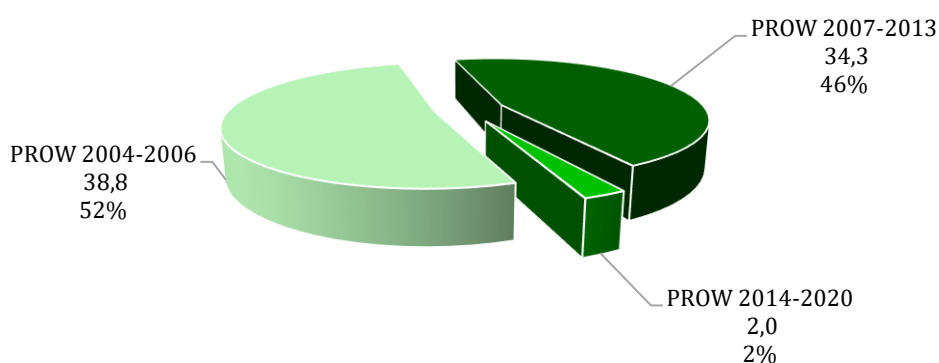
- ✓ w ramach zobowiązań z PROW 2007–2013 wypłacono łącznie dla 9 181 beneficjentów kwotę 110,6 mln zł, w tym w 2017 r. dla 8 484 beneficjentów kwotę 52,7 mln zł,
- ✓ w ramach zobowiązań z PROW 2004–2006 wypłacono łącznie dla 7 467 beneficjentów kwotę 103,5 mln zł, w tym w 2017 r. dla 7 266 beneficjentów kwotę 50,6 mln zł.

Spośród zrealizowanych płatności w ramach działania:

- 92,4% (215,6 mln zł) dotyczyło premii na utrzymanie zalesionych powierzchni (płatności związane z premią pielęgnacyjną i premią zalesieniową),
- 7,6% (17,6 mln zł) dotyczyło płatności związanych ze wsparciem na zalesienie.

Do dnia 31 grudnia 2017 r. z budżetu PROW 2014-2020 udzielono wsparcia na grunty o powierzchni 75,1 tys. ha, w ramach dotychczasowych PROW (Wykres 29).

Wykres 29. Struktura zalesionych gruntów, na które udzielono wsparcia z budżetu PROW 2014-2020, wg programów, w tys. ha i %, wg stanu na 31.12.2017 r.

■ Działanie M09 – Tworzenie grup producentów i organizacji producentów

Wsparcie kierowane jest do nowych grup producentów rolnych, w skład których wchodzi wyłącznie osoby fizyczne. Pomoc może być również przyznana podmiotom, które zostały uznane na podstawie przepisów prawa za grupy producentów rolnych nie wcześniej niż 1 stycznia 2014 r. Przynależność rolników do grupy producentów sprzyja poprawie ich konkurencyjności, daje możliwość uzyskania stabilizacji zbytu produktów oraz zwiększenia opłacalności produkcji.

Do końca 2017 r. przeprowadzono dwa nabory wniosków:

- od 30 września do 28 listopada 2016 r.;
- od 30 października do 28 grudnia 2017 r.

Od początku uruchomienia pomocy, wg danych na 31 grudnia 2017 r., w ramach przeprowadzonych naborów złożono 197 wniosków o przyznanie pomocy (w tym w naborze I – 145 wniosków i w naborze II – 52 wnioski).

W 2017 r.:

- wydano 130 decyzji przyznających płatność (wydane decyzje dotyczyły wniosków złożonych w I naborze),
- wypłacono dla 93 beneficjentów kwotę 4,9 mln zł.

Dla 2 grup producentów z sektora ziarna zbóż lub nasion roślin oleistych zrealizowano płatności końcowe związane z dofinansowaniem 2 operacji na łączną kwotę 464,3 tys. zł.

Realizacja zobowiązań wynikających z PROW 2007–2013

W ramach zobowiązań z poprzedniego okresu programowania zarejestrowane grupy producentów działania 142 Grupy producentów rolnych PROW 2007–2013 mają prawo do składania pięciu wniosków o płatność, na podstawie których wydawane są decyzje o przyznaniu płatności.

Do 31 grudnia 2017 r.:

- wydano 1 256 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 201,7 mln zł⁶,
- zrealizowano płatności dla 741 grup producentów rolnych na kwotę 196,4 mln zł, w tym w 2017 r. dla 494 grup producentów wypłacono kwotę 78,7 mln zł.

Wśród grup producentów rolnych, którym wydano decyzje przyznające płatność i które otrzymały płatności w ramach PROW 2014-2020, największą część stanowiły grupy zorganizowane w ramach następujących kategorii produktów:

- świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe: świeże, chłodzone, mrożone – 24,6% (182 grupy producentów);
- drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone – 24,2% (179 grup);
- ziarna zbóż lub nasiona roślin oleistych – 20,5% (152 grupy);
- mleko krowie, owcze lub kozie – 9,6% (71 grup).

■ Działanie M10 – Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

Istotą działania jest promowanie praktyk przyczyniających się do zrównoważonego gospodarowania gruntami w celu ochrony gleb, wód i klimatu. Wsparcie obejmuje dwa poddziałania:

- **Płatności w ramach zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych**, w ramach którego pomoc udzielana jest na następujące pakiety (typy operacji):
 - ✓ Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone;
 - ✓ Pakiet 2. Ochrona gleb i wód;
 - ✓ Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych;
 - ✓ Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000;
 - ✓ Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000.
- **Wsparcie ochrony i zrównoważonego użytkowania oraz rozwoju zasobów genetycznych w rolnictwie:**
 - ✓ Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie;
 - ✓ Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie.

⁶ Liczba i kwota decyzji przyznających płatność uwzględnia decyzje wydane dla wniosków o płatność złożonych do końca 2015 r., dla których płatności realizowane są z budżetu PROW 2014-2020.

Płatności w ramach pakietu przyznawane są corocznie (przez okres 5-letni) beneficjentom, którzy dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne. Płatności stanowią rekompensatę utraconego dochodu i dodatkowo poniesionych kosztów.

Do końca 2017 r. przeprowadzono trzy nabory wniosków:

- od 15 marca do 10 lipca 2015 r. – (Kampania 2015);
- od 15 marca do 11 lipca 2016 r. – (Kampania 2016);
- od 15 marca do 26 czerwca 2017 r. – (Kampania 2017).

Od początku uruchomienia pomocy, wg danych na 31 grudnia 2017 r., w ramach trzech naborów, podczas których składane były wnioski nowe (pierwszoroczne) oraz wnioski kontynuacyjne z PROW 2014–2020 (kolejny rok realizacji) i wnioski kontynuacyjne z PROW 2007–2013 (kolejne lata realizacji) łącznie:

- złożono 220 375 wniosków, w tym:
 - ✓ 42 350 wniosków nowych w ramach PROW 2014–2020, (w tym: 14 014 wniosków w Kampanii 2015, 12 223 wnioski w Kampanii 2016 i 16 113 w Kampanii 2017),
 - ✓ 37 229 wniosków kontynuacyjnych z PROW 2014–2020 (w tym: 13 068 wniosków w Kampanii 2016 i 24 161 wniosków w Kampanii 2017),
 - ✓ 140 796 wniosków kontynuacyjnych w ramach PROW 2007–2013 realizowanych jako zobowiązania PROW 2014–2020, (w tym: 58 467 wniosków w Kampanii 2015, 52 436 wniosków w Kampanii 2016 i 29 893 wnioski w Kampanii 2017),
- wydano 157 664 decyzje przyznające płatność na kwotę 1 741,1 mln zł, w tym:
 - ✓ 24 226 decyzji o przyznaniu płatności dla wniosków nowych na kwotę 307,7 mln zł (w tym: 12 924 decyzje w ramach Kampanii 2015 i 11 302 decyzje w ramach Kampanii 2016),
 - ✓ 12 595 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 155,6 mln zł dla wniosków kontynuacyjnych z PROW 2014–2020 złożonych w ramach Kampanii 2016,
 - ✓ 120 843 decyzje o przyznaniu płatności na kwotę 1 277,8 mln zł dla wniosków kontynuacyjnych z PROW 2007–2013 (w tym: 55 455 decyzji w ramach Kampanii 2015, 51 162 decyzje – Kampania 2016 i 14 226 decyzji – Kampania 2017),
- wypłacono dla 79 777 beneficjentów kwotę ponad 1 751,0 mln zł, w tym:
 - ✓ 465,1 mln zł dla 24 326 beneficjentów z tytułu zobowiązań z lat 2014–2020,
 - ✓ 1 285,9 mln zł dla 56 976 beneficjentów z tytułu zobowiązań z lat 2007–2013,
 - ✓ 44,1 tys. zł dla jednego beneficjenta z tytułu zobowiązań z lat 2004–2006.

W 2017 r. ARiMR wypłaciła dla 65 071 beneficjentów kwotę 839,3 mln zł, w tym:

- ✓ dla 23 928 beneficjentów kwotę 293,3 mln zł z tytułu zobowiązań z PROW 2014–2020,
- ✓ dla 41 241 beneficjentów kwotę 545,9 mln zł z tytułu zobowiązań z PROW 2007–2013,
- ✓ dla 1 beneficjenta kwotę 44,1 tys. zł z tytułu zobowiązań z lat 2004–2006.

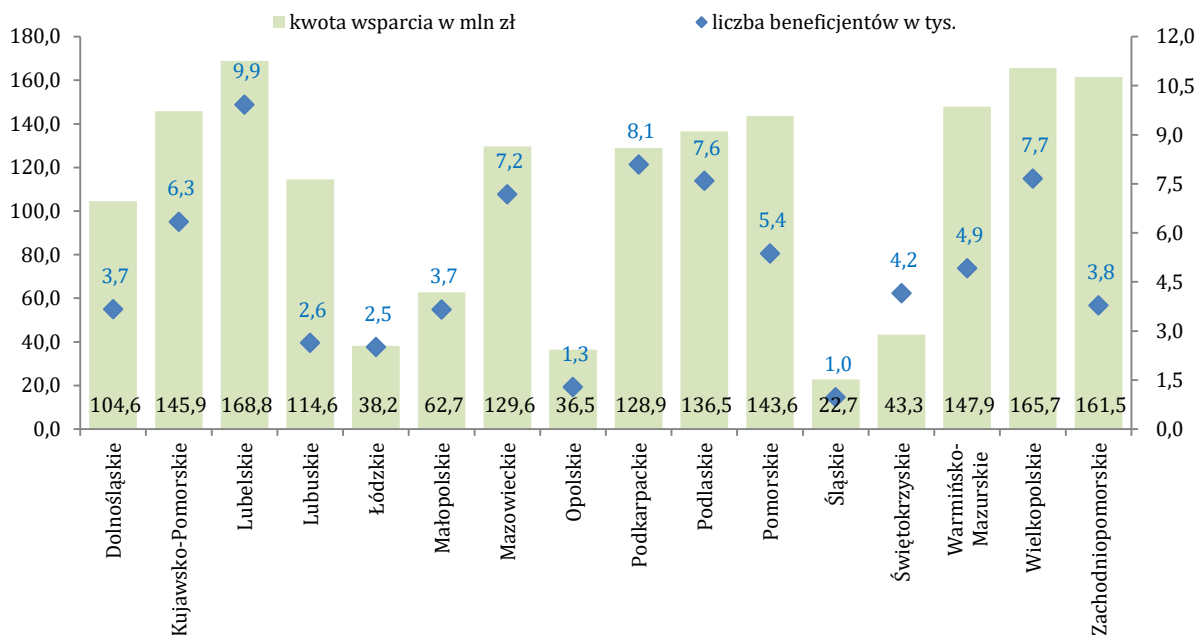
Na podstawie wydanych decyzji przyznających płatność wsparciem objęto powierzchnię 1,5 mln ha użytków rolnych. Średnia liczba zwierząt wyniosła 78,9 tys. zwierząt.

Spośród wspieranej powierzchni w ramach działania:

- 23% stanowi powierzchnia użytków rolnych położonych na obszarach Natura 2000,

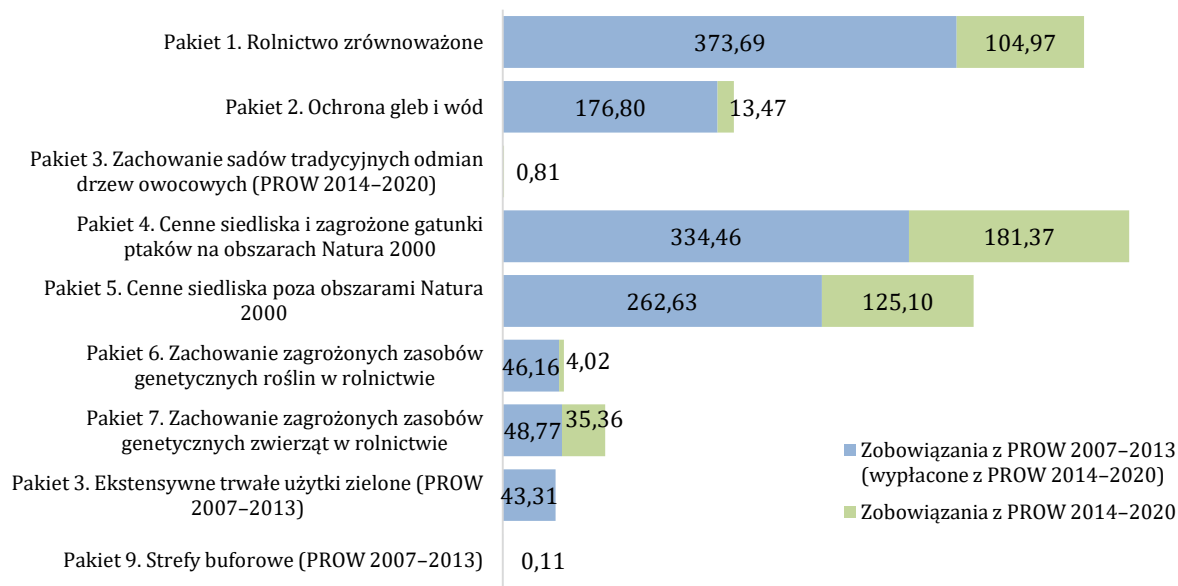
- 10% stanowi powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych.

Wykres 30. Kwota wsparcia (w mln zł) i liczba beneficjentów (w tys.) działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, wg stanu na 31.12.2017 r.

Najwięcej środków otrzymały województwa: lubelskie (168,8 mln zł), wielkopolskie (165,7 mln zł) i zachodniopomorskie (161,5 mln zł), a najmniej: śląskie (22,7 mln zł), opolskie (36,5 mln zł) i łódzkie (38,2 mln zł) (Wykres 30).

Wykres 31. Kwota wsparcia (w mln zł) w podziale na płatności z tytułu zobowiązań z PROW 2007–2013 i z tytułu zobowiązań z PROW 2014–2020, wg pakietów w ramach działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r.

Najwyższe zrealizowane płatności (łącznie) dotyczyły:

- pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 PROW 2014–2020 i pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 PROW 2007–2013 – 515,8 mln zł (29% wszystkich płatności),

- pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone PROW 2014–2020 i PROW 2007–2013 – 478,7 mln zł (27%),
- pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000 – 387,7 mln zł (22%).

W działaniu rolno-środowiskowo-klimatycznym wdrażanym w ramach PROW 2014–2020 uczestniczy 11 168 producentów rolnych, którzy wcześniej nie ubiegali się o wsparcie w programie rolnośrodowiskowym PROW 2007–2013.

■ Działanie M11 – Rolnictwo ekologiczne

Celem działania jest wspieranie dobrowolnych zobowiązań rolników, którzy podejmują się utrzymać lub stosować praktyki i metody rolnictwa ekologicznego określone w obowiązujących przepisach. Rolnictwo ekologiczne oznacza sposób gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej w obrębie gospodarstwa rolnego, oparty na środkach pochodzenia biologicznego i mineralnego nieprzetworzonych technologicznie. Podstawową zasadą jest zaniechanie stosowania w procesie produkcji żywności środków chemii rolnej, weterynaryjnej i spożywczej. Zasada ta dotyczy wszystkich rodzajów i etapów produkcji – zarówno uprawy roślin, chowu i hodowli zwierząt, jak i przetwórstwa.

Wsparcie obejmuje 2 poddziałania:

1. Płatności w okresie konwersji na rolnictwo ekologiczne, w ramach którego pomoc udzielana jest na następujące pakiety (typy operacji):

- ✓ Pakiet 1. Uprawy rolnicze w okresie konwersji;
- ✓ Pakiet 2. Uprawy warzywne w okresie konwersji;
- ✓ Pakiet 3. Uprawy zielarskie w okresie konwersji;
- ✓ Pakiet 4. Uprawy sadownicze w okresie konwersji;
- ✓ Pakiet 5. Uprawy paszowe na gruntach ornych w okresie konwersji;
- ✓ Pakiet 6. Trwałe użytki zielone w okresie konwersji.

2. Płatności w celu utrzymania rolnictwa ekologicznego, w ramach którego pomoc udzielana jest na następujące pakiety (typy operacji):

- ✓ Pakiet 7. Uprawy rolnicze po okresie konwersji;
- ✓ Pakiet 8. Uprawy warzywne po okresie konwersji;
- ✓ Pakiet 9. Uprawy zielarskie po okresie konwersji;
- ✓ Pakiet 10. Uprawy sadownicze po okresie konwersji;
- ✓ Pakiet 11. Uprawy paszowe na gruntach ornych po okresie konwersji;
- ✓ Pakiet 12. Trwałe użytki zielone po okresie konwersji.

Do końca 2017 r. przeprowadzono trzy nabory wniosków:

- od 15 marca do 10 lipca 2015 r. – (Kampania 2015);
- od 15 marca do 11 lipca 2016 r. – (Kampania 2016);
- od 15 marca do 26 czerwca 2017 r. – (Kampania 2017).

Od początku uruchomienia pomocy, wg danych na 31 grudnia 2017 r., w ramach trzech naborów, podczas których składane były wnioski nowe (pierwszoroczne) oraz wnioski kontynuacyjne

z PROW 2014–2020 (kolejny rok realizacji) i wnioski kontynuacyjne z PROW 2007–2013 (kolejne lata realizacji), łącznie:

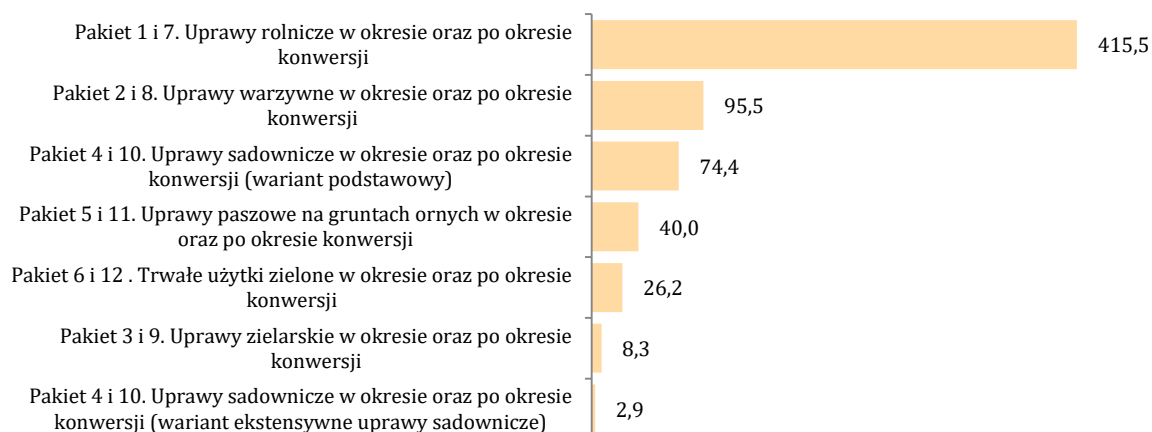
- złożono 61 122 wnioski, w tym:
 - ✓ 11 958 wniosków nowych w ramach PROW 2014–2020 (w tym: 4 367 wniosków w Kampanii 2015, 3 581 wniosków w Kampanii 2016 i 4 010 wniosków w Kampanii 2017),
 - ✓ 11 144 wnioski kontynuacyjne w ramach PROW 2014–2020 (w tym: 3 978 wniosków w Kampanii 2016 i 7 166 wniosków w Kampanii 2017),
 - ✓ 38 020 wniosków kontynuacyjnych w ramach PROW 2007–2013 realizowanych jako zobowiązania PROW 2014–2020 (w tym: 17 718 wniosków w Kampanii 2015, 12 982 wnioski w Kampanii 2016 i 7 320 wniosków w Kampanii 2017),
- wydano 40 917 decyzji przyznających płatność na kwotę blisko 656,6 mln zł, w tym:
 - ✓ 7 161 decyzji o przyznaniu płatności dla wniosków nowych w ramach PROW 2014–2020 na kwotę 141,2 mln zł (w tym: 3 946 decyzji w ramach Kampanii 2015 i 3 215 decyzji w ramach Kampanii 2016),
 - ✓ 3 735 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 72,5 mln zł dla wniosków kontynuacyjnych PROW 2014–2020 złożonych w ramach Kampanii 2016,
 - ✓ 30 021 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę 442,8 mln zł dla wniosków kontynuacyjnych z PROW 2007–2013 złożonych w Kampaniach 2015–2017 (w tym: 17 304 decyzje w ramach Kampanii 2015, 12 702 decyzje – Kampania 2016 i 15 decyzji – Kampania 2017),
- wypłacono dla 23 350 beneficjentów kwotę 662,8 mln zł (Wykres 32), w tym:
 - ✓ 215,0 mln zł dla 7 218 beneficjentów z tytułu zobowiązań z lat 2014–2020,
 - ✓ 447,8 mln zł dla 17 685 beneficjentów z tytułu zobowiązań z lat 2007–2013.

W 2017 r. ARiMR wypłaciła dla 19 619 beneficjentów kwotę 318,7 mln zł, w tym:

- ✓ dla 6 990 beneficjentów kwotę 138,9 mln zł z tytułu zobowiązań z PROW 2014–2020,
- ✓ dla 12 672 beneficjentów kwotę 179,8 mln zł z tytułu zobowiązań z PROW 2007–2013.

Łącznie na podstawie wydanych decyzji przyznających płatność wsparciem objęta została powierzchnia 477,1 tys. ha użytków rolnych. Pomoc dotyczyła 23,3 tys. gospodarstw.

Wykres 32. Zrealizowane płatności ekologiczne, wg pakietów, wg stanu na 31.12.2017 r., w mln zł

■ Działanie M13 – Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)

Działanie jest instrumentem wsparcia finansowego dla rolników, którzy prowadzą działalność rolniczą na terenach górskich i innych obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami. Realizacja działania ma ułatwić rolnikom kontynuowanie rolniczego użytkowania ziemi, a także umożliwić zachowanie walorów krajobrazowych obszarów wiejskich oraz utrzymanie i promowanie zrównoważonych systemów działalności rolniczej na tych terenach.

Do końca 2017 r. przeprowadzono trzy nabory wniosków:

- od 15 marca do 10 lipca 2015 r. – (Kampania 2015);
- od 15 marca do 11 lipca 2016 r. – (Kampania 2016);
- od 15 marca do 26 czerwca 2017 r. – (Kampania 2017).

Od początku uruchomienia pomocy, wg danych na 31 grudnia 2017 r.:

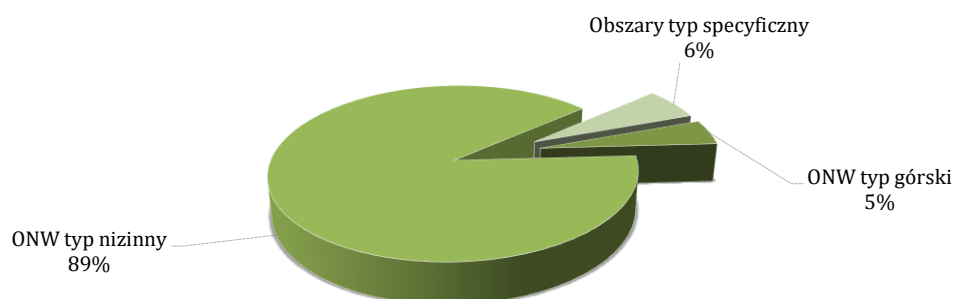
- złożono 2 251 924 wnioski o przyznanie płatności (w tym: 748 409 wniosków w Kampanii 2015, 751 772 wnioski w Kampanii 2016, 750 945 wniosków w Kampanii 2017 oraz 798 wniosków złożonych w ramach zobowiązań PROW 2007–2013 w Kampanii 2014),
- wydano łącznie 1 913 360 decyzji o przyznaniu płatności ONW na kwotę 3 160,9 mln zł,
- ARiMR wypłaciła dla 794 359 beneficjentów łączną kwotę 3 145,9 mln zł, w tym w 2017 r. ARiMR wypłaciła dla 556 624 beneficjentów kwotę 1 110,6 mln zł.

Wsparciem w ramach działania objętych zostało 7,5 mln ha użytków rolnych, z tego 89% skierowano do gospodarstw położonych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania typu nizinnego (Wykres 33).

Spśród wspieranej powierzchni w ramach działania:

- 15% stanowi powierzchnia użytków rolnych położonych na obszarach Natura 2000,
- 7% stanowi powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach ekologicznych.

Wykres 33. Struktura pomocy udzielonej gospodarstwom objętym wsparciem na ONW, wg typu obszaru, wg stanu na 31.12.2017 r.

■ Działanie M16 – Współpraca

Pomoc finansowa przeznaczona jest na tworzenie i funkcjonowanie grup operacyjnych na rzecz innowacji (EPI) oraz realizacji przez te grupy projektów, które prowadzą do opracowania nowych rozwiązań w zakresie nowych produktów, praktyk, procesów, technologii, metod organizacji i marketingu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.

W dniach od 30 czerwca do 31 lipca 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków o przyznanie pomocy, w ramach którego przyjęto 90 wniosków na kwotę 346,4 mln zł.

■ **Pomoc techniczna**

Pomoc udzielana jest na realizację operacji związanych ze wzmocnieniem systemu zarządzania, monitorowania, oceny i kontroli stopnia realizacji PROW. Ponadto ma na celu wdrożenie sprawnego i efektywnego funkcjonowania systemu informacji o PROW i jego promocji, a także utworzenie i zapewnienie funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. W ramach Pomocy technicznej realizowane są dwa schematy:

Schemat I: Wzmocnienie systemu wdrażania Programu.

Schemat II: Wsparcie funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz realizacja działań informacyjno-promocyjnych PROW 2014–2020.

Nabór wniosków o przyznanie w ramach Pomocy technicznej rozpoczął się w dniu 31 stycznia 2017 r. (nabór ma charakter ciągły).

W 2017 r.:

- złożono 326 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 301,8 mln zł (w tym: w ramach schematu I – 107 wniosków na kwotę 229,2 mln zł i w ramach schematu II – 219 wniosków na kwotę 72,6 mln zł),
- zawarto 158 umów na kwotę 191,0 mln zł (w tym: w ramach schematu I – 60 umów na kwotę 159,0 mln zł i w ramach schematu II – 98 umów na kwotę blisko 32,0 mln zł),
- wypłacono dla 6 beneficjentów kwotę 11,3 mln zł (w tym: w ramach schematu I dla 3 beneficjentów kwotę 8,4 mln zł i w ramach schematu II dla 5 beneficjentów kwotę 2,9 mln zł).

■ **Wcześniejsza emerytura (Renty strukturalne PROW 2007–2013 oraz PROW 2004–2006)**

Do 31 grudnia 2017 r., z tytułu zobowiązań podjętych w ramach PROW 2007–2013 i PROW 2004–2006, ARiMR zrealizowała płatności z tytułu świadczeń emerytalnych w kwocie ponad 1 170,4 mln zł dla 53 459 beneficjentów, w tym dla 17 657 beneficjentów kwotę 497,4 mln zł w ramach zobowiązań z PROW 2007–2013 i dla 35 802 beneficjentów kwotę ponad 673,0 mln zł w ramach zobowiązań za okres 2004–2006.

W 2017 r. ARiMR wypłaciła dla 12 764 beneficjentów kwotę blisko 133,2 mln zł, z tego:

- w ramach zobowiązań z PROW 2007–2013 wypłacono 131,4 mln zł dla 12 250 beneficjentów,
- w ramach zobowiązań z PROW 2004–2006 wypłacono blisko 1,8 mln zł dla 514 beneficjentów.

4.2 Realizacja działań/poddziałów/typów operacji, w ramach których ARiMR deleguje część zadań

■ **Działanie M03 – Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych Poddziałanie M3.1 – Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości (ARR/KOWR)**

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu

Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2017 r., poz. 562 z późn. zm.) podmiotem wdrażającym działanie M03 do 31 sierpnia 2017 r. była ARR, a od 1 września 2017 r. – KOWR.

Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości ma charakter motywacyjny. Ma ono na celu zwiększenie uczestnictwa rolników w unijnych i krajowych systemach jakości poprzez refundowanie im kosztów kontroli poprzedzającej wydanie certyfikatu.

Do końca 2017 r. przeprowadzono trzy nabory wniosków:

- od 1 grudnia 2015 r. do 29 stycznia 2016 r.;
- od 2 listopada do 31 grudnia 2016 r.;
- od 28 listopada do 29 grudnia 2017 r.

Od początku uruchomienia poddziałania, wg danych na 31 grudnia 2017 r. w ramach trzech naborów:

- przyjęto 3 073 wnioski o przyznanie pomocy (1 186 wniosków – I nabór, 1 489 wniosków – II nabór, 398 wniosków – III nabór),
- wydano 2 017 decyzji (dotyczą wniosków złożonych w I i II naborze),
- ARiMR wypłaciła dla 894 beneficjentów kwotę 1,1 mln zł, w tym w 2017 r. wypłaciła dla 864 beneficjentów kwotę 1,0 mln zł.

Największy odsetek decyzji dotyczył producentów wytwarzających owoce świeże lub przetworzone – 63,7% rolników.

Zobowiązania kontynuacyjne w ramach działania Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności PROW 2007–2013

Producenci rolni, którzy w ramach działania 132 Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności PROW 2007–2013 (zobowiązania kontynuacyjne wypłacane z budżetu działania M03) otrzymali decyzje w sprawie przyznania pomocy, w kolejnych pięciu latach na podstawie odrębnych wniosków o płatność mają możliwość otrzymania refundacji kosztów poniesionych z tytułu uczestnictwa w systemie jakości.

W ramach zobowiązań z PROW 2007–2013:

- przyjęto łącznie 14 150 wniosków o płatność na kwotę 16,9 mln zł,
- wydano 13 527 decyzji o przyznaniu płatności na kwotę około 16,3 mln zł,
- ARiMR wypłaciła dla 8 216 różnych beneficjentów kwotę 15,8 mln zł, w tym w 2017 r. dla 4 892 beneficjentów kwotę 6,6 mln zł.

Zdecydowana większość płatności, tj. blisko 70% dotyczyła uczestników systemu rolnictwa ekologicznego.

Największy odsetek decyzji (94%) dotyczył producentów wytwarzających owoce, warzywa i zboża świeże lub przetworzone.

■ **Działanie M03 – Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych⁷**
Poddziałanie M3.2 – Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym (ARR/KOWR)

Poddziałanie obejmuje wsparcie akcji podejmowanych przez uczestników systemów jakości (tj. zespoły promocyjne składające się z co najmniej dwóch producentów) w zakresie informacji i promocji produktów wysokojakościowych. Działania informacyjne i promocyjne skierowane są do konsumentów w celu zapoznania ich z produktami objętymi systemami jakości.

Poddziałanie uruchomione zostało 30 września 2016 r. przez ARR.

Do końca 2017 r. przeprowadzono jeden nabór wniosków:

- od 30 września do 31 października 2016 r.,

w ramach którego:

- w ARR przyjęto 84 wnioski o przyznanie pomocy na kwotę 109,0 mln zł,
- ARR zawarła (w 2017 r.) 25 umów na kwotę 33,4 mln zł,
- ARiMR wypłaciła w 2017 r. dla 1 beneficjenta kwotę 214,7 tys. zł.

Spśród wszystkich zawartych umów 48,0% dotyczyło wsparcia beneficjentów wytwarzających produkty w ramach systemu *Jakość Tradycja*. Pozostałe umowy dotyczyły wsparcia działań informacyjnych i promocyjnych produktów wytwarzanych w ramach systemów: *Rolnictwo ekologiczne* (20%), *Integrowana produkcja roślin (IP)* i *Quality Assurance for Food Products (QAFP) – Wędliny* (po 12%) oraz *Gwarantowane Tradycyjne Specjalności (GTS)* i *Quality Assurance for Food Products (QAFP) – Kulinarne mięso wieprzowe* (po 4%).

Operacje zostaną realizowane przez grupy producentów rolnych prowadzących działalność w formie spółdzielni (48% umów), konsorcjum (44%) i grup producentów (8%).

■ **Działanie M04 – Inwestycje w środki trwałe**
Poddziałanie M4.3 – Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa
Typ operacji – Scalanie gruntów (SW)

Scalanie gruntów wdrażane jest przez Samorzady Województw. Pomoc udzielana w ramach programu scalania gruntów służy poprawie struktury przestrzennej gospodarstw rolnych poprzez zmniejszenie ilości małych, rozproszonych działek składających się na gospodarstwo rolne i powiększenie ich średniej wielkości. Wsparcie dotyczy również prac poscaleniowych, które obejmują w szczególności stworzenie funkcjonalnej sieci dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych oraz wykonanie zadań wpływających na regulację stosunków wodnych na obszarze objętym scaleniem.

Nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach, z wyjątkiem województw: kujawsko-pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego, w których operacje związane ze scaleniem gruntów nie będą

⁷ Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2017 r., poz. 562 z późn. zm.) podmiotem wdrażającym działanie do 31 sierpnia 2017 r. była ARR, a od 1 września 2017 r. – KOWR.

realizowane. Pierwsze nabory wniosków zostały uruchomione w marcu 2016 r. Do 31 grudnia 2017 r. przeprowadzono po dwa nabory w pięciu województwach i po jednym naborze w ośmiu województwach, w których:

- łącznie SW przyjęły 95 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 783,7 mln zł,
- SW podpisały 72 umowy na kwotę 577,2 mln zł.

W 2017 r.:

- SW przyjęły 16 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 111,0 mln zł,
- SW podpisały 26 umów na kwotę 178,4 mln zł.

W zatwierdzonych do realizacji operacjach uczestniczyć będą 16 844 gospodarstwa rolne. Średnia powierzchnia gospodarstwa podlegająca scaleniu wynosiła 4,34 ha. Największą powierzchniowo część gruntów planowanych do scalania stanowią użytki rolne (81%).

■ **Działanie M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich**
Poddziałanie M7.2 – Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii

Typ operacji – Budowa lub modernizacja dróg lokalnych (SW)

Działanie wdrażane jest przez Samorzady Województw. Celem działania jest wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich. Wsparcie w ramach tego typu operacji obejmuje budowę lub modernizację dróg lokalnych i związanych z nimi urządzeń. Beneficjentami pomocy są gminy, powiaty lub ich związki.

Nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach w okresie od listopada 2015 r. do czerwca 2016 r. (w każdym z województw przeprowadzono po jednym naborze).

Od początku uruchomienia pomocy, według stanu na 31 grudnia 2017 r. łącznie:

- SW przyjęły 4 537 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 3 349,5 mln zł ze środków EFRROW,
- SW podpisały 1 918 umów na kwotę ze środków EFRROW wynoszącą 1 186,0 mln zł,
- wypłacono dla 600 beneficjentów kwotę 580,3 mln zł (369,3 mln zł ze środków EFRROW), w tym w 2017 r. wypłacono dla 581 beneficjentów kwotę 561,7 mln zł (357,4 mln zł ze środków EFRROW).

W ramach zakończonych do końca 2017 r. operacji:

- przebudowano drogi lokalne o długości 4 718,4 km,
- wybudowano drogi lokalne o długości 56,4 km,
- wymieniono nawierzchnię dróg lokalnych o długości 26,6 km,
- przebudowano kanały technologiczne w ciągu budowanych lub przebudowywanych dróg o długości 2,2 km.

Pomoc na operacje związane z budową lub modernizacją dróg lokalnych została przekazana 565 różnym jednostkom samorządowym, w tym 483 gminom i 82 powiatom. Operacje zostały w większości zrealizowane na obszarze gmin wiejskich (75% liczby gmin).

W ramach zakończonych inwestycji związanych z budową lub modernizacją dróg lokalnych zrealizowano także 124 operacje powiązane z inwestycjami dotyczącymi tworzenia pasywnej infrastruktury szerokopasmowej.

■ **Działanie M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich**
Poddziałanie M7.2 – Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii
Typ operacji – Gospodarka wodno-ściekowa (SW)

Poddziałanie wdrażane jest przez Samorzady Województw. Wsparcie gospodarki wodno-ściekowej wpływa na rozwój gospodarczy obszarów wiejskich oraz poprawę warunków życia mieszkańców. Wsparcie w ramach tego typu operacji obejmuje:

- budowę, przebudowę, modernizację lub wyposażenie obiektów budowlanych służących do zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków;
- zakup i montaż urządzeń kanalizacyjnych oraz urządzeń wodociągowych.

Nabory wniosków o przyznanie pomocy były przeprowadzane oddzielnie w poszczególnych województwach od października 2016 r. do lutego 2017 r. W każdym z województw przeprowadzono po jednym naborze wniosków.

W ramach przeprowadzonych naborów:

- SW przyjęły łącznie 1 696 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 2 171,7 mln zł ze środków EFRROW (w tym 676 wniosków wpłynęło w 2017 r.),
- w 2017 r. SW podpisały 737 umów na kwotę ze środków EFRROW wynoszącą 996,0 mln zł,
- w 2017 r. wypłacono dla 1 beneficjenta kwotę 1,2 mln zł (w tym 0,8 mln zł ze środków EFRROW).

Pomoc na operacje związane z gospodarką wodno-ściekową została przyznana 684 różnym jednostkom samorządowym, w tym 613 gminom, 70 spółkom, w których jedynymi udziałowcami były jednostki samorządu terytorialnego i 1 związkowi międzygminnemu. Beneficjenci w ramach zatwierdzonych do realizacji operacji planują m. in.: budowę lub przebudowę 2,2 tys. km systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych, 1,5 tys. km zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę, 13,1 tys. przydomowych oczyszczalni ścieków, 155 stacji uzdatniania wody, 141 oczyszczalni ścieków oraz 89 ujęć wody.

■ **Działanie M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich**
Poddziałanie M7.4 – Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury
Typ operacji – Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów (SW)

Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów wdrażane są przez Samorzady Województw. Pomoc przyznawana jest na operacje polegające na budowie lub przebudowie targowisk lub obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów, w tym na związany z tą budową lub przebudową zakup nowych urządzeń, materiałów i usług służących realizacji operacji.

Inwestycje w zakresie targowisk mają na celu utworzenie miejsc, gdzie rolnicy będą mogli sprzedawać produkty wytworzone w gospodarstwie, co prowadzi do skrócenia łańcucha żywnościowego i zwiększenia udziału rolników w wartości dodanej.

Nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały przeprowadzone oddzielnie w poszczególnych województwach w okresie od stycznia do października 2017 r. W województwach mazowieckim i świętokrzyskim przeprowadzono po dwa nabory wniosków, a w pozostałych - po jednym naborze.

W 2017 r. łącznie:

- SW przyjęły 229 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 184,4 mln zł ze środków EFRROW,
- SW podpisały 131 umów na kwotę 106,6 mln zł (środki EFRROW).

Beneficjenci, w ramach zatwierdzonych do realizacji operacji, zaplanowali budowę lub przebudowę 160 obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów oraz 133 targowisk.

■ **Działanie M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER** **Poddziałanie 19.1 – Wsparcie przygotowawcze (SW)**

Wsparcie przygotowawcze wdrażane jest przez Samorzady Województw i służy podnoszeniu kompetencji LGD i społeczności lokalnych, tworzeniu sieci kontaktów oraz wypracowaniu mechanizmów współpracy i włączania lokalnych społeczności w celu przygotowania i wdrożenia LSR. Pomoc ma formę płatności ryczałtowej.

Nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach poddziałania prowadzone były w terminach ogłaszanych przez poszczególne Samorzady Województw. Nabory zostały przeprowadzone we wszystkich województwach w lipcu 2015 r.

Realizację poddziałania zakończono w 2016 r. Przekazane środki zostały przeznaczone na koszty związane z bieżącą obsługą lokalnej społeczności przez poszczególne LGD w początkowym okresie wdrażania Programu (do dnia ogłoszenia konkursów na wybór strategii rozwoju lokalnego). Łącznie:

- LGD złożyły 301 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 37,4 mln zł,
- SW podpisały 299 umów z LGD na kwotę 37,2 mln zł,
- ARiMR zrealizowała płatności na kwotę 37,2 mln zł dla 299 LGD.

■ **Działanie M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER** **Poddziałanie 19.2 – Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (SW)**

Poddziałanie wdrażane jest przez Samorzady Województw. Pomoc ma formę refundacji lub płatności zryczałtowanej w zależności od rodzaju operacji. W przypadku operacji polegających na rozpoczęciu prowadzenia działalności gospodarczej pomoc ma formę płatności zryczałtowanej (premi). Premiowane przez LGD są operacje spełniające w szczególności jedno lub kilka z wymienionych kryteriów:

- innowacyjne,
- przewidujące zastosowanie rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska lub klimatu,

- generujące nowe miejsca pracy,
- realizowane przez podmioty zakładające działalność, której podstawę będą stanowiły lokalne produkty rolne (lokalny produkt rolny – wytwarzany na obszarze objętym lokalną strategią rozwoju).

Terminy naborów wniosków ustalane są odrębnie przez poszczególne LGD. Pierwsze nabory wniosków o przyznanie pomocy zostały uruchomione przez LGD w II połowie 2016 r.

Do końca 2017 r. łącznie:

- LGD przekazały do SW 14 115 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 1 946,5 mln zł, w tym w 2017 r. - 11 511 wniosków,
- SW podpisały 4 753 umowy na kwotę 656,3 mln zł, w tym w 2017 r. zawarto 4 689 umów,
- wypłacono dla 2 060 beneficjentów kwotę 139,0 mln zł, z tego:
 - ✓ dla 2 001 beneficjentów wypłacono kwotę ponad 134,0 mln zł w ramach zobowiązań z PROW 2014–2020 (płatności zrealizowane w 2017 r.),
 - ✓ dla 62 beneficjentów zrealizowano płatności na kwotę 5,0 mln zł w ramach zobowiązań z PROW 2007–2013.

W ramach poddziałania zakończono realizację 295 operacji, z których najwięcej dotyczyło inwestycji związanych z podejmowaniem działalności gospodarczej (67%), budowy lub przebudowy infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej (14%) i rozwijania działalności gospodarczej (9%).

■ **Działanie M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER**
Poddziałanie 19.3 – Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania (SW)

Poddziałanie wdrażane jest przez Samorzady Województw. Wsparcie przeznaczone jest na przygotowanie projektu i realizację projektu współpracy. Projekty współpracy mogą dotyczyć współpracy międzyterytorialnej (pomiędzy LGD w ramach jednego województwa lub różnych województw) lub międzynarodowej.

Poddziałanie uruchomione zostało 18 października 2016 r.

Nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach poddziałania ma charakter ciągły. Wnioski można składać od 18 października 2016 r. do 31 marca 2021 r.

Do końca 2017 r.:

- SW przyjęły 48 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę blisko 12,0 mln zł, w tym w 2017 r. wpłynęło 47 wniosków na kwotę 11,9 mln zł,
- SW podpisały 22 umowy na kwotę 3,78 mln zł, w tym w 2017 r. zawarto 21 umów na kwotę 3,77 mln zł,
- ARiMR wypłaciła dla 40 różnych LGD kwotę 1,8 mln zł, z tego:
 - ✓ dla 34 LGD wypłacono kwotę ponad 823,0 tys. zł w ramach zobowiązań z PROW 2014–2020 (płatności zrealizowano w 2017 r.),
 - ✓ dla 7 LGD zrealizowano płatności na kwotę 970,2 tys. zł w ramach zobowiązań z PROW 2007–2013.

W ramach 22 podpisanych umów 15 zawarto na operacje polegające na realizacji projektów współpracy. Pozostałe umowy dotyczyły operacji polegających na przygotowaniu projektów współpracy (5 umów) oraz operacji polegających na realizacji albo przygotowaniu połączonym z realizacją projektów współpracy (2 umowy).

■ **Działanie M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER**
Poddziałanie 19.4 – Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji (SW)

Podziałanie wdrażane jest przez Samorzady Województw. Poddziałanie ma na celu wsparcie bieżącego funkcjonowania LGD, zapewnienie sprawnej i efektywnej pracy LGD, w tym sprawne funkcjonowanie biura LGD oraz doskonalenie zawodowe osób uczestniczących w realizacji LSR.

Poddziałanie uruchomione zostało 16 maja 2016 r.

Terminy naborów wniosków ustalane były odrębnie przez poszczególne Samorzady Województw (we wszystkich szesnastu województwach zostały przeprowadzone w 2016 r.).

Do końca 2017 r. w ramach przeprowadzonych naborów:

- SW przyjęły 272 wnioski na kwotę 534,7 mln zł,
- SW podpisały 272 umowy na kwotę 534,7 mln zł,
- ARiMR wypłaciła dla 272 LGD kwotę 180,0 mln zł, w tym w 2017 r. wypłacono dla 3 LGD kwotę 483 tys. zł.

W ramach działań aktywizujących społeczności zorganizowano m. in. 28 spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami, w których wzięło udział 289 osób.

Szczegółowe informacje dotyczące zrealizowanych płatności w ramach PROW 2014–2020 przedstawiono w Załączniku 2.3, Tabele 1-41.

4. Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020 (PO Rybactwo i Morze 2014-2020)

Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020 został zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 22 października 2015 r. Zgodnie z ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U., poz. 1358) oraz ustawą z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U., poz. 1203) w ramach PO Rybactwo i Morze 2014–2020 ARiMR jest odpowiedzialna za wdrażanie pięciu z sześciu priorytetów oraz pomocy technicznej:

Priorytet 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy:

- Działanie 1.1 Środki ochrony oraz współpraca regionalna;
- Działanie 1.2 Zmniejszanie oddziaływania na środowisko;
- Działanie 1.3 Innowacje związane z ochroną żywych zasobów morza;
- Działanie 1.4 Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej;
- Działanie 1.5 Porty i przystanie – Wyładunek i wykorzystanie całości połowów;
- Działanie 1.6 Trwałe zaprzestanie działalności połowowej;
- Działanie 1.7 Systemy przyznawania uprawnień do połowów;
- Działanie 1.8 Różnicowanie działalności i nowe formy dochodów;
- Działanie 1.9 Zdrowie i bezpieczeństwo;
- Działanie 1.10 Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej;
- Działanie 1.11 Wartość dodana, jakość produktów i wykorzystywanie niechcianych połowów;
- Działanie 1.12 Porty i przystanie – Infrastruktura i budowa przystani;
- Działanie 1.13 Innowacje naukowe lub techniczne;
- Działanie 1.14 Efektywność energetyczna i łagodzenie skutków zmiany klimatu;
- Działanie 1.15 Propagowanie kapitału ludzkiego.

Priorytet 2. Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy:

- Działanie 2.1 Innowacje w akwakulturze;
- Działanie 2.2 Usługi doradcze dla gospodarstw akwakultury;
- Działanie 2.3 Inwestycje produkcyjne w akwakulturę;
- Działanie 2.4 Wsparcie nowych hodowców;
- Działanie 2.5 Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe;
- Działanie 2.6 Szkolenia w akwakulturze;
- Działanie 2.7 Ubezpieczenie zasobów akwakultury.

Priorytet 3. Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa:

- Działanie 3.1 Kontrola i egzekwowanie;
- Działanie 3.2 Gromadzenie danych.

Priorytet 5. Wspieranie wprowadzania do obrotu i przetwarzania:

- Działanie 5.1 Plany produkcji i obrotu;
- Działanie 5.2 Dopłaty do składowania;
- Działanie 5.3 Środki dotyczące obrotu;
- Działanie 5.4 Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury.

Priorytet 6. Zintegrowana Polityka Morska:

- Działanie 6.1 Zintegrowany Nadzór Morski;
- Działanie 6.2 Propagowanie ochrony środowiska morskiego oraz zrównoważonej eksploatacji zasobów morskich i przybrzeżnych;
- Działanie 6.3 Poprawa wiedzy na temat stanu środowiska morskiego.

oraz Pomoc techniczna.

Za wdrażanie Priorytetu 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej na obszarach rybackich odpowiadają Samorzady Województw:

- Działanie 4.1 Wsparcie przygotowawcze;
- Działanie 4.2 Realizacja lokalnych strategii rozwoju;
- Działanie 4.3 Działania z zakresu współpracy.

Środki finansowe, jakie zostały przyznane Polsce na realizację Programu, pochodzą z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) i wynoszą 499,3 mln euro. Wśród krajów UE Polska wynegocjowała jedną z największych alokacji obok Hiszpanii, Francji i Włoch. Środki te uzupełnione są o wkład z budżetu krajowego, który wynosi blisko 169,0 mln euro (Tabela 7).

Tabela 7. Budżet Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020, według Priorytetów (w tys. euro)

Finansowanie Programu Operacyjnego wg Priorytetów	Wkład publiczny ogółem	Wkład EFMR	Wkład krajowy
Priorytet 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy	179 907,62	122 456,64	57 450,98
Priorytet 2. Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy	251 088,16	188 316,12	62 772,04
Priorytet 3. Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa	28 035,34	22 209,70	5 825,64
Priorytet 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej	87 509,77	74 383,30	13 126,47
Priorytet 5. Wspieranie wprowadzania do obrotu i przetwarzania	76 173,48	57 757,36	18 416,12
Priorytet 6. Zintegrowana Polityka Morska	3 133,33	2 350,00	783,33
Pomoc techniczna	42 497,56	31 873,17	10 624,39
Razem	668 345,25	499 346,29	168 998,96

Źródło: Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 22 sierpnia 2017 r. w sprawie podziału środków finansowych na realizację Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze (Dz. U., poz. 1685).

W ramach działań/poddziałań wdrażanych przez ARiMR (Priorytetu 1, 2, 3 i 5) od początku uruchomienia Programu:

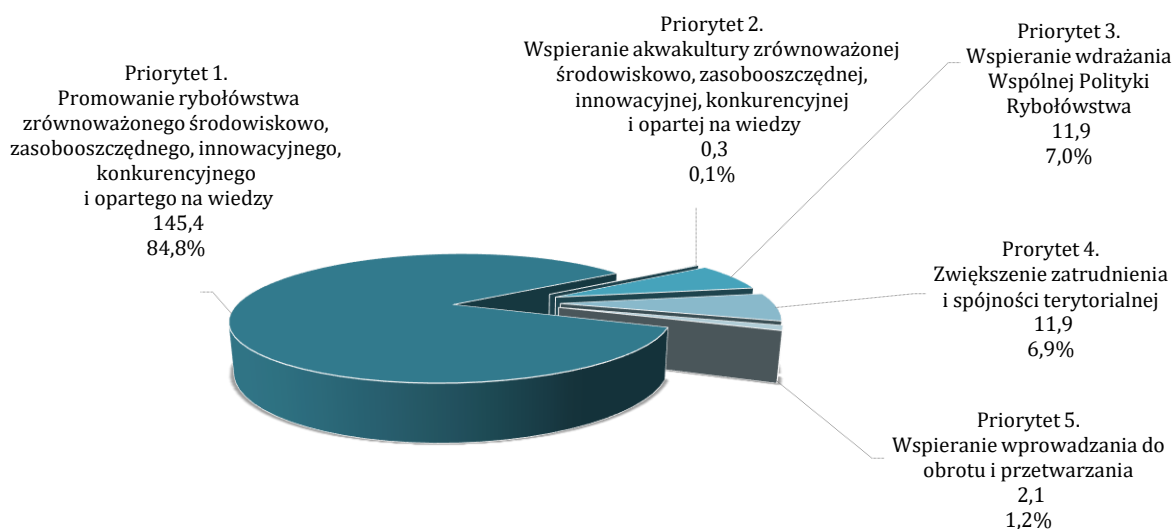
- wpłynęło 2 509 wniosków o dofinansowanie na kwotę 1 416,5 mln zł. Największym zainteresowaniem cieszyło się działanie 1.10 Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej, w ramach którego wpłynęło 1 095 wniosków na kwotę 73,3 mln zł oraz działanie 2.3 Inwestycje produkcyjne w akwakulturę, w ramach którego wpłynęło 479 wniosków na kwotę 511,9 mln zł,
- podpisano 1 300 umów na kwotę 212,0 mln zł,
- zrealizowano płatności na kwotę 159,7 mln zł w ramach środków wdrażanych przez ARiMR.

Ponadto, w ramach Priorytetu 4. wdrażanego przez Samorządy Województw, ARiMR wypłaciła kwotę 11,9 mln zł dla 47 beneficjentów (cała kwota została wypłacona w 2017 r.).

Od początku uruchomienia Programu najwięcej środków przekazano beneficjentom ubiegającym się o wsparcie w ramach działań wdrażanych przez ARiMR:

- działanie 1.10 Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej – 68,4 mln zł,
- działanie 1.6 Trwałe zaprzestanie działalności połowowej – 47,7 mln zł,
- działanie 1.4 Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej poddziałanie 1.4.1 Zbieranie odpadów morskich – 19,6 mln zł.

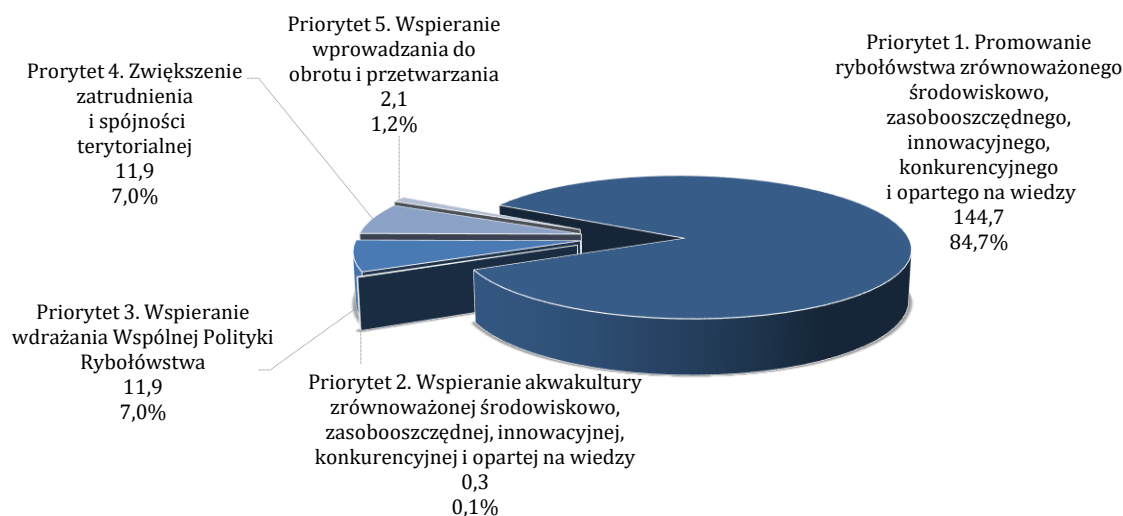
Wykres 34. Struktura płatności zrealizowanych przez ARiMR w ramach PO Rybactwo i Morze 2014–2020, w mln zł i w %, narastająco do 31.12.2017 r.

W 2017 r. w ramach działań wdrażanych przez ARiMR:

- wpłynęły 1 793 wnioski o dofinansowanie na kwotę blisko 1 297,5 mln zł,
- zawarto 1 116 umów na kwotę 163,9 mln zł,
- dla środków wdrażanych przez ARiMR zrealizowano płatności na kwotę 158,9 mln zł.

Wykres 35. Struktura płatności zrealizowanych przez ARiMR w ramach PO Rybactwo i Morze 2014-2020 w mln zł i w %, w 2017 r.

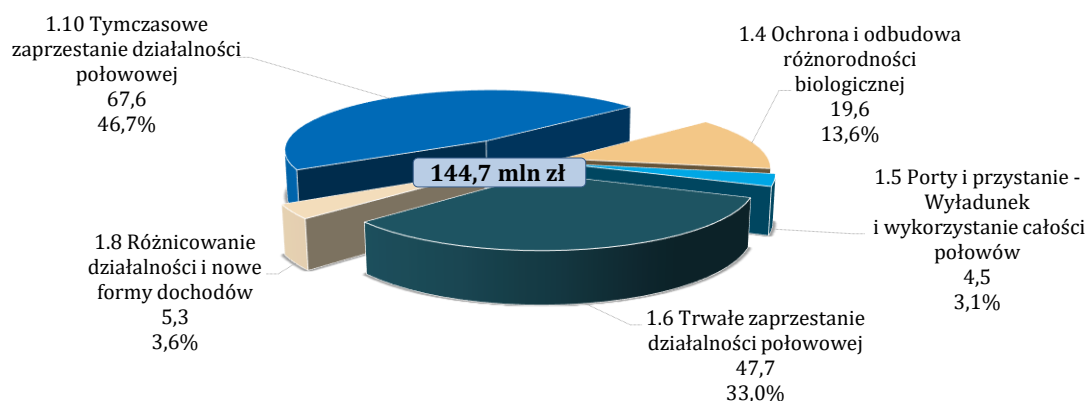

Priorytet 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy

Celem ogólnym Priorytetu 1. jest zrównoważona eksploatacja zasobów oraz zwiększenie rentowności sektora rybactwa. W ramach tego priorytetu realizowane są działania ukierunkowane na podniesienie rentowności podmiotów sektora rybołówstwa, w tym dywersyfikację działalności i zróżnicowanie źródeł dochodów podmiotów rybołówstwa. Realizacja projektów odbywa się przy zachowaniu zrównoważonego zarządzania zasobami wód morskich i śródlądowych, efektywniejszego wykorzystywania zasobów oraz innowacyjnego wykorzystania odrzutów i przyłłowów.

W ramach Priorytetu 1. od początku uruchomienia Programu do 31 grudnia 2017 r. wypłacono kwotę 145,4 mln zł dla 669 beneficjentów, w tym w 2017 r. dla 668 beneficjentów zrealizowano płatności na kwotę 144,7 mln zł. Większość środków wypłacono na operacje realizowane w ramach działania 1.10 Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej.

Wykres 36. Struktura płatności zrealizowanych przez ARiMR w ramach Priorytetu 1. PO Rybactwo i Morze 2014–2020, w mln zł i w %, w 2017 r.

Działanie 1.3 Innowacje związane z ochroną żywych zasobów morza

Celem działania jest osiągnięcie zrównoważonego wykorzystywania żywych zasobów wód morskich. Pomoc przyznaje się na opracowanie, testowanie i wdrożenie nowych rozwiązań

technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, zmniejszających negatywny wpływ rybołówstwa i rybactwa na środowisko.

Od 9 czerwca do 23 czerwca 2017 r. ARiMR przeprowadziła nabór wniosków, w ramach którego nie został złożony żaden wniosek.

■ **Działanie 1.4 Ochrona i odbudowa morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz systemy rekompensat w ramach zrównoważonej działalności połowowej** **Poddziałanie 1.4.1 Zbieranie utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich**

Pomoc na realizację operacji w ramach poddziałania Zbieranie utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich przeznaczona jest na operacje niwelujące zanieczyszczenie środowiska morskiego śmieciami i zgubionymi narzędziami połowowymi oraz polegające na znakowaniu nowych narzędzi tak, aby ich zgubienie było trudne.

Od 15 do 31 marca 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego:

- złożono 6 wniosków o dofinansowanie na kwotę 34,2 mln zł,
- podpisano 5 umów na kwotę 26,5 mln zł,
- dla 5 różnych beneficjentów zrealizowano 10 płatności na kwotę 19,6 mln zł.

■ **Działanie 1.5 Porty i przystanie – Wyładunek i wykorzystanie całości połowów**

Pomoc w ramach działania przeznaczona jest na realizację operacji mających na celu zmniejszenie ilości organizmów morskich wyrzucanych za burtę statku rybackiego (odrzuty). Dofinansowanie przyznaje się na operacje służące:

- poprawie dostępu do portu zarówno od strony lądu, jak i wody,
- poprawie infrastruktury portowej związanej z wyładunkiem, składowaniem i magazynowaniem produktów rybołówstwa oraz transportem wewnętrznym,
- umożliwieniu obsługi jednostek rybackich w trakcie ich postoju, konserwacji i naprawy,
- ograniczaniu zanieczyszczania środowiska w wyniku działalności rybackiej,
- poprawie bezpieczeństwa i higieny pracy rybaków.

Od 20 marca do 14 kwietnia 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego:

- złożono 5 wniosków o dofinansowanie na kwotę 10,1 mln zł,
- podpisano 3 umowy na kwotę 5,9 mln zł,
- dla 2 różnych beneficjentów zrealizowano 2 płatności na kwotę 4,5 mln zł.

■ **Działanie 1.6 Trwałe zaprzestanie działalności połowowej**

Pomoc na realizację operacji w ramach działania Trwałe zaprzestanie działalności połowowej przyznaje się za złomowanie statku rybackiego, przekwalifikowanie statku rybackiego lub utratę miejsca pracy na statku rybackim.

Do końca 2017 r. przeprowadzono sześć naborów wniosków:

- od 10 do 24 października 2016 r.;
- od 14 listopada do 9 grudnia 2016 r.;

- od 5 do 20 czerwca 2017 r.;
- od 20 czerwca do 14 lipca 2017 r.;
- od 24 listopada do 8 grudnia 2017 r. – piąty i szósty nabór wniosków.

Od początku uruchomienia działania, wg danych na 31 grudnia 2017 r.:

- złożono 207 wniosków o dofinansowanie na kwotę 71,0 mln zł, w tym w 2017 r. złożono 59 wniosków o dofinansowanie na kwotę 11,1 mln zł,
- podpisano 156 umów na kwotę 58,5 mln zł, w tym w 2017 r. podpisano 124 umowy na kwotę 21,4 mln zł,
- dla 108 różnych beneficjentów zrealizowano 123 płatności na kwotę 47,7 mln zł (całość płatności zrealizowano w 2017 r.).

Zgodnie z art. 34 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 w ramach działania Trwałe zaprzestanie działalności połowowej mogło być przyznane (zawieranie umów) wyłącznie do 31 grudnia 2017 r.

■ **Działanie 1.8 Różnicowanie działalności i nowe formy dochodów**

Dofinansowanie w ramach działania Różnicowanie działalności i nowe formy dochodów ma na celu zachęcenie rybaków do podejmowania przedsięwzięć rozwijających działalność uzupełniającą związaną z wykonywaniem rybołówstwa komercyjnego (np. budowa restauracji, bazy hotelowej dla wędkarzy, dostosowanie statku do połowów wędkarskich).

Od 15 do 28 marca 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego:

- złożono 129 wniosków o dofinansowanie na kwotę 30,5 mln zł,
- podpisano 67 umów na kwotę 12,8 mln zł,
- dla 46 różnych beneficjentów zrealizowano 52 płatności na kwotę 5,3 mln zł.

■ **Działanie 1.9 Zdrowie i bezpieczeństwo**

Wsparcie udzielane w ramach działania Zdrowie i bezpieczeństwo dotyczy zdrowia i bezpieczeństwa na pokładzie statku rybackiego. Pomoc skierowana jest do właścicieli i armatorów statków rybackich – przy użyciu, których wykonywane jest rybołówstwo komercyjne, oraz posiadaczy rybackich narzędzi i urządzeń połowowych wykorzystywanych do połowu ryb w obwodzie rybackim.

Od 14 listopada do 8 grudnia 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego złożono 222 wnioski o dofinansowanie na kwotę 26,5 mln zł.

■ **Działanie 1.10. Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej**

Pomoc na realizację operacji w ramach działania Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej przyznaje się w formie rekompensaty armatorowi statku rybackiego, przy użyciu którego wykonywane jest rybołówstwo komercyjne.

Do końca 2017 r. przeprowadzono dwa nabory wniosków:

- od 28 października do 14 listopada 2016 r.;
- od 28 kwietnia do 24 maja 2017 r.

Od początku uruchomienia działania, wg danych na 31 grudnia 2017 r.:

- złożono 1 095 wniosków o dofinansowanie na kwotę 73,3 mln zł,
- podpisano 1 029 umów na kwotę 68,8 mln zł,
- dla 549 różnych beneficjentów zrealizowano 1 026 płatności na kwotę 68,4 mln zł.

W 2017 r.:

- złożono 536 wniosków o dofinansowanie na kwotę 35,6 mln zł,
- podpisano 882 umowy na kwotę 59,5 mln zł,
- dla 548 różnych beneficjentów zrealizowano 1 009 płatności na kwotę 67,6 mln zł.

■ **Działanie 1.11 Wartość dodana, jakość produktów i wykorzystywanie niechcianych połówów**

Wsparciem w ramach działania Wartość dodana, jakość produktów i wykorzystywanie niechcianych połówów objęto realizację operacji związanych z procesem przetwórstwa produktów rybołówstwa lub obrotem tymi produktami pochodzącymi z własnych połówów:

- zakup, budowa, rozbudowa, przebudowa, remont budynków lub budowli, zaplecza socjalnego dla pracowników,
- zakup lub wymiana urządzeń,
- zakup środków transportu wewnętrznego oraz zewnętrznego.

Od 4 do 22 grudnia 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego złożono 204 wnioski o dofinansowanie na kwotę 48,4 mln zł.

■ **Działanie 1.12 Porty i przystanie – Infrastruktura i budowa przystani**

Pomoc w ramach działania przyznaje się na realizację operacji mających na celu:

- poprawę bezpieczeństwa, warunków postoju lub obsługi statków rybackich,
- poprawę warunków bezpieczeństwa lub higieny pracy w portach rybackich, miejscach wyładunku i na przystaniach,
- poprawę jakości produktów rybołówstwa pochodzących z połówów w wodach morskich lub śródlądowych oraz w celu zwiększenia efektywności energetycznej przyczyniającej się do ochrony środowiska,
- ograniczenie zanieczyszczania środowiska morskiego i śródlądowego.

Od 18 kwietnia do 10 maja 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego złożono 14 wniosków o dofinansowanie na kwotę 277,2 mln zł i podpisano 1 umowę na kwotę 85,3 tys. zł.

■ **Działanie 1.13 Innowacje naukowe lub techniczne**

Pomoc na realizację operacji w ramach działania przyznaje się na opracowanie, testowanie i wdrożenie nowych lub ulepszonych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz nowych lub ulepszonych systemów zarządzania i organizacji mających na celu:

- zmniejszenie negatywnego wpływu rybactwa śródlądowego lub rybołówstwa morskiego na środowisko,
- poprawę oraz opracowanie alternatywnych metod zarządzania rybołówstwem morskim,

- doskonalenie metod połowu oraz badań w zakresie rybołówstwa morskiego lub rybactwa śródlądowego.

Od 9 do 23 czerwca 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego złożono 4 wnioski o dofinansowanie na kwotę około 11,8 mln zł.

Priorytet 2. Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy

Celem ogólnym Priorytetu 2. jest osiągnięcie i utrzymanie przez Polskę pozycji lidera w Unii Europejskiej w produkcji ryb pochodzących z akwakultury śródlądowej. W ramach priorytetu wsparcie finansowe zostało ukierunkowane na:

- wspieranie rozwoju technologicznego, innowacji i transferu wiedzy;
- zwiększenie konkurencyjności i rentowności przedsiębiorstw z sektora akwakultury, w tym poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy, w szczególności w MŚP;
- ochrona i odbudowa wodnej różnorodności biologicznej oraz wspieranie ekosystemów związanych z akwakulturą i promowanie zasobooszczędnej akwakultury;
- propagowanie akwakultury o wysokim poziomie ochrony środowiska oraz o wysokim poziomie zdrowia i dobrostanu zwierząt;
- rozwój szkoleń i nowych umiejętności zawodowych.

W ramach drugiego Priorytetu największym zainteresowaniem od początku uruchomienia pomocy cieszyło się poddziałanie 2.3.1 Inwestycje produkcyjne, w ramach którego złożono 413 wniosków o dofinansowanie na kwotę 319,9 mln zł.

■ Działanie 2.1 Innowacje w akwakulturze

Pomoc w ramach działania przeznaczona jest na realizację operacji mających na celu wspieranie rozwoju technologicznego, innowacji i transferu wiedzy. Wsparciem objęte są operacje polegające na opracowaniu, testowaniu i wdrożeniu nowych rozwiązań technologicznych lub organizacyjnych zwiększających efektywność i konkurencyjność gospodarstw akwakultury.

Od 11 do 31 lipca 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego złożono 16 wniosków o dofinansowanie na kwotę 106,9 mln zł.

■ Działanie 2.3 Inwestycje produkcyjne w akwakulturę **Poddziałanie 2.3.1 Inwestycje produkcyjne**

Pomoc w ramach poddziałania Inwestycje produkcyjne przeznaczona jest na realizację operacji przyczyniających się do zwiększenia konkurencyjności i rentowności przedsiębiorstw, w tym poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy.

Do końca 2017 r. przeprowadzono cztery nabory wniosków:

- od 11 maja do 8 czerwca 2017 r.;
- od 21 sierpnia do 5 września 2017 r.;
- od 23 sierpnia do 18 września 2017 r.;
- od 15 września do 13 października 2017 r.

W ramach czterech ogłoszonych naborów:

- złożono 413 wniosków o dofinansowanie na kwotę 319,9 mln zł,
- podpisano 19 umów na kwotę 13,1 mln zł,
- dla 2 różnych beneficjentów zrealizowano 2 płatności na kwotę 251,9 tys. zł.

■ **Działanie 2.3 Inwestycje produkcyjne w akwakulturę**

Poddziałanie 2.3.3 Ochrona środowiska

Pomoc w ramach poddziałania Ochrona środowiska przeznaczona jest na realizację operacji w zakresie efektywnego gospodarowania zasobami, zmniejszenia zużycia wody i chemikaliów, systemów recyrkulacji minimalizujące zużycie wody. Dofinansowaniem objęte zostały projekty polegające na budowie obiektów do hodowli ryb w obiegach zamkniętych, służące zwiększaniu produkcji oraz projekty mające pozytywny wpływ na środowisko lub zmniejszające negatywny wpływ akwakultury na środowisko.

Od 29 września do 27 października 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego złożono 66 wniosków o dofinansowanie na kwotę 192,0 mln zł.

■ **Działanie 2.6 Szkolenia w akwakulturze**

Pomoc na realizację operacji w ramach działania Szkolenia w akwakulturze ma na celu finansowe wsparcie organizacji rybackich sektora akwakultury w propagowaniu wiedzy na temat zrównoważonego chowu i hodowli ryb.

Od 11 do 31 lipca 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego złożono 16 wniosków o dofinansowanie na kwotę 6,3 mln zł i zawarto 2 umowy na kwotę 680,8 tys. zł.

Priorytet 3. Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa

Celem Priorytetu 3. jest zwiększenie efektywności systemu kontroli rybołówstwa oraz usprawnienie procesu zbierania danych rybackich służących realizacji Wspólnej Polityki Rybołówstwa oraz zapewnienie 100% wypełnienia obowiązku transmisji danych. Cel jest odpowiedzią na zidentyfikowaną potrzebę modernizacji systemów informatycznych, w tym lokalnego systemu informatycznego oraz pełniejszej integracji tych systemów z bazami danych administracji rybackiej. Priorytet obejmuje dwa działania, które ARiMR uruchomiła w 2016 r. i w ramach których wypłaciła w 2017 r. dla 4 różnych beneficjentów kwotę 11,9 mln zł.

■ **Działanie 3.1 Kontrola i egzekwowanie**

Poddziałanie 3.1.1 Kontrola i egzekwowanie

Poddziałanie 3.1.2 Modernizacja i zakup statków

Wsparcie w ramach działania skierowane jest do administracji i służy egzekwowaniu przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa.

Do końca 2017 r. przeprowadzono dziesięć naborów wniosków w ramach poddziałania 3.1.1:

- od 18 do 31 sierpnia 2016 r.;
- od 5 do 20 października 2016 r.;
- od 19 października do 3 listopada 2016 r. – nabór trzeci i czwarty;
- od 16 do 30 listopada 2016 r.;
- od 31 stycznia do 13 lutego 2017 r.;

- od 23 maja do 6 czerwca 2017 r.;
- od 24 sierpnia do 8 września 2017 r.;
- od 27 grudnia 2017 r. do 10 stycznia 2018 r. – nabór dziewiąty i dziesiąty

oraz jeden nabór w ramach poddziałania 3.1.2:

- od 3 do 24 listopada 2017 r.

Od początku uruchomienia działania, wg danych na 31 grudnia 2017 r. w ramach przeprowadzonych naborów:

- złożono 15 wniosków o dofinansowanie na kwotę około 53,9 mln zł (w tym: w ramach poddziałania 3.1.1 w 2016 r. – 3 wnioski i 9 wniosków w 2017 r. oraz w ramach poddziałania 3.1.2 w 2017 r. – 3 wnioski),
- zawarto 11 umów na kwotę 7,6 mln zł (zawarte umowy dotyczą poddziałania 3.1.1), w tym w 2017 r. zawarto 6 umów na kwotę 5,9 mln zł,
- dla 4 beneficjentów zrealizowano 14 płatności na kwotę 2,3 mln zł (całość płatności zrealizowano w 2017 r.).

■ Działanie 3.2 Gromadzenie danych

Pomoc w ramach działania, skierowanego do administracji, przeznaczona jest na realizację operacji mających na celu wypełnienie obowiązków sprawozdawczych i monitoringowych wynikających z realizacji programów w ramach Wspólnej Polityki Rybołówstwa.

Od 18 listopada do 2 grudnia 2016 r. ARiMR przeprowadziła dwa nabory wniosków, w ramach których:

- złożono 2 wnioski o dofinansowanie (po 1 w naborze) na łączną kwotę 15,6 mln zł.

W 2017 r.:

- podpisano 2 umowy na kwotę 14,4 mln zł,
- dla 1 beneficjenta zrealizowano 1 płatność na kwotę 9,6 mln zł.

Priorytet 5. Wspieranie wprowadzania do obrotu i przetwarzania

Celem ogólnym Priorytetu 5 jest wzrost konkurencyjności polskiego sektora przetwórstwa produktów rybołówstwa i akwakultury. Działania w tym zakresie zostały ukierunkowane na wzrost spożycia ryb w Polsce m.in. poprzez:

- lepsze dostosowanie oferty producentów do wymagań rynkowych,
- ograniczenie negatywnego wpływu przetwórstwa rybnego na środowisko,
- zwiększenie świadomości konsumentów odnośnie pochodzenia i wartości odżywczych produktów pochodzących z rybołówstwa,
- zintensyfikowany marketing produktów rybnych,
- wprowadzanie na rynek nowych produktów,
- pełniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie zasobów i surowców poprzez zastosowanie innowacyjnych technologii oraz wykorzystanie odpadów i odrzutów.

W ramach Priorytetu 5 ARiMR uruchomiła działanie 5.3 Środki dotyczące obrotu i działanie 5.4 Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury.

■ **Działanie 5.3 Środki dotyczące obrotu**

Wsparcie w ramach działania Środki dotyczące obrotu przeznaczone jest na prowadzenie regionalnych, krajowych lub transnarodowych kampanii komunikacyjnych i promocyjnych, służących podniesieniu poziomu publicznej świadomości na temat zrównoważonych produktów rybołówstwa i akwakultury.

Do końca 2017 r. przeprowadzono trzy nabory wniosków:

- od 30 grudnia 2016 r. do 13 stycznia 2017 r.;
- od 4 do 25 sierpnia 2017 r.;
- od 27 grudnia 2017 r. do 10 stycznia 2018 r.

W ramach trzech ogłoszonych naborów do 31 grudnia 2017 r.:

- złożono 12 wniosków o dofinansowanie na kwotę 9,6 mln zł (w tym 1 wniosek na kwotę 250 tys. zł wpłynął w 2016 r.),
- podpisano 2 umowy na kwotę 2,4 mln zł,
- dla 1 beneficjenta zrealizowano 3 płatności na kwotę około 2,1 mln zł.

■ **Działanie 5.4 Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury**

Wsparcie w ramach działania przeznaczone jest na realizację operacji przyczyniających się do poprawy bezpieczeństwa, higieny, zdrowia i warunków pracy, a także oszczędzania energii lub zmniejszania oddziaływania na środowisko – poprzez unieszkodliwianie odpadów, budowę lub modernizację oczyszczalni ścieków oraz realizację proekologicznych projektów technologicznych przetwarzania produktów ubocznych. Realizowane projekty wspierają przetwarzanie połowów ryb ze stad przemysłowych, które nie mogą być przeznaczone do spożycia przez ludzi. Dofinansowaniem objęte jest także przetwórstwo produktów akwakultury ekologicznej oraz inwestycje w powstanie nowych lub udoskonalonych produktów, procesów, czy udoskonalonych systemów zarządzania i organizacji np. poprzez wdrożenie systemów zarządzania jakością.

Od 12 maja do 9 czerwca 2017 r. ARiMR przeprowadziła pierwszy nabór wniosków, w ramach którego złożono 83 wnioski o dofinansowanie na kwotę 129,5 mln zł i podpisano 3 umowy na kwotę około 1,3 mln zł.

■ **Pomoc techniczna**

Pomoc techniczną przyznaje się na realizację operacji mających na celu efektywne zarządzanie programem operacyjnym wraz z jego przygotowaniem i wdrażaniem działań objętych programem operacyjnym, a także przeprowadzanie kontroli oraz właściwe monitorowanie i ewaluację Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze.

Nabór wniosków w ramach Pomocy technicznej PO Rybactwo i Morze rozpoczął się 1 grudnia 2017 r. Do końca 2017 r. nie wpłynął żaden wniosek.

Szczegółowe dane na temat złożonych wniosków, podpisanych umów i zrealizowanych płatności w ramach działań wdrażanych przez ARiMR w PO Rybactwo i Morze 2014-2020 zawarte są w Załączniku 2.4. Tabela 1.

5. Realizacja zadań przejętych przez ARiMR z ARR

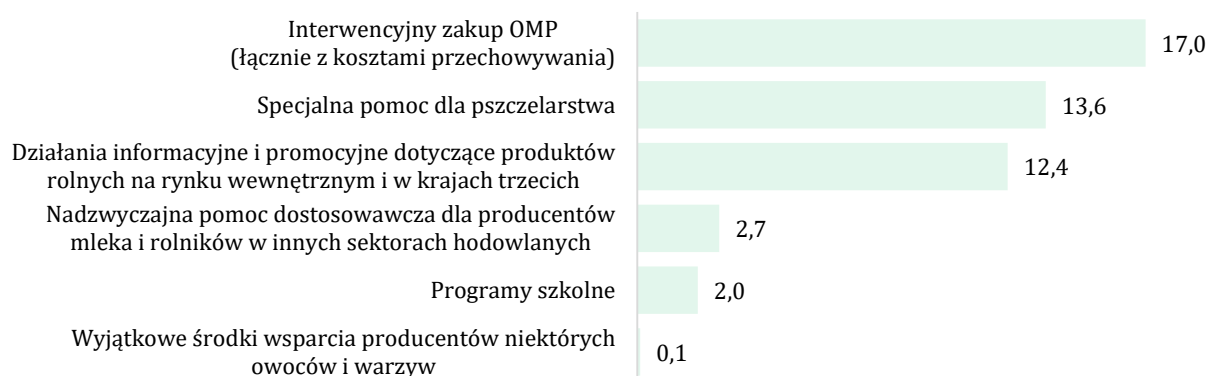
Z dniem 1 września 2017 r. wszystkie zadania Agencji Rynku Rolnego (ARR) związane z realizacją unijnych mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej oraz płatności środków unijnych przejęła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zgodnie z obowiązującym od 1 września 2017 r. podziałem kompetencji, ARiMR przejęła i wdraża instrumenty pomocowe, które mają na celu zapobieganie zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym na rynkach rolnych oraz wspieranie integracji producentów rolnych. W ramach działań zapobiegających zakłóceniom i sytuacjom kryzysowym ARiMR realizuje mechanizmy pomocy dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych, wsparcie dla producentów owoców i warzyw oraz administruje rozdysponowaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży. Instrumenty dotyczące integracji producentów rolnych obejmują uznawanie i kontrolowanie grup i organizacji producentów oraz ich zrzeszeń w sektorze owoców i warzyw, organizacji producentów oraz ich zrzeszeń w sektorze mleka, organizacji producentów w sektorach innych niż owoce i warzywa oraz mleka i przetworów mlecznych, grup i producentów rolnych i ich związków, a także obsługę programów operacyjnych uznanych organizacji producentów owoców i warzyw⁸.

Pozostałe mechanizmy Wspólnej Polityki Rolnej przejęte przez ARiMR wdrażane są przez KOWR na zasadzie zadań delegowanych przez ARiMR. Mechanizmy delegowane dotyczą działań wpływających na podaż produktów rolno-spożywczych na rynku UE (w tym: zakupy interwencyjne, sprzedaż z zapasów interwencyjnych, dopłaty do prywatnego przechowywania, wpieranie produkcji pszczelarstwa) i popyt (wspieranie konsumpcji, promocja na rynkach zagranicznych) oraz monitorowania sytuacji rynkowej (produkcja cukru, winogron i wina, administrowanie handlem zagranicznym).

Ogółem w ramach mechanizmów rynkowych przejętych przez ARiMR z ARR (w tym delegowanych do KOWR) od 1 września do 31 grudnia 2017 r. ARiMR wypłaciła 47,8 mln zł, w tym 36,2 mln zł stanowiły środki unijne.

Wykres 37. Wsparcie udzielone w okresie 1 września – 31 grudnia 2017 r. w ramach mechanizmów przejętych z ARR (łącznie z płatnościami wynikającymi z zadań delegowanych do KOWR), w podziale na grupy mechanizmów, wg stanu na 31.12.2017 r., w mln zł

⁸ Instrumenty dotyczące integracji producentów owoców i warzyw zostały opisane w rozdziale 2 – Pomoc finansowa w ramach wspólnej organizacji rynków owoców i warzyw, w zakresie pozostałych rynków w okresie wrzesień–grudzień 2017 r. nie powstała żadna organizacja.

5.1 Realizacja mechanizmów rynkowych wdrażanych przez ARiMR

■ Nadzwyczajna pomoc dostosowawcza dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych

Od 1 września 2017 r. ARiMR realizuje zadania związane z ustanowieniem nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej, określonej w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 2016/1613 z dnia 8 września 2016 r. przewidującym nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych (Dz. Urz. UE L 242).

W ramach tego mechanizmu w okresie 8–12 września 2017 r., zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 4 września 2017 r. (Dz. U., poz. 1688), w OR ARiMR przeprowadzono nabór wniosków o udzielenie pomocy z tytułu wyrównania ceny sprzedaży świń z przeznaczeniem do uboju, których sprzedaż nastąpiła od 1 lipca do 31 sierpnia 2017 r. Łącznie w trzech OR ARiMR: lubelskim, mazowieckim i podlaskim (strefa objęta restrykcjami z tytułu ASF) producenci złożyli 423 wnioski, z których 212 rozpatrzono pozytywnie. Na podstawie pozytywnych decyzji producentom wypłacono ponad 2,4 mln zł. Cała kwota przyznanej pomocy została wypłacona przez ARiMR do 30 września 2017 r.

Tabela 8. Pomoc z tytułu wyrównania ceny sprzedaży świń z przeznaczeniem do uboju

Województwo	Liczba złożonych wniosków	Liczba decyzji przyznających pomoc	Kwota wypłaconej pomocy w mln zł
Lubelskie	134	62	1,1
Mazowieckie	182	96	0,4
Podlaskie	107	54	0,9
Razem	423	212	2,4

Ponadto w wyniku rozpatrzonych przez Prezesa ARiMR odwołań od decyzji wydanych przez dyrektorów Oddziałów Terenowych Agencji Rynku Rolnego/dyrektorów Oddziałów Regionalnych ARiMR w odniesieniu do wniosków złożonych przed 1 września 2017 r. w ramach nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej oraz rozliczeń spraw rozstrzygniętych przez ARR przed 1 września 2017 r. ARiMR wypłaciła 0,3 mln zł.

Łącznie w ramach nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych (tzw. pakiet Hogana) w okresie od 1 września do 31 grudnia 2017 r. ARiMR wypłaciła 2,7 mln zł.

■ Pomoc z tytułu zaprzestania produkcji wieprzowiny dla posiadaczy świń utrzymujących nie więcej niż 50 świń (obszar ASF)

Od 15 grudnia 2017 r. ARiMR realizuje zadanie wynikające z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2017/1536 z dnia 11 września 2017 r. w sprawie środka nadzwyczajnego w formie pomocy gospodarstwom utrzymującym nie więcej niż 50 świń i znajdującym się na określonych obszarach Polski w przypadku wstrzymania produkcji wieprzowiny z powodu nowych wymagań związanych z afrykańskim pomorem świń (Dz. Urz. UE L 234) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem środka nadzwyczajnego polegającego na udzieleniu pomocy posiadaczom świń utrzymującym nie więcej niż 50 świń (Dz. U., poz. 2272). Całkowita suma środków przewidziana na mechanizm wynosi ok.

53,4 mln zł, przy czym maksymalna kwota finansowana ze środków UE nie może przekroczyć 9,3 mln euro. Do końca 2017 r. do ARiMR wpłynęło 6 wniosków⁹.

■ **Dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców i warzyw (V transza pomocy)**

W celu łagodzenia negatywnych skutków wprowadzenia przez Rosję embarga na wybrane produkty pochodzące z UE Komisja Europejska umożliwiła udzielenie wsparcia producentom owoców i warzyw w ramach tymczasowego wsparcia kryzysowego producentów owoców i warzyw. Mechanizm funkcjonuje od sierpnia 2014 r.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 września 2016 r.¹⁰, zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 2016/921¹¹ umożliwiającym krajom członkowskim wypłatę pomocy finansowej w ramach V transzy tymczasowego wsparcia dla producentów owoców i warzyw Polsce przysługiwała pomoc finansowa do 90,4 tys. ton łącznie jabłek i gruszek, 7,72 tys. ton jabłek (dodatkowa ilość przyznana tylko dla organizacji producentów zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 2017/376 z dnia 3 marca 2017 r. zmieniającym rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2016/921), 10,9 tys. ton łącznie pomidorów, marchwi, słodkiej papryki, ogórków i korniszonów, 0,6 tys. ton brzoskwiń oraz 0,5 tys. ton łącznie śliwek i winogron. Owoce i warzywa można było wycofać z rynku przeznaczając na bezpłatną dystrybucję oraz na inne przeznaczenie, tj.: na paszę (np. dla zwierząt w zoo lub dla kół łowieckich) i biogaz. W ramach V transzy mechanizmu producenci owoców i warzyw złożyli ok. 11,4 tys. wniosków o przyznanie wsparcia. Operacjami wycofania objęto 83,3 tys. ton jabłek i gruszek (85% limitu dla tej grupy produktów), 8,2 tys. ton warzyw (75% limitu), 0,3 tys. ton śliwek i winogron (57% limitu) oraz 4 tony brzoskwiń (1% limitu), tj. łącznie w 2017 r. prawie 92 tys. ton owoców i warzyw. Wycofane produkty w 99,7% zostały przeznaczone na bezpłatną dystrybucję.

W ramach przejętych działań ARiMR prowadziła postępowania odwoławcze od decyzji wydanych w I instancji (do 31 sierpnia 2017 r.) przez organy ARR. Kwota wsparcia wypłacona przez ARiMR w ramach prowadzonych postępowań wyniosła łącznie 90,5 tys. zł. Całkowita kwota wsparcia wypłacona producentom w ramach V transzy (łącznie przez ARR i ARiMR) wyniosła 165,5 mln zł.

Łącznie od początku funkcjonowania mechanizmu polscy producenci owoców i warzyw wycofali z rynku ponad 705 tys. ton produktów uzyskując wsparcie w łącznej kwocie 1,05 mld zł.

■ **Administrowanie rozdysponowaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży**

W zakresie administrowania rozdysponowaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży ARiMR realizuje następujące działania:

- uznawanie jednostki organizacyjnej za organizację charytatywną uprawnioną do dystrybucji otrzymanych od organizacji producentów i ich zrzeszeń owoców oraz warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży;

⁹ Nabór kontynuowany w 2018 r.

¹⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 września 2016 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem dalszych tymczasowych nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów niektórych owoców i warzyw w związku z kontynuacją zakazu ich przywozu z Unii Europejskiej do Federacji Rosyjskiej (Dz. U., poz. 1523, z późn. zm.).

¹¹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2016/921 z dnia 10 czerwca 2016 r. ustanawiające dalsze tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw (Dz. Urz. UE L 154 z 11.06.2016, z późn. zm.).

- przyznawanie innej jednostce organizacyjnej (np. szkole, szpitalowi, domowi opieki itp.) lub osobie fizycznej uprawnień do otrzymania od organizacji producentów i ich zrzeszeń bezpłatnie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży;
- prowadzenie rejestru podmiotów, o których mowa powyżej oraz
- administrowanie sposobem zagospodarowania owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży¹².

Od 1 września do 31 grudnia 2017 r. ARiMR wydała łącznie 3 decyzje w sprawie uznania organizacji za organizację charytatywną oraz w sprawie przyznania innej jednostce organizacyjnej lub osobie fizycznej uprawnienia do otrzymania bezpłatnie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w Rejestrze uznanych organizacji charytatywnych i innych uprawnionych jednostek oraz osób fizycznych prowadzonym przez Prezesa ARiMR znajdowało się łącznie 6 580 podmiotów, w tym:

- 179 jednostek organizacyjnych uznanych za organizacje charytatywne uprawnione do dystrybucji otrzymanych od organizacji producentów i ich zrzeszeń owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży;
- 6 401 innych jednostek organizacyjnych lub osób fizycznych uprawnionych do otrzymania od organizacji producentów i ich zrzeszeń bezpłatnie owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży.

ARiMR przejęła również nadzór nad przekazywaniem produktów przez uznane organizacje producentów lub ich zrzeszenia na rzecz uznanych przez Agencję organizacji charytatywnych (w celu dalszej dystrybucji) oraz nad bezpłatnym przekazaniem owoców i warzyw nieprzeznaczonych do sprzedaży uprawnionym innym jednostkom organizacyjnym lub osobom fizycznym. Od 1 września do 31 grudnia 2017 r. uznane organizacje producentów złożyły 8 powiadomień o zamiarze nieprzeznaczenia do sprzedaży 58,2 ton jabłek. Odbiorcami wycofanych produktów były placówki oświatowe, ośrodek pomocy społecznej oraz organizacja charytatywna.

Podmioty wpisane do Rejestru uznanych organizacji charytatywnych i innych uprawnionych jednostek oraz osób fizycznych oraz biogazownie wpisane do Rejestru przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się wytwarzaniem biogazu rolniczego prowadzonego przez Dyrektora Generalnego KOWR, jako jedyne, mogły być również odbiorcami owoców i warzyw wycofywanych przez producentów w ramach mechanizmu Dalsze wsparcie kryzysowe producentów owoców i warzyw. Uznana organizacja charytatywna musiała dodatkowo posiadać status Organizacji Pożytku Publicznego.

■ **Postępowanie w sprawie kar pieniężnych w ramach organizacji rynku mleka**

Zgodnie z ustawą o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych¹³ w przypadku, gdy podmiot skupujący nie przekaże w terminie do 15 dnia każdego miesiąca informacji o ilości skupionego mleka do dyrektora Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę podmiotu skupującego oraz w przypadku, gdy podmiot skupujący nie poinformował dyrektora Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka

¹² Ustawa z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw oraz rynku chmielu (Dz. U. z 2016 r., poz. 58 z późn zm.).

¹³ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1037, z późn. zm.).

Wsparcia Rolnictwa o zaprzestaniu skupu mleka w terminie 3 dni od dnia zaprzestania tej działalności, na podmiot, w drodze decyzji administracyjnej, przez dyrektora Oddziału Regionalnego ARiMR zostaje nałożona kara pieniężna.

W okresie wrzesień–grudzień 2017 r. do Oddziałów Regionalnych ARiMR wpłynęło z KOWR 25 informacji miesięcznych dotyczących ilości skupionego mleka oraz 2 informacje o zaprzestaniu działalności w zakresie skupu mleka. Na podstawie tych informacji OR ARiMR wszczęły łącznie 10 postępowań w sprawie nałożenia kar pieniężnych.

5.2 Realizacja mechanizmów rynkowych delegowanych do KOWR

■ Interwencja na rynkach rolnych

Działania interwencyjne przejęte przez ARiMR delegowane do KOWR obejmują: interwencyjny zakup i sprzedaż oraz dopłaty do prywatnego przechowywania określonego asortymentu produktów mleczarskich, mięsa, zbóż i innych produktów rolno-spożywczych zgodnie z prawodawstwem UE¹⁴. Mają one na celu stabilizowanie sytuacji na poszczególnych rynkach rolnych. Zakres realizowanych działań interwencyjnych jest uzależniony od sytuacji rynkowej i decyzji KE.

W okresie wrzesień–grudzień 2017 r. KOWR realizował interwencyjny zakup i sprzedaż odtuszczonego mleka w proszku (OMP). W tym czasie KOWR przyjął do realizacji 80 wniosków na interwencyjny zakup 3,4 tys. ton OMP oraz zawarł 2 umowy na sprzedaż 80 ton OMP z zapasów interwencyjnych. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w 17 magazynach interwencyjnych znajdowało się 39,5 tys. ton OMP. Wydatki ARiMR na interwencyjny zakup OMP wyniosły łącznie 16,96 mln zł netto, z tego z tytułu zakupu wypłacono ponad 13,4 mln zł, a z tytułu przechowywania OMP na zapasach interwencyjnych – ponad 3,5 mln zł.

■ Wsparcie rynku produktów pszczelich

Dofinansowywanie przez Komisję Europejską działań państw członkowskich na rynku produktów pszczelich podyktowane jest potrzebą: rozwoju terenów wiejskich, ujednoczenia warunków produkcji i zbytu produktów pszczelich, utrzymania równowagi ekologicznej, zapobiegania rozdrobnieniu produkcji i handlu miodem, zwalczania choroby pszczoł (warrozy) oraz równoważenia popytu na miód z jego podażą. Dofinansowaniem mogą być objęte: pomoc techniczna skierowana do pszczelarzy i organizacji pszczelarzy (zakup sprzętu pszczelarskiego i szkolenia), zwalczanie inwazji pasożytów i chorób pszczoł, w szczególności warrozy (zakup leków), racjonalizacja sezonowego przenoszenia uli (zakup urządzeń do prowadzenia gospodarki pasiecznej), środki mające na celu wsparcie zasiedlania uli (zakup pszczoł) oraz poprawa jakości produktów, aby skuteczniej pozycjonować produkty na rynku (analiza jakości miodu). Refundacji podlegają (w zależności od kierunku wsparcia) całkowite lub częściowe koszty netto poniesione na realizację działań określonych w krajowym programie wsparcia pszczelarstwa przez podmioty uprawnione, tj.: związki i spółdzielnie pszczelarskie, stowarzyszenia i zrzeszenia pszczelarzy, grupy producentów rolnych w zakresie działalności pszczelarskiej oraz jednostki badawczo-rozwojowe zajmujące się problematyką pszczelarską. Końcowymi odbiorcami wsparcia rynku produktów pszczelich są gospodarstwa pasieczne posiadające weterynaryjny numer identyfikacyjny lub pasieki wpisane do rejestrów prowadzonych przez powiatowych lekarzy

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, z późn. zm.

weterynarii. W okresie wrzesień–grudzień 2017 r. na wsparcie rynku produktów pszczelich ARiMR wypłaciła 13,6 mln zł.

■ Działania na rynku cukru

W zakresie regulacji rynku cukru 1 września 2017 r. ARiMR przejęła następujące mechanizmy WPR: Monitorowanie produkcji oraz opłaty na rynku cukru, Przetwarzanie cukru przemysłowego, Pomoc na rzecz dywersyfikacji na rynku cukru oraz Rafinacja cukru przywiezionego spoza UE, których realizacja została delegowana do KOWR. Mechanizmy miały na celu restrukturyzację sektora i podtrzymanie rentowności produkcji poprzez ograniczenie podaży cukru na rynku unijnym, a w przypadku rafinacji cukru przywiezionego spoza UE nadzór nad przywozem i rafinacją importowanego cukru surowego.

Od 1 października 2017 r. (tj. od roku gospodarczego 2017/2018¹⁵) w UE zniesiony został system kwotowania produkcji cukru. W związku z tym mechanizm Monitorowanie produkcji oraz opłaty na rynku cukru został zastąpiony mechanizmem Monitorowanie produkcji na rynku cukru, a w odniesieniu do mechanizmu Przetwarzanie cukru przemysłowego¹⁶ dokonywano rozliczeń końcowych oraz realizowano działania kontrolne i sprawozdawcze (w tym dla KE oraz dla agencji płatniczych w innych państwach członkowskich UE) dotyczące okresu sprzed 1 października 2017 r.

W odniesieniu do mechanizmu Pomoc na rzecz dywersyfikacji na rynku cukru realizowano działania kontrolne polegające na kontroli 5-letniego okresu (2012–2017) zachowania celu działania.

W październiku 2017 r. KOWR wydał decyzje o wysokości opłat za nadwyżki cukru (tj. niewykorzystane ilości cukru pozakwotowego) z roku gospodarczego 2015/2016 dla dwóch producentów cukru. Naliczone przez KOWR opłaty produkcyjne producenci cukru i izoglukozy są zobowiązani wpłacić na wydzielony rachunek ARiMR.

W ramach mechanizmu Rafinacja cukru przywiezionego spoza UE, przedsiębiorca może uzyskać pozwolenie na przywóz spoza UE cukru do rafinacji. Przywóz cukru i wywiązanie się z obowiązku rafinacji w wyznaczonym terminie są monitorowane przez KOWR. W przypadku niewywiązania się przedsiębiorcy z określonych przepisami obowiązków na przedsiębiorcę nakładana jest opłata. Przedsiębiorcy zobowiązani do zapłacenia opłaty dokonują wpłaty na wydzielony rachunek ARiMR. W okresie wrzesień–grudzień 2017 r. przedsiębiorcy nie korzystali z mechanizmu Rafinacja cukru przywiezionego spoza UE.

■ Programy szkolne

W okresie wrzesień–grudzień 2017 r. ARiMR realizowała płatności końcowe wynikające z realizacji dwóch programów propagujących kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych wśród dzieci i młodzieży.

Program Owoce i warzywa w szkole polegał m.in. na bezpłatnym dostarczaniu owoców i warzyw dzieciom w szkołach podstawowych i miał na celu zwiększenie udziału owoców i warzyw w codziennej diecie na etapie, na którym kształtują się nawyki żywieniowe. Warunkiem uczestnictwa w programie było uzyskanie przez wnioskodawców zatwierdzenia przez dokonanie wpisu do rejestru podmiotów ubiegających się o dopłaty. Od roku szkolnego 2014/2015 program

¹⁵ Na rynku cukru rok gospodarczy trwa od 1 października do 30 września następnego roku.

¹⁶ Przetwarzanie cukru przemysłowego było jednym ze sposobów zagospodarowania cukru i izoglukozą wyprodukowanych ponad przyznane producentom kwoty produkcyjne.

Owoce i warzywa w szkole był w 88% współfinansowany ze środków pochodzących z budżetu UE, a w 12% z budżetu krajowego. Od 1 września do 31 grudnia 2017 r. na realizację programu ARiMR wypłaciła 1,2 mln zł.

Program Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych miał na celu zwiększenie spożycia mleka i jego przetworów przez promowanie jego konsumpcji wśród dzieci oraz młodzieży szkolnej uczęszczających do placówek oświatowych, tj. do: przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Od 1 września do 31 grudnia 2017 r. na realizację programu ARiMR wypłaciła 0,8 mln zł. W Polsce program był finansowany z trzech źródeł. Wprowadzona w 2004 r. dopłata ze środków UE obejmowała dostarczanie mleka i jego przetworów do wszystkich rodzajów uprawnionych placówek oświatowych. Poza dopłatą unijną spożycie mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych było dofinansowywane ze środków budżetu państwa (od roku szkolnego 2007/2008) oraz ze środków zgromadzonych w Funduszu Promocji Mleka (od 2005 r. – dofinansowanie z FPM obejmowało dostarczanie mleka i jego przetworów do przedszkoli oraz gimnazjów).

Tabela 9. Kwoty wypłacone przez ARiMR w ramach programów Owoce i warzywa w szkole oraz Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych od 1 września do 31 grudnia 2017 r., w podziale na województwa, w zł

Województwo	Kwoty wypłacone przez ARiMR w ramach programu Owoce i warzywa w szkole	Kwoty wypłacone przez ARiMR w ramach Dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych
Kujawsko-Pomorskie	0,00	119 186,91
Lubelskie	10 185,00	0,00
Lubuskie	44 028,00	115 367,56
Łódzkie	449 254,50	349 735,27
Małopolskie	0,00	7 769,06
Mazowieckie	241 557,00	64 426,17
Opolskie	42 777,00	34 095,88
Podlaskie	712,50	86 565,96
Pomorskie	138 948,00	577,79
Śląskie	0,00	3 359,55
Świętokrzyskie	86 103,00	0,00
Wielkopolskie	165 489,00	53 027,43
Zachodniopomorskie	0,00	1 345,26
Razem	1 179 054,00	835 456,84

Od 1 września 2017 r. programy te zostały zastąpione Programem dla szkół. Celem programu jest promowanie wśród dzieci zdrowej diety i kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych przez finansowanie: dostaw owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych, a także wspierających działań edukacyjnych. Program będzie podlegał regularnemu monitoringowi oraz

ocenie skuteczności w odniesieniu do założonych celów określonych przez poszczególne kraje UE¹⁷. Koszty promocji oraz oceny programu również będą finansowane ze środków UE.

Zaletą nowego unijnego programu szkolnego dla dzieci jest urozmaicony asortyment produktów mlecznych oraz owocowo-warzywnych, a dla rodziców i szkół podstawowych – uproszczona formuła jego realizacji (wszystkie produkty są udostępniane dzieciom bezpłatnie, a więc szkoła nie musi zbierać środków finansowych od rodziców ani prowadzić ewidencji księgowej, a grupa docelowa jest ujednolicona w obu komponentach).

Wstępny roczny przydział unijnej pomocy finansowej dla Polski na okres od 1 sierpnia 2017 r. do 31 lipca 2023 r. na realizację Programu dla szkół wynosi 21,8 mln euro, z tego: 11,6 mln euro na owoce i warzywa oraz 10,2 mln euro na mleko i jego przetwory¹⁸.

W okresie od 1 września do 31 grudnia 2017 r. w ramach Programu dla szkół KOWR:

- zarejestrował 350 wniosków o pomoc,
- wydał 245 decyzji o przyznaniu pomocy.

W I semestrze roku szkolnego 2017/2018 zatwierdzenie do uczestnictwa w Programie dla szkół posiadały 298 podmioty, w tym 126 zatwierdzonych dostawców, którzy podpisali umowy na nieodpłatne dostawy owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych do szkół podstawowych. Z bezpłatnych dostaw produktów objętych programem korzystało 1,8 mln uczniów.

■ **Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych**

Programy informacyjno-promocyjne realizowane w ramach mechanizmu Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych mają na celu podniesienie wiedzy konsumentów o unijnych systemach jakości, o zaletach unijnych produktów rolnych i metod ich produkcji oraz polepszenie ich rozpoznawalności, a tym samym zwiększenie konkurencyjności tych produktów na rynku wewnętrznym i poza UE. W okresie wrzesień–grudzień 2017 r. KOWR kontynuował działania związane z obsługą umów zawartych z beneficjentami realizującymi 10 programów informacyjno-promocyjnych dotyczących mięsa wołowego i wieprzowego oraz ich przetworów, mięsa drobiowego wysokiej jakości, soków i musów owocowych i warzywnych, oleju rzepakowego, makaronu i jabłek. W październiku 2017 r. KE zaakceptowała jeden polski program dotyczący mięsa wołowego i mięsa wieprzowego (świeżego, schłodzonego i mrożonego) oraz przetworów mięsnych o łącznym budżecie 2,4 mln euro, skierowany na rynek USA i Kanady.

Programy informacyjno-promocyjne zaakceptowane po 1 grudnia 2015 r. są finansowane ze środków unijnych (70–85% kosztów netto) oraz ze środków własnych organizacji proponującej. W przypadku programów zaakceptowanych przed 1 grudnia 2015 r. (9 spośród realizowanych) udział finansowy UE wynosił 50%, maksymalnie 30% było finansowane przez kraj członkowski a minimum 20% przez organizację wnioskującą.

¹⁷ Art. 9 rozporządzenia delegowanego Komisji nr 2017/40 z dnia 3 listopada 2016 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych oraz zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 907/2014 (Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2017).

¹⁸ Rozporządzenie Rady (UE) nr 2016/795 z dnia 11 kwietnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1370/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. określające środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych (Dz. Urz. UE L 135).

Od 1 września do 31 grudnia 2017 r. za realizację programów informacyjnych i/lub promocyjnych ARiMR łącznie wypłaciła kwotę około 12,4 mln zł, z tego wsparcie UE wyniosło ponad 7,7 mln zł, a budżetu krajowego – ponad 4,6 mln zł.

■ **Administrowanie potencjałem produkcyjnym winorośli i wina**

Administrowanie potencjałem produkcyjnym winorośli i wina obejmuje prowadzenie ewidencji producentów i przedsiębiorców produkujących wino (przeznaczone do wprowadzenia do obrotu) z winogron pochodzących z upraw winorośli położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, określenie na podstawie składanych deklaracji: powierzchni uprawy winorośli na terenie kraju, zbiorów winogron, dostaw winogron oraz moszczu winogronowego, produkcji wina w roku gospodarczym, zapasów wina i moszczu winogronowego na ostatni dzień roku gospodarczego oraz ilości wina wprowadzonego do obrotu w roku gospodarczym. KOWR kontroluje spełnianie przez uczestników mechanizmu obowiązujących wymagań.

Producenci i przedsiębiorcy, wyrabiający wino z winogron pozyskanych z upraw winorośli znajdujących się na terenie Polski, przeznaczone do wprowadzenia do obrotu, muszą uzyskać na każdy rok gospodarczy wpis do ewidencji prowadzonej przez Dyrektora Generalnego KOWR.

■ **Administrowanie handlem zagranicznym towarami rolno-spożywczymi**

Działania realizowane w ramach tego mechanizmu pozwalają na bieżące monitorowanie, we współpracy z agencjami płatniczymi innych państw członkowskich UE, wolumenu towarów rolno-spożywczych przywożonych i wywożonych na/z terytorium UE, poprzez wydawanie i rozliczanie pozwoleń na wywóz lub przywóz, w tym w ramach kontyngentów taryfowych.

IV. REALIZACJA INSTRUMENTÓW POMOCY KRAJOWEJ

1. Preferencyjne kredytowanie rolnictwa i przetwórstwa produktów rolnych

W 2017 r. ARiMR kontynuowała realizację pomocy finansowej w formie dopłat:

- do oprocentowania kredytów udzielonych do 30 kwietnia 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. w sprawie szczegółowych kierunków działań ARiMR oraz sposobów ich realizacji (Dz. U. Nr 16, poz. 82 z późn. zm.) – w tym zakresie Agencja współpracowała z 13 bankami,
- do oprocentowania kredytów na warunkach dostosowanych do wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007–2013¹⁹. Aktem prawa krajowego umożliwiającym stosowanie pomocy było rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR (Dz. U. Nr 22, poz. 121 z późn. zm.) – w tym zakresie Agencja współpracowała z 8 bankami,
- do II raty kredytów w formie częściowej spłaty kapitału kredytu na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych – w tym zakresie Agencja współpracowała z 4 bankami.

ARiMR kontynuowała również pomoc krajową przewidzianą na lata 2015–2020. Pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów udzielana była zgodnie z Zasadami udzielania kredytów preferencyjnych, wprowadzonymi w 2015 r. na podstawie zapisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań ARiMR (Dz. U., poz. 187 z późn. zm.), a także odpowiednich przepisów unijnych – m. in. rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193, z 1.07.2014, str. 1) oraz rozporządzeń Komisji (UE) w zakresie stosowania pomocy *de minimis*.

W 2017 r. Agencja udzielała pomocy w formie:

- dopłat do oprocentowania kredytów w ramach następujących linii:
 - ✓ kredyt na inwestycje w rolnictwie i w rybactwie śródlądowym (linia RR),
 - ✓ kredyt na zakup użytków rolnych (linia Z),
 - ✓ kredyt na inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków oraz na zakup akcji lub udziałów (linia PR),
 - ✓ kredyt na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę (linia inwestycyjna K01, linia obrotowa K02),

¹⁹ Kredyty preferencyjne na warunkach dostosowanych do przepisów UE udzielane były od 1 maja 2007 r. do 31 grudnia 2014 r.

- ✓ kredyt na wznowienie produkcji rolnej oraz odtworzenie środków trwałych – duże przedsiębiorstwa (linia inwestycyjna DK01, linia obrotowa DK02),
- ✓ kredyt na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych (linia ZC).

W 2017 r. Agencja nie udzielała pomocy w formie kredytów z częściową spłatą kapitału kredytu na zakup użytków rolnych przez młodych rolników (linia MRcsk).

Kredyty preferencyjne w 2017 r. udzielane były przez banki, z którymi Agencja zawarła umowy o współpracy w zakresie określonym rozporządzeniem RM z dnia 27 stycznia 2015 r., tj.: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A., SGB-Bank S.A. oraz zrzeszone w nich banki spółdzielcze, a także BGŻ BNP Paribas S.A., Pekao S.A., BZ WBK S.A., Krakowski Bank Spółdzielczy, Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Bank Ochrony Środowiska S.A. Dwa banki, które zawarły umowę z ARiMR (Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Bank Ochrony Środowiska S.A.) nie wystąpiły do Agencji o przyznanie limitów akcji kredytowej na 2017 r. niezbędnych do udzielania kredytów preferencyjnych.

Określone w rozporządzeniu Rady Ministrów przeznaczenie kredytów z dopłatami do oprocentowania jest szerokie i umożliwia realizację większości inwestycji związanych z produkcją w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej i w rybactwie śródlądowym, a także z przetwarzaniem produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków oraz na zakup akcji lub udziałów.

Osoby prowadzące lub zamierzające prowadzić gospodarstwa rolne lub działy specjalne produkcji rolnej mogły otrzymać kredyt preferencyjny z linii RR lub Z m.in. na:

- budowę, przebudowę, remont połączony z:
 - modernizacją budynków lub budowli służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi,
 - zakupem, montażem instalacji technicznej, wyposażeniem, kosztami rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki, jeżeli rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji inwestycji;
- zakup lub instalację maszyn, urządzeń lub wyposażenia służącego do prowadzenia produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, obejmujących w szczególności: sprzęt do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, ciągniki rolnicze, przyczepy rolnicze, maszyny lub urządzenia do przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania lub konfekcjonowania produktów rolnych, maszyny lub urządzenia do przygotowywania lub składowania pasz, maszyny lub urządzenia do pojenia zwierząt i zadawania pasz, urządzenia do pozyskiwania lub przechowywania mleka;
- zakup budynków lub budowli służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi;
- zakup użytków rolnych:
 - w części nieprzekraczającej 10% łącznej kwoty nakładów inwestycyjnych (linia RR),
 - w całości przy udziale kredytu z linii Z z dopłatami do oprocentowania stosowanymi jako pomoc *de minimis* w rolnictwie, zgodnie z zapisami rozporządzenia Komisji (UE)

nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu UE do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym,

przy czym z kredytu preferencyjnego nie można zakupić gruntów rolnych w części powodującej przekroczenie powierzchni gospodarstwa rolnego ponad 300 ha;

- zakładanie lub wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich, w tym plantacji roślin energetycznych;
- budowę ujęć wody, zakup i instalację urządzeń do uzdatniania, rozprowadzania lub magazynowania wody lub do nawodnień ciśnieniowych;
- zakup lub budowę budynków lub budowli lub zakup i instalację maszyn lub urządzeń służących ochronie środowiska lub poprawie warunków utrzymania zwierząt, w tym do składowania, oczyszczania lub separowania odchodów zwierzęcych lub odpadów, mycia lub czyszczenia sprzętu do produkcji rolnej, zakup pomieszczeń myjni dla zwierząt na potrzeby produkcji prowadzonej w gospodarstwie rolnym, budowę oczyszczalni i podczyszczalni ścieków;
- zakup komputerów i oprogramowania służących ułatwieniu prowadzonej działalności rolniczej, w tym programów księgowych.

W przypadku inwestycji w rybactwie śródlądowym, kredyt mógł być przeznaczony m.in. na:

- budowę, rozbudowę, wyposażenie i modernizację instalacji, w tym budynków i budowli oraz urządzeń przeznaczonych do rybołówstwa śródlądowego, związanych z poprawą bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów rybnych, zdrowia ludzi i zwierząt, a także związanych z ochroną środowiska, w tym:
 - zakup, budowę lub modernizację wyposażenia niezbędnego do odłowu ryb,
 - zakup ciągników rolniczych oraz specjalistycznych urządzeń lub maszyn zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt,
 - zakup komputerów i oprogramowania służących do zarządzania oraz do sterowania działaniami rybołówstwa śródlądowego,
 - zakup środków trwałych związanych z wdrażaniem procedury systemów zarządzania jakością;
- budowę, rozbudowę, wyposażenie i modernizację instalacji produkcyjnych, obiektów stawowych, a także budynków lub budowli służących do produkcji w zakresie rybactwa, w tym:
 - zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji,
 - zakup urządzeń lub maszyn niezbędnych dla prawidłowego utrzymania obiektów i prowadzenia produkcji,
 - zakup ciągników rolniczych oraz specjalistycznych maszyn zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt,
 - zakup komputerów i oprogramowania służących do zarządzania gospodarstwem oraz do sterowania procesem produkcji,
 - zakup sprzętu mającego na celu ochronę przed drapieżnikami obiektów przeznaczonych do chowu lub hodowli,

- zakup środków trwałych związanych z wdrażaniem procedury systemów zarządzania jakością, w szczególności mających na celu poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów, zdrowia ludzi lub zwierząt, związanych z ochroną środowiska, a także wspieranie tradycyjnych form chowu lub hodowli ryb;
- zakup lub modernizację łodzi wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb;
- budowę, modernizację lub zakup instalacji lub urządzeń ograniczających negatywny wpływ na środowisko lub wpływających na poprawę środowiska.

Kredyt z dopłatami Agencji do oprocentowania z linii PR mógł być udzielony na sfinansowanie:

1) inwestycji w przetwórstwie produktów polegających m.in. na:

- budowie lub remoncie połączonym z modernizacją budynków lub budowli służących do przetwórstwa i magazynowania produktów rolnych, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli;
- zakupie lub zakupie i instalacji maszyn lub urządzeń służących do magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do przetwarzania, zapewniających utrzymanie jakości bezpieczeństwa żywności, przetwarzania produktów rolnych oraz magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży;
- zakupie lub zakupie i instalacji aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;
- zakupie komputerów i oprogramowania służących do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;
- zakupie środków transportu niezbędnych dla sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania, a także zakupie specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do dostaw surowca lub zbytu produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt;
- wdrażaniu procedury systemów zarządzania jakością;

2) inwestycji w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków polegających m.in. na:

- budowie, rozbudowie lub modernizacji budynków lub budowli służących do przetwórstwa i magazynowania ryb, skorupiaków i mięczaków, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli;
- zakupie lub zakupie i instalacji maszyn, urządzeń lub wyposażenia do magazynowania lub przygotowania ryb, skorupiaków i mięczaków do przetwarzania, zapewniających utrzymanie jakości i bezpieczeństwa żywności, przetwarzania ryb, skorupiaków i mięczaków, a także magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży;
- zakupie lub zakupie i instalacji aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub do magazynowania, a także zakupie komputerów i oprogramowań służących do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;
- zakupie środków transportu niezbędnych do sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania oraz zakupie specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do dostaw surowca lub zbytu produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt;
- wdrażaniu procedury systemów zarządzania jakością;

3) zakupie:

- akcji lub udziałów spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków, przez grupy producentów rolnych wpisane do rejestru grup producentów rolnych w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach;
- udziałów spółek utworzonych w celu prowadzenia działalności w zakresie sztucznego unasienniania na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1762 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 866), przez producentów rolnych prowadzących gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej.

Dopłaty do oprocentowania kredytów na zakup akcji lub udziałów spółek prowadzących przetwórstwo produktów rolnych lub ryb, a także na zakup udziałów spółek prowadzących sztuczne unasiennianie, stosowane są jako pomoc *de minimis* zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr:

- 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 5),
- 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45).

Przedmiotem preferencyjnego kredytowania może być zakup użytków rolnych, budynków i budowli, o ile w okresie 10 ostatnich lat nie została przyznana pomoc ze środków publicznych na ich zakup.

O kredyty inwestycyjne z dopłatami do oprocentowania mogą ubiegać się mikroprzedsiębiorcy oraz małe i średnie przedsiębiorstwa. O kredyty udzielane w ramach linii Z mogą się również ubiegać duże przedsiębiorstwa, które ponadto mogą korzystać z linii PR na zakup akcji lub udziałów, a także z kredytów z linii DK01 i DK02.

Kwota kredytów nie może przekraczać:

- 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne, nie więcej jednak niż 5 mln zł;
- 70% wartości nakładów inwestycyjnych w działach specjalnych produkcji rolnej lub w rybactwie śródlądowym i nie więcej niż 8 mln zł;
- 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków i nie więcej niż 16 mln zł;
- 80% wartości zakupionych akcji lub udziałów spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków i nie więcej niż 4 mln zł (nabywanych przez producentów rolnych) lub 5 mln zł (nabywanych przez grupę producentów rolnych);
- 80% wartości zakupionych udziałów spółek prowadzących sztuczne unasienniania, nie więcej niż 4 mln zł.

Kredyty z dopłatami do oprocentowania udzielane są również na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę (tzw. kredyty klęskowe).

Wysokość kredytów kłęskowych nie może przekraczać wysokości szkód w środkach trwałych poniesionych bezpośrednio w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, oszacowanej przez komisję powołaną przez wojewodę (linie K01 i DK01) lub wysokości szkód w uprawach rolnych lub zwierzętach gospodarskich, oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę, tj. kwoty obniżenia dochodu zwiększonej o koszty poniesione z powodu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego oraz zmniejszonej o koszty nieponiesione (linie K02 i DK02). Jednocześnie maksymalne kwoty kredytów nie mogą przekraczać 5 mln zł dla gospodarstw rolnych lub 8 mln zł dla działów specjalnych produkcji rolnej.

Oprocentowanie kredytów preferencyjnych jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M, powiększona nie więcej niż o 2,5 punktu procentowego. W zależności od banku, WIBOR 3M może być powiększony od 1,8 do 2,5 punktu procentowego.

Część oprocentowania płacona przez kredytobiorcę w przypadku kredytów inwestycyjnych jest taka sama we wszystkich liniach kredytowych i wynosi 0,67 oprocentowania kredytu, nie mniej jednak niż 3%. Pozostałą część oprocentowania dopłaca Agencja. W przypadku kredytów kłęskowych obrotowych kredytobiorca może płacić oprocentowanie o połowę niższe od powyższego, jednak nie mniejsze niż 1,5%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, tj. suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny. W przypadku braku ww. ubezpieczenia dopłaty Agencji do oprocentowania są o połowę niższe w porównaniu ze stosowanymi do kredytów udzielonych osobom ubezpieczonym, więc oprocentowanie płacone przez kredytobiorców nie posiadających wyżej wymienionego ubezpieczenia jest odpowiednio wyższe.

Okres kredytowania w przypadku linii RR, Z i PR wynosi 15 lat, a karencja nie może przekroczyć 2 lat. Jednocześnie w przypadku linii K01, DK01, K02 i DK02 okres kredytowania oraz okres karencji w spłacie kredytu określone są w umowie kredytu, a pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytu w ramach tych linii może być stosowana w okresie kredytowania, ale nie dłużej niż przez 4 lata liczone od daty wystąpienia szkód.

Rozporządzenie Rady Ministrów, na mocy którego w 2017 r. udzielana była pomoc w formie dopłat do oprocentowania, zawiera zapisy określające intensywność pomocy. Wskaźnik intensywności wyrażony jest w procentach, jako udział kwoty pomocy przeznaczonej na realizację inwestycji w kwocie kredytu. Maksymalna intensywność pomocy wynosi:

- dla gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej:
 - ✓ 40% kwoty udzielonego kredytu,
 - ✓ 60% kwoty udzielonego kredytu – jeżeli:
 - inwestycja jest realizowana przez młodego rolnika lub producenta rolnego, u którego obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego z tytułu nabycia gospodarstwa rolnego powstał nie wcześniej niż 5 lat przed dniem złożenia wniosku o kredyt lub
 - inwestycja jest realizowana w dziale specjalnym produkcji rolnej lub gospodarstwie rolnym położonym na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub w celu poprawy stanu środowiska naturalnego lub poprawy warunków dotyczących dobrostanu zwierząt wykraczających poza wymagania określone w tym zakresie w przepisach UE,
 - ✓ 40% kwoty kredytu dla inwestycji w rybactwie śródlądowym;

- dla przetwórstwa produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków – 40% kwoty udzielonego kredytu.

W przypadku kredytów klęskowych, intensywność pomocy nie może przekraczać 80% kwoty szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia produkcji rolnej lub kwoty obniżenia dochodu. Pomoc jest zwiększona do 90% w przypadku gospodarstw rolnych lub działów specjalnych produkcji rolnej położonych na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami.

W umowach kredytów określana jest maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu możliwych do przekazania w całym okresie kredytowania.

Procedura ubiegania się o kredyt inwestycyjny z dopłatami ARiMR do oprocentowania obejmuje przygotowanie planu inwestycji i złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt wraz z planem inwestycji oraz kompletem dokumentów wymaganych przez bank. Podmioty ubiegające się o kredyt z dopłatami Agencji do oprocentowania, stosowanymi jako pomoc *de minimis*, dodatkowo dołączają m.in. informację o pomocy *de minimis* otrzymanej w bieżącym roku budżetowym i w ciągu 2 lat budżetowych go poprzedzających. Decyzję o udzieleniu kredytu podejmuje bank.

W przypadku kredytów klęskowych formalnym dokumentem potwierdzającym wystąpienie szkody jest protokół oszacowania szkód sporządzony przez komisję powołaną przez wojewodę, na którym wojewoda potwierdza wystąpienie szkód, jeżeli przekraczają one 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej. Zaciągnięcie kredytu klęskowego inwestycyjnego (linia K01 i linia DK01) wymaga ponadto przedstawienia w banku planu inwestycji. O kredyt klęskowy może ubiegać się również producent rolny, w gospodarstwie którego szkody wynoszą 30% lub poniżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej. Dopłaty do oprocentowania takiego kredytu udzielane są jako pomoc *de minimis* w rolnictwie.

Ponadto, w 2017 r. dostępne były (do 30 kwietnia 2017 r.) preferencyjne kredyty na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych (linia ZC) adresowane do producentów rolnych będących mikroprzedsiębiorstwem, małym lub średnim przedsiębiorstwem, których przychody są niewystarczające na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych podjętych w związku z prowadzeniem produkcji mleka, świń lub owoców i warzyw w okresie od 7 sierpnia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r. Kwota kredytu nie mogła przekroczyć kwoty zobowiązań cywilnoprawnych i wynosić więcej niż 5 mln zł. Pomoc Agencji polega na stosowaniu, przez okres nie dłuższy niż 8 lat, dopłat do oprocentowania kredytu. Oprocentowanie dla kredytobiorcy przez pierwsze dwa lata od dnia zawarcia umowy kredytu wynosi 1%, a w dalszym okresie kredytowania 2,5%.

W 2017 r. kredyty z dopłatami ARiMR do oprocentowania (linia RR, Z, PR, ZC oraz K02) udzielane były przez 6 banków (Załącznik 3, Tabela 1).

Akcja kredytowa w 2017 r. w zakresie kredytów preferencyjnych

W 2017 r. banki udzieliły ogółem 3 506 kredytów inwestycyjnych z dopłatą Agencji do oprocentowania i kredytów na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych, na łączną kwotę 951,3 mln zł²⁰.

Tabela 10. Liczba i kwota kredytów inwestycyjnych z dopłatą ARiMR do oprocentowania i kredytów na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych, udzielonych w okresie 1.01 – 31.12.2017 r., wg linii kredytowych

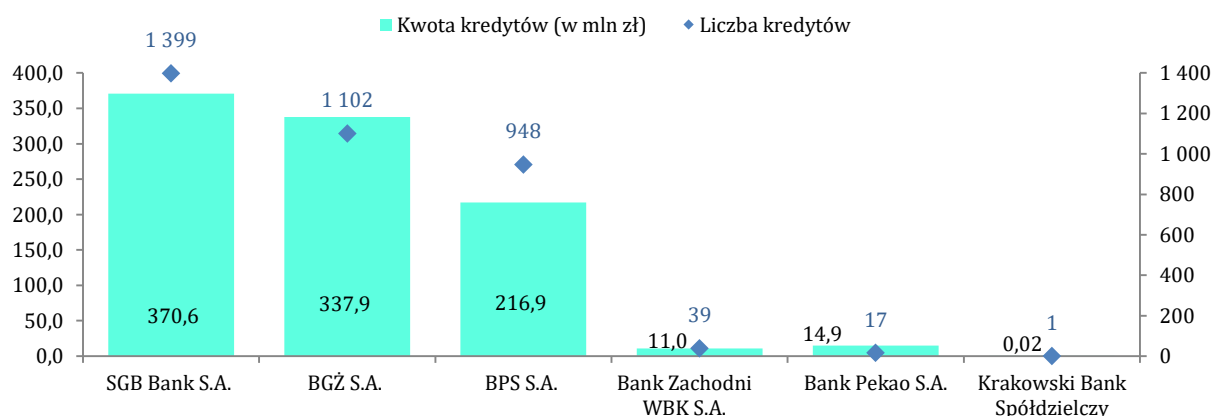
Linie kredytowe	Liczba	Kwota (mln zł)
Kredyty na inwestycje w rolnictwie i rybactwie śródlądowym (RR)	872	389,1
Kredyty na zakup użytków rolnych (Z)	2 446	479,9
Kredyty na inwestycje w przetwórstwie (PR)	2	1,6
Kredyty na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych (ZC)	186	80,7
Razem	3 506	951,3

W strukturze preferencyjnych kredytów inwestycyjnych przeważają kredyty zaciągnięte na zakup użytków rolnych, których w 2017 r. udzielono 2 446 (69,8% wszystkich kredytów) w łącznej kwocie 479,9 mln zł (50,4% uruchomionej akcji kredytowej).

W ramach linii kredytowej (RR) na inwestycje w rolnictwie i rybactwie śródlądowym udzielono 872 kredyty, które stanowiły 40,9% kwoty uruchomionej akcji kredytowej. W przetwórstwie produktów rolnych udzielone zostały 2 kredyty (0,06% wszystkich kredytów) na kwotę 1,6 mln zł (0,16%).

W 2017 r. udzielono również 186 kredytów na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych z linii ZC (5,3% wszystkich kredytów) w łącznej kwocie 80,7 mln zł (8,5% łącznej kwoty udzielonych kredytów).

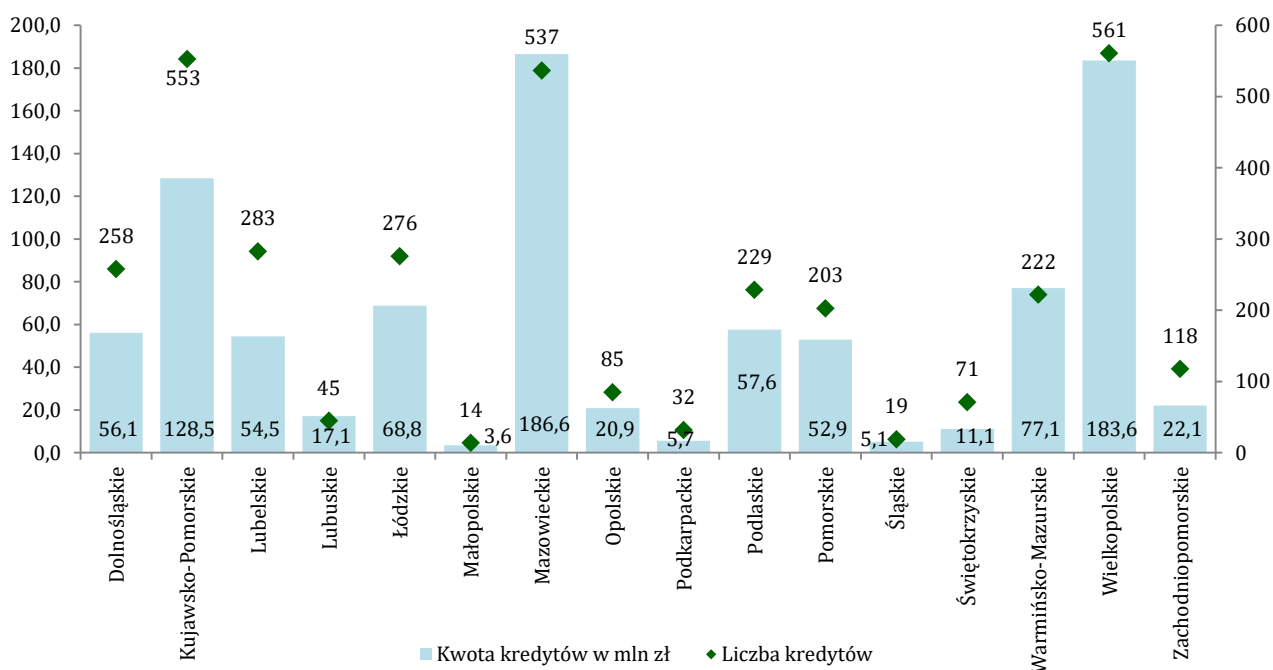
Wykres 38. Liczba i kwota preferencyjnych kredytów inwestycyjnych oraz na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych, udzielonych w 2017 r., wg banków

²⁰ Wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

W układzie wojewódzkim największe kwoty kredytów inwestycyjnych i kredytów na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych udzielone zostały w województwach: mazowieckim – 186,6 mln zł (537 kredytów), wielkopolskim – 183,6 mln zł (561 kredytów), kujawsko-pomorskim – 128,5 mln zł (553 kredyty), warmińsko-mazurskim – 77,1 mln zł (222 kredyty) i łódzkim – 68,8 mln zł (276 kredytów).

Wykres 39. Liczba i kwota preferencyjnych kredytów inwestycyjnych i kredytów na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych, udzielonych w 2017 r., wg województw

W 2017 r. największe kwoty preferencyjnych kredytów inwestycyjnych przeznaczone zostały na:

- zakup gruntów rolnych (w ramach kodu 110) – 480,2 mln zł (14,4 tys. ha);
- zakup, budowę, przebudowę i remont połączony z modernizacją budynków (w ramach kodów: 101, 102, 105) – 199,1 mln zł (360,8 tys. m²);
- zakup maszyn lub urządzeń (w ramach kodu 111 i 116) – 61,2 mln zł (1,4 tys. szt.);
- zakup ciągników (w ramach kodu 112) – 43,6 mln zł (241 szt.);
- szklarnie i tunele foliowe (w ramach kodu 141) – 29,4 mln zł (202,7 tys. m²);
- zakup kompletnych linii technologicznych (w ramach kodu 115) – 20,4 mln zł (39 szt.);
- zakup kombajnów (w ramach kodu 113) – 13,2 mln zł (36 szt.).

W 2017 r. największą popularnością wśród rolników cieszyły się kredyty inwestycyjne na zakup użytków rolnych. Rolnicy skorzystali z 2 446 kredytów z linii Z, z tego 2 416 (98,8%) kredytów miało na celu powiększenie istniejącego gospodarstwa rolnego, a 30 (1,2%) utworzenie nowego gospodarstwa. Korzystając z kredytów z linii Z rolnicy zakupili 18,6 tys. ha użytków. Najwięcej hektarów zakupili rolnicy w województwie wielkopolskim (3,0 tys. ha), kujawsko-pomorskim (2,6 tys. ha) oraz mazowieckim (2,5 tys. ha).

Z udzielonych 872 kredytów z linii RR – 806 (92,4%) przeznaczono na utworzenie i rozwój istniejących gospodarstw rolnych, a 66 (7,6%) na inwestycje dla działów specjalnych produkcji rolnej.

Od początku stosowania pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych, tj. od 1994 r. do końca 2017 r., banki udzieliły łącznie 470 306 kredytów inwestycyjnych na kwotę 46 993,9 mln zł.

Kredyty „kłęskowe”

Kredyty na wznowienie produkcji na obszarach dotkniętych kłeskami żywiołowymi, udzielane są na podstawie zapisu § 2 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań ARiMR (Dz. U., poz. 187 z późn. zm.).

W 2017 r. banki udzieliły ogółem 1 097 kredytów kłęskowych z dopłatą Agencji do oprocentowania na łączną kwotę 95,6 mln zł²¹.

Tabela 11. Liczba i kwota kredytów kłęskowych z dopłatą ARiMR do oprocentowania, udzielonych w 2017 r.

Linie kredytowe	Liczba	Kwota (mln zł)
Kredyty kłęskowe inwestycyjne	0	0
Kredyty kłęskowe obrotowe	1 097	95,6
Razem	1 097	95,6

Od początku stosowania pomocy w formie dopłat do oprocentowania kredytów kłęskowych, tj. od 1994 r. do końca 2017 r., banki udzieliły łącznie 1 264 982 kredytów kłęskowych na kwotę 12 280,5 mln zł.

Szczegółowe informacje na temat kredytów inwestycyjnych i kłęskowych oraz dopłat Agencji do ich oprocentowania zawarte są w Załączniku 3, Tabele od 1 do 15.

2. Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów bankowych

W 2017 r. działając na podstawie § 9 i 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań ARiMR (Dz. U., poz. 187 z późn. zm.) Agencja mogła udzielać:

- poręczeń i gwarancji spłaty kredytów inwestycyjnych;
- poręczeń i gwarancji spłaty kredytów kłęskowych;
- poręczeń spłaty kredytów studenckich przeznaczonych dla studentów z obszarów wiejskich.

Zgodnie z Zasadami udzielania gwarancji oraz poręczeń spłaty kredytów bankowych:

- poręczenia lub gwarancje mogą być udzielane kredytobiorcom, którzy ubiegają się o kredyt z dopłatami Agencji do oprocentowania z linii RR, PR, K01, DK01, K02 i DK02;
- poręczenia spłaty kredytów inwestycyjnych mogą być udzielane do wysokości 60% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu i nie więcej niż do kwoty 1,5 mln zł, natomiast

²¹ Wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

gwarancje spłaty kredytów inwestycyjnych do wysokości 80% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu i nie więcej niż do kwoty 2 mln zł;

- poręczenia lub gwarancje spłaty kredytów klęskowych mogą być udzielane do wysokości 80% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu i nie więcej niż do kwoty 300 tys. zł;
- ubiegając się o poręczenie lub gwarancję kredytobiorca zobowiązany jest złożyć do Centrali Agencji za pośrednictwem banku odpowiedni wniosek o udzielenie poręczenia lub gwarancji wraz z kompletem wymaganych dokumentów.

W 2016 r. Agencja wprowadziła Zasady udzielania dużym przedsiębiorstwom gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów klęskowych.

Wszystkie gwarancje i poręczenia spłaty kredytów inwestycyjnych i klęskowych mogą być udzielane na rzecz banków, które posiadają zawarte z Agencją umowy o współpracy, a mianowicie na rzecz: BGŻ BNP Paribas S.A., Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., SGB-Banku S.A., Pekao S.A., BZ WBK S.A., Krakowskiego Banku Spółdzielczego S.A., Raiffeisen Banku Polska S.A. oraz Banku Ochrony Środowiska S.A. Agencja może współpracować również z bankami spółdzielczymi zrzeszonymi w BPS S.A. oraz SGB-Banku S.A.

Działalność w zakresie poręczeń i gwarancji spłaty kredytów inwestycyjnych

W 2017 r. Agencja nie udzielała poręczeń i gwarancji spłaty kredytów inwestycyjnych, gdyż nie były przedkładane wnioski w tym zakresie. Od początku stosowania pomocy, tj. od 1994 r. Agencja udzieliła ogółem 202 poręczenia i gwarancje na łączną kwotę blisko 56,0 mln zł, w tym 188 poręczeń na kwotę 52,3 mln zł oraz 14 gwarancji na łączną kwotę blisko 3,7 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Agencja posiadała zobowiązania niewymagalne w wysokości 2,9 mln zł z tytułu 11 czynnych poręczeń spłaty kredytów inwestycyjnych przy braku zobowiązań z tytułu gwarancji.

W 2017 r. Agencja nie realizowała roszczeń banków kredytujących z tytułu udzielonych poręczeń spłaty kredytów inwestycyjnych. Natomiast wartość zrealizowanych transakcji od początku stosowania pomocy wyniosła 1,2 mln zł, w tym: z tytułu 8 poręczeń w łącznej wysokości 1,0 mln zł oraz z tytułu 3 gwarancji w łącznej wysokości 188 tys. zł. W odniesieniu do ogólnej wartości udzielonych poręczeń i gwarancji udział zobowiązań, które wymagały realizacji przez Agencję na koniec 2017 r., wynosił 2,2%.

Działalność w zakresie poręczeń spłaty kredytów studenckich

Przy udzielaniu poręczeń spłaty kredytów studenckich, przeznaczonych dla studentów z obszarów wiejskich, Agencja współpracuje z bankami, które udzielają kredytów na podstawie ustawy z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. z 2017 r., poz. 357). Przedmiotem zawartych umów o współpracy są zasady, warunki i tryb udzielania poręczeń spłaty kredytów studenckich. W 2017 r. przy udzielaniu nowych poręczeń spłaty kredytów studenckich Agencja współpracowała z BPS S.A. i SGB-Bankiem S.A. Ponadto w zakresie obsługi zobowiązań z tytułu poręczeń udzielonych w latach ubiegłych, ARiMR współpracowała również z BGŻ BNP Paribas S.A. oraz BZ WBK S.A.

W 2017 r. Agencja udzieliła poręczeń spłaty kredytów studenckich na łączną kwotę 481 tys. zł dla 25 studentów z obszarów wiejskich. Łącznie w latach 2001–2017 Agencja objęła pomocą 5 582 studentów zamieszkujących obszary wiejskie. Wartość udzielonych do końca 2017 r. poręczeń wynosiła 78,8 mln zł.

Ponadto w 2017 r. 53 studentów ubiegających się o kredyt studencki w roku akademickim 2017/2018 złożyło wnioski o udzielenie poręczenia przez ARiMR w łącznej wysokości 1,1 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Agencja posiadała zobowiązania niewymagalne wynikające z tytułu czynnych 1 523 poręczeń spłaty kredytów studenckich w wysokości 15,8 mln zł.

W 2017 r. Agencja nie realizowała roszczeń banków kredytujących z tytułu udzielonych poręczeń spłaty kredytów studenckich. Natomiast od początku trwania programu Agencja zrealizowała łącznie 36 poręczeń w kwocie 349 tys. zł. W odniesieniu do ogólnej wartości udzielonych w latach 2001–2017 poręczeń udział zobowiązań, które wymagały realizacji przez Agencję, na koniec 2017 r. wynosił 0,44%.

Działalność w zakresie poręczeń lub gwarancji spłaty kredytów klęskowych

Agencja w 2017 r. nie udzielała poręczeń spłaty kredytów klęskowych ze względu na brak wniosków. Jednocześnie od początku udzielania poręczeń i gwarancji spłaty kredytów klęskowych, tj. od 2005 r., Agencja udzieliła 7 poręczeń na łączną kwotę 333 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Agencja nie posiadała czynnych poręczeń spłaty kredytów klęskowych.

W 2017 r. oraz w latach ubiegłych Agencja nie realizowała roszczeń banków kredytujących z powyższego tytułu.

Szczegółowe informacje na temat poręczeń i gwarancji zawarte są w Załączniku 3, Tabela 16.

3. Nieoprocentowana pożyczka dla producenta mleka, świń lub owoców i warzyw na sfinansowanie nieuregulowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym

Działając na podstawie § 13i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U., poz. 187 z późn. zm.) Agencja w 2017 r. realizowała płatności w wysokości drugiej raty nieoprocentowanej pożyczki udzielonej w 2016 r. producentom mleka, świń lub owoców i warzyw na sfinansowanie nieuregulowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, powstałych w okresie od 7 sierpnia 2014 r. do 30 kwietnia 2016 r. Pomoc udzielana była wyłącznie w 2016 r., w którym zawarto 1 805 umów pożyczek na łączną kwotę 92,2 mln zł. W 2016 r. wypłacono 82,0 mln zł realizując pierwszą ratę pożyczki dla 1 805 pożyczkobiorców i drugą ratę pożyczki dla 1 218 pożyczkobiorców.

W planie finansowym Agencji na 2017 r. na wypłatę drugiej raty pożyczki dla 587 pożyczkobiorców, którzy spłatę nieuregulowanych należności w wysokości pierwszej raty pożyczki udokumentowali w 2017 r., zarezerwowano kwotę w wysokości 10,2 mln zł, z czego wypłacono środki w łącznej kwocie 9,6 mln zł dla 565 pożyczkobiorców (Tabela 12).

Tabela 12. Pomoc finansowa w formie nieoprocentowanej pożyczki dla producentów mleka, świń lub owoców i warzyw na sfinansowanie nieuregulowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym – realizacja płatności II raty pożyczki, wg stanu na dzień 31.12.2017 r., w układzie wojewódzkim, w zł

Województwo	Wypłata II raty pożyczki			
	Planowana realizacja wypłat w 2017 r.		Realizacja wypłat w 2017 r.	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Dolnośląskie	3	88 106	3	88 106
Kujawsko-Pomorskie	274	3 039 128	270	2 864 389

Lubelskie	1	11 338	1	11 338
Łódzkie	2	6 906	2	6 906
Mazowieckie	180	2 999 589	173	2 918 934
Podlaskie	20	557 319	16	462 695
Pomorskie	3	108 493	1	20 819
Śląskie	1	30 000	1	30 000
Świętokrzyskie	1	1 906	1	1 906
Warmińsko-Mazurskie	15	324 632	15	324 632
Wielkopolskie	87	2 993 406	82	2 837 320
Razem	587	10 160 821	565	9 567 044

4. Nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych

Działając na podstawie § 13n rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U., poz. 187 z późn. zm.) Agencja w 2017 r. udzielała pomocy finansowej polegającej na udzielaniu nieoprocentowanych pożyczek dla producentów świń na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych. Z pomocy wyłączone zostały zobowiązania cywilnoprawne na rzecz budżetu środków europejskich.

Pożyczka mogła zostać udzielona producentowi świń, który utrzymywał świnie w siedzibie stada, której nadano numer na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2017 r., poz. 546), położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze:

- wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63 z późn. zm.) lub
- zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Kwota pożyczki nie mogła przekroczyć kwoty zobowiązań cywilnoprawnych, do której nie wliczało się odsetek, a jej wysokość uzależniona była od liczby świń utrzymywanych przez producenta w 2016 r. w siedzibach stad położonych na wymienionych obszarach i wyniosła maksymalnie od 50 tys. zł do 1 mln zł na siedzibę stada.

Pożyczka jest nieoprocentowana i udzielana maksymalnie na 10 lat. Agencja nie pobiera prowizji za udzielenie pożyczki.

Pomoc w postaci nieoprocentowanej pożyczki miała charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie i była udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z dnia 24.12.2013, str. 9) oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Wnioski o udzielenie pożyczki wraz z kompletem dokumentów można składać nie później niż w terminie 12 miesięcy od dnia zakończenia obowiązywania ograniczeń w handlu świniami z wyznaczonych obszarów.

W 2017 r. wpłynęły 144 wnioski o udzielenie nieoprocentowanej pożyczki na łączną kwotę 33,6 mln zł. Agencja zawarła 114 umów pożyczek na łączną kwotę 21,5 mln zł. Pożyczki wypłacane były w pełnej kwocie (jednorazowo) (Tabela 13).

Tabela 13. Nieoprocentowane pożyczki dla producentów świń na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych udzielone w 2017 r. – złożone wnioski, zawarte umowy

Województwo	Złożone wnioski		Zawarte umowy	
	Liczba wniosków	Wnioskowana kwota pożyczki w tys. zł	Liczba umów	Kwota pożyczki w tys. zł
Lubelskie	86	20 768,88	68	13 900,03
Mazowieckie	31	6 327,85	29	4 759,77
Podlaskie	27	6 498,79	17	2 799,17
Razem	144	33 595,52	114	21 458,98

5. Ekwiwalenty za zalesienia gruntów rolnych w ramach pomocy krajowej

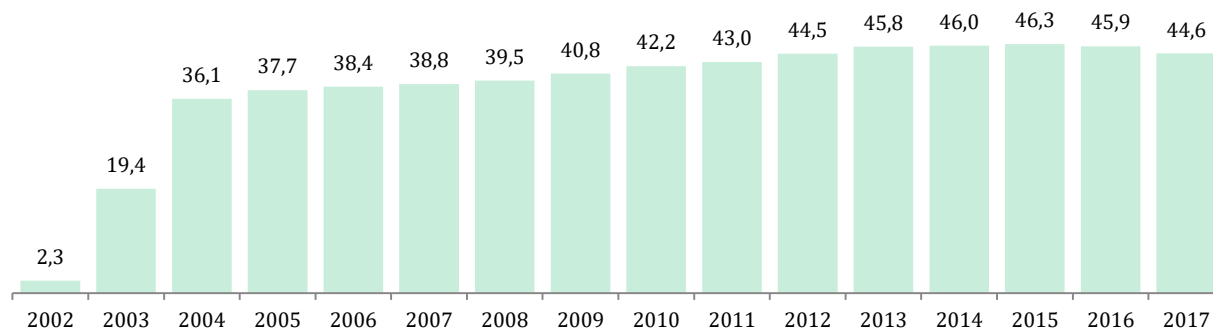
Działając zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. 03.229.2273), ARiMR kontynuowała wypłaty ekwiwalentów dla ok. 7,5 tys. właścicieli gruntów rolnych, którzy w latach 2002–2003 zalesili grunty rolne, na łącznej powierzchni ok. 18,4 tys. ha, na podstawie ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia.

Agencja podpisała ze Starostami/Prezydentami Miast 313 umów o przekazywanie środków finansowych na wypłaty ekwiwalentów za wyłączenie gruntów z upraw rolnych i prowadzenie upraw leśnych, na podstawie których przekazywane były środki finansowe na rachunki budżetu powiatów. Od 2002 r. do końca 2017 r. Agencja przekazała na wypłaty ekwiwalentów 611,3 mln zł, w tym w 2017 r. 44,6 mln zł (Wykres 40, Załącznik 3, Tabela 17).

Ekwiwalent podlega corocznej waloryzacji średniorocznym wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem.

Wypłaty ekwiwalentów za prowadzenie upraw leśnych będą kontynuowane do czasu nabycia przez beneficjenta prawa do emerytury lub renty, nie dłużej jednak niż przez okres 20 lat.

Wykres 40. Wypłaty ekwiwalentów za zalesienia gruntów rolnych w latach 2002–2017, w mln zł

6. Pomoc na przygotowanie wniosku o rejestrację nazw i oznaczeń geograficznych

Agencja udziela pomocy finansowej małym lub średnim przedsiębiorstwom na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej na przygotowanie wniosku o rejestrację nazw i oznaczeń geograficznych pierwotnych produktów rolnych, określającego zakres i szczegółowe przepisy udzielania tej formy pomocy (Dz. U. Nr 9, poz. 51) oraz na podstawie art. 5 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 98, poz. 634 z późn. zm.). W 2017 r. Agencja nie udzieliła pomocy finansowej na przygotowanie wniosku o rejestrację nazw i oznaczeń geograficznych pierwotnych produktów rolnych z uwagi na brak złożonych wniosków w tym zakresie.

7. Dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich

W 2017 r. Agencja kontynuowała program dofinansowania kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich wdrożony w styczniu 2008 r. Pomoc polegała na finansowaniu lub dofinansowaniu kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, konie oraz świnie, ponoszonych przez producentów rolnych. Zasady przyznawania pomocy regulowały przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań ARiMR (Dz.U., poz. 187 z późn. zm.).

Pomoc finansową mogą otrzymać producenci rolni prowadzący gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej i spełniający kryterium małego lub średniego przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r., uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym. W przypadku producentów rolnych będących płatnikami podatku VAT, dofinansowanie nie obejmuje kwoty podatku VAT. Agencja podpisując na 2017 r. umowy z 11 podmiotami branży utylizacyjnej zapewniła dostępność dofinansowania kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt dla producentów rolnych z obszaru całego kraju.

W 2017 r. rozliczono zobowiązania z podmiotami utylizacyjnymi z tytułu umów, dotyczących realizacji programu w 2016 r. Wypłacona przez Agencję łączna kwota pomocy z tytułu tych zobowiązań wyniosła 15,4 mln zł.

Ponadto na podstawie wniosków złożonych przez podmioty za wykonanie usług w 2017 r., wypłacono środki w wysokości ponad 104,4 mln zł (płatności z tytułu umów zawartych na świadczenie usług w roku 2017).

Wnioski złożone przez zakłady utylizacyjne obejmowały dofinansowanie poniesionych przez producentów rolnych w 2017 r. kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwienia padłych zwierząt w ilości:

- bydło w wieku 12 i więcej miesięcy – 69 441 szt., w tym 31 841 szt. podlegających badaniom w kierunku TSE (BSE),
- bydło w wieku poniżej 12 miesięcy – 153 935 szt.,
- owce – 16 590 szt., w tym 9 982 szt. podlegające badaniom w kierunku TSE,
- kozy – 4 740 szt., w tym 3 471 szt. podlegających badaniom w kierunku TSE,
- konie – 3 733 szt.,
- świnie – 1 354 108 szt.

8. Program rekompensat za nieprzerwane nieutrzymywanie zwierząt w ramach bioasekuracji na lata 2015–2018

W 2017 r. ARiMR wypłacała rekompensaty za nieprzerwane nieutrzymywanie w gospodarstwie rolnym zwierząt z gatunku świnia (*sus scrofa*), objętych programem bioasekuracji na lata 2015–2018, realizowanym w części województw: podlaskiego, lubelskiego i mazowieckiego.

Przepisy wykonawcze dotyczące programu ujęte zostały w następujących aktach prawnych:

- art. 57g ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r., poz. 1855),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015 – 2018 (Dz. U., poz. 517, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 września 2015 r. w sprawie rekompensat za nieprzerwane nieutrzymywanie świń w gospodarstwie (Dz.U., poz. 1435, z późn. zm.).

Prawo do otrzymywania rekompensaty przysługuje wyłącznie rolnikom, którzy w terminie określonym w „Programie bioasekuracji mającym na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” złożyli do powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa oświadczenie, że nie spełnią wymagań określonych w tym programie. Rolnicy ci, muszą posiadać wydaną przez powiatowego lekarza weterynarii decyzję nakazującą zabicie świń utrzymywanych w gospodarstwie lub poddanie ich ubojowi oraz zakazującą wprowadzania do gospodarstwa i utrzymywania w nim zwierząt z gatunków wrażliwych przez okres obowiązywania programu, tj. do 31 grudnia 2018 r. Po wykonaniu wydanej decyzji, rolnicy mogli złożyć do ARiMR wnioski o przyznanie rekompensaty.

Rekompensata wypłacana jest w rocznych równych transzach przez okres trwania programu. W 2017 r. Agencja wypłaciła III transzę rekompensat w kwocie 751,9 tys. zł dla 236 posiadaczy zwierząt, którzy przystąpili do programu w 2015 r. oraz II transzę rekompensaty w kwocie 233,8 tys. zł dla 34 producentów rolnych, którzy przystąpili do programu w 2016 r.

Ponadto w 2017 r. w związku z rozszerzeniem strefy objętej programem na obszary województwa mazowieckiego i lubelskiego oraz przywróceniem możliwości przystąpienia do programu posiadaczom zwierząt z obszarów już objętych programem bioasekuracji, Agencja uruchomiła ponownie nabór wniosków o przyznanie rekompensat. Stawka rekompensaty w 2017 r. wynosiła

77 zł/sztukę/rok. W ramach kampanii 2017 r. wnioski o wypłatę rekompensaty złożyło 1 843 producentów rolnych, którym wypłacono 2 734,2 tys. zł.

9. Pomoc jednorazowa

9.1 Pomoc finansowa producentowi rolnemu, który w latach 2015–2018 prowadził, co najmniej przez rok gospodarstwo, w którym są utrzymywane zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*sus scrofa*) – refundacja do 50% wydatków poniesionych na dostosowanie gospodarstw do programu bioasekuracji

W 2017 r. ARiMR udzielała pomocy o charakterze *de minimis* w rolnictwie dla producentów rolnych, których gospodarstwa rolne były objęte programem bioasekuracji z przeznaczeniem na dostosowanie gospodarstw rolnych do programu bioasekuracji.

Na podstawie § 13e rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U., poz. 187 z późn. zm.) ARiMR w 2017 r. udzielała pomocy finansowej producentom rolnym, którzy w 2015 r. prowadzili gospodarstwa w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w których są utrzymywane zwierzęta gospodarskie z gatunku świnia (*sus scrofa*), położonych na obszarze określonym w § 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia Programu bioasekuracji.

Pomoc udzielana jest w formie refundacji wydatków dla producentów rolnych będących rolnikami ryczałtowymi w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług – według ceny brutto, a dla pozostałych producentów rolnych – według ceny netto, poniesionych od dnia wprowadzenia programu bioasekuracji do dnia złożenia wniosku. Producenci rolni w ramach programu mogli składać wnioski na:

- a. zakup mat dezynfekcyjnych;
- b. zakup sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych;
- c. zakup odzieży ochronnej i obuwia ochronnego;
- d. zabezpieczenie budynków, w których są utrzymywane świnie, przed dostępem zwierząt domowych.

W 2017 r. z pomocy skorzystało 139 producentów rolnych, którym zrefundowano poniesione koszty w ogólnej kwocie 503,9 tys. zł.

9.2 Pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w wysokości co najmniej 70% danej uprawy na powierzchni występowania tej uprawy, w wyniku przymrozków wiosennych w 2017 r.

Na podstawie § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U., poz. 187, z późn. zm.) w 2017 r. Agencja udzielała pomocy finansowej producentom rolnym, u których w gospodarstwach lub działach specjalnych produkcji

rolnej powstały szkody w 2017 r. w wysokości co najmniej 70% danej uprawy na powierzchni występowania tej uprawy w wyniku przymrozków wiosennych.

Pomoc udzielana była zgodnie z przepisami:

- rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. i miała charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie. O przyznanie płatności mogli ubiegać się producenci, w których gospodarstwach lub działach specjalnych produkcji rolnej, szkody oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę, wyniosły nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej. Do wniosku o pomoc należało dołączyć m.in. kopię protokołu oszacowania szkód, wraz z informacją o pomocy *de minimis*, przyznanej w danym roku oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat obrotowych,
- rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. O przyznanie płatności mogli ubiegać się producenci, w których gospodarstwach lub działach specjalnych produkcji rolnej, szkody oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę, wyniosły powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej. Do wniosku o pomoc należało dołączyć m.in. kopię protokołu oszacowania szkód wraz z informacją dotyczącą wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacją o wysokości otrzymanej pomocy publicznej.

Pomoc udzielana była do wysokości równowartości 15 tys. euro.

Pomoc pomniejszana była o 50%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód w uprawach rolnych co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Agencja w 2017 r. zrealizowała 33 171 płatności na kwotę 138 650,75 tys. zł (Załącznik 3, Tabela 18).

9.3 Pomoc finansowa producentowi rolnemu, który poniósł szkody w uprawach rolnych, lasach lub w budynkach służących do prowadzenia przez niego działalności rolniczej, spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu

Na podstawie § 13m rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U., poz. 187, z późn. zm.) w 2017 r. Agencja udzielała pomocy finansowej producentom rolnym, którzy ponieśli szkody w uprawach rolnych, lasach lub w budynkach służących do prowadzenia przez nich działalności rolniczej, spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Pomoc udzielana była zgodnie z przepisami:

- rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. i miała charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie. O przyznanie płatności mogli ubiegać się producenci, w których gospodarstwach lub działach specjalnych produkcji rolnej, szkody oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę, wyniosły nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej. Do wniosku o pomoc należało dołączyć m.in. kopię protokołu oszacowania

szkód, wraz z informacją o pomocy *de minimis*, przyznanej w danym roku oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat obrotowych,

- rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. O przyznanie płatności mogli ubiegać się producenci, w których gospodarstwach lub działach specjalnych produkcji rolnej, szkody oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę, wyniosły powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej. Do wniosku o pomoc należało dołączyć m.in. kopię protokołu oszacowania szkód wraz z informacją dotyczącą wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacją o wysokości otrzymanej pomocy publicznej,
- rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. i miała charakter pomocy *de minimis* poza rolnictwem, w przypadku gdy szkody wystąpiły w lasach.

Pomoc, w przypadku szkód spowodowanych wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu w uprawach rolnych lub w budynku służącym do prowadzenia przez producenta rolnego działalności rolniczej, pomniejszana była o 50%, jeżeli w 2017 r. co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Agencja w 2017 r. zrealizowała 20 546 płatności na kwotę 314 131,47 tys. zł (Załącznik 3, Tabela 19).

9.4 Pomoc finansowa producentowi rolnemu prowadzącemu w 2016 r. gospodarstwo, w którym utrzymywany jest drób, położone na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym określonych w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków

Na podstawie § 13k rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U., poz. 187, z późn. zm.) w 2017 r. Agencja udzielała pomocy producentom rolnym prowadzącym w 2016 r. gospodarstwa, w których był utrzymywany drób w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, położone na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym określonych w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków. Pomoc udzielana była zgodnie z przepisami art. 26 ust. 9 lit. b rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r.

Pomoc była wypłacana do każdej sztuki drobiu utrzymywanego w gospodarstwie położonym na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym przed otrzymaniem przez powiatowego lekarza weterynarii zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia choroby.

Agencja w 2017 r. zrealizowała 173 płatności na kwotę 41 125,43 tys. zł (Załącznik 3, Tabela 20).

9.5 Pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy

Na podstawie § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U., poz. 187, z późn. zm.) Agencja, realizując postępowania odwoławcze, kontynuowała w 2017 r. udzielanie pomocy finansowej producentom rolnym, u których w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy.

Agencja w 2017 r. zrealizowała 11 płatności na kwotę 26,53 tys. zł (Tabela 14).

Tabela 14. Liczba i kwota wypłaconej w 2017 r. pomocy finansowej dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub suszy, wg województw, w tys. zł

Województwo	Liczba beneficjentów	Kwota (tys. zł)
Kujawsko-Pomorskie	3	13,67
Łódzkie	1	0,26
Mazowieckie	2	6,38
Świętokrzyskie	2	3,25
Wielkopolskie	3	2,97
Razem	11	26,53

9.6 Pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 50% i mniej niż 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem w 2016 r. suszy, gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub ujemnych skutków przezimowania

Na podstawie § 13j rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U., poz. 187, z późn. zm.) Agencja, realizując postępowania odwoławcze, kontynuowała w 2017 r. udzielanie pomocy finansowej producentom rolnym, u których w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 50% i mniej niż 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych,

spowodowane wystąpieniem w 2016 r. suszy, gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub ujemnych skutków przezimowania.

Agencja w 2017 r. zrealizowała 112 płatności na kwotę 320,23 tys. zł (Tabela 15).

Tabela 15. Liczba i kwota wypłaconej w 2017 r. pomocy finansowej dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 50% i mniej niż 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem w 2016 r. suszy, gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub ujemnych skutków przezimowania, wg województw, w tys. zł

Województwo	Liczba beneficjentów	Kwota (tys. zł)
Kujawsko-Pomorskie	49	122,89
Łódzkie	5	12,63
Mazowieckie	8	10,78
Podlaskie	5	5,67
Pomorskie	10	82,48
Warmińsko-Mazurskie	9	36,21
Wielkopolskie	26	49,57
Razem	112	320,23

9.7 Pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez suszę w 2015 r.

Na podstawie § 13c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U., poz. 187 z późn. zm.) Agencja, realizując postępowania odwoławcze, kontynuowała w 2017 r. udzielanie pomocy finansowej producentom rolnym, u których w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez suszę.

Agencja w 2017 r. zrealizowała 11 płatności na kwotę 49,45 tys. zł (Tabela 16).

Tabela 16. Liczba i kwota wypłaconej w 2017 r. pomocy finansowej dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane przez suszę w 2015 r., wg województw, w tys. zł

Województwo	Liczba beneficjentów	Kwota (tys. zł)
Dolnośląskie	1	24,46
Warmińsko-Mazurskie	1	23,54
Wielkopolskie	9	1,45
Razem	11	49,45

9.8 Dopłaty do sprzedanych sztuk świń pochodzących z chowu lub hodowli prowadzonej na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF)

ARiMR planowała uruchomienie w 2017 r. pomocy producentom rolnym do sprzedanych świń pochodzących z chowu lub hodowli prowadzonej na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń zgodnie z § 131 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U., poz. 187 z późn. zm.). Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej pomoc nie została uruchomiona.

V. SYSTEM IDENTYFIKACJI I REJESTRACJI ZWIERZĄT (IRZ)

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prowadzi system identyfikacji i rejestracji zwierząt (IRZ), w skład którego wchodzi:

- rejestr posiadaczy zwierząt;
- rejestr siedzib stad (typu chów/hodowla), miejsc gromadzenia, rzeźni, zakładów przetwórczych/spalarni, siedzib pośredników w obrocie zwierzętami bez obiektu, targów /wystaw/pokazów/konkursów zwierząt;
- rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych (bydła, owiec, kóz, świń) – na podstawie zgłoszeń złożonych przez posiadaczy zwierząt;
- rejestr zgłoszeń zdarzeń dotyczących zwierząt (urodzeń, przemieszczeń, ubojów, padnięć, zabić) umożliwiający ustalenie miejsc pobytu i przemieszczeń zwierząt.

Baza danych IRZ stanowi narzędzie do nadzoru służb weterynaryjnych nad systemem identyfikacji i rejestracji zwierząt gospodarskich. Wykorzystywana jest również jako baza referencyjna do realizacji płatności zwierzęcych, wsparcia specjalnego, nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej, a także do weryfikacji wymogów wzajemnej zgodności *cross-compliance* w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Stan bazy danych IRZ (na podstawie zgłoszeń posiadaczy zwierząt)

Wykres 41. Pogłowię zwierząt na koniec 2017 r., w mln szt. i w %, wg stanu na 31.12.2017 r.

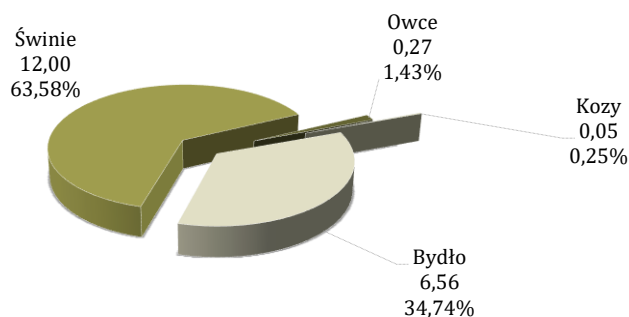

Tabela 17. Liczba siedzib stad i producentów, wg stanu na 31.12.2017 r.

Liczba siedzib stad ze zwierzętami	544 388
Liczba nowych producentów, którzy zarejestrowali siedziby stad w 2017 r.	19 518
Liczba rzeźni	683
Liczba miejsc gromadzenia	59
Liczba targów/wystaw/pokazów/konkursów zwierząt	80
Liczba pośredników z obiektem	1 423
Liczba pośredników bez obiektu	1 908
Liczba zakładów unieszkodliwiania zwłok	32
Liczba nieaktywnych siedzib stad	87 744

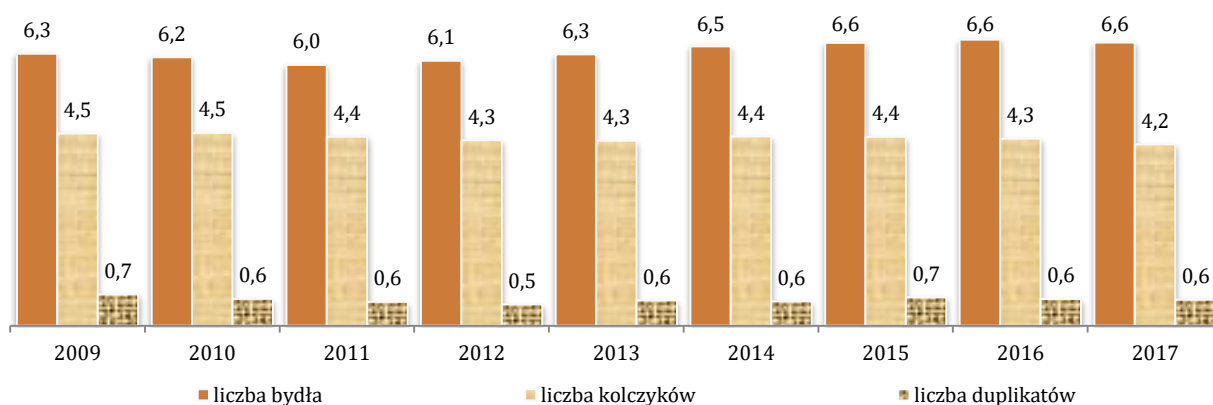
Tabela 18. Liczba zwierząt ze zdarzeń zarejestrowanych w 2017 r., wg stanu na 31.12.2017 r.

Typ zdarzenia	bydło	świnie	owce	kozy
Rejestracja	2 027 474	18 106 964	119 709	9 294
Padnięcie, zabicie, ubój gospodarczy	191 635	1 865 606	21 660	5 101
Ubój w rzeźni	1 873 144	17 347 666	42 116	685
Unieszkodliwienie zwłok	184 953	1 616 887	15 546	4 279
Sprzedaż do UE	49 109	87 903	44 331	1
Wywóz poza UE	12 851	260	225	339

Dostawy kolczyków, duplikatów kolczyków przez dostawców

W 2017 r. dostawcy kolczyków dostarczyli dla bydła 4 241 349 kolczyków oraz 577 279 duplikatów kolczyków. W porównaniu do 2016 r. nastąpił spadek liczby duplikatów o ok. 7,0%.

Wykres 42. Kolczyki i duplikaty kolczyków dostarczone w latach 2009–2017 dla bydła, w mln szt.

Ponadto w 2017 r. dostarczono dla owiec i kóz 255 207 kolczyków i 26 575 duplikatów kolczyków oraz 60 058 kolczyków zawierających elektroniczny identyfikator i 151 ich duplikatów. Dla świń w 2017 r. dostarczono 17 196 007 kolczyków, co stanowi w odniesieniu do roku ubiegłego wzrost o ok. 26%. Wzrost ten wynikał z odstępowania przez posiadaczy zwierząt od tatuowania świń na rzecz znakowania kolczykiem, co spowodowane było zmianami legislacyjnymi, mającymi na celu wzmocnienie monitorowania zdarzeń dotyczących świń w związku ze zwalczaniem i zapobieganiem wystąpienia choroby ASF na terenie Polski.

Dostęp podmiotów zewnętrznych do bazy danych IRZ

Na 31 grudnia 2017 r. dostęp do bazy danych Systemu IRZ posiadało 2 249 pracowników Inspekcji Weterynaryjnej, w tym lekarze weterynarii niebędący pracownikami Inspekcji, którzy na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. b–d lub pkt 1a lit. b i c ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1077) zostali wyznaczeni do wykonywania zadań Inspekcji, upoważnionych do dostępu do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych oraz 89 pracowników Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Na koniec 2017 r. 26 466 rolników posiadało konta w aplikacji CK-IRZ do składania zgłoszeń zwierzęcych w formie elektronicznej za pośrednictwem sieci Internet.

VI. SYSTEM IDENTYFIKACJI DZIAŁEK ROLNYCH (LPIS)

System Identyfikacji Działek Rolnych (ang. Land Parcel Identification System – system LPIS) stanowi podstawowy element dla Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli (ZSZiK, ang. IACS). Został ustanowiony w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy prawa wspólnotowego (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013) i pełni rolę bazy referencyjnej dla kontroli większości działań pomocowych obsługiwanych przez ARiMR. System LPIS obejmuje swoim zasięgiem niemal wszystkie podstawowe moduły ZSZiK, tj.:

- ewidencję producentów;
- ewidencję gospodarstw rolnych;
- ewidencję wniosków o przyznanie płatności;
- zintegrowany system kontroli.

System oparty jest na ortofotomapach i rejestruje wszystkie działki rolne w Polsce. Ma on dwa główne cele: dokładne zlokalizowanie wszystkich kwalifikowalnych gruntów rolnych w ramach referencyjnych działek rolnych oraz obliczanie maksymalnego obszaru kwalifikowalnego. LPIS jest wykorzystywany na potrzeby kontroli krzyżowych w ramach kontroli administracyjnych oraz jako podstawa do kontroli na miejscu prowadzonych przez ARiMR.

Od roku 2005 System Identyfikacji Działek Rolnych działa w oparciu o zastosowanie technologii geograficznych systemów informacyjnych (GIS). LPIS ma na celu jednoznaczną identyfikację deklarowanej działki rolnej i jej unikalnego położenia w geoprzestrzeni rolniczej. W oparciu o system LPIS przeprowadzana jest kontrola prawidłowości zadeklarowanej powierzchni łącznie z oceną i kontrolą uprawnień do dopłat w odniesieniu do danego schematu pomocowego.

Zadania realizowane w celu aktualizacji i rozbudowy baz danych LPIS/GIS oraz kontroli jakości tych danych, stanowią kluczowy element procesu gwarantującego prawidłową realizację wypłat dla rolników w ramach poszczególnych mechanizmów wsparcia oraz należą do działań zapewniających ciągłość i prawidłowość działania Agencji w procesach autoryzacji płatności. Warstwy referencyjne zasilające bazę systemu LPIS, to między innymi: cyfrowa ortofotomapa wykonana ze zdjęć lotniczych oraz satelitarnych oraz dane wektorowe dotyczące granic działek referencyjnych (GO), pól zagospodarowania (PZ), elementów krajobrazu (m.in. oczka wodne, rowy do 2 m szerokości, pomniki przyrody), stabilne elementy proekologiczne (EFA), obejmujące: żywopłoty/pasy zadrzewione, drzewa wolnostojące, zadrzewienie liniowe, grupowe/zadrzewienia śródpolne, miedze śródpolne, oczka wodne do 1000 m², rowy do 6 m szerokości, strefy buforowe, obszary z zagajnikami o krótkiej rotacji, obszary zalesione, pasy gruntów kwalifikujących się do płatności na obrzeżach lasu. Dodatkowo, w systemie dostępna jest warstwa trwałych użytków zielonych (TUZ) oraz trwałych użytków zielonych cennych przyrodniczo, warstwa obszarów Natura 2000 (OSO, SOO), warstwa parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów ochrony przyrody wraz z otulinami, warstwa obszarów szczególnie narażonych na skażenie azotanami (OSN), dane identyfikacyjne przebiegu granic administracyjnych z Państwowego Rejestru Granic (PRG), warstwy spadków terenów (10%, 20% oraz 12⁰), mapa planów zadań ochronnych i plany ochrony przyrody, mapa zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, mapa stref ochrony ostoi, mapa płatów siedliskowych, mapa stanowisk dokumentacyjnych, mapa mokradła, mapa użytków ekologicznych, obszary zagrożone erozją wodną, a także mapa stref ochrony ujęć wody.

Warstwy wektorowe, włączone do systemu LPIS dla potrzeb płatności bezpośrednich, PROW 2007–2013, PROW 2014–2020, kontroli wzajemnej zgodności oraz wyznaczenia obszarów proekologicznych EFA, aktualizowane są na bieżąco.

Podnoszenie jakości i aktualności zarządzanych baz danych LPIS

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania Wspólnej Polityki Rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej, system identyfikacji działek rolnych (LPIS) działa w technologii geograficznych systemów informacyjnych (GIS). Baza danych zawiera ortofotomapę cyfrową dla całego obszaru kraju oraz mapy wektorowe granic odniesienia działek referencyjnych i mapy wektorowe pól zagospodarowania niekwalifikowalne do płatności. Materiały kartograficzne zostały włączone w proces kontroli administracyjnej i proces wyjaśnień po kontrolach administracyjnych.

W 2017 r. kontynuowano prace związane z aktualizacją oraz rozwojem baz danych LPIS/GIS. ARiMR zobligowana jest do utrzymania danych systemu LPIS w odpowiedniej aktualności na każdą kampanię naboru wniosków o płatności obszarowe. Konieczność cyklicznej (okresowej) aktualizacji baz danych LPIS/GIS wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 oraz wytycznych jednostki technicznej Komisji Europejskiej, tj. Wspólnotowego Centrum Badawczego (JRC) ISPRA. W oparciu o dane graficzne w bazie LPIS/GIS prowadzone są kontrole powierzchniowe wraz z kontrolą uprawnień do płatności. W związku z tym, aby zapewnić skuteczność i monitorowanie wsparcia unijnego, ARiMR na bieżąco weryfikuje i regularnie aktualizuje dane systemu LPIS.

Jedną z podstawowych warstw aktualizowaną cyklicznie jest cyfrowa ortofotomapa, jako warstwa referencyjna systemu LPIS, pozwala na kompleksową ocenę powierzchni kwalifikowalnej do płatności w ramach działki referencyjnej. Dążąc do poniesienia dokładności tej warstwy i ujednolicenia standardu danych od roku 2017 rozpoczęto działania zmierzające do zwiększenia rozdzielczości ortofotomapy do 0,25 m na obszarze całego kraju.

W celu podniesienia jakości baz referencyjnych LPIS od 2015 r. nadal kontynuowane jest zadanie opracowania ortofotomapy w technologii 3D (anaglif). Zastosowanie techniki obrazowania przestrzennego metodą anaglifową umożliwia odwzorowanie obrazu ortofotomapy w trójwymiarze - 3D, co usprawnia wizualizację przestrzenną i pozwala na czytelną interpretację analizowanej treści obrazu, w szczególności w zakresie nowych komponentów płatności związanych z praktykami zazielenienia. Ortofotomapa 3D służy jako dodatkowe narzędzie do wzmocnienia procesu fotointerpretacji w obszarze identyfikacji zmian sposobu użytkowania terenu oraz występowania elementów proekologicznych EFA.

Jakość systemu LPIS badana jest corocznie poprzez przeprowadzany tzw. test QALPIS, zgodnie z art. 6 rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 640/2014. Ocena ta dokonywana jest według metodologii, której ogólne zasady określone zostały i są udoskonalane przez jednostkę techniczną KE JRC. W Polsce za jakość systemu LPIS odpowiada ARiMR zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2017 r., poz. 1853). Wykonywany corocznie test QALPIS, wskazuje na ciągłą poprawę jakości systemu LPIS. Badane wskaźniki pokazują, że dane przestrzenne wykorzystywane przez ARiMR do kontroli wniosków o przyznanie płatności obszarowych mają bardzo wysoką dokładność, co przekłada się zarówno na rzetelność przeprowadzanej kontroli danych zawartych we wniosku rolnika, jak i ułatwienie rolnikom wnioskowania o płatność poprzez dostarczenie im maksymalnie dokładnych danych graficznych, niezbędnych do ubiegania się o przyznanie płatności związanych z powierzchnią.

Budowa danych wektorowych

Dane wektorowe zasilające bazę LPIS podlegają bieżącej aktualizacji i weryfikacji w zakresie działek referencyjnych zadeklarowanych przez rolników do płatności we wnioskach o przyznanie płatności, w celu uwzględnienia zachodzących zmian związanych ze sposobem użytkowania gruntów oraz zmian wynikających z prowadzonych przez starostów procesów scaleń i modernizacji ewidencji gruntów i budynków (EGiB).

W 2017 r. kontynuowano rozpoczęte w 2014 r. działania związane z opracowaniem i weryfikacją wektorowych warstw tematycznych w zakresie: obszarów proekologicznych EFA, tj. drzew wolnostojących, zadrzewień liniowych, zadrzewień grupowych, żywopłotów, oczek wodnych mniejszych niż 100 m², oczek wodnych mniejszych/ równych 1 000 m², zalesień (obszar zalesiony po 2008 r. w ramach PROW), zagajników o krótkiej rotacji, rowów do 2 m szerokości, rowów do 6 m szerokości oraz trwałych użytków zielonych (TUZ) i trwałych użytków zielonych cennych przyrodniczo (TUZ_cenny). Zgodnie z wytycznymi Wspólnotowego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej (JRC) Wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie systemu identyfikacji działek rolnych (DSCG-2014-33) w systemie LPIS powinny zostać odzwierciedlone elementy proekologiczne EFA stabilne przez okres 3 lat. W 2017 r. kontynuowano prace (umowa z wykonawcą zewnętrznym) nad opracowaniem wektorowych warstw w zakresie gruntów ugorowanych, upraw wiążących azot oraz międzyplonów: ścierniskowych, ozimych oraz wsiewek traw. Opracowano warstwę EFA_niestabilne na podstawie wniosków z 2015 r., 2016 r. oraz 2017 r.

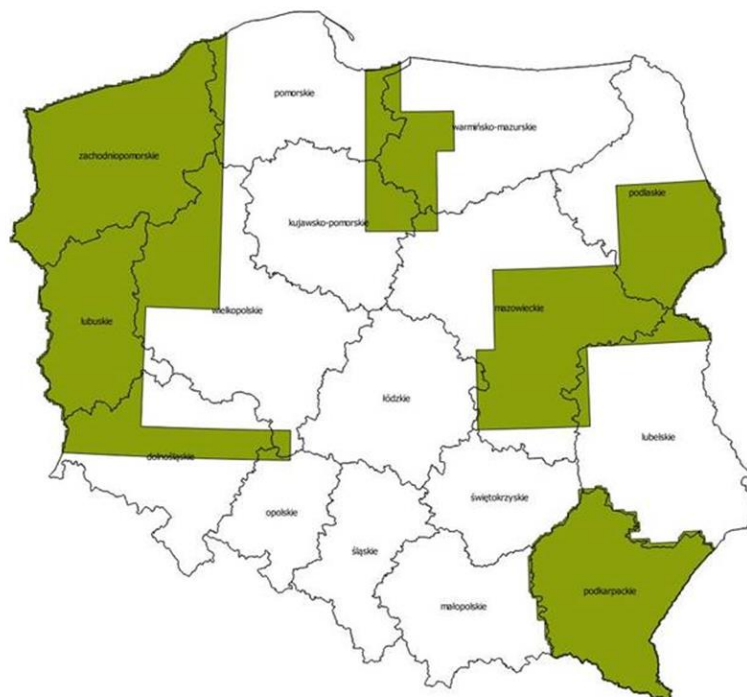
Budowa ortofotomapy cyfrowej

Cykliczna aktualizacja ortofotomapy cyfrowej ma na celu zasilenie bazy danych systemu LPIS/GIS o aktualną warstwę referencyjną na potrzeby generowania załączników graficznych oraz kontroli obszarowej. Aktualizacja ortofotomapy realizowana jest w cyklu co 3 lata. Po przeprowadzonej w 2016 r. kontroli Europejski Trybunał Obrachunkowy wskazał m.in. Polskę, jako stosującą dobre praktyki w zakresie regularnego pozyskiwania ortofotomap w systemie LPIS.

Podstawą wykonania ortofotomapy są barwne cyfrowe zdjęcia lotnicze. Ortofotomapa przedstawia rzeczywisty stan użytkowania terenu w momencie wykonania zdjęć. Stanowi najbardziej wiarygodne źródło identyfikacji typów obszarów (rolniczych, zurbanizowanych), rodzajów upraw i jest najlepszym narzędziem do wyznaczania powierzchni uprawnionej do dopłat. Z uwagi na występujące zmiany naturalne i antropogeniczne w terenie, w celu prawidłowego odzwierciedlenia warunków panujących na danym obszarze wymagana jest cykliczna aktualizacja ortofotomap.

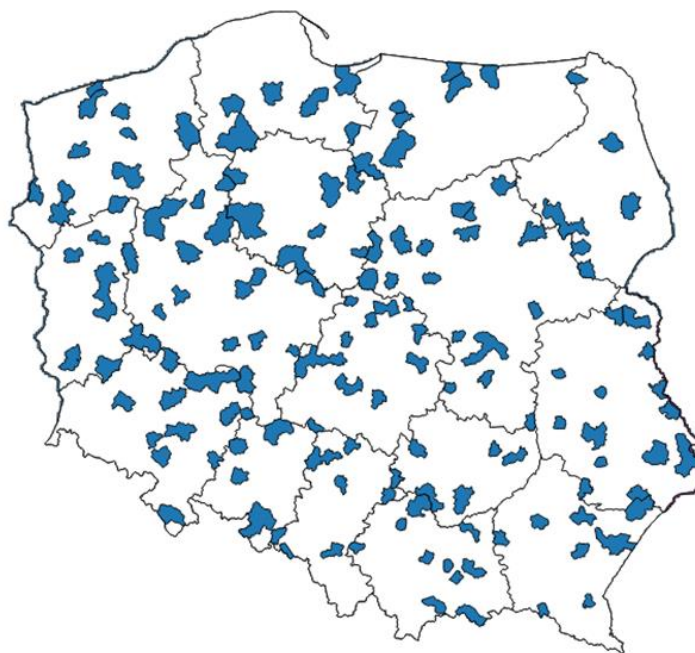
W 2017 r. aktualizacji cyfrowej ortofotomapy podlegał obszar ok. 92 tys. km² obejmujący zakres ortofotomapy opracowanej wcześniej na podstawie zdjęć lotniczych pozyskanych w 2014 r. oraz częściowo w 2015 r. Dodatkowo pozyskano ortofotomapy dla obszaru województwa podkarpackiego zrealizowane na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego (obszar ok. 18,5 tys. km²) (Mapa 2).

Mapa 2. Obszar aktualizacji ortofotomapy w 2017 r. na podstawie zdjęć lotniczych.

W roku 2017 opracowana została również ortofotomapa (ponad 41 tys. km²) na podstawie zobrażeń satelitarnych pozyskiwanych z JRC na potrzeby kontroli na miejscu przeprowadzanej metodą FOTO oraz przeprowadzenia testu jakości systemu LPIS tzw. QALPIS (Mapa 3).

Mapa 3. Zakres opracowania ortofotomapy do celów kontroli na miejscu w 2017 r.

Pozyskanie i import danych EGiB w 2017 r.

System deklaracji działek rolnych w Polsce opiera się na danych z urzędowego rejestru ewidencji gruntów i budynków (EGiB) prowadzonego przez starostów na poziomie powiatów. Aktualizacja bazy LPIS w oparciu o dane z ewidencji gruntów i budynków musi zapewniać odzwierciedlenie zmian prowadzonych przez starostów wynikających ze scaleń obrębów, podziałów działek ewidencyjnych prowadzonych i zakończonych modernizacji oraz musi uwzględniać zmiany numerów, nazw i granic obrębów. Utrzymywanie bazy działek referencyjnych LPIS spójnej z danymi z ewidencji gruntów i budynków wpływa w sposób wymierny na zmniejszenie liczby wezwań rolników do okazania wypisów/wyrysów z EGiB dla nowo deklarowanych działek, usprawnienie prowadzonych kontroli na miejscu, co przyczynia się do przyspieszenia procesu obsługi wniosków i realizacji płatności.

Dane z EGiB pozyskane zostały w styczniu i lutym, a następnie poddane zostały szczegółowej analizie pod kątem zmian w stosunku do bazy działek referencyjnych LPIS na poziomie obrębu ewidencyjnego. Do analizowania zmian w EGiB dodatkowo wykorzystywane były informacje pozyskiwane z Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (PODGiK) oraz zmiany wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz zmiany siedziby władz gminy. W wyniku tej analizy zidentyfikowano:

- 314 obrębów, na których usunięto z numerów działek arkusze,
- 58 obrębów, na których dokonano modernizacji,
- 93 obręby, na których dokonano przenumerowań numerów działek,
- 51 obrębów, dla których dokonano zmian granic.

Wszystkie zmiany zostały uwzględnione podczas aktualizacji warstwy działek referencyjnych w LPIS na Kampanię 2017.

Prowadzenie ewidencji producentów

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2017 r., poz. 1853), ARiMR prowadzi krajowy system ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwany dalej systemem.

System składa się z:

1. ewidencji producentów;
2. ewidencji gospodarstw rolnych;
3. ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
4. identyfikacji działek rolnych;
5. dokumentacji związanej z prowadzeniem systemu.

Ewidencję producentów, ewidencję gospodarstw rolnych, ewidencję wniosków o przyznanie płatności oraz system identyfikacji działek rolnych Agencja prowadzi w formie elektronicznej, zapewniając ochronę i zabezpieczenie danych przed ich utratą oraz nieuprawnionym do nich dostępem.

System wykorzystuje się w zakresie:

- przyznawania i wypłaty płatności;

- nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących płatności realizowanych przez Agencję;
- postępowania w sprawie zwrotu nienależnie wypłaconych płatności;
- postępowania w sprawie wymierzania kar pieniężnych lub zastosowania innych sankcji;
- identyfikacji producentów.

Ewidencja producentów jest największym w ARiMR zbiorem referencyjnym, z którego korzystają wszystkie jednostki i komórki organizacyjne, rozpatrujące wnioski o przyznanie płatności w ramach środków pochodzących z UE. Zbiór ten ewidencjonuje dane wszystkich podmiotów, objętych obowiązkiem identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz podmioty uczestniczące w mechanizmach współfinansowanych lub finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Do ewidencji producentów wpisywani są: producenci rolni, podmioty prowadzące zakłady utylizacyjne, organizacje producentów, potencjalni beneficjenci, uczestnicy funduszy promocji oraz beneficjenci programów rybackich.

Udostępnianie informacji ze zbioru danych osobowych

ARiMR zapewnia podmiotom zewnętrznym dostęp do danych za pomocą przeglądarki internetowej oraz usług sieciowych. W tym celu została utworzona Platforma Aplikacyjna, za pośrednictwem której realizowany jest bezpośredni dostęp do informacji. Ponieważ ewidencja producentów zawiera dane osobowe, dostęp do jej zasobów odbywa się na podstawie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Poza dostępem bezpośrednim, ARiMR, z mocy przepisów prawa, udostępnia informacje również na podstawie indywidualnie składanych wniosków podmiotom uprawnionym do pozyskiwania informacji stanowiących dane osobowe. W 2017 r. ARiMR rozpatrzyła łącznie ok. 74,7 tys. wniosków.

Wykorzystanie Centralnego Rejestru Przedsiębiorców

ARiMR przejęła Centralny Rejestr Przedsiębiorców (CRP) od ARR, zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U., poz. 624). W związku z tym, że nie ma przepisów umożliwiających aktualizację danych, Centralny Rejestr Przedsiębiorców ma charakter archiwalny. Przedsiębiorcy zarejestrowani w CRP mogą korzystać z numeru tego rejestru do czasu uzyskania wpisu do ewidencji producentów, jednak nie dłużej niż do 31 sierpnia 2018 r.

Rejestry Podmiotów Wykluczonych

ARiMR prowadzi Rejestry Podmiotów Wykluczonych z pomocy finansowej w ramach PROW na lata 2004–2006, 2007–2013 oraz 2014–2020, a od 1 września 2017 r. również rejestr podmiotów wykluczonych z mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej w zakresie handlu zagranicznego i dopłat do prywatnego przechowywania (Zarządzenie Nr 103/2017 Prezesa ARiMR z dnia 29 sierpnia 2017 r.).

VII. SYSTEM KONTROLI

Proces zarządzania i realizacji zadań ustawowych ARiMR wspomagany jest systemem kontroli, w skład którego wchodzi:

- system kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego jednostek i komórek organizacyjnych Agencji;
- system kontroli zadań delegowanych;
- system kontroli podmiotów współpracujących z Agencją;
- system kontroli bezpośredniej, którego zadaniem jest kontrola prawidłowości realizacji przedsięwzięć przez beneficjentów programów pomocowych i wsparcia bezpośredniego.

1. Audyty i kontrole działalności ARiMR

W ramach systemu kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego Agencji realizowano następujące zadania:

- audyty i kontrole prawidłowości realizacji zadań przez jednostki i komórki organizacyjne Agencji;
- czynności sprawdzające sposób i stopień wdrożenia zaleceń z wcześniej przeprowadzonych audytów;
- koordynację kontroli zewnętrznych przeprowadzanych w Agencji przez instytucje krajowe i unijne;
- czynności doradcze polegające między innymi na opiniowaniu aktów prawnych, przeprowadzeniu szkoleń, wykładów, czy prezentacji dla pracowników ARiMR i podmiotów zewnętrznych;
- wyjaśnianie i raportowanie nieprawidłowości popełnianych przez beneficjentów w ramach programów pomocowych i wsparcia bezpośredniego;
- przeprowadzenie prac związanych z samooceną wypełniania kryteriów akredytacyjnych przez poszczególne jednostki i komórki merytoryczne ARiMR oraz przygotowanie opinii dla Prezesa ARiMR będącej podstawą podpisania deklaracji zarządczej zgodnie z treścią art. 7 ust. 3 akapit pierwszy lit. b) i art. 102 ust. 1 lit. c) ppkt (iii) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z 2017 r.

Audyty prawidłowości realizacji zadań przez jednostki i komórki organizacyjne Agencji

W 2017 r. czynności audytowe realizowane w ARiMR objęły 20 audytów wewnętrznych oraz zakończenie 1 audytu wewnętrznego rozpoczętego w 2016 r.

Ponadto w 2017 r. przeprowadzono 16 czynności sprawdzających i oceniających stopień wdrożenia zaleceń z wcześniej przeprowadzonych audytów oraz 391 czynności doradczych.

Przeprowadzone w okresie sprawozdawczym czynności doradcze dotyczyły między innymi:

- opiniowania zewnętrznych i wewnętrznych aktów prawnych (rozporządzenia, ustawy, książki procedur, zarządzenia, instrukcje, umowy, porozumienia),

- przygotowania dokumentacji, koordynacji i nadzoru nad przygotowaniem oświadczenia o stanie kontroli zarządczej,
- przygotowania dokumentacji, koordynacji i nadzoru nad przygotowaniem deklaracji zarządczej,
- realizacji zadań związanych z wdrażaniem planu działań naprawczych w ramach PROW,
- realizacji zadań związanych z wdrażaniem planu działań naprawczych w mechanizmie pomocy finansowej wstępnie uznanym grupom producentów owoców i warzyw,
- audytu zgodności z umową wykonawcy (umowa nr 51/DI/2016/2611) na świadczenie usług rozwoju i utrzymania systemów informatycznych Agencji.

W wyniku przeprowadzonych audytów wystosowano zalecenia, których wdrożenie przyczyniło się do zmian funkcjonowania ARiMR w obszarze działań będących następstwem finansowania zarówno krajowego, jak i unijnego.

Tabela 19. Zestawienie audytów przeprowadzonych w ARiMR w 2017 r. w podziale na obszary, w których przeprowadzono zadania

Obszary ryzyk, w których przeprowadzono zadania audytowe	Ilość audytów
Kontrole administracyjne	17
Kontrole na miejscu	1
System zarządzania bezpieczeństwem informacji	1
Nabywanie i wdrażanie rozwiązań IT	1
Dostarczanie, obsługa i monitorowanie usług IT	1

Działania, jakie zostały podjęte w oparciu o wnioski i opinie audytowe przyczyniły się do zmian usprawniających funkcjonowanie badanych procesów, wzmocnienia mechanizmów kontrolnych i systemu zarządzania m. in. poprzez zmiany w procedurach, zmiany legislacyjne, podniesienie efektywności działania, podwyższenie poziomu bezpieczeństwa informacyjnego. W ramach przeprowadzonych audytów badane były także elementy zapewniające zgodność z kryteriami akredytacyjnymi dla działań finansowanych ze środków UE oraz zgodności realizowanych działań przez podmioty zewnętrzne, do których zostały oddelegowane określone zadania.

Koordynacja audytów zewnętrznych przeprowadzanych w Agencji

W 2017 r. Agencja prowadziła koordynację 24 audytów zewnętrznych realizowanych przez instytucje krajowe i unijne (Tabela 20), w tym:

- Ministerstwo Finansów (MF) przeprowadziło 6 audytów,
- Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) przeprowadził 8 audytów,
- Komisja Europejska (KE) przeprowadziła 7 audytów,
- Grupa Gumułka - Audyt (audyty akredytacyjne) przeprowadziła 3 audyty.

Czynności związane z koordynacją audytów zewnętrznych miały na celu usprawnienie procesu związanego z prowadzonymi badaniami po względem organizacyjnym oraz zapewnienie rzetelnego i terminowego gromadzenia, analizy i wymiany wymaganych informacji.

Tabela 20. Zestawienie audytów przeprowadzonych w Agencji w 2017 r. przez instytucje zewnętrzne - krajowe i unijne

Organ kontrolujący	Audyty
Ministerstwo Finansów (MF)	Czynności sprawdzające w zakresie audytu gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ARiMR za rok finansowy kończący się 15 października 2017 r.
	Czynności sprawdzające w zakresie audytu gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE w ramach EFRG oraz EFRROW w ARiMR za rok finansowy kończący się 15 października 2016 r.
	Czynności sprawdzające stopień wdrożenia zaleceń z audytu certyfikacyjnego w zakresie audytu gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE w ramach EFRG oraz EFRROW w ARiMR za rok finansowy kończący się 15 października 2016 r. (follow-up).
	Audyt desygnacyjny PO Ryby: systemu informatycznego wspomagającego wdrażanie Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014–2020.
	Audyt desygnacyjny PO Ryby: spełnienia kryteriów desygnacji określonych w załączniku nr XIII do rozporządzenia nr 1303/2013 w zakresie Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014–2020.
	Audyt akredytacyjny w zakresie przejmowanych przez ARiMR zadań, na podstawie art. 49 ust. 13 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, wykonywanych dotychczas przez Agencję Rynku Rolnego, działającej jako agencja płatnicza w ramach Wspólnej Polityki Rolnej.
Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO)	Poświadczenie wiarygodności za rok budżetowy 2016 (DAS 2016) – kontrola finansowa EFRG, PF-8323.
	Poświadczenie wiarygodności za rok budżetowy 2016 (DAS 2016) – kontrola finansowa EFRROW, PF-8337.
	Poświadczenie wiarygodności za rok budżetowy 2016 (DAS 2016) – kontrola finansowa EFRG w ARR, PF-8489.
	Poświadczenie wiarygodności za rok budżetowy 2017 (DAS 2017) – kontrola finansowa EFRG, CL 8541.
	Poświadczenie wiarygodności za rok budżetowy 2017 (DAS 2017) – kontrola finansowa EFRG i EFRROW, CL 8840.
	Poświadczenie wiarygodności za rok budżetowy 2017 (DAS 2017) – kontrola finansowa EFRROW, CL 8889.
	Wizyta kontrolna w sprawie kontroli wykonania zadań w zakresie działań podejmowanych przez Unię Europejską na rzecz dobrostanu zwierząt gospodarskich, PF-9010.
	Kontrola wykonania zadań w zakresie płatności z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska, CL 8491.
Komisja Europejska (KE)	Audyt w celu oceny wdrożenia kontroli zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń, DG(SANTE) 2017-6114.
	Postępowanie wyjaśniające dotyczące owoców i warzyw – nadzwyczajne środki wsparcia, FV/2016/005/PL (sprawa przejęta po ARR).

	Postępowanie wyjaśniające dotyczące wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw, FV/2017/001/PL.
	Postępowanie wyjaśniające w sprawie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 i 2014–2020, RD1/2017/801/PL.
	Audyt na podstawie dokumentów dotyczący działania „zalesianie” realizowanego w okresach programowania: 2004–2006, 2007–2013 i 2014–2020, RD2/2017/305/PL.
	Postępowanie wyjaśniające dotyczące programów rozwoju obszarów wiejskich dla Polski na lata 2007–2013 i 2014–2020, RD3/2017/006/PL.
	Postępowanie wyjaśniające dotyczące PROW 2014–2020 (działania Leader), RD3/2017/012/PL.
Grupa Gumułka- Audyt	Audyt akredytacyjny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach działania „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”, poddziałanie „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” (Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej).
	Audyt akredytacyjny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach działania „Współpraca”, poddziałanie „Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa”.
	Audyt akredytacyjny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach działania „Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonej w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych”, poddziałanie „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” typ operacji „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej”.

Kontrole prawidłowości realizacji zadań przez jednostki i komórki organizacyjne Agencji

W 2017 r. przeprowadzono łącznie 591 kontroli w jednostkach i komórkach organizacyjnych Agencji, w tym: 496 kontroli planowych, 94 kontrole doraźne oraz 1 kontrolę rozpoznawczą.

Kontrole planowe dotyczyły:

- prawidłowości przyznania pomocy w ramach wybranych działań PROW 2007–2013 – „Program rolnośrodowiskowy” (1 kontrola);
- prawidłowości przyznania pomocy w ramach wybranych działań PROW 2014–2020 – „Modernizacja gospodarstw rolnych” (1 kontrola);
- prawidłowości przyznawania pomocy w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (2 kontrole);
- prawidłowości i terminowości wykonywania przez Urzędy Marszałkowskie zadań delegowanych w ramach PROW 2014–2020 (8 kontroli);
- prawidłowości prowadzenia przez OR ARiMR postępowań o udzielenie zamówień, których wartość netto wyrażona w złotych nie przekracza równowartości 30 000 euro (5 kontroli);
- wybranych zagadnień administracyjno-pracowniczych ARiMR (5 kontroli);
- realizacji zadań dotyczących przestrzegania polityki antykorupcyjnej w komórkach organizacyjnych Centrali ARiMR (1 kontrola);

- funkcjonowania mechanizmów zabezpieczających przed nadużyciami finansowymi w wybranych działaniach obsługiwanych przez BWI OR ARiMR (1 kontrola);
- rozpatrywania informacji o nieprawidłowościach i nadużyciach finansowych oraz przekazywania informacji o ich stwierdzeniu (2 kontrole);
- audytu w zakresie aktualności ewidencji aktywów informacyjnych Agencji (1 kontrola);
- audytu w zakresie prowadzenia dzienników Administratora Systemów Informatycznych (1 kontrola);
- audytu kont uprzywilejowanych w systemach teleinformatycznych Agencji oraz kontroli użytkowania programów narzędziowych (1 kontrola);
- audytu przestrzegania polityki czystego biurka w komórkach organizacyjnych Centrali (1 kontrola);
- audytu licencjonowanego oprogramowania w systemach teleinformatycznych Agencji (1 kontrola);
- audytu stanu zabezpieczeń fizycznych Centrali Agencji oraz prowadzenia dzienników Administratora Zabezpieczeń Fizycznych w Centrali (1 kontrola);
- audytu zabezpieczenia sprzętu komputerowego poza siedzibą Centrali (1 kontrola);
- audytu zabezpieczeń dostępu do kodów źródłowych aplikacji Agencji (1 kontrola);
- audytu zarządzania nośnikami wycofywanymi z użycia i przekazywanymi poza Agencję (1 kontrola);
- prawidłowości prowadzenia przez BP ARiMR ewidencji producentów (7 kontrole);
- prawidłowości obsługi wniosków o płatność w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, ONW, PRŚ (5 kontrole);
- prawidłowości obsługi wniosków o przyznanie płatności, w których nastąpiło dodanie, usunięcie działek ewidencyjnych oraz rolnych (7 kontrole);
- prawidłowości obsługi wniosków transferowych (6 kontrole);
- wyłączenia pracowników z prowadzenia postępowań administracyjnych (12 kontrole);
- funkcjonowanie mechanizmu kontrolnego w odniesieniu do realizacji płatności obszarowych w zakresie wniosków z PROW 2014–2020 (4 kontrole);
- prawidłowości przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Grupy producentów rolnych” PROW 2007–2013 (1 kontrola);
- prawidłowości obsługi wniosków o pomoc finansową w zakresie „Premii dla młodych rolników” PROW 2014–2020 (2 kontrole);
- prawidłowości przyznawania pomocy finansowej w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych” PROW 2014–2020 (3 kontrole);
- prawidłowości realizacji zadań przez biura powiatowe ARiMR w zakresie obsługi wniosków z poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” PROW 2014–2020 (1 kontrola);
- prawidłowości postępowania biur powiatowych ARiMR przy obsłudze wniosków w ramach poddziałania: „Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych

gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi” PROW 2014–2020 (9 kontroli);

- obsługi procesu odwołań/zażaleń od decyzji administracyjnych i postanowień wydanych przez organ I instancji ARiMR oraz skarg do WSA (12 kontroli);
- prawidłowości realizacji zadań w obszarze IRZ (17 kontroli);
- realizacji pomocy finansowej polegającej na udzielaniu pożyczek na sfinansowanie niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, powstałych w okresie od 7 sierpnia 2014 r. do 30 kwietnia 2016 r., w związku z prowadzeniem produkcji mleka, świń lub owoców i warzyw w odniesieniu do umów zawartych w 2016 r. (1 kontrola);
- prawidłowości obsługi przez biura powiatowe ARiMR wniosków o udzielenie pomocy finansowej dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70% spowodowane wystąpieniem w 2016 r. suszy, gradu, huraganu, deszczu nawalnego lub ujemnych skutków przezimowania (2 kontrole);
- rozpatrywania zastrzeżeń do wyników kontroli na miejscu składanych przez beneficjentów (1 kontrola);
- prawidłowości i terminowości prowadzenia przez biura powiatowe ARiMR postępowań w sprawie ustalania kwot nienależnie/nadmiernie pobranych płatności oraz windykacji należności ARiMR (15 kontroli);
- realizacji nadzoru i wizytacji biur powiatowych ARiMR (3 kontrole);
- rozpatrywania informacji o nieprawidłowościach i nadużyciach finansowych oraz przekazywania informacji o ich stwierdzeniu (36 kontroli);
- przestrzegania przez biura powiatowe ARiMR zasad polityki antykorupcyjnej oraz Kodeksu etyki pracowników ARiMR (116 kontroli);
- udostępniania informacji publicznej oraz ochrony danych osobowych (9 kontroli);
- gospodarki samochodami służbowymi (2 kontrole);
- gospodarki kasowej i obiegu dokumentacji finansowo-księgowej w biurach powiatowych ARiMR (4 kontrole);
- prawidłowości rozliczania kosztów podróży służbowych (3 kontrole);
- prowadzenia składnicy akt (7 kontroli);
- przestrzegania ustalonego w ARiMR czasu pracy (24 kontrole);
- oceny wydatkowania środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (1 kontrola);
- funkcjonowania stałej komisji likwidacyjnej w OR ARiMR (1 kontrola);
- wykonania zaleceń pokontrolnych (13 kontroli);
- weryfikacji przestrzegania polityki czystego biurka i ekranu w OR ARiMR (24 kontrole);
- przestrzegania zasad bezpieczeństwa informacji i ochrony danych osobowych, w tym kontroli zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych oraz sposobu przetwarzania tych danych (78 kontroli);
- przeglądu dzienników administratora zabezpieczeń fizycznych i elektronicznych systemów zabezpieczeń oraz administratora systemu (19 kontroli);

- sprawdzenia stacji roboczych i udostępnionych dysków sieciowych pod kątem występowania nieautoryzowanego oprogramowania, w tym audytu stacji roboczych nieobjętych ochroną w czasie rzeczywistym, pod kątem występowania złośliwego oprogramowania (1 kontrola);
- przeglądu uprawnień w systemach teleinformatycznych oraz dostępu do zasobów sieciowych ARiMR (13 kontroli);
- przeglądu ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych (1 kontrola);
- przeglądu wymagań bezpieczeństwa w umowach z wykonawcami zewnętrznymi (1 kontrola).

Kontrola rozpoznawcza przeprowadzona w 2017 r. dotyczyła wybranych aspektów obsługi wniosku o pomoc finansową złożonego przez wybrane zrzeszenie producentów owoców i warzyw w ramach Pomocy finansowej wstępnie uznanym grupom owoców i warzyw PROW 2007–2013.

Kontrole zewnętrzne

W 2017 r. instytucje państwowe przeprowadziły w jednostkach organizacyjnych ARiMR i u beneficjentów Agencji 95 kontroli zewnętrznych.

Tabela 21. Zestawienie kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w ARiMR w 2017 r.

Instytucja przeprowadzająca kontrolę	Zakres kontroli	Liczba kontroli
Najwyższa Izba Kontroli (NIK)	Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. Wykonanie planu finansowego ARiMR oraz realizacja programów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej.	1
	Zapewnienie systemu informatycznego dla prawidłowej realizacji płatności bezpośrednich dla rolników.	1
	Zapobieganie zanieczyszczeniu wód związkami azotu ze źródeł rolniczych.	7
	Realizacja programu bioasekuracji, jako element zwalczania afrykańskiego pomoru świń: <ul style="list-style-type: none"> – gromadzenie danych dotyczących stad świń w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych, – przyznawanie i wypłata rekompensat za nieprzerwane nieutrzymywanie świń w gospodarstwach, – refundacja wydatków poniesionych na zabezpieczenie przeciwpizootyczne gospodarstw. 	1
	Realizacja przez Biuro Powiatowe ARiMR zadań na rzecz wspierania rolnictwa ekologicznego.	1
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW)	Kontrola wykonania zadań obronnych.	1
	Działania ARiMR w celu zwrotu przez beneficjentów płatności z tytułu działania 112 „Ułatwienie startu młodym rolnikom” w ramach PROW na lata 2007–2013, w latach 2016–2017, z możliwością rozszerzenia na okres wcześniejszy.	2
	Udzielanie pomocy w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego PROW 2014–2020 w okresie od uruchomienia wdrażania poddziałania, w zakresie naboru wniosków o przyznanie pomocy przeprowadzonego w okresie 01.12.2015 r. – 30.12.2015 r. do dnia zakończenia kontroli.	1

	Przygotowanie przez ARiMR organizacji 16. Konferencji Agencji Płatniczych Państw Morza Bałtyckiego w dniach 11–13.09.2017 r. w Krakowie.	1
	Kontrola w zakresie działań ARiMR związanych z odmową przyznania płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego dla wybranych beneficjentów za rok 2008, w 2017 r. z możliwością rozszerzenia na okres wcześniejszy.	1
	Przyznawanie pomocy na operacje typu "Modernizacja gospodarstw rolnych" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych" objętego PROW 2014–2020.	1
	Prawidłowość odwołania kierownika w biurze powiatowym ARiMR.	1
	Prawidłowość stosowania przepisów w zakresie dywersyfikacji upraw za 2015 r.	1
	Rolnictwo ekologiczne PROW 2014–2020.	1
	Kontrola w zakresie przyznawania pomocy na operacje typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników” objętego PROW 2014–2020.	1
	Prawidłowość przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami" objętego PROW 2014–2020 dla wniosków składanych w 2015 r. oraz działania "Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania" (ONW) objętego PROW 2007–2013, dla wniosków składanych w 2014 r.	1
Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (MGMiŻŚ)	Sprawdzenie terminów rozpatrywania odwołań, poprawności weryfikacji i kompletności dokumentacji dotyczących odwołań od rozpatrzenia wniosków złożonych w ramach PO RYBY 2007–2013; Sprawdzenie sposobu postępowania pracowników ARiMR w procesie rozpatrywania wezwania do usunięcia naruszenia prawa dla środków w ramach PO RYBY 2007–2013; Sprawdzenie obsługi zleceń płatności w zakresie PO RYBY 2007–2013 za okres od 01.10.2016 r. do 31.03.2017 r.	1
	Wykorzystanie dotacji celowej udzielonej ARiMR w 2016 r. na współfinansowanie zadania w zakresie płatności na rzecz beneficjentów realizujących operacje w ramach środków, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego.	1
	Proces obsługi operacji realizowanych w ramach osi priorytetowej 3 PO Ryby 2007–2013.	1
	Sprawdzenie procesu obsługi operacji w ramach osi PO Ryby 2007–2013.	1
	Sprawdzenie procesu obsługi operacji w działaniu 1.10 „Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej” zawartego w priorytecie 1. PO Rybactwo i Morze na lata 2014–2020.	1
	Sprawdzenie procesu obsługi operacji w ramach osi PO Ryby 2007–2013.	1
	Sprawdzenie procesu obsługi operacji w działaniach: 1.6 „Trwałe zaprzestanie działalności połowowej”, 1.10 „Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej”, zawartych w Priorytecie 1. PO Rybactwo i Morze na lata 2014–2020.	1

Centralne Biuro Antykorupcyjne (CBA)	Kontrola określonych przepisami prawa procedur podejmowania i realizacji wybranych decyzji w przedmiocie udzielonych zamówień publicznych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w latach 2012–2017.	1
Archiwum Akt Nowych	Przestrzeganie przepisów o narodowym zasobie archiwalnym i archiwum.	1
Archiwum Państwowe	Kontrola w zakresie postępowania z materiałami archiwalnymi i dokumentacją niearchiwalną powstałą i zgromadzoną w kontrolowanej jednostce organizacyjnej, bez względu na miejsce i tytuł prawny przechowywania tej dokumentacji.	1
Urząd Kontroli Skarbowej (UKS)	Jednolita płatność obszarowa.	1
	Poprawność wydatkowania środków finansowych pochodzących z UE dla wybranej Grupy Producentów Owoców i Warzyw.	1
Trybunał Obrachunkowy UE (ETO)	Poświadczenie wiarygodności za rok budżetowy 2017 (DAS 2017): Kontrola finansowa dotycząca Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – rozporządzenie (UE) nr 1305/2013.	1
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	Kontrole u beneficjentów ARiMR w zakresie prawidłowości wydatkowania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji.	59

Rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących działalności Agencji

W 2017 r. do ARiMR wpłynęło łącznie 496 spraw, w tym 485 skarg oraz 11 wniosków. Liczba skarg i wniosków w stosunku do 2016 r. spadła o 24,62%.

Tabela 22. Sposoby rozpatrywania skarg i wniosków w 2017 r.

Sposób załatwienia skargi/wniosku	Centrala	Oddziały Regionalne	ARiMR ogółem
Pozytywnie (z punktu widzenia Skarżącego/Wnioskodawcy)	20	18	38
Negatywnie (z punktu widzenia Skarżącego/Wnioskodawcy)	185	134	319
Zasadne w części	21	9	30
Przekazano wg właściwości poza ARiMR	2	4	6
W inny sposób (np. przekazanie stanowiska w sprawie do MRiRW lub innej instytucji)	10	0	10
Pozostawiono bez rozpatrzenia/ <i>ad acta</i> /	51	35	86
W toku	6	1	7
Razem	295	201	496

Raportowanie nieprawidłowości do właściwych organów krajowych i Unii Europejskiej

W 2017 r. przekazano:

- Program SAPARD:
 - ✓ raporty kwartalne – 67 raportów,
 - ✓ zestawienia nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do KE – 2 zestawienia;
- SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004–2006:
 - ✓ raporty kwartalne – 19 raportów;
- EFRG:
 - ✓ raporty kwartalne – 72 raporty;
- PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013:
 - ✓ raporty kwartalne – 11 raportów,
 - ✓ kwartalne zestawienia nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do KE – 4 zestawienia;
- PROW 2007–2013:
 - ✓ raporty kwartalne dla działań wdrażanych przez ARiMR – 253 raporty,
 - ✓ raporty kwartalne podmiotów delegowanych – 22 raporty,
 - ✓ błędy administracyjne – 9 błędów;
- PROW 2014–2020:
 - ✓ raporty kwartalne – 8 raportów.

W 2017 r. ARiMR przekazała do Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) 3 informacje w sprawie prowadzonych postępowań dotyczących domniemych nieprawidłowości w przyznawaniu środków unijnych.

W 2017 r. do Agencji wpłynęły 183 doniesienia o podejrzeniu wystąpienia nieprawidłowości w wykorzystaniu pomocy finansowej udzielanej przez ARiMR. Zgodnie z kompetencjami kierowane one były do podmiotów zewnętrznych, właściwych biur powiatowych, oddziałów regionalnych, departamentów merytorycznych lub podejmowane były inne działania zmierzające do zbadania informacji. W przypadku, gdy niemożliwe było jednoznaczne zidentyfikowanie adresata zarzutów bądź samych zarzutów, doniesienia pozostawiane były bez rozpatrzenia.

2. Kontrole beneficjentów w ramach instrumentów realizowanych przez ARiMR

Celem przeprowadzania czynności kontrolnych jest weryfikacja danych zadeklarowanych przez beneficjenta we wniosku o przyznanie pomocy lub wniosku o płatność oraz wypełniania przez niego zobowiązań programowych. Weryfikacja zadeklarowanych przez beneficjenta danych może odbywać się poprzez przeprowadzenie kontroli na miejscu. Kontrola, będąca jednym z etapów autoryzacji wniosków, polega na sprawdzeniu stanu faktycznego u danego beneficjenta na dzień kontroli oraz ma na celu sprawdzenie prawidłowego wykorzystania środków.

Kontrole na miejscu wykonywane są w oparciu o zasady zamieszczone w zatwierdzonych książkach procedur oraz instrukcjach realizacji kontroli na miejscu dotyczących poszczególnych działań.

Realizacja kontroli w 2017 r. odbywała się dwoma metodami:

- metodą inspekcji terenowej;
- metodą FOTO.

Kontrole metodą inspekcji terenowej wykonywane są w ramach wszystkich działań realizowanych przez ARiMR i przeprowadzane są zarówno przez pracowników ARiMR, jak również wykonawców zewnętrznych wyłonionych w drodze postępowania przetargowego.

Kontrole metodą FOTO realizowane są wyłącznie przez wykonawców zewnętrznych wyłonionych w drodze postępowania przetargowego i dotyczą płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW).

W 2017 r. w ramach działań kontrolnych zrealizowano kontrole beneficjentów następujących instrumentów wsparcia:

- **Płatności bezpośrednie**

W roku kalendarzowym 2017 zrealizowano 82 839 kontroli w zakresie kwalifikowalności powierzchni (rolnicy zostali wytypowani do kontroli metodą analizy ryzyka i metodą losową).

Na podstawie posiadanych wyników kontroli stwierdzono, że przeważająca liczba nieprawidłowości dotyczyła aktualizacji LPIS. Stwierdzono również rozbieżności w zakresie powierzchniowym. Najczęściej występującymi nieprawidłowościami były:

- powiększenie bądź zmniejszenie zasięgu pola zagospodarowania,
- różnice pomiędzy powierzchnią zadeklarowaną przez beneficjenta, a powierzchnią stwierdzoną w trakcie kontroli,
- zastosowanie wartości obwodu zewnętrznego do wyliczenia tolerancji pomiaru,
- stwierdzenie obszaru tymczasowo niekwalifikującego się do płatności,
- wykraczanie granic upraw poza granice działki/ek referencyjnej/ych zadeklarowanej/ych we wniosku,
- zredukowanie powierzchni stwierdzonej działki rolnej do powierzchni kwalifikowanej,
- zredukowanie powierzchni działki podrzędnej,
- niespójność działki rolnej (błędne zadeklarowanie kilku działek rolnych głównych/podrzędnych, niesąsiadujących ze sobą, jako jednej działki rolnej).

PROW 2014–2020

• Obszary z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)

W 2017 r. w ramach PROW 2014–2020 zrealizowano 47 454 kontroli ONW. Na podstawie posiadanych wyników kontroli stwierdzono, że przeważająca liczba nieprawidłowości dotyczyła aktualizacji LPIS. Stwierdzono również rozbieżności w zakresie powierzchniowym. Najczęściej występującymi nieprawidłowościami były:

- powiększenie bądź zmniejszenie zasięgu pola zagospodarowania,
- różnice pomiędzy powierzchnią zadeklarowaną przez beneficjenta, a powierzchnią stwierdzoną w trakcie kontroli,
- do wyliczenia tolerancji pomiaru zastosowano wartości obwodu zewnętrznego,
- stwierdzenie obszaru tymczasowo niekwalifikującego się do płatności,
- wykraczanie granic upraw poza granice działki/ek referencyjnej/ych zadeklarowanej/ych we wniosku.

• Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

W 2017 r. w ramach działania zrealizowano 2 256 kontroli na miejscu. Najczęściej występującymi nieprawidłowościami były nieprawidłowości powierzchniowe oraz związane z realizacją zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego.

W zakresie kontroli powierzchniowej działek rolnych najczęściej występującymi nieprawidłowościami były:

- powiększenie bądź zmniejszenie zasięgu pola zagospodarowania,
- różnice pomiędzy powierzchnią zadeklarowaną przez beneficjenta, a powierzchnią stwierdzoną w trakcie kontroli,
- wykraczanie granic upraw poza granice działki/ek referencyjnej/ych zadeklarowanej/ych we wniosku,
- stwierdzenie w sąsiedztwie działki obszaru tymczasowo niekwalifikującego się do płatności,
- przeprowadzenie identyfikacji granic działki rolnej na podstawie danych GIS.

W ramach wymogów Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego najczęściej stwierdzano:

- posiadanie przez rolnika niekompletnego/niezgodnego z informacjami przekazanymi we wniosku i załącznikami planu działalności rolnośrodowiskowej w zakresie wymogów w ramach realizowanego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, w tym także tych doprecyzowanych przez eksperta przyrodniczego lub doradcę rolnośrodowiskowego,
- posiadanie przez rolnika niekompletnego/niezgodnego z informacjami przekazanymi we wniosku i załącznikami planu działalności rolnośrodowiskowej w zakresie szkicu gospodarstwa rolnego:
 - z naniesionymi oznaczeniami poszczególnych działek rolnych, na których mają być realizowane pakiety lub warianty,
 - z naniesionymi oznaczeniami elementów krajobrazu rolniczego nieużytkowanych rolniczo, tworzących ostoje przyrody, występujących na obszarze gospodarstwa,

- z zaznaczoną częścią działki rolnej, która ma pozostać nieskoszona w poszczególnych latach – w przypadku pakietu 4 i 5,
- brak zastosowania wymaganych praktyk dodatkowych,
- przekształcanie występujących w gospodarstwie rolnym trwałych użytków zielonych i pastwisk trwałych w rozumieniu art. 4 lit. h rozporządzenia nr 1307/2013,
- pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, która została zaznaczona na materiale graficznym przez rolnika (użytkowanie kośne i kośno-pastwiskowe) – dotyczy wariantu 5.5,
- brak planu nawozowego, opartego na bilansie azotu oraz chemicznej analizie gleby, określającego dawki N, P, K, Mg i potrzeby wapnowania.

• Rolnictwo ekologiczne

W 2017 r. zrealizowano 653 kontrole wytypowane metodą analizy ryzyka i metodą losową. Najczęściej występującymi nieprawidłowościami były nieprawidłowości powierzchniowe oraz związane z realizacją zobowiązania ekologicznego.

W zakresie kontroli powierzchniowej działek rolnych najczęściej stwierdzano:

- powiększenie bądź zmniejszenie zasięgu pola zagospodarowania,
- różnice pomiędzy powierzchnią zadeklarowaną przez beneficjenta, a powierzchnią stwierdzoną w trakcie kontroli,
- wykraczanie granic uprawy poza granice działki/ek referencyjnej/ych zadeklarowanej/ych we wniosku,
- przeprowadzenie identyfikacji granic działki rolnej na podstawie danych GIS.

W ramach wymogów Rolnictwa ekologicznego najczęściej wskazywano nieprawidłowości:

- posiadanie przez rolnika niekompletnego/ niezgodnego z informacjami przekazanymi we wniosku i załącznikami planu działalności ekologicznej w zakresie:
 - ✓ działek rolnych zlokalizowanych na określonych działkach ewidencyjnych i realizowanych na nich określonych wariantów lub pakietów ze wskazaniem roślin uprawnych uprawianych w ramach tych wariantów lub pakietów,
 - ✓ szkicu gospodarstwa rolnego z naniesionymi oznaczeniami poszczególnych działek rolnych, na których mają być realizowane pakiety lub warianty oraz elementy krajobrazu rolniczego nieużytkowanych rolniczo tworzących ostoje przyrody, występujących na obszarze gospodarstwa,
 - ✓ wykazu pakietów lub wariantów, w ramach których rolnik realizuje zobowiązania ekologiczne,
 - ✓ określenia elementów krajobrazu rolniczego nieużytkowanych rolniczo tworzących ostoje przyrody, występujących na obszarze gospodarstwa,
- neutrzymywanie minimalnej obsady krzewów owocujących, ukorzenionych i spełniających wymagania dotyczące średnicy elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego – dotyczy pakietów 4 i 10,
- prowadzenie sadu jako uprawy jednorzędowej – dotyczy pakietów 4 i 10.

• **Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów**

W 2017 r. w ramach działania zrealizowano kontrole w 134 sprawach. Kontrolą objęto wnioski o premię pielęgnacyjną oraz premię zalesieniową. Najczęściej występującymi nieprawidłowościami były:

- zalesienie zostało wykonane bez zachowania odpowiedniej odległości od działek sąsiadujących i stanowiących własność innego podmiotu,
- zadeklarowana długość siatki w granicach gruntu przeznaczonego do zalesienia była większa niż długość stwierdzona w granicach gruntu przeznaczonego do zalesienia,
- rolnik nie posiadał etykiet dostawców zarejestrowanych w rejestrze dostawców, zgodnie z planem zalesienia,
- rolnik nie udokumentował zakupu sadzonek,
- zadeklarowana powierzchnia na gruntach o nachyleniu powyżej 12° była większa niż powierzchnia stwierdzona w granicach gruntu przeznaczonego do zalesienia.

Ponadto, w roku kalendarzowym 2017 zrealizowano 581 wizyt w zakresie premii wsparcie na zalesienie. Najczęściej występującymi nieprawidłowościami były:

- zadeklarowana długość siatki w granicach gruntu przeznaczonego do zalesienia była większa niż długość stwierdzona w granicach gruntu przeznaczonego do zalesienia,
- zadeklarowana powierzchnia nasadzeń gatunków liściastych była większa niż powierzchnia stwierdzona nasadzeń w granicach gruntu przeznaczonego do zalesienia,
- zadeklarowana powierzchnia nasadzeń gatunków iglastych była większa niż powierzchnia stwierdzona nasadzeń w granicach gruntu przeznaczonego do zalesienia,
- rolnik nie posiadał etykiet dostawców zarejestrowanych w rejestrze dostawców, zgodnie z planem zalesienia,
- do wykonania zalesienia został użyty materiał leśny z innego regionu pochodzenia niż wskazany w wymogach planu zalesienia.

• **Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN**

W ramach operacji typu Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN w 2017 r. ARiMR zrealizowała 9 kontrole wniosków o płatność oraz w wyniku skierowań manualnych wykonała 39 wizyt, w tym 38 na etapie rozpatrywania wniosku o płatność oraz 1 wizytę na etapie ex post. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w przypadku 3 kontroli na miejscu oraz 2 wizytacji. Najczęściej stwierdzano rozbieżności w zestawieniu rzeczowo-finansowym w odniesieniu do faktycznie zrealizowanej operacji.

• **Modernizacja gospodarstw rolnych**

W 2017 r. dla operacji typu Modernizacja gospodarstw rolnych ARiMR zrealizowała 87 kontroli na miejscu oraz w wyniku skierowań manualnych wykonała 3 303 wizyty na zlecenie, w tym 1 205 wizyt na etapie rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy, 2 087 wizyt na etapie wniosku o płatność oraz 11 wizyt na etapie ex post. Ponadto zrealizowano 4 kontrole ex post. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w przypadku 26 kontroli na miejscu oraz 462 wizytacji realizowanych na etapie wniosku o płatność. Do najczęściej stwierdzanych uchybień należały niezgodności parametrów nabytych maszyn i urządzeń z deklarowanymi we wniosku o płatność oraz niezgodności w dokumentacji finansowo-księgowej w odniesieniu do zrealizowanej operacji.

- **Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój**

W 2017 r. w ramach poddziałania Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój wytypowano do kontroli na miejscu 82 wnioski o płatność końcową, z tego ARiMR zrealizowała 70 kontroli. W wyniku skierowań manualnych wykonano 3 wizyty na etapie rozpatrywania wniosku o płatność pośrednią. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych przeprowadzonych w ramach poddziałania stwierdzono uchybienia w przypadku 30 kontroli na miejscu. Do najczęściej stwierdzanych uchybień należały rozbieżności dotyczące parametrów nabytych maszyn i urządzeń z deklarowanymi we wniosku o płatność.

- **Premie dla młodych rolników**

W ramach operacji typu Premie dla młodych rolników w 2017 r. ARiMR przeprowadziła 219 kontroli na miejscu oraz w wyniku skierowań manualnych wykonała 2 132 kontrole na zlecenie, w tym 2 054 na etapie rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy, 77 kontroli na etapie wniosku o płatność oraz 1 kontrolę na etapie ex post. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych przeprowadzonych w ramach poddziałania 6.1 stwierdzono uchybienia w przypadku 43 kontroli na miejscu. Do najczęściej stwierdzonych uchybień należały niezgodności dotyczące prowadzonej produkcji rolnej.

- **Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej**

W 2017 r. w ramach poddziałania Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej ARiMR zrealizowała w wyniku skierowań manualnych 55 wizyt w miejscu na etapie rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy. Stwierdzone niezgodności dotyczyły głównie deklaracji beneficjentów zawartych we wniosku o przyznanie pomocy związanych z m.in. rozpoczęciem realizacji operacji przed dniem podpisania umowy o przyznanie pomocy.

- **Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej**

W 2017 r. w ramach poddziałania Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej ARiMR zrealizowała 4 kontrole na miejscu. W wyniku skierowań manualnych wykonano 1 101 kontroli na zlecenie, w tym 1 100 na etapie rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy oraz 1 kontrolę na etapie wniosku o płatność.

W trakcie kontroli na miejscu nie stwierdzono uchybień. Zakres kontroli na zlecenie na etapie rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy obejmował przede wszystkim opis stanu faktycznego dotyczącego struktury prowadzonej produkcji rolnej.

- **Restrukturyzacja gospodarstw rolnych**

W 2017 r. w ramach poddziałania Restrukturyzacja gospodarstw rolnych ARiMR zrealizowała 20 kontroli na miejscu. W wyniku skierowań manualnych wykonano 8 181 kontroli na zlecenie, w tym 8 178 na etapie rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy oraz 3 na etapie wniosku o płatność.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w przypadku 3 kontroli na miejscu. Stwierdzone uchybienia dotyczyły niezgodności struktury prowadzonej produkcji rolnej lub zasobów gospodarstwa. Zakres kontroli na zlecenie obejmował przede wszystkim opis stanu faktycznego dotyczącego struktury prowadzonej produkcji rolnej.

- **Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa**

W 2017 r. w ramach poddziałania Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa ARiMR zrealizowała 19 kontroli na miejscu. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w przypadku 3 kontroli na miejscu. Stwierdzone uchybienia dotyczyły

zasobów gruntowych przejmującego gospodarstwo rolne lub prowadzenia produkcji rolnej przez przejmującego gospodarstwo rolne na przejętych gruntach rolnych.

- **Tworzenie grup producentów i organizacji producentów**

W ramach PROW 2014–2020 w zakresie działania 09 Tworzenie grup producentów i organizacji producentów w 2017 r. zrealizowano 9 kontroli na miejscu (kontrole obowiązkowe – w 1 roku kontrola obejmuje 100% GPR), podczas których stwierdzono 6 przypadków wystąpienia nieprawidłowości, dotyczących niezgodności z dokumentacją księgową oraz braku aktualnego planu biznesowego.

- **Pomoc techniczna**

W ramach PROW 2014–2020 w zakresie działania Pomoc techniczna w 2017 r. zrealizowano 3 kontrole na miejscu (w tym kontrole z typowania metodą losową i metodą analizy ryzyka), podczas których nie stwierdzono przypadków wystąpienia nieprawidłowości.

Działania delegowane

ARiMR delegowała do podmiotów zewnętrznych część swoich zadań, w tym m.in. realizację czynności kontrolnych w zakresie niżej wymienionych działań PROW na lata 2014–2020:

- Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych (działanie M03)
 - ✓ Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości (poddziałanie 3.1) (Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa),
 - ✓ Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym (poddziałanie 3.2) (Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa);
- Inwestycje w środki trwałe (działanie M04) Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa (poddziałanie 4.3) (Samorządy Województw);
- Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich (działanie M07)
 - ✓ Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii (poddziałanie 7.2) (Samorządy Województw),
 - ✓ Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszenia i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury (poddziałanie 7.4) (Samorządy Województw),
 - ✓ Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej (poddziałanie 7.6) (Samorządy Województw);
- Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (działanie M19)

- ✓ Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (poddziałanie 19.2) (Samorządy Województw),
- ✓ Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania (poddziałanie 19.3) (Samorządy Województw),
- ✓ Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji (poddziałanie 19.4) (Samorządy Województw).

PROW 2007–2013

• Ułatwianie startu młodym rolnikom

W 2017 r. w ramach działania zrealizowano 380 kontroli ex post oraz w wyniku skierowań manualnych wykonano 33 wizytacje w miejscu.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w przypadku 130 kontroli ex post i 2 wizytacji. Do najczęściej stwierdzanych uchybień należały:

- niezgodność struktury produkcji rolnej z założeniami Planu Rozwoju Gospodarstwa (PRG),
- niezgodności w zestawieniu kosztów poniesionych na inwestycje,
- niezgodności dokumentów finansowo-księgowych z zakresem zrealizowanych prac.

• Renty strukturalne

W 2017 r. przeprowadzono u beneficjentów rent strukturalnych 505 kontroli na miejscu w wyniku wytypowania oraz 4 kontrole na miejscu w wyniku skierowań manualnych.

Nie przeprowadzono kontroli na miejscu przejmującego użytki rolne ze względu na wygaśnięcie zobowiązań.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych w przypadku beneficjenta stwierdzono uchybienia w 6 sprawach. Najczęściej dotyczyły one nieobecności podczas kontroli na miejscu małżonka beneficjenta w przypadku, gdy przyznany został dodatek renty na małżonka.

• Modernizacja gospodarstw rolnych

W 2017 r. w ramach działania zrealizowano 407 kontroli ex post oraz w wyniku skierowań manualnych wykonano 379 wizytacji w miejscu. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w przypadku 130 kontroli ex post i 17 wizytacji. Do najczęściej stwierdzanych uchybień należały:

- rozbieżności w zestawieniu rzeczowo-finansowym w odniesieniu do faktycznie zrealizowanej operacji,
- niezgodność w zakresie prowadzonej działalności, której służyła realizacja operacji lub której prowadzenie stanowi warunek przyznania pomocy,
- rozbieżności w zestawieniu maszyn i urządzeń,
- niezgodności dokumentów finansowo-księgowych z zakresem zrealizowanych prac,
- niezgodności w parametrach nabytych maszyn i urządzeń z deklarowanymi we wniosku o płatność.

• Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej

W 2017 r. w ramach działania zrealizowano 36 kontroli ex post oraz w wyniku skierowań manualnych przeprowadzono 10 wizytacji w miejscu. W trakcie wykonywania czynności

kontrolnych stwierdzono uchybienia w przypadku 16 kontroli ex post oraz 2 wizytacji. Do najczęściej stwierdzanych uchybień należały:

- rozbieżności w zestawieniu rzeczowo-finansowym w odniesieniu do faktycznie zrealizowanej operacji,
- niezgodności dotyczące parametrów maszyn i urządzeń będących przedmiotem operacji,
- uchybienia w zaopatrywaniu się w produkty rolne na podstawie umów długoterminowych na poziomie wynikającym z zapisów umowy przyznania pomocy.

• **Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych**

W 2017 r. w ramach działania zrealizowano 102 kontrole ex post oraz w wyniku skierowań manualnych przeprowadzono po 1 wizytacji w miejscu w województwie małopolskim i mazowieckim. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w przypadku 15 kontroli ex post. Do najczęściej stwierdzanych uchybień należały rozbieżności w zestawieniu rzeczowo-finansowym w odniesieniu do faktycznie zrealizowanej operacji.

• **Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności**

W 2017 r. zrealizowano 282 kontrole na miejscu (w tym 20 z typowań z roku 2016 i 262 z roku 2017). Wykonano również 6 kontroli w wyniku skierowań manualnych. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych uchybienia stwierdzono w 67 sprawach. Najczęściej stwierdzone uchybienia to:

- brak oryginałów dowodów księgowych potwierdzających poniesienie kosztów kontroli lub niezgodność oryginałów dowodów księgowych z kopiami dokumentów dołączonymi do wniosku o płatność,
- brak prowadzenia oddzielnego systemu rachunkowości lub niekorzystanie z odpowiedniego kodu rachunkowego.

• **Grupy producentów rolnych**

W 2017 r. w ramach działania przeprowadzono kontrolę na miejscu w 77 grupach producentów rolnych. Stwierdzono 49 przypadków występowania nieprawidłowości, które najczęściej dotyczyły:

- niezgodności ogólnej wartości sprzedanych/dostarczonych produktów, wynikającej z wykazu stanowiącego załącznik nr 1, 2 i 3 do wniosku o płatność, z wartością wynikającą z posiadanych przez grupę faktur VAT/rachunków/innych dokumentów księgowych,
- niezgodności ogólnej ilości sprzedanych/dostarczonych produktów, wynikającej z wykazu stanowiącego załącznik nr 1, 2 i 3 do wniosku o płatność, z ilością wynikającą z posiadanych przez grupę faktur VAT/ rachunków/innych dokumentów księgowych,
- braku posiadania przez Grupę Producentów Rolnych oryginałów/kopii faktur VAT i rachunków zgodnych z wykazem stanowiącym załącznik nr 1, 2 i 3 do wniosku o płatność potwierdzających przeprowadzone transakcje,
- niezgodności numeru faktury VAT/rachunku podanego w wykazie stanowiącym załącznik 1, 2, i 3 z numerem widniejącym na oryginale,
- nie wytworzenia w gospodarstwach członków GPR produktów lub grupy produktów, będących przedmiotem sprzedaży GPR lub nie sprzedania ich odbiorcom niebędącymi członkami grupy,

- niespełnienia wszystkich formalnych wymogów związanych z zasadami wystawiania faktur VAT, rachunków lub innych dokumentów księgowych o równorzędnej wartości dowodowej,
- niezapłaconych rachunków lub innych dokumentów księgowych o równorzędnej wartości dowodowej ujętych w załączniku nr 2 do wniosku o płatność (podlegających kontroli).

• Program rolnośrodowiskowy

W 2017 r. zrealizowano 1 740 kontroli wytypowanych do kontroli metodą analizy ryzyka i metodą losową. Najczęściej występującymi nieprawidłowościami były nieprawidłowości powierzchniowe oraz związane z realizacją zobowiązania rolnośrodowiskowego.

W zakresie kontroli powierzchniowej działek rolnych najczęściej występującymi nieprawidłowościami były:

- powiększenie bądź zmniejszenie zasięgu pola zagospodarowania,
- różnice pomiędzy powierzchnią zadeklarowaną przez beneficjenta, a powierzchnią stwierdzoną w trakcie kontroli,
- przeprowadzenie identyfikacji granic działki rolnej na podstawie danych GIS,
- wykraczanie granic upraw poza granice działki/ek referencyjnej/yh zadeklarowanej/yh we wniosku,
- stwierdzenie w sąsiedztwie działki obszaru tymczasowo niekwalifikującego się do płatności.

W zakresie wymogów Programu rolnośrodowiskowego najczęściej stwierdzano:

- pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym,
- wykoszenie całej powierzchni działki rolnej,
- niezachowanie na terenie gospodarstwa powierzchni trwałych użytków zielonych,
- brak bilansu azotu lub aktualnej chemicznej analizy gleby z określeniem zawartości P, K, Mg oraz potrzebami wapnowania gleby,
- pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej,
- pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej,
- brak siewu roślin poplonowych,
- nieprzestrzeganie prawidłowego doboru i następstwa roślin w płodozmianie.

• Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne

W 2017 r. zrealizowano 767 kontroli u 358 beneficjentów oraz zrealizowano kontrole ex post w 84 sprawach u 54 beneficjentów.

Najczęściej powtarzającymi się nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli były:

- zalesianie zostało wykonane bez zachowania odpowiedniej odległości od działek sąsiadujących i stanowiących własność innego podmiotu,
- zadeklarowana powierzchnia całkowita była większa niż powierzchnia całkowita stwierdzona,

- nieudokumentowanie zakupu repelentów określonych w planie zalesienia lub udokumentowanie zakupu repelentów w niewystarczających ilościach,
- niezastosowanie indywidualnych środków ochrony roślin na założonej uprawie zgodnie z planem zalesienia.

- **Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych**

W 2017 r. w ramach działania skontrolowano 5 operacji na etapie ex post. W trakcie 1 kontroli stwierdzono uchybienie dotyczące lokalizacji operacji.

- **Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej**

W 2017 r. w ramach działania zrealizowano 105 kontroli ex post. Ponadto w wyniku skierowań manualnych wykonano 96 wizytacji w miejscu. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w przypadku 32 kontroli ex post oraz 9 wizytacji. Do najczęściej stwierdzanych uchybień należały rozbieżności w zestawieniu rzeczowo-finansowym w odniesieniu do faktycznie zrealizowanej operacji oraz dotyczące posiadanych maszyn/urządzeń/pojazdów.

- **Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw**

W 2017 r. w ramach działania skontrolowano 137 operacji na etapie ex post. W wyniku skierowań manualnych wykonano 93 wizytacje w miejscu. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w przypadku 55 kontroli ex post oraz 14 wizytacji. Do najczęściej stwierdzanych uchybień należały:

- rozbieżności w zestawieniu rzeczowo-finansowym w odniesieniu do faktycznie zrealizowanej operacji,
- rozbieżności pomiędzy deklarowanymi parametrami nabytych maszyn i urządzeń, a stanem faktycznym,
- rozbieżności pomiędzy dokumentami finansowo-księgowymi i innymi dokumentami w odniesieniu do faktycznie zrealizowanej operacji,
- uchybienia w utrzymaniu odpowiedniej liczby nowych miejsc pracy.

- **Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania 311. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej oraz działania 312. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw**

W 2017 r. w ramach działania 413_311 skontrolowano 47 operacji na etapie ex post oraz przeprowadzono 15 wizytacji w miejscu. W ramach działania 413_312 skontrolowano 40 operacji na etapie ex post oraz przeprowadzono 7 wizytacji w miejscu.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych przeprowadzonych w ramach działania 413_311 stwierdzono uchybienia w przypadku 14 kontroli ex post oraz 1 wizytacji, natomiast w ramach działania 413_312 w przypadku 19 kontroli ex post i 2 wizytacji. Do najczęściej stwierdzanych uchybień należały:

- rozbieżności w zestawieniu rzeczowo-finansowym w odniesieniu do faktycznie zrealizowanej operacji,
- rozbieżności dotyczące posiadanych maszyn/urządzeń/pojazdów.

Działania delegowane

ARiMR delegowała do podmiotów zewnętrznych część swoich zadań, w tym m.in. realizację czynności kontrolnych w zakresie następujących działań PROW na lata 2007–2013:

- Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa (działanie 125) (Samorzady Województw);
- Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej (działanie 321) (Samorzady Województw);
- Odnowa i rozwój wsi (działanie 313, 322, 323) (Samorzady Województw);
- Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (działanie 413) (Samorzady Województw);
- Wdrażanie projektów współpracy (działanie 421) (Samorzady Województw);
- Funkcjonowanie lokalnej grupy działania (działanie 431) (Samorzady Województw).

PROW 2004–2006

• Renty strukturalne

W 2017 r. zrealizowano 40 kontroli na miejscu beneficjentów (w tym 17 kontroli z 35 dla spraw wytypowanych do wykonania w 2017 r. oraz 23 z 32 kontroli spraw z wytypowania uzupełniającego za rok 2016). W trakcie wykonywania czynności kontrolnych nie stwierdzono uchybień.

• Zalesianie gruntów rolnych

W 2017 r. zrealizowano 229 kontroli u 114 beneficjentów.

Najczęściej występującymi nieprawidłowościami były:

- zadeklarowana powierzchnia całkowita zalesienia była większa bądź mniejsza niż powierzchnia całkowita stwierdzona,
- nieudokumentowanie zakupu sadzonek,
- wykonanie zalesienia bez zachowania odpowiedniej odległości od działek sąsiadujących, które stanowią własność innego podmiotu.

Rynek owoców i warzyw

• Wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw

Dobór podmiotów do kontroli na miejscu odbywał się na podstawie:

- ✓ skierowania manualnego do kontroli dla 51 wniosków,
- ✓ skierowania manualnego do kontroli ex post w zakresie dotyczącym utrzymania oraz udostępnienia inwestycji, przeprowadzanych po zakończeniu Planu Dochodzenia do Uznania – skierowano 227 podmiotów.

W 2017 r. przeprowadzono 51 kontroli, podczas których stwierdzono 43 nieprawidłowości.

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należały:

- niezgodność ze stanem rzeczywistym danych zawartych we wniosku oraz załącznikach (w tym w oświadczeniach),

- niezgodność ze stanem rzeczywistym sprawozdania z realizacji Planu Dochodzenia do Uznania – stosownie do zakresu kontroli, który określono w Informacji o przedmiocie kontroli (P-2.1/20) przekazanej do ARiMR – w szczególności weryfikacja rzeczywistej realizacji działań i inwestycji, opisanych w sprawozdaniu jako zrealizowane w okresie objętym wnioskiem,
- niezgodność wartości sprzedaży lub redukcji sprzedaży zadeklarowanych dla poszczególnych pozycji składowych wartości produkcji sprzedanej (WPS) w załączniku ze stanem faktycznym, ustalonym na podstawie dokumentacji finansowo-księgowej na miejscu u beneficjenta oraz zaksięgowanych faktur,
- zamierzony w ostatnim roku realizacji PDU, poziom produkcji owoców i warzyw sprzedawanych przez GP i wyprodukowanych przez jej członków, nie został rzeczywiście osiągnięty lub jest nieznacznie niższy od wielkości planowanej na ostatni rok realizacji PDU (z wyłączeniem przypadków, w których spadek wartości produkcji wystąpił z przyczyn niezależnych od grupy producentów),
- zamierzona w ostatnim roku realizacji PDU, powierzchnia upraw owoców i warzyw, ujętych w grupie lub grupach produktów, dla których grupa została wstępnie uznana, nie została rzeczywiście osiągnięta lub jest nieznacznie niższa od powierzchni planowanej na ostatni rok realizacji zatwierdzonego PDU.

W 2017 r. przeprowadzono 205 kontroli ex post ze skierowań manualnych. Podczas kontroli stwierdzono 66 nieprawidłowości.

• **Kontrole zawartości tetrahydrokannabinolu (THC) w konopiach włóknistych**

W 2017 r. skontrolowano plantacje konopi włóknistych uprawiane przez 27 rolników. Czynności kontrolne obejmujące 70 działek (kontrola dotyczyła każdej działki rolnej) zostały przeprowadzone przez firmę Masdiag Sp. z o.o. z Warszawy. Zbadano poziom THC w odmianach: Finola, Futura 75, Fedora 17, Białobrzeskie, Uso-31, CS, Seculeni Jublleu, Tygra, Glyana, Zenit, Wielkopolskie, Henola na plantacjach objętych weryfikacją. W 17 działkach z 70 skontrolowanych stwierdzono, iż zawartość THC w analizowanych próbach przekroczyła dopuszczalny w Unii Europejskiej poziom wartości dla konopi włóknistych wynoszący 0,2%.

• **Kontrole w ramach wzajemnej zgodności (*cross-compliance*)**

Kontrole w zakresie przestrzegania norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska oraz wymogów podstawowych w zakresie zarządzania w obszarze I – Środowisko, zmiana klimatu, utrzymanie gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska oraz wymogów w obszarze II – Zdrowie publiczne, zdrowie roślin w odniesieniu do produkcji roślinnej realizowane są przez służby kontrolne ARiMR, natomiast kontrole w obszarze II – Zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt w odniesieniu do produkcji zwierzęcej realizowane są przez służby Inspekcji Weterynaryjnej.

Do przestrzegania norm i wymogów wzajemnej zgodności zobowiązani są wszyscy beneficjenci ubiegający się o przyznanie płatności bezpośrednich oraz beneficjenci ubiegający się o płatności w ramach niektórych działań:

- PROW 2007–2013:
 - program rolnośrodowiskowy,
 - zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne – Schemat I Zalesianie gruntów rolnych;

- PROW 2014–2020:
 - płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami,
 - płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne,
 - rolnictwo ekologiczne,
 - inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów,
 - inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów z sukcesją naturalną.

W 2017 r. przedmiotem kontroli realizowanych przez ARiMR w zakresie wymogów wzajemnej zgodności była weryfikacja przestrzegania norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, które są określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2015 r. w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (Dz. U., poz. 344 z późn. zm.), wymogów z obszaru I – Środowisko, zmiana klimatu, utrzymanie gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska oraz wymogów z obszaru II – Zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt, zdrowie roślin, które zostały określone w obwieszczeniu MRiRW z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie wykazu wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy (Monitor Polski, poz. 329, z późn. zm.).

W 2017 r. w wyniku typowania metodą analizy ryzyka i metodą losową do obowiązkowej kontroli w zakresie wymogów wzajemnej zgodności skierowano 6 892 rolników z tytułu OB/ONW, PRŚ, ZGR (PROW 2007–2013), PRŚK, RE, ZAL (PROW 2014–2020). Dodatkowo w 2017 r. do kontroli wzajemnej zgodności wytypowano manualnie 179 rolników w związku z brakiem przestrzegania norm lub wymogów wzajemnej zgodności stwierdzonych w trakcie innych kontroli realizowanych przez ARiMR oraz w przypadku donosów.

W związku z powyższym w 2017 r. wytypowano do kontroli wzajemnej zgodności 7 071 rolników.

W wyniku 6 567 przeprowadzonych kontroli²² stwierdzono 986 przypadków niezgodności wykrytych u 763 rolników w zakresie braku przestrzegania:

- **norm DKR** – 89 przypadków niezgodności w 87 gospodarstwach rolnych, w tym głównie:
 - 51 przypadków braku przestrzegania wymogu utrzymania okrywy ochronnej gleby w okresie od 1 listopada do 15 lutego, na co najmniej 30% powierzchni gruntów ornych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego położonego na obszarach zagrożonych erozją wodną,
 - 17 przypadków wypalania gruntów rolnych;
- **wymogów z Obszaru I (Środowisko, zmiana klimatu, utrzymanie gruntów w dobrej kulturze rolnej)** – 136 przypadków niezgodności w 135 gospodarstwach rolnych, w tym.:
 - 92 przypadki niezgodności w zakresie przestrzegania wymagań zawartych w programie działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego, w tym najczęściej stwierdzane naruszenia dotyczyły:

²² dane określone na podstawie liczby raportów zatwierdzonych w systemie na dzień 5 marca 2018 r.

- braku przechowywania dokumentacji dotyczącej wszystkich zabiegów agrotechnicznych związanych z nawożeniem (46 przypadków),
- niezapewnienia w ostatnim dniu obowiązywania programu działań odpowiedniej powierzchni miejsc do przechowywania gnojówki i gnojowicy zapewniającej możliwość gromadzenia co najmniej 6-miesięcznej produkcji tych nawozów w okresach, w których nie są one wykorzystywane rolniczo (34 przypadki),
- przekroczenia maksymalnych dawek nawożenia azotem określonych w programie działań lub wynikających z planu nawożenia (16 przypadków),
- 35 przypadków niezgodności z wymogami w zakresie ochrony dzikiego ptactwa,
- 9 przypadków niezgodności w zakresie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
- **wymogów z Obszaru II (Zdrowie publiczne, zdrowie roślin)** – 927 przypadków niezgodności w 542 gospodarstwach rolnych, w tym:
 - 305 przypadków niezgodności w zakresie przestrzegania wymogów dotyczących prawa żywnościowego oraz bezpieczeństwa żywności, w tym najczęściej stwierdzane naruszenia dotyczyły:
 - stosowania środków ochrony roślin niezgodnie z oznakowaniem lub etykietą (142 przypadki),
 - braku dokumentacji dotyczącej stosowania środków ochrony roślin (61 przypadków),
 - braku identyfikowalności żywności dostarczanej rolnikowi i wprowadzanej przez rolnika na rynek (22 przypadki),
 - 622 przypadki niezgodności związanych z właściwym stosowaniem środków ochrony roślin, w tym najczęściej stwierdzane naruszenia dotyczyły:
 - stosowania środków ochrony roślin niezgodnie z etykietą lub w sposób zagrażający zdrowiu ludzi, zwierząt lub środowisku (312 przypadków),
 - niekompletności lub braku ewidencji zabiegów wykonywanych przy użyciu środków ochrony roślin (231 przypadków),
 - wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin przez osobę nieposiadającą aktualnego zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin (83 przypadki).

PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013 (zobowiązania długoterminowe)

W 2017 r. w ramach programu przeprowadzono 392 kontrole na miejscu realizacji projektu operacji, z tego w poszczególnych środkach:

- Środek 1.1 Pomoc publiczna z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej – 2 kontrole;
- Środek 1.3 Inwestycje na statkach rybackich i selektywność – 83 kontrole;
- Środek 1.4 Rybactwo przybrzeżne – 17 kontroli;
- Środek 1.5 Rekompensaty społeczno-gospodarcze w celu zarządzania krajową flotą rybacką – 2 kontrole;

- Środek 2.1 Inwestycje w chów i hodowlę ryb – 28 kontroli;
- Środek 2.2 Działania wodno – środowiskowe – 184 kontrole;
- Środek 2.4 Rybołówstwo śródlądowe – 10 kontroli;
- Środek 2.5 Inwestycje w zakresie przetwórstwa i obrotu – 42 kontrole;
- Środek 3.1 Działania wspólne – 7 kontroli;
- Środek 3.2 Ochrona i rozwój fauny i flory wodnej – 2 kontrole;
- Środek 3.3 Inwestycje w portach rybackich, miejscach wyładunku i przystaniach – 13 kontroli;
- Środek 3.5 Projekty pilotażowe – 2 kontrole.

Nieprawidłowości wystąpiły w 145 kontrolach, w tym najwięcej nieprawidłowości (71) stwierdzono podczas kontroli Środka 2.2 Działania wodno-środowiskowe.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- zadeklarowana powierzchnia stawu była mniejsza od powierzchni stwierdzonej (55 nieprawidłowości),
- zadeklarowana powierzchnia stawu była większa od powierzchni stwierdzonej (28 nieprawidłowości),
- niezgodność zakresu rzeczowo-finansowego operacji (24 nieprawidłowości),
- rozpoczęcie i zakończenie realizacji operacji niezgodnie z terminem zawartym w umowie (24 nieprawidłowości),
- niezgodność zrealizowanej operacji z dokumentami potwierdzającymi poniesione wydatki (14 nieprawidłowości),
- stwierdzono inne uchybienia – kontrola na zlecenie (10 nieprawidłowości),
- niezgodność lokalizacji operacji (9 nieprawidłowości),
- niezamontowanie oraz nieuruchomienie nabytych maszyn, urządzeń, infrastruktury technicznej, w tym wyposażenia (9 nieprawidłowości),
- inne nieprawidłowości w wyniku kontroli z typowania (44 nieprawidłowości).

Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020

W 2017 r. w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020 przeprowadzono 9 kontroli w miejscu realizacji operacji. Nieprawidłowości wystąpiły w 4 kontrolach, w tym 3 nieprawidłowości stwierdzono podczas kontroli wniosku o pomoc oraz 1 nieprawidłowość podczas kontroli wniosku o dofinansowanie (kontrola monitoringowa).

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- beneficjent zaprzestał prowadzenie działalności związanej z przyznaną pomocą finansową lub przeniósł jej miejsce,
- finansowanie kosztów kwalifikowalnych operacji z udziałem innych środków publicznych,
- niezgodność zakresu rzeczowo-finansowego operacji,
- nie przeprowadzono działań informacyjno-promocyjnych informujących o celu realizowanej operacji oraz finansowaniu jej z EFMR.

System identyfikacji i rejestracji zwierząt – IRZ

• Kontrole siedzib stad wykonywane przez ARiMR

W 2017 r. Agencja wykonała 14 770 kontroli siedzib stad na podstawie art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2017 r., poz. 546) w celu usunięcia nieprawidłowości i zaktualizowania bazy IRZ. Na podstawie art. 32d ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zaktualizowano stan 12 833 siedzib stad zgodnie z danymi zawartymi w protokołach kontroli.

• Kontrole producentów w ramach kwalifikowalności do płatności związanych do zwierząt

W 2017 r. Agencja skontrolowała 16 037 gospodarstw w całym kraju, co stanowiło 5% wnioskodawców. W ok. 20% gospodarstw stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wsparcia specjalnego.

• Kontrole producentów w ramach mechanizmu „Pomoc z tytułu wyrównania cen sprzedaży świń z przeznaczeniem do uboju w ramach nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej” przejętego przez ARiMR z ARR na podstawie ust. 13 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U., poz. 624, z późn. zm.)

W 2017 r. Agencja skontrolowała 41 producentów, co stanowiło 5% wnioskodawców w ramach nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej w zakresie producentów świń – w formie pokrycia różnicy cen sprzedaży masy poubojowej ciepłej. Pomoc przyznawana jest producentom świń zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem nadzwyczajnej pomocy dostosowawczej dla producentów mleka i rolników w innych sektorach hodowlanych (Dz.U., poz. 499, 1328, 1670, 1688).

• Kierowanie gospodarstw do oceny wymogów wzajemnej zgodności po kontrolach przeprowadzonych przez Agencję

W 2017 r. Agencja skierowała 2 730 gospodarstw do oceny wymogów wzajemnej zgodności po kontrolach przeprowadzonych przez Agencję (na podstawie art. 38 ust. 5 rozporządzenia WE nr 640/2014).

• Kontrola wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance) w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt, w zakresie zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt, zgłaszania chorób oraz w zakresie dobrostanu zwierząt

W 2017 r. Inspekcja Weterynaryjna, jako właściwy organ kontroli wymogów wzajemnej zgodności, skontrolowała:

- 16 784 producentów w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- 4 884 producentów w zakresie zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt,
- 6 producentów w zakresie dobrostanu zwierząt.

Ponadto Inspekcja Weterynaryjna skontrolowała 228 producentów wytypowanych do kontroli sprawdzającej na miejscu w 2017 r. w zakresie sprawdzenia realizacji działań naprawczych w związku z odstępieniem od zastosowania zmniejszenia płatności z tytułu nieprzestrzegania norm lub wymogów wzajemnej zgodności.

- **Kierowanie gospodarstw do kontroli wymogów wzajemnej zgodności w przypadku stwierdzenia niezgodności w kontrolach przeprowadzonych przez Agencję**

W związku z art. 38 ust. 5 rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 640/2014 Inspekcja Weterynaryjna skontrolowała 1 735 producentów skierowanych do kontroli wymogów wzajemnej zgodności, w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w kontrolach przeprowadzonych przez ARiMR.

Wszystkie raporty z kontroli przeprowadzanych przez Inspekcję Weterynaryjną są weryfikowane i zatwierdzane w systemie ZSZiK przez ARiMR.

Kontrole prawidłowości realizacji zadań przez jednostki współpracujące z ARiMR w ramach instrumentów pomocy krajowej

Proces realizowanej przez Agencję pomocy krajowej wspomagany był systemem kontroli jednostek zewnętrznych współpracujących z Agencją w ramach instrumentów pomocy krajowej przeznaczonej dla rolnictwa. Przeprowadzenie kontroli jest realizacją obowiązków wynikających z przepisów prawa wspólnotowego, z których wynika obowiązek stworzenia instrumentów i mechanizmów kontroli oraz monitorowania prawidłowego wydatkowania środków unijnych i krajowych przez ARiMR.

Kontrola realizacji projektu z wykorzystaniem środków krajowych jest główną metodą oceny prawidłowości i skuteczności jego wykonania. Kontrola może być przeprowadzona zarówno w trakcie, jak i po zakończeniu projektu. Podlegają jej wszyscy beneficjenci pomocy krajowej, gdyż jest ona regulowana między innymi w umowach o współpracy w zakresie stosowania pomocy ARiMR.

Kontrola pomocy krajowej ma na celu porównywanie stanu faktycznego ze stanem założonym oraz zminimalizowanie nieprawidłowości przy jej przyznawaniu i wypłacie.

Kontrola na miejscu przeprowadzana u beneficjentów jest jednym z kilku elementów weryfikacji kwalifikowalności danego projektu realizowanego przez rolników korzystających z pomocy krajowej lub wniosku o jej przyznanie i jest przeprowadzana w miejscu realizacji projektu. Kontrola ta ma na celu między innymi potwierdzenie, że beneficjent spełnił warunki przyznania pomocy, a w przypadku gdy pomoc została już wypłacona, że zobowiązania, które przyjął na siebie, są realizowane zgodnie z określonymi wymogami.

W 2017 r. przeprowadzono 292 kontrole, w tym:

- 75 kontroli umów preferencyjnych kredytów inwestycyjnych z dopłatami ARiMR, w 15 bankach współpracujących z Agencją w tym zakresie,
- 1 kontrolę w Centrali banku w zakresie realizacji uprawnień i obowiązków wynikających z zawartych z ARiMR umów o współpracy,
- 1 kontrolę sprawdzającą, dotyczącą wykonania przez podmiot kontrolowany zaleceń pokontrolnych,
- 1 kontrolę w Starostwie Powiatowym w ramach wypłacanych przez ARiMR ekwiwalentów do gruntów zalesionych,
- 6 kontroli podmiotów branży utylizacyjnej w ramach dofinansowania kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich przed wypłatą środków,
- 1 kontrolę podmiotów branży utylizacyjnej w ramach dofinansowania kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich po wypłacie środków,

- 7 kontroli Oddziałów Regionalnych oraz Biur Powiatowych, które dotyczyły prawidłowości udzielania przez nie pomocy w ramach działań, nad którymi nadzór sprawuje ARiMR (pomoc krajowa ad hoc),
- 200 kontroli administracyjnych kredytów przeznaczonych na zakup użytków rolnych w zakresie obowiązku prowadzenia przez kredytobiorcę działalności rolniczej na zakupionych gruntach.

VIII. WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

ARiMR od wielu lat prowadzi współpracę międzynarodową dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem, przyjmując delegacje zagraniczne oraz organizując wyjazdy na cykliczne konferencje, seminaria, warsztaty, posiedzenia grup roboczych, a także wyjazdy studyjne, w których biorą udział przedstawiciele Agencji.

W 2017 r. ARiMR w konsorcjum polsko-czesko-austriackim wraz z Agencją ds. Rynków Rolnych (AMA) z Austrii oraz Funduszem Interwencji Państwa dla Rolnictwa (SZIF) z Republiki Czeskiej kontynuowała realizację projektu współpracy bliźniaczej dla Mołdawii pod nazwą „Budowa potencjału Mołdawskiej Agencji Interwencji i Płatności w Rolnictwie (AIPA) do stosowania norm i standardów UE dla zarządzania systemami wsparcia rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich”. W 2017 r. w ramach projektu współpracy bliźniaczej odbywały się cykliczne misje eksperckie do Kiszyniowa. W październiku 2017 r. ARiMR wzięła udział w Seminarium w Kiszyniowie, którego celem było zaprezentowanie przedstawicielom administracji publicznej Republiki Mołdawii najlepszych doświadczeń unijnych agencji płatniczych wdrażających działania współfinansowane z funduszy UE. W trakcie seminarium podpisano porozumienie o współpracy pomiędzy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa a Mołdawską Agencją Interwencji i Płatności w Rolnictwie. Porozumienie ma na celu promowanie wzajemnej współpracy oraz wzmocnienie wymiany know-how i doświadczeń w zakresie polityki rozwoju obszarów wiejskich Unii Europejskiej.

W 2017 r. ARiMR zorganizowała dwie międzynarodowe konferencje:

- **Konferencja Agencji Płatniczych Państw Członkowskich Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Rumunii i Słowenii (GV4+3)** – w ramach przewodnictwa Polski (od 1 lipca 2016 r. do 30 czerwca 2017 r.) w Grupie Wyszehradzkiej (GV4) ARiMR zorganizowała w dniach 24–26 kwietnia 2017 r. Konferencję Agencji Płatniczych Państw Członkowskich Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Rumunii i Słowenii (GV4+3) w Rzeszowie. Głównym celem konferencji było wypracowanie wspólnego stanowiska w zakresie stosowania i propozycji uproszczeń oraz wymianę doświadczeń we wdrażaniu PROW 2014–2020.
- **16. Konferencja Agencji Płatniczych Państw Morza Bałtyckiego** – Konferencje Agencji Płatniczych Państw Morza Bałtyckiego stanowią cykliczne (coroczne) spotkania dyrektorów i delegacji agencji płatniczych państw nadbałtyckich: Estonii, Litwy, Łotwy i Polski, podczas których prezentowane są osiągnięcia związane z obsługą działań realizowanych w ramach Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, omawiane są bieżące problemy i doświadczenia związane z realizacją instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej, a także uzgodnienia związane z podejściem agencji płatniczych do wdrażania nowych regulacji. Celem 16. Konferencji, zorganizowanej przez ARiMR w dniach 11–13 września 2017 r. w Krakowie, była wymiana doświadczeń pomiędzy agencjami płatniczymi w zakresie wdrażania programów pomocowych objętych Wspólną Polityką Rolną, Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, płatnościami bezpośrednimi, systemem identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz bezpieczeństwem żywności.

W 2017 r. Agencja zorganizowała dwa wyjazdy studyjne:

- **Wyjazd studyjny do Włoskiej Agencji Płatniczej AVEPA**, którego celem były konsultacje i wymiana doświadczeń z przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów pomocowych oraz poszerzenie wiedzy w zakresie procesów zachodzących w instytucjach wypłacających środki unijne, zwłaszcza w kontekście postępowania

z nieprawidłowościami i nadużyciami oraz przyjętych rozwiązań w zakresie polityki antykorupcyjnej.

- **Wyjazd studyjny do Łotewskiej Agencji Agriculture Data Center** w związku z trwającą budową nowego systemu e-IRZ (elektronicznej identyfikacji i rejestracji zwierząt). Celem wizyty była wymiana doświadczeń w zakresie najbardziej efektywnych praktyk w dziedzinie organizacji, zarządzania oraz funkcjonowania Systemu IRZ w innych krajach.

Ponadto w 2017 r. przedstawiciele ARiMR uczestniczyli w następujących konferencjach:

- **Konferencja naukowa Dywersyfikacja przyszłością Rybołówstwa i akwakultury – rozwój nowych produktów i usług** (Niemcy/Berlin) – celem konferencji była wzajemna wymiana doświadczeń przedstawicieli sektora rybackiego, naukowego i publicznego z krajów Unii Europejskiej. Konferencja umożliwiła podsumowanie dotychczasowych osiągnięć, a także była wskazówką na przyszłość, w którym kierunku należy podążać, aby sektor rybacki w perspektywie Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014–2020 uczynić nowoczesnym i konkurencyjnym.
- **51. Konferencja Panta Rhei** (Węgry/Herceghalom) oraz **52. Konferencja Panta Rhei** (Hiszpania/Madryt) – organizowana cyklicznie (dwa razy w roku) przez stowarzyszenie „Panta Rhei”, zrzeszające akredytowane agencje płatnicze i organy koordynujące państw członkowskich UE. Celem konferencji była wymiana poglądów i doświadczeń związanych z informatyzacją oraz technicznymi aspektami wdrażania instrumentów pomocowych Wspólnej Polityki Rolnej.
- **41. Konferencja Dyrektorów Agencji Płatniczych** (Malta/San Lawrenz) oraz **42. Konferencja Dyrektorów Agencji Płatniczych** (Estonia/Tartu) – organizowana cyklicznie, każdorazowo przez kraj sprawujący Prezydencję w Radzie Unii Europejskiej. W konferencjach udział wzięli m. in. przedstawiciele agencji płatniczych z 28 państw członkowskich UE, przedstawiciele Komisji Europejskiej (Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich), Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO) i Europejskiego Biura ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), a także przedstawiciele państw stowarzyszonych z UE.
- **23. Konferencja CAP/IACS** (Irlandia/Gormanston) – zorganizowana przez Wspólnotowy Ośrodek Badawczy Komisji Europejskiej JRC (Joint Research Centre of the European Commission), jako cykliczne spotkanie przedstawicieli agencji płatniczych krajów członkowskich UE z przedstawicielami Komisji Europejskiej. Konferencja skierowana była do kadry zarządzającej oraz pracowników technicznych i dotyczyła tematyki związanej z Zintegrowanym Systemem Zarządzania i Kontroli (IACS) ze szczególnym uwzględnieniem Systemów Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS). W konferencji udział wzięli również przedstawiciele firm świadczących usługi związane z systemami informacji geograficznej (GIS).

W 2017 r. przedstawiciele ARiMR uczestniczyli w posiedzeniach różnych Komitetów Zarządzających oraz Grup Roboczych w Brukseli.

W 2017 r. Agencja podejmowała delegacje zagraniczne m. in. z Serbii, Mołdawii, Litwy, Armenii, Chorwacji, Albanii, organizując spotkania, w trakcie których przedstawiono zagadnienia związane m.in. z: strukturą, zadaniami i działalnością ARiMR, doświadczeniami w zakresie przygotowania rolników do korzystania z instrumentów wsparcia oferowanych przez ARiMR, doświadczeniami Agencji w wykorzystywaniu funduszy Unii Europejskiej, płatnościami bezpośrednimi, wsparciem krajowym realizowanym przez ARiMR. Dużym zainteresowaniem cieszyły się informacje

dotyczące polskich doświadczeń, m. in.: w organizacji agencji płatniczej, jak również procesu analizy ryzyka w projektach inwestycyjnych, weryfikacji niezgodnych z przepisami sposobów uzyskania wsparcia finansowego, obsługi wsparcia dla grup producentów, realizacji procesu windykacji, audytu wewnętrznego, projektów inwestycyjnych w sektorze przetwórstwa owoców i warzyw, pomocy dla organizacji producentów rolnych, rolnictwa ekologicznego, kontroli, działań informacyjno-promocyjnych, a także roli ARiMR w rozwoju obszarów wiejskich.

IX. GOSPODARKA FINANSOWA

1. Realizacja planu finansowego Agencji w 2017 r.

Plan finansowy ARiMR na 2017 r. stanowiący załącznik nr 11 (tabela 6) do ustawy budżetowej na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz. U. 2017, poz. 108) sporządzony został zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2017 (Dz. U. 2016, poz. 735), w Części A – w układzie memoriałowym (przychodowo – kosztowym) oraz w Części B – w układzie kasowym.

W planie finansowym ARiMR na 2017 r. koszty dotyczące dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych w latach poprzednich zostały oszacowane przy stopie redyskonta weksli NBP wynoszącej 1,75% w stosunku rocznym, zaś koszty z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych planowanych do udzielenia w 2017 r. zostały oszacowane przy założeniu stopy referencyjnej WIBOR 3M ustalonej dla pożyczek na rynku międzybankowym udzielanych na okres 3 miesięcy w wysokości 1,71%, powiększonej o 2,5 pp.

Planowane na 2017 r. przychody ogółem ujęte w Części A planu finansowego ARiMR zostały ostatecznie ustalone w wyniku zmian planu finansowego w kwocie 2 014 218 tys. zł.

Realizacja przychodów ogółem w 2017 r. wyniosła 1 889 152 tys. zł.

Planowane koszty ogółem na 2017 r. zostały ostatecznie ustalone w wysokości 2 012 273 tys. zł, natomiast realizacja kosztów wyniosła 1 901 260 tys. zł.

W związku z realizacją zadań w 2017 r. poniesione zostały koszty w następujących grupach:

1. koszty funkcjonowania	– realizacja w kwocie 1 105 334 tys. zł,
2. koszty realizacji zadań	– realizacja w kwocie 789 999 tys. zł,
3. pozostałe koszty	– realizacja w kwocie 5 927 tys. zł.

W grupie kosztów funkcjonowania Agencji największą pozycję stanowiły koszty osobowe w kwocie 711 514 tys. zł, w tym:

- wynagrodzenia w kwocie 599 930 tys. zł,
- składki od wynagrodzeń płacone przez pracodawcę w kwocie 111 584 tys. zł.

Wśród pozostałych kosztów związanych z funkcjonowaniem Agencji w kwocie 393 820 tys. zł należy wymienić m.in.:

- koszty związane z utrzymaniem i eksploatacją systemu informatycznego i łączy telekomunikacyjnych,
- koszty związane z utrzymaniem struktur biurowych w Centrali, oddziałach regionalnych i biurach powiatowych ARiMR oraz zapewnieniem ich funkcjonowania,
- kwalifikowane pozostałe koszty związane z zatrudnieniem pracowników, tj. odpisy na ZFŚS oraz pozostałe świadczenia na rzecz pracowników,
- koszty amortyzacji.

W grupie kosztów w zakresie realizacji zadań największą pozycję stanowiła pomoc finansowa z pozostałych tytułów – realizacja w kwocie 529 158 tys. zł, w tym m.in.:

- pomoc finansowa dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w uprawach rolnych, lasach lub w budynkach służących do prowadzenia przez niego działalności rolniczej, spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu – realizacja w kwocie 314 132 tys. zł,
- pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – przymrozki w 2017 r. – realizacja w kwocie 138 651 tys. zł,
- pomoc dla producentów rolnych prowadzących w 2016 r. gospodarstwo, w którym utrzymywany był drób, położone na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym określonych w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków – realizacja w kwocie 41 125 tys. zł,
- pomoc w formie nieoprocentowanej pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych dla producentów świń, którzy utrzymywali świnie na obszarach ASF – realizacja w kwocie 21 459 tys. zł,
- pomoc finansowa dla producentów rolnych udzielana w formie nieoprocentowanych pożyczek, na sfinansowanie nieuregulowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym – realizacja w kwocie 9 567 tys. zł,
- program pomocy w ramach rekompensaty za nieprzerwane nieutrzymanie w gospodarstwie zwierząt z gatunku świnia (sus scrofa) oraz program mający na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń „Program bioasekuracji 2015–2018” – realizacja w kwocie 4 224 tys. zł.

Wśród pozostałych kosztów w zakresie realizacji zadań należy wymienić:

- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów – realizacja w kwocie 83 893 tys. zł,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód – realizacja w kwocie 9 496 tys. zł,
- finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie – realizacja w kwocie 122 504 tys. zł,
- finansowanie zalesiania gruntów rolnych – realizacja w kwocie 44 552 tys. zł,
- finansowanie zobowiązań z tytułu programów pomocowych realizowanych przez Agencję w latach ubiegłych – realizacja w kwocie 396 tys. zł.

W grupie pozostałych kosztów zrealizowane zostały pozostałe koszty operacyjne w kwocie 5 927 tys. zł.

Ponadto Agencja realizowała nakłady majątkowe w kwocie 72 330 tys. zł, w tym:

- budowa, rozbudowa systemów IT ARiMR, w kwocie 49 802 tys. zł,
- budowa i aktualizacja Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS), w kwocie 7 304 tys. zł,
- pozostałe nakłady majątkowe, w kwocie 15 224 tys. zł, w tym: sprzęt informatyczny i biurowy, zakup środków transportu, oprogramowanie, infrastruktura techniczna, przebudowa lokali biurowych oraz inne wydatki majątkowe.

Planowane na 2017 r. dochody ogółem ujęte w Części B planu finansowego ARiMR zostały ostatecznie ustalone w wyniku zmian planu finansowego w kwocie 2 007 575 tys. zł.

Realizacja dochodów ogółem w 2017 r. wyniosła 1 858 190 tys. zł.

Planowane wydatki ogółem na 2017 r. zostały ostatecznie ustalone w wysokości 2 007 575 tys. zł, natomiast realizacja wydatków wyniosła 1 859 185 tys. zł.

W związku z realizacją zadań w 2017 r. poniesione zostały wydatki w następujących grupach:

1. wydatki na funkcjonowanie Agencji	– realizacja w kwocie	992 758 tys. zł,
2. wydatki majątkowe	– realizacja w kwocie	72 330 tys. zł,
3. wydatki na realizację zadań	– realizacja w kwocie	788 172 tys. zł,
4. pozostałe wydatki	– realizacja w kwocie	5 925 tys. zł.

W grupie wydatków w zakresie funkcjonowania Agencji największą pozycję stanowiły wydatki osobowe w kwocie 705 994 tys. zł, w tym:

- wynagrodzenia w kwocie 594 899 tys. zł,
- składki od wynagrodzeń płacone przez pracodawcę w kwocie 111 095 tys. zł.

Wśród pozostałych wydatków związanych z funkcjonowaniem Agencji w kwocie 286 764 tys. zł należy wymienić m.in.:

- wydatki związane z utrzymaniem i eksploatacją systemu informatycznego i łączności telekomunikacyjnych,
- pozostałe wydatki związane z utrzymaniem struktur biurowych w Centrali, oddziałach regionalnych i biurach powiatowych ARiMR oraz zapewnieniem ich funkcjonowania,
- kwalifikowane pozostałe wydatki związane z zatrudnieniem pracowników, tj. odpisy na ZFŚS oraz pozostałe świadczenia na rzecz pracowników.

Wydatki majątkowe zrealizowane zostały w kwocie 72 330 tys. zł, w tym:

- budowa, rozbudowa systemów IT ARiMR, w kwocie 49 802 tys. zł,
- budowa i aktualizacja Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS), w kwocie 7 304 tys. zł,
- pozostałe nakłady majątkowe, w kwocie 15 224 tys. zł, w tym: sprzęt informatyczny i biurowy, zakup środków transportu, oprogramowanie, infrastruktura techniczna, przebudowa lokali biurowych oraz inne wydatki majątkowe.

W grupie wydatków w zakresie realizacji zadań największą pozycję stanowiła pomoc finansowa z pozostałych tytułów realizacja w kwocie 529 158 tys. zł, w tym m.in.:

- pomoc finansowa dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w uprawach rolnych, lasach lub w budynkach służących do prowadzenia przez niego działalności rolniczej, spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu – realizacja w kwocie 314 132 tys. zł,
- pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – przymrozki w 2017 r. – realizacja w kwocie 138 651 tys. zł,

- pomoc dla producentów rolnych prowadzących w 2016 r. gospodarstwo, w którym utrzymywany był drób, położone na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym określonych w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków – realizacja w kwocie 41 125 tys. zł,
- pomoc w formie nieoprocentowanej pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych dla producentów świń, którzy utrzymywali świnie na obszarach ASF – realizacja w kwocie 21 459 tys. zł,
- pomoc finansowa dla producentów rolnych udzielana w formie nieoprocentowanych pożyczek, na sfinansowanie nieuregulowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym – realizacja w kwocie 9 567 tys. zł,
- program pomocy w ramach rekompensaty za nieprzerwane nieutrzymanie w gospodarstwie zwierząt z gatunku świnia (*sus scrofa*) oraz program mający na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń „Program bioasekuracji 2015–2018” – realizacja w kwocie 4 224 tys. zł.

Wśród pozostałych wydatków w zakresie krajowej działalności pomocowej należy wymienić:

- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów – realizacja w kwocie 84 375 tys. zł,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód – realizacja w kwocie 9 878 tys. zł,
- finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie – realizacja w kwocie 119 813 tys. zł,
- finansowanie zalesiania gruntów rolnych – realizacja w kwocie 44 552 tys. zł,
- finansowanie zobowiązań z tytułu programów pomocowych realizowanych przez Agencję w latach ubiegłych – realizacja w kwocie 396 tys. zł.

W grupie pozostałych wydatków realizowane były wydatki operacyjne w kwocie 5 925 tys. zł.

2. Windykacja należności

W związku z realizacją zadań związanych z obsługą instrumentów pomocowych Agencja dochodzi należności z tytułu płatności nienależnych lub nadmiernie pobranych. W zależności od przyczyny ich powstania, sposobu ewidencjonowania oraz procesowania należności dzielą się na:

- **należności nienależne** – wynikające z nieprawidłowości, do których doszło z winy beneficjentów;

Stwierdzenie przypadku kwoty/wydatku, który podlega zwrotowi może wynikać z:

- ✓ informacji przekazanej przez beneficjenta (np. korekta finansowa we wniosku o płatność),
- ✓ informacji pokontrolnej wskazującej stwierdzone wydatki niekwalifikowalne podczas przeprowadzonej kontroli administracyjnej wniosku lub kontroli na miejscu;
- **należności nieprawidłowe** – pomyłki administracyjne wynikające z nieprawidłowości stanowiącej pomyłkę popełnioną przez administrację;

- **należności inne** – podlegające odzyskaniu od beneficjentów kwoty, jak np. redukcje i wykluczenia (w tym sankcje wieloletnie) związane z nieprzestrzeganiem zasady współzależności itp.

2.1 Windykacja należności w zakresie programów unijnych

ARiMR realizuje zadania w zakresie dochodzenia i rozliczania należności, przygotowywania decyzji lub umów w sprawie umarzenia, rozkładania na raty należności, odraczania terminów płatności. Agencja w szczególności prowadzi księgi dłużników w ramach środków wydatkowanych z tytułu Programu SAPARD, programów Wspólnej Polityki Rolnej, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 i 2014–2020, Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004–2006, PO Ryby 2007–2013, PO Rybactwo i Morze 2014-2020 oraz rejestru dłużników z tytułu środków wydatkowanych w ramach funduszy strukturalnych. Agencja wykonuje wszelkie czynności wierzyciela w toku postępowania egzekucyjnego, upadłościowego, restrukturyzacyjnego i likwidacyjnego.

W procesie odzyskiwania należności pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz współfinansowanych ze środków krajowych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej uczestniczą w pełnym zakresie Centrala i oddziały regionalne ARiMR. Ponadto, zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. 2017 r., poz. 2137), uprawnienia organu podatkowego przysługują organowi, który jest właściwym w sprawie ustalenia kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych w decyzji administracyjnej. Art. 29 ust. 2 ustawy stanowi, że właściwym w sprawie ustalenia kwoty nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych w decyzji, o której mowa w ust. 1, jest organ właściwy do rozstrzygnięcia w sprawie przyznania płatności lub pomocy finansowej ze środków publicznych, o których mowa w ust. 1. W świetle obowiązujących od początku 2017 r. zapisów ustawy o ARiMR, uprawnienia wierzyciela określone w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przysługują dyrektorowi oddziału regionalnego zarówno w przypadku, gdy jest on właściwy do rozstrzygnięcia w sprawach o przyznanie płatności lub pomocy finansowej, jak i w przypadku gdy organem właściwym do rozstrzygnięcia w sprawach o przyznanie płatności lub pomocy finansowej ze środków publicznych, o których mowa w art. 29 ust. 1 ustawy o ARiMR, jest kierownik biura powiatowego.

W związku z wejściem w życie 1 września 2017 r. ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U., poz. 624, z późn. zm.), przejęto do prowadzenia 75 spraw windykacyjnych z Agencji Rynku Rolnego na kwotę należności głównej ogółem 31 990,59 tys. zł. Ustawa nałożyła na ARiMR również obowiązek prowadzenia księgi dłużników w ramach WPR dla należności ustalonych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR), kar pieniężnych i opłat nakładanych przez KOWR na beneficjentów, a także kwot z tytułu nienależnie zwolnionych przez KOWR zabezpieczeń wnoszonych przez przedsiębiorców oraz prowadzenia spraw windykacyjnych w zakresie należności ustalonych przez KOWR.

Na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzenia, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności przypadającym agencjom płatniczym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzenia, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności przypadających agencji płatniczej w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (Dz. U., poz. 1687), Agencja zastosowała ulgi w spłacie należności w 2017 r.:

- ✓ w postaci umorzenia należności dla 807 spraw w łącznej wysokości należności głównej 1 290,19 tys. zł,
- ✓ w postaci odroczenia lub rozłożenia na raty dla 845 spraw w łącznej wysokości należności głównej 15 976,70 zł tys. zł.

Windykacja należności z tytułu pomocy udzielonej ze środków wypłaconych w ramach PROW 2007–2013 wraz z sankcjami wieloletnimi

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. stan należności wynosił 139 650,23 tys. zł, a w Księdze Dłużników zarejestrowanych było 5 375 beneficjentów. W 2017 r. odzyskano łącznie 41 080,22 tys. zł.

Windykacja należności z tytułu pomocy udzielonej ze środków wypłaconych w ramach PROW 2014–2020 wraz z sankcjami wieloletnimi

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. stan należności wynosił 11 979,21 tys. zł, a w Księdze Dłużników zarejestrowanych było 5 193 beneficjentów. W 2017 r. odzyskano łącznie 10 956,59 tys. zł.

Windykacja należności z tytułu pomocy udzielonej ze środków wypłaconych w ramach EFRG wraz z sankcjami wieloletnimi

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. stan należności wynosił 299 763,31 tys. zł, a w Księdze Dłużników zarejestrowanych było 12 815 beneficjentów. W 2017 r. odzyskano łącznie 25 304,57 tys. zł.

Windykacja należności z tytułu pomocy udzielonej ze środków wypłaconych w ramach SG EFOiGR

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. stan należności wynosił 30 986,90 tys. zł, a w Księdze Dłużników zarejestrowanych było 2 634 beneficjentów. W 2017 r. odzyskano łącznie 3 628,19 tys. zł.

SPO Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004–2006

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. stan należności wynosił 107 297,23 tys. zł, a w Księdze Dłużników zarejestrowanych było 377 beneficjentów. W 2017 r. odzyskano łącznie 3 324,06 tys. zł.

SPO Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004–2006

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. stan należności wynosił 2 432,88 tys. zł, a w Księdze Dłużników zarejestrowanych było 6 beneficjentów. W 2017 r. odzyskano łącznie 4,48 tys. zł.

Program SAPARD

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. stan należności wynosił 16 382,72 tys. zł, a w Księdze Dłużników zarejestrowanych było 48 beneficjentów. W 2017 r. odzyskano łącznie 222,09 tys. zł.

PO Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. stan należności wynosił 59 250,91 tys. zł, a w Księdze Dłużników zarejestrowanych było 96 beneficjentów. W 2017 r. odzyskano łącznie 5 943,80 tys. zł.

PO Rybactwo i Morze 2014–2020

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. nie było aktywnych spraw windykacyjnych w Księdze Dłużników. W 2017 r. odzyskano łącznie 55,31 tys. zł.

2.2 Windykacja należności w zakresie programów krajowych

Windykacja w zakresie umów zawartych przez Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej przed powstaniem Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa

W latach 1990–1992 wydatkowano ogółem 25 762,80 tys. zł na pomoc dla podmiotów działających w rolnictwie i jego otoczeniu.

Stan zadłużenia na 31 grudnia 2017 r. wynosił ogółem 1 196,99 tys. zł. W 2017 r. odzyskano środki w kwocie 42,07 tys. zł.

Windykacja w zakresie gwarancji i poręczeń

W ARiMR prowadzone były czynności windykacyjne z tytułu udzielonych 22 gwarancji i poręczeń na kwotę 1 659,56 tys. zł. W 2017 r. zostały dokonane wpłaty w wysokości 25,06 tys. zł.

W 2017 r.:

- ✓ została zawarta 1 umowa z dłużnikiem o rozłożenie na raty wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 13,02 tys. zł,
- ✓ dokonano 2 umorzeń w całości wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 28,37 tys. zł.

Pożyczki na rozwój małej przedsiębiorczości na wsi i w gminach miejsko-wiejskich do 20 tys. mieszkańców

• Windykacja prowadzona bezpośrednio przez Agencję

Na koniec 2017 r. pozostało 59 spraw windykacyjnych na kwotę 6 791,25 tys. zł. W wyniku podjętych działań w 2017 r. odzyskano kwotę 75,26 tys. zł.

Informacje dotyczące umorzeń w całości, umorzeń w części oraz rozkładania na raty wierzytelności Agencji z tytułu pożyczek na rozwój małej przedsiębiorczości na wsi i w gminach miejsko-wiejskich do 20 tys. mieszkańców

W 2017 r.:

- ✓ zostały zawarte 4 umowy z dłużnikami o rozłożenie na raty wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 248,22 tys. zł,
- ✓ dokonano 1 umorzenia w całości wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 164,15 tys. zł.

• Windykacja prowadzona przez banki współpracujące z Agencją

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w nadzorze Agencji pozostawało 21 umów o pożyczkę, w których windykację należności prowadzą banki. W wyniku działań windykacyjnych w 2017 r. banki odzyskały kwotę 51,68 tys. zł.

Pożyczki dla pracodawców na utworzenie miejsc pracy dla bezrobotnych ze środków Funduszu Pracy

Agencja prowadzi windykację 12 pożyczek udzielonych ze środków Krajowego Urzędu Pracy. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. kwota zadłużenia wynosiła 3 504,47 tys. zł. W wyniku działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 68,77 tys. zł.

W 2017 r. została zawarta 1 umowa z dłużnikiem o rozłożenie na raty wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 176,37 tys. zł.

Kredyty inwestycyjne

• Windykacja prowadzona przez Agencję

Agencja prowadzi czynności mające na celu odzyskanie wierzytelności z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów udzielonych przez banki. Na koniec 2017 r. w windykacji pozostawały 32 sprawy z tytułu dopłat do kredytów inwestycyjnych na kwotę 9 912,64 tys. zł. W wyniku działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 1 567,94 tys. zł.

Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych – dotyczy kredytów udzielonych po 30 kwietnia 2007 r. na tzw. nową pomoc

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostało 12 spraw na kwotę 806,44 tys. zł. Kwota odzyskanych środków wyniosła 26,56 tys. zł.

• Windykacja prowadzona przez banki

W 2017 r. Agencja współpracowała z 17 bankami, nad którymi sprawowała nadzór w zakresie wypowiedzianych umów kredytowych z dopłatami Agencji do oprocentowania. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. Agencja nadzorowała 1 524 takie umowy. Kwota zwrotów dokonanych przez banki w 2017 r. wyniosła 4 521,98 tys. zł.

W 2017 r. dokonano umorzeń wierzytelności Agencji w 20 sprawach na kwotę 10 050,95 tys. zł.

Windykacja należności z tytułu działalności polegającej na zbieraniu, przetwarzaniu na mączkę zwłok zwierzęcych bydła, owiec, kóz i świń, transporcie lub spalaniu mączki wyprodukowanej z tych zwłok

W ARiMR prowadzone były czynności windykacyjne z tytułu działalności polegającej na zbieraniu, przetwarzaniu na mączkę zwłok zwierzęcych bydła, owiec, kóz i świń, transporcie lub spalaniu mączki wyprodukowanej z tych zwłok w 10 sprawach na kwotę 1 267,79 tys. zł. W 2017 r.:

- ✓ zostały odzyskane środki w wysokości 375,81 tys. zł,
- ✓ została zawarta 1 umowa z dłużnikiem o rozłożenie na raty wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 12,71 tys. zł.

Windykacja należności z tytułu Pomocy finansowej dla producentów rolnych na sfinansowanie nieuregulowanych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostało 43 sprawy na kwotę 1 828,02 tys. zł. Kwota odzyskanych środków wyniosła 12,69 tys. zł.

W 2017 r. zostały zawarte 3 umowy z dłużnikami o rozłożenie na raty wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 96,77 tys. zł.

Windykacja prowadzona przez Agencję z innych tytułów

Agencja prowadzi czynności windykacyjne w 296 sprawach dotyczących: dopłat do mleka ekstra, kosztów zastępstwa procesowego, bieżących kosztów funkcjonowania Agencji, uzyskanych wyroków, spraw pracowniczych, pożyczek udzielonych na cele mieszkaniowe z ZFŚS, szkód powstałych przez suszę. Według stanu na 31 grudnia 2017 r. należności wynosiły 54 989,01 tys. zł. W 2017 r. zostały odzyskane środki w wysokości 577,43 tys. zł.

W 2017 r.:

- ✓ została zawarta 1 umowa z dłużnikiem o rozłożenie na raty wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 15,22 tys. zł,
- ✓ dokonano 1 umorzenia w całości wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 16,99 tys. zł.

Windykacja prowadzona przez Agencję z tytułu pomocy ze środków krajowych udzielonej w trybie administracyjnym

W 2017 r. w windykacji prowadzono 37 spraw na kwotę 69,64 tys. zł z tytułu pomocy ze środków krajowych udzielonej w trybie administracyjnym. W 2017 r. zostały odzyskane środki w wysokości 8,71 tys. zł.

W 2017 r. zawarto 2 umowy z dłużnikami o rozłożenie na raty wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 40,95 tys. zł.

Windykacja w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej (m.in. przyczynienie się banku do przedawnienia roszczenia ARiMR w stosunku do dłużnika, którego wierzytelnością bank administrował)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostało 29 spraw na kwotę 5 481,61 tys. zł. Kwota odzyskanych środków wyniosła 415,25 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego BS Poddebice i BS Gostynin z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostawało 25 spraw na kwotę 3 937,59 tys. zł z tytułu umów o spłatę zrestrukturyzowanego długu. W wyniku działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 255,60 tys. zł.

W 2017 r. zawarto 2 umowy z dłużnikami o rozłożenie na raty wierzytelności Agencji powstałych ze środków byłego FRiOR w kwocie ogółem 191,47 tys. zł.

Z tytułu kredytów naprawczych w 2017 r. w windykacji pozostały 2 sprawy na kwotę 657,87 tys. zł przejęte z banku funduszowego BS Poddebice. W wyniku działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 37,15 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego BS Krasnystaw z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostało 10 spraw na kwotę 1 264,37 tys. zł przejętych z Banku Spółdzielczego w Krasnymstawie. W wyniku podjętych działań w 2017 r. odzyskano kwotę 17,46 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego LBS Strzałkowo z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostało 8 spraw na kwotę 762,12 tys. zł przejętych z Ludowego Banku Spółdzielczego w Strzałkowie. W wyniku podjętych działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 16,58 tys. zł.

W 2017 r. dokonano 1 umorzenia w całości wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 14,50 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego BBS Darłowo z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostało 13 spraw na kwotę 886,36 tys. zł przejętych z Bałtyckiego Banku Spółdzielczego w Darłowie. W wyniku podjętych działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 23,15 tys. zł.

W 2017 r. dokonano 1 umorzenia w całości wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 37,09 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego BS Duszniki z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostała 1 sprawa na kwotę 235,04 tys. zł przejęta z Banku Spółdzielczego w Dusznikach. W wyniku podjętych działań w 2017 r. odzyskano kwotę 2,40 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego BS Namysłów z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostały 4 sprawy na kwotę 4 540,36 tys. zł przejęte z Banku Spółdzielczego w Namysłowie. W wyniku podjętych działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 16,08 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego BS Sztum z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostało 14 spraw na kwotę 1 159,34 tys. zł przejętych z Banku Spółdzielczego w Sztumie. W wyniku podjętych działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 29,79 tys. zł.

W 2017 r. dokonano 1 umorzenia w całości wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 27,90 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego SGB z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostało 68 spraw na kwotę 14 819,94 tys. zł administrowanych przez Spółdzielczą Grupę Bankową. W wyniku podjętych działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 211,12 tys. zł.

W 2017 r.:

- ✓ zawarto 6 umów rozłożenia na raty wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 387,17 tys. zł,
- ✓ dokonano 1 umorzenia na podstawie oświadczenia Prezesa ARiMR na kwotę ogółem 37,99 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego BPH z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostały 63 sprawy na kwotę 57 256,42 tys. zł administrowane przez Bank Przemysłowo-Handlowy. W wyniku podjętych działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 308,05 tys. zł.

W 2017 r.:

- ✓ zawarto 4 umowy rozłożenia na raty wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 330,34 tys. zł,
- ✓ dokonano 1 umorzenia wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 138,57 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego BPS z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Na koniec 2017 r. w windykacji pozostały 153 sprawy na kwotę 68 577,80 tys. zł administrowane przez Bank Polskiej Spółdzielczości. W wyniku podjętych działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 586,46 tys. zł.

W 2017 r.:

- ✓ zawarto 11 umów rozłożenia na raty wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 959,87 tys. zł,
- ✓ zawarto 2 umowy z dłużnikami o umorzenie w całości wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 4 155,64 tys. zł.

Wierzytelności przejęte z banku funduszowego BZ WBK z tytułu byłego Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w windykacji pozostało 197 spraw na kwotę 49 512,07 tys. zł administrowanych przez BZ WBK. W wyniku podjętych działań windykacyjnych w 2017 r. odzyskano kwotę 775,79 tys. zł.

W 2017 r.:

- ✓ zawarto 1 umowę z dłużnikiem o umorzenie w całości wierzytelności Agencji. Umorzeniu uległy wierzytelności Agencji w kwocie ogółem 74,62 tys. zł,
- ✓ dokonano 5 umorzeń na podstawie oświadczenia Prezesa ARiMR na kwotę ogółem 2 344,30 tys. zł,
- ✓ zawarto 8 umów z dłużnikami o rozłożeniu wierzytelności Agencji na raty w kwocie ogółem 821,57 tys. zł.

Wierzytelności przejęte po byłym Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa (FRiOR)

W związku z całkowitym uregulowaniem zobowiązań wynikających z zawartych umów o spłatę zrestrukturyzowanego długu bądź umów o kredyt udzielony ze środków FRiOR w 2017 r., Agencja udzieliła 114 zezwoleń na wykreślenie hipotek ustanowionych na nieruchomościach dłużników, jako zabezpieczenie wierzytelności FRiOR.

X. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Podmioty wpisane do ewidencji producentów

Załącznik 1. Tabela 1. Liczba podmiotów aktywnych wpisanych do ewidencji producentów, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r.

Województwo	Osoba fizyczna	Osoba prawna	Jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej	Spółka cywilna	SUMA
Dolnośląskie	96 358	2 619	236	110	99 323
Kujawsko-Pomorskie	102 018	1 857	218	106	104 199
Lubelskie	266 876	2 593	296	102	269 867
Lubuskie	33 986	1 341	155	75	35 557
Łódzkie	187 670	1 927	249	109	189 955
Małopolskie	216 633	3 170	318	257	220 378
Mazowieckie	321 698	4 335	545	277	326 855
Opolskie	46 512	1 408	113	68	48 101
Podkarpackie	195 595	2 490	232	116	198 433
Podlaskie	119 885	1 248	183	62	121 378
Pomorskie	64 535	2 071	217	115	66 938
Śląskie	92 548	1 878	269	165	94 860
Świętokrzyskie	137 056	1 471	177	76	138 780
Warmińsko-Mazurskie	68 347	2 183	230	61	70 821
Wielkopolskie	182 926	4 502	534	233	188 195
Zachodniopomorskie	48 988	2 141	225	101	51 455
Producenci zarejestrowani za granicą	38	0	0	0	38
Razem	2 181 669	37 234	4 197	2 033	2 225 133

Załącznik 2. Realizacja pomocy współfinansowanej z funduszy UE

Załącznik 2.1. Systemy wsparcia bezpośredniego

Załącznik 2.1. Tabela 1. Instrumenty w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2017 – liczba wniosków oraz deklarowana powierzchnia i ilość, wg danych IACSplus na 31.12.2017 r.

Województwo	Kampania 2017									
	Jednolita płatność obszarowa		Płatność za zazielenienie		Płatność dla młodych rolników		Płatność dodatkowa (redystrybucyjna)		Przejściowe wsparcie krajowe - płatność niezwiązana do tytoniu	
	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Ilość deklarowana (kg)
Dolnośląskie	54 840	892 254,14	54 840	892 254,14	4 741	62 100,67	36 438	349 814,93	412	1 728 333,60
Kujawsko-Pomorskie	62 751	1 043 778,89	62 751	1 043 778,89	7 009	104 949,19	49 107	553 603,84	1 050	4 446 193,00
Lubelskie	172 979	1 367 568,32	172 979	1 367 568,32	17 092	151 691,81	118 016	742 795,46	6 486	18 741 051,65
Lubuskie	19 745	410 348,08	19 745	410 348,08	1 760	30 577,85	13 636	155 283,24	29	81 603,50
Łódzkie	119 618	954 584,89	119 618	954 584,89	12 678	107 956,27	85 638	549 278,04	31	72 527,00
Małopolskie	118 714	500 748,76	118 714	500 748,76	10 129	50 628,14	50 456	177 874,32	1 150	5 737 657,90
Mazowieckie	205 606	1 885 284,12	205 606	1 885 284,12	19 964	193 763,50	153 205	1 107 925,93	367	1 014 196,00
Opolskie	27 163	506 603,39	27 163	506 603,39	2 531	36 574,47	18 355	201 055,43	20	89 651,50
Podkarpackie	114 834	546 123,38	114 834	546 123,38	7 840	48 905,42	49 408	201 715,39	1 064	2 369 093,00
Podlaskie	80 707	1 031 263,07	80 707	1 031 263,07	7 977	115 588,00	67 494	678 416,11	508	1 918 376,00
Pomorskie	38 478	732 190,86	38 478	732 190,86	4 048	61 752,10	29 959	329 699,15	210	818 025,60
Śląskie	46 703	360 503,84	46 703	360 503,84	4 044	33 137,92	24 296	158 741,57	34	77 281,00
Świętokrzyskie	83 323	487 343,52	83 323	487 343,52	8 407	56 454,07	51 725	241 909,35	1 734	4 899 362,10
Warmińsko-Mazurskie	43 482	978 600,58	43 482	978 600,58	4 578	80 063,39	35 097	459 045,48	57	200 590,00
Wielkopolskie	119 561	1 732 033,47	119 561	1 732 033,47	13 753	179 932,51	88 460	874 516,02	10	50 785,00
Zachodniopomorskie	28 651	869 301,91	28 651	869 301,91	2 910	55 322,89	21 837	287 089,19	2	4 697,00
RAZEM	1 337 155	14 298 531,22	1 337 155	14 298 531,22	129 461	1 369 398,20	893 127	7 068 763,45	13 164	42 249 423,85

Załącznik 2.1. Tabela 2. Instrumenty w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2017 – liczba wniosków oraz deklarowana powierzchnia i ilość, wg danych IACSplus na 31.12.2017 r. – c. d

Województwo	Kampania 2017													
	Płatności związane z produkcją													
	Płatność do bydła		Płatność do krów		Płatność do owiec		Płatność do kóz		Płatność do powierzchni upraw roślin strączkowych na ziarno		Płatność do powierzchni uprawy chmielu		Płatność do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych	
	Wnioski	Ilość deklarowana (szt.)	Wnioski	Ilość deklarowana (szt.)	Wnioski	Ilość deklarowana (szt.)	Wnioski	Ilość deklarowana (szt.)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)
Dolnośląskie	3 560	36 810	2 565	26 211	163	9 310	95	1 715	2 789	15 389,45	1	5,88	251	2 075,19
Kujawsko-Pomorskie	17 525	226 559	9 409	113 944	95	7 392	46	1 222	6 243	21 006,48	2	6,95	1 058	7 228,64
Lubelskie	19 904	184 586	11 713	110 553	227	12 469	82	971	20 411	41 287,16	674	1 466,51	296	1 754,21
Lubuskie	2 210	27 538	1 759	20 979	52	3 460	32	433	2 531	16 790,46	1	0,10	50	463,04
Łódzkie	22 877	220 939	14 409	146 736	213	8 873	45	762	15 233	28 569,08	0	0,00	152	868,84
Małopolskie	11 237	70 915	9 441	59 640	1 383	63 017	85	1 069	5 072	8 000,95	0	0,00	0	0,00
Mazowieckie	45 485	478 974	33 617	407 716	123	4 911	104	1 301	18 262	38 507,25	5	7,67	671	4 510,13
Opolskie	3 698	44 628	2 029	22 873	49	1 697	17	187	2 097	7 379,18	1	17,35	9	56,00
Podkarpackie	3 885	27 125	4 458	30 493	307	12 115	59	918	9 422	12 206,24	4	12,51	2	12,90
Podlaskie	29 665	372 748	24 381	339 428	279	16 149	49	533	4 520	13 538,48	0	0,00	291	1 275,62
Pomorskie	9 192	101 553	5 707	54 811	148	11 409	35	407	6 083	31 879,31	0	0,00	108	816,02
Śląskie	5 945	56 749	3 574	33 796	238	9 441	50	1 205	3 752	8 447,42	1	1,15	1	2,57
Świętokrzyskie	12 542	93 130	6 090	46 819	77	3 414	28	305	10 956	17 954,20	2	3,73	2	3,85
Warmińsko-Mazurskie	13 255	167 957	11 205	150 107	103	8 501	63	1 067	3 980	32 632,09	0	0,00	160	1 178,81
Wielkopolskie	31 866	422 239	15 396	185 978	150	13 714	96	5 377	8 916	32 454,72	23	135,25	1 202	8 002,83
Zachodniopomorskie	3 078	35 439	2 397	27 756	102	6 084	35	1 058	4 740	40 638,01	0	0,00	335	4 266,34
RAZEM	235 924	2 567 889	158 150	1 777 840	3 709	191 956	921	18 530	125 007	366 680,48	714	1 657,10	4 588	32 514,99

Załącznik 2.1. Tabela 3. Instrumenty w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2017 – liczba wniosków oraz deklarowana powierzchnia i ilość, wg danych IACSplus na 31.12.2017 r. – c. d

Województwo	Kampania 2017											
	Płatności związane z produkcją											
	Płatność do powierzchni uprawy lnu		Płatność do powierzchni uprawy buraków cukrowych		Płatność do powierzchni uprawy pomidorów		Płatność do powierzchni uprawy truskawek		Płatność do powierzchni uprawy roślin pastewnych		Płatność do powierzchni uprawy konopi włóknistych	
	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)	Wnioski	Powierzchnia deklarowana (ha)
Dolnośląskie	43	401,13	5	35,61	818	1 397,60	43	401,13	1 562	6 138,19	16	86,49
Kujawsko-Pomorskie	14	69,41	215	1 294,29	926	903,59	14	69,41	6 872	17 428,87	3	12,88
Lubelskie	317	630,00	231	568,97	11 805	5 198,98	317	630,00	10 646	17 275,43	11	33,68
Lubuskie	124	2 064,11	4	85,86	180	422,08	124	2 064,11	826	4 432,34	2	2,00
Łódzkie	18	45,16	139	435,73	3 844	2 444,20	18	45,16	4 987	7 838,49	6	23,59
Małopolskie	9	5,11	3	58,06	1 863	1 000,24	9	5,11	5 311	4 423,15	6	22,16
Mazowieckie	36	224,09	58	381,10	14 170	18 589,54	36	224,09	12 921	25 665,16	6	18,85
Opolskie	26	622,75	3	80,14	159	190,09	26	622,75	974	2 492,53	0	0,00
Podkarpackie	54	142,00	1	1,47	1 006	369,76	54	142,00	6 154	5 610,33	13	66,87
Podlaskie	43	108,48	5	126,68	625	379,21	43	108,48	4 586	14 311,40	5	76,15
Pomorskie	77	495,36	4	115,72	1 085	1 002,88	77	495,36	1 640	6 571,66	6	111,11
Śląskie	9	14,30	1	0,50	316	363,25	9	14,30	1 896	3 632,26	4	7,88
Świętokrzyskie	37	76,73	17	19,55	6 203	3 013,74	37	76,73	9 756	11 661,63	10	29,66
Warmińsko-Mazurskie	33	452,08	12	183,79	316	346,35	33	452,08	4 449	28 247,47	6	75,30
Wielkopolskie	57	488,58	402	2 701,08	1 309	1 426,26	57	488,58	9 880	26 915,95	13	130,60
Zachodniopomorskie	46	825,87	25	1 374,48	367	708,13	46	825,87	964	7 739,55	17	522,00
RAZEM	943	6 665,16	33 799	227 455,88	1 125	7 463,03	44 992	37 755,90	83 424	190 384,41	124	1 219,22

Załącznik 2.1. Tabela 4. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2017, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2017								
	Jednolita płatność obszarowa	Płatność za zazielenienie	Płatność dla młodych rolników	Płatność dodatkowa (redystrybucyjna)	Przejęciowe wsparcie krajowe – płatność niezwiązana do tytoniu	Płatność do powierzchni uprawy buraków cukrowych	Płatność do powierzchni uprawy pomidorów	Płatność do powierzchni upraw owoców miękkich	Płatność do powierzchni uprawy lnu
Dolnośląskie	249 186 352,56	163 470 735,52	6 656 966,56	41 832 729,57	2 627 224,75	18 170 990,94	40 530,35	897 199,87	92 353,99
Kujawsko-Pomorskie	321 037 551,06	207 398 694,05	13 293 896,08	67 889 252,80	9 031 338,63	43 169 918,21	1 169 873,50	696 499,31	18 213,31
Lubelskie	422 347 505,59	278 086 958,50	17 929 520,40	90 223 985,76	45 010 210,72	36 817 257,45	546 199,20	3 988 592,86	158 995,47
Lubuskie	123 060 449,68	78 357 907,20	3 681 226,45	19 891 233,85	198 278,02	1 147 368,95	2 779,22	321 831,13	495 976,96
Łódzkie	288 259 737,87	188 435 383,42	11 370 533,55	65 162 333,64	163 550,26	5 209 706,64	433 291,48	1 827 838,55	10 231,06
Małopolskie	162 708 729,53	110 050 678,54	6 082 077,95	21 735 843,82	11 384 254,86	1 679 677,60	4 886,80	768 993,62	921,40
Mazowieckie	571 939 106,13	374 340 711,39	22 947 654,39	132 739 838,32	1 654 635,65	16 359 913,19	312 740,64	12 338 515,80	54 693,15
Opolskie	133 779 290,56	86 757 858,27	2 717 458,81	23 958 333,10	193 233,01	10 652 055,66	58 363,70	132 029,92	163 651,38
Podkarpackie	172 849 163,60	114 803 259,52	5 215 769,92	24 629 161,16	5 590 961,64	3 857 304,16	1 702,27	282 839,82	33 544,81
Podlaskie	310 222 724,26	196 581 085,96	13 799 843,33	80 399 446,71	4 111 042,18	6 238,21	0,00	252 802,39	28 471,06
Pomorskie	210 267 932,55	134 574 039,48	6 946 514,54	39 345 409,72	1 616 945,10	9 138 994,80	0,00	717 282,75	102 521,64
Śląskie	104 187 962,55	69 006 767,65	3 468 048,79	18 130 561,79	124 758,54	1 375 863,55	579,01	270 724,21	3 330,24
Świętokrzyskie	154 230 800,54	102 460 085,90	6 488 210,68	28 950 204,44	10 859 745,50	3 700 436,60	20 068,33	2 396 075,68	20 076,75
Warmińsko-Mazurskie	265 142 152,42	167 574 018,63	6 291 525,13	52 403 001,74	383 747,46	2 599 499,33	55 109,70	243 649,96	109 179,89
Wielkopolskie	492 327 260,85	322 506 057,03	21 017 822,97	103 685 032,59	103 334,51	41 650 731,68	2 389 584,48	1 012 575,48	123 821,49
Zachodniopomorskie	244 974 365,37	152 808 361,36	6 547 610,36	34 770 861,69	11 140,76	11 463 657,91	696 890,40	515 714,36	205 193,14
RAZEM	4 226 521 085,12	2 747 212 602,42	154 454 679,91	845 747 230,70	93 064 401,59	206 999 614,88	5 732 599,08	26 663 165,71	1 621 175,74

Załącznik 2.1. Tabela 5. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2017, wg danych na 31.12.2017 r., w zł – c. d

Województwo	Kampania 2017									
	Płatność do uprawy konopi włóknistych	Płatność do bydła	Płatność do krów	Płatność do owiec	Płatność do kóz	Płatność do powierzchni upraw roślin wysokobiałkowych	Płatność do powierzchni uprawy chmielu	Płatność do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych	Płatność do powierzchni uprawy roślin strączkowych	Zwrot środków przeniesionych z roku budżetowego 2017 - rozporządzenie 1306/13, art. 26(5) - EU 25
Dolnośląskie	4 191,92	6 901 413,87	6 304 335,94	492 822,84	64 698,83	1 375 871,46	9 047,21	1 420 092,85	5 381 454,36	102 070,82
Kujawsko-Pomorskie	2 732,39	44 637 159,43	28 934 700,67	501 994,47	50 027,67	4 524 375,81	10 693,56	5 007 969,11	8 363 129,03	131 633,86
Lubelskie	4 520,75	36 149 232,19	28 032 130,17	858 449,30	38 118,26	4 267 871,77	2 140 777,95	1 246 842,04	16 146 043,87	94 991,28
Lubuskie	212,14	5 468 157,92	5 420 228,30	212 518,24	16 401,86	1 129 834,75	219,81	301 067,05	6 516 038,26	242 893,25
Łódzkie	2 704,81	42 934 290,67	36 787 479,29	553 933,37	25 244,74	1 864 356,25	0,00	600 934,20	10 935 953,61	60 813,51
Małopolskie	1 502,64	14 576 377,55	15 758 621,61	4 411 872,16	37 391,70	1 142 476,14	0,00	0,00	3 185 421,16	86 443,25
Mazowieckie	1 456,80	94 001 169,63	103 322 668,16	300 946,50	42 508,49	6 229 020,08	12 225,62	3 219 904,50	15 148 906,05	277 212,57
Opolskie	0,00	8 335 826,43	5 487 900,21	65 326,65	5 124,82	502 643,17	26 695,44	31 099,15	2 592 673,10	65 717,61
Podkarpackie	7 524,66	5 313 278,97	7 850 899,08	749 033,01	38 534,88	1 432 335,91	8 847,19	5 633,67	4 894 513,27	35 822,31
Podlaskie	13 283,74	73 600 697,26	86 298 827,57	1 054 231,11	19 982,65	3 425 019,72	0,00	809 047,43	5 301 977,26	197 342,66
Pomorskie	0,00	19 715 339,12	13 670 861,72	550 966,60	14 864,27	1 621 678,08	0,00	365 772,74	11 859 888,04	116 648,03
Śląskie	1 334,10	10 882 970,35	8 342 754,12	368 835,88	49 093,18	832 763,31	2 524,77	0,00	2 921 944,26	15 531,55
Świętokrzyskie	4 276,78	18 337 897,84	11 860 570,21	211 745,70	14 147,09	2 980 987,95	5 739,13	1 099,05	7 082 841,39	25 214,05
Warmińsko-Mazurskie	5 261,12	31 680 417,92	36 573 314,18	370 375,05	31 477,00	6 316 969,19	0,00	488 100,73	10 813 088,42	110 163,40
Wielkopolskie	2 915,89	80 020 205,34	45 148 502,22	719 657,94	138 046,22	6 346 385,22	194 432,05	5 449 266,23	11 562 220,27	134 313,75
Zachodniopomorskie	39 172,02	6 698 974,70	6 779 204,30	306 449,99	40 067,11	1 900 566,35	0,00	2 730 627,12	15 269 092,46	48 719,90
RAZEM	91 089,76	499 253 409,19	446 572 997,75	11 729 158,81	625 728,77	45 893 155,16	2 411 202,73	21 677 455,87	137 975 184,81	1 745 531,80

Załącznik 2.1. Tabela 6. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2016, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2016								
	Jednolita płatność obszarowa	Płatność za zazielenienie	Płatność dla młodych rolników	Płatność dodatkowa (redystrybucyjna)	Prześciowe wsparcie krajowe - płatność niezwiązana do tytoniu	Płatność do powierzchni uprawy buraków cukrowych	Płatność do powierzchni uprawy pomidorów	Płatność do powierzchni upraw owoców miękkich	Płatność do powierzchni uprawy Inu
Dolnośląskie	398 545 813,49	267 682 746,95	11 446 536,69	59 573 192,30	5 001 950,99	31 440 181,18	94 076,04	1 567 616,50	111 093,56
Kujawsko-Pomorskie	468 229 654,72	313 772 669,43	21 198 505,58	94 847 069,84	12 895 086,96	62 196 624,32	4 206 681,79	1 091 470,48	38 407,04
Lubelskie	623 838 540,43	417 806 095,27	30 216 711,92	126 876 663,85	68 680 997,71	62 102 211,73	2 132 831,84	25 704 815,49	167 013,39
Lubuskie	184 771 966,31	124 317 965,03	6 107 898,36	26 428 504,23	235 834,10	1 897 798,47	57 123,59	502 790,70	767 465,81
Łódzkie	436 030 137,98	292 289 259,40	21 632 229,24	94 099 659,51	234 081,00	10 058 950,93	1 218 961,71	2 534 253,29	12 123,70
Małopolskie	226 191 525,34	153 518 049,76	9 643 404,34	30 007 444,66	16 138 930,50	2 578 210,79	13 891,47	1 337 444,34	921,84
Mazowieckie	854 922 778,52	569 833 349,97	37 617 638,67	189 079 826,38	3 021 823,48	26 213 891,42	835 230,61	19 668 810,23	74 895,20
Opolskie	220 651 874,76	153 867 636,56	7 738 386,95	34 467 280,63	280 420,19	25 450 776,80	6 679,75	182 024,12	74 364,77
Podkarpackie	247 635 041,43	166 362 626,11	9 689 098,46	34 033 570,60	8 895 589,00	7 065 928,43	3 012,61	1 644 317,83	46 668,09
Podlaskie	468 813 932,50	313 429 569,46	23 995 301,08	115 940 069,59	7 994 517,93	0,00	0,00	558 216,63	27 288,20
Pomorskie	320 586 400,82	220 372 404,93	12 378 875,33	56 218 116,65	2 399 539,28	14 910 160,02	0,00	1 089 093,49	289 121,80
Śląskie	161 011 676,91	108 397 101,87	6 713 312,09	26 790 091,76	221 410,78	2 989 094,10	0,00	385 722,75	2 337,76
Świętokrzyskie	222 736 330,50	149 303 834,00	10 883 798,36	41 279 533,42	17 022 718,85	7 264 776,61	145 568,74	3 533 479,09	21 594,51
Warmińsko-Mazurskie	436 254 924,64	295 784 820,65	17 010 502,93	78 331 380,30	796 832,44	4 173 678,47	157 993,34	781 108,72	379 230,56
Wielkopolskie	764 979 669,15	523 389 840,85	38 543 721,95	149 097 836,35	158 646,30	71 635 454,89	6 347 359,67	1 523 728,21	126 438,29
Zachodniopomorskie	377 918 390,78	259 346 371,76	10 906 595,30	48 466 350,00	13 574,33	16 461 150,77	2 476 332,75	1 735 721,04	296 409,08
RAZEM	6 413 118 658,28	4 329 474 342,00	275 722 517,25	1 205 536 590,07	143 991 953,84	346 438 888,93	17 695 743,91	63 840 612,91	2 435 373,60

Załącznik 2.1. Tabela 7. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2016, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł – c. d

Województwo	Kampania 2016								
	Płatność do uprawy konopi włóknistych	Płatność do bydła	Płatność do krów	Płatność do owiec	Płatność do kóz	Płatność do powierzchni upraw roślin wysokobiałkowych	Płatność do powierzchni uprawy chmielu	Płatność do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych	Zwrot środków przeniesionych z roku budżetowego 2016 - rozporządzenie 1306/13, art. 26(5) - EU 25
Dolnośląskie	17 641,00	10 351 814,65	9 065 570,38	853 336,81	94 492,70	10 941 340,59	13 524,89	2 337 258,64	7 404 722,71
Kujawsko-Pomorskie	13 504,29	67 226 428,92	41 509 748,56	761 320,61	73 763,08	18 931 830,04	15 981,23	8 106 940,15	9 885 244,03
Lubelskie	13 842,86	48 914 032,02	38 689 459,26	1 222 365,52	50 857,66	36 023 090,76	3 163 550,63	1 843 053,82	7 986 009,67
Lubuskie	10 012,84	7 888 483,68	7 405 296,14	309 155,45	27 196,14	12 506 779,03	231,70	465 079,96	3 736 465,62
Łódzkie	8 598,41	60 154 601,70	52 458 126,05	942 704,21	41 104,76	18 715 464,01	0,00	953 671,82	5 285 846,12
Małopolskie	7 803,26	17 837 986,29	19 192 522,67	6 385 483,24	53 664,37	6 777 229,92	0,00	0,00	1 497 877,83
Mazowieckie	2 179,41	131 214 674,90	147 151 686,38	502 143,12	70 564,93	33 433 644,75	16 286,35	4 458 730,64	12 598 942,29
Opolskie	0,00	12 642 115,23	8 285 942,57	183 809,96	7 965,10	4 859 972,93	39 664,04	97 923,44	4 658 626,22
Podkarpackie	23 629,65	6 934 671,72	10 255 261,01	1 137 517,51	59 415,96	9 251 276,04	28 128,32	16 985,89	2 031 473,18
Podlaskie	30 116,13	107 602 590,45	129 405 826,64	1 441 797,91	24 735,98	12 559 301,27	0,00	1 601 560,01	9 073 312,73
Pomorskie	15 032,59	28 306 031,44	19 064 501,08	1 085 001,98	29 666,33	19 969 592,88	0,00	951 096,15	6 546 673,36
Śląskie	23 707,29	15 547 109,56	11 950 707,08	898 237,34	60 401,22	6 432 807,43	2 661,03	0,00	2 248 134,87
Świętokrzyskie	5 900,60	24 181 957,13	16 012 929,61	322 246,38	17 490,88	14 461 573,03	8 598,63	7 386,97	1 892 754,29
Warmińsko-Mazurskie	5 685,04	48 550 524,20	55 594 939,11	828 188,99	81 526,08	28 886 040,43	0,00	1 614 552,01	9 616 809,35
Wielkopolskie	37 941,22	123 778 356,13	67 597 037,19	1 504 504,19	306 485,68	28 040 050,48	256 916,09	9 233 129,28	15 482 693,45
Zachodniopomorskie	137 526,47	10 050 740,14	9 522 175,08	570 720,97	61 569,42	25 574 765,82	0,00	5 160 243,24	8 423 379,90
RAZEM	353 121,06	721 182 118,16	643 161 728,81	18 948 534,19	1 060 900,29	287 364 759,41	3 545 542,91	36 847 612,02	108 368 965,62

Załącznik 2.1. Tabela 8. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2015, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2015								
	Jednolita płatność obszarowa	Płatność za zazielenienie	Płatność dla młodych rolników	Płatność dodatkowa (redystrybucyjna)	Przejęciowe wsparcie krajowe - płatność niezwiązana do tytoniu	Płatność do powierzchni uprawy buraków cukrowych	Płatność do powierzchni uprawy pomidorów	Płatność do powierzchni upraw owoców miękkich	Płatność do powierzchni uprawy lnu
Dolnośląskie	390 798 173,44	262 924 087,09	11 269 010,08	58 529 366,17	5 314 313,25	26 066 905,29	103 307,84	1 665 273,95	34 609,45
Kujawsko-Pomorskie	459 329 526,56	308 356 832,57	20 921 319,00	93 427 429,36	13 717 515,77	64 920 457,51	5 528 884,86	1 147 877,86	48 734,15
Lubelskie	609 147 419,34	408 514 045,18	30 195 536,13	124 302 136,28	72 621 622,91	63 443 682,88	2 411 283,07	24 488 736,86	207 740,64
Lubuskie	178 984 751,49	120 083 032,46	6 127 596,02	25 677 986,41	248 890,73	1 905 498,24	84 167,40	495 515,70	761 162,82
Łódzkie	428 099 101,18	287 603 592,87	19 956 842,74	92 838 849,71	242 628,71	10 429 728,22	960 562,75	2 562 840,68	16 129,99
Małopolskie	222 955 962,61	151 034 856,78	8 858 384,16	29 434 442,12	17 173 638,66	2 182 826,99	14 980,36	1 333 600,94	2 594,73
Mazowieckie	838 746 845,29	562 543 074,15	35 949 252,10	185 633 335,10	3 207 725,51	24 067 018,89	600 523,19	18 863 471,17	87 674,99
Opolskie	217 110 404,48	151 593 726,46	7 686 208,63	33 811 991,21	295 945,21	20 149 151,10	8 857,80	176 228,35	55 841,60
Podkarpackie	243 000 616,92	163 408 257,19	8 888 608,56	33 060 984,03	9 443 511,78	5 962 665,97	8 939,88	1 560 560,18	49 218,57
Podlaskie	461 460 260,75	308 950 589,13	22 904 237,70	113 994 717,54	8 434 591,24	0,00	0,00	622 643,81	30 055,11
Pomorskie	312 963 684,84	214 873 154,27	12 326 958,10	55 003 740,32	2 530 107,02	15 990 533,70	0,00	1 214 283,76	294 187,31
Śląskie	155 542 907,69	104 723 366,27	6 368 168,33	25 924 219,50	233 659,10	2 046 785,71	0,00	378 345,35	24 483,30
Świętokrzyskie	218 547 220,92	146 681 606,61	9 910 220,64	40 391 708,42	18 244 420,57	6 313 871,31	152 885,63	3 677 817,95	31 996,64
Warmińsko-Mazurskie	425 548 605,08	288 962 200,31	15 778 273,11	76 672 698,51	844 550,31	4 107 917,81	28 670,76	1 034 031,24	231 456,33
Wielkopolskie	749 399 857,21	514 837 068,16	35 950 619,87	146 332 250,54	167 332,03	75 340 756,40	7 622 912,30	1 544 242,46	128 472,26
Zachodniopomorskie	372 294 272,75	256 611 416,79	10 601 310,00	46 917 839,20	8 835,85	18 090 763,90	0,00	1 920 235,76	352 145,57
RAZEM	6 283 929 610,55	4 251 700 906,29	263 692 545,17	1 181 953 694,42	152 729 288,65	341 018 563,92	17 525 975,84	62 685 706,02	2 356 503,46

Załącznik 2.1. Tabela 9. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2015, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł – c. d

Województwo	Kampania 2015								Zwrot środków przeniesionych z roku budżetowego 2015 - rozporządzenie 1306/13, art. 26(5) - EU 25
	Płatność do uprawy konopi włóknistych	Płatność do bydła	Płatność do krów	Płatność do owiec	Płatność do kóz	Płatność do powierzchni upraw roślin wysokobiałkowych	Płatność do powierzchni uprawy chmielu	Płatność do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych	
Dolnośląskie	14 242,10	9 827 555,43	8 488 262,46	849 583,57	101 128,21	11 487 431,55	0,00	2 278 394,45	6 436 643,66
Kujawsko-Pomorskie	3 124,82	65 820 336,33	41 055 902,95	757 048,73	79 540,88	17 395 432,43	15 731,26	7 360 915,86	8 710 012,67
Lubelskie	37 146,26	46 215 234,40	38 083 316,30	1 128 388,01	39 578,33	36 512 606,58	3 084 225,91	1 811 543,69	6 941 286,15
Lubuskie	4 705,46	7 436 213,58	6 790 340,28	290 891,09	22 447,69	12 696 832,10	0,00	450 828,70	3 228 629,11
Łódzkie	2 543,60	58 327 893,66	51 825 082,63	877 766,43	38 641,47	17 389 323,71	0,00	776 145,77	4 592 504,99
Małopolskie	7 199,22	16 354 953,34	18 663 298,45	6 329 642,34	36 079,33	6 602 368,36	0,00	0,00	1 281 937,08
Mazowieckie	2 759,40	129 677 715,05	144 653 546,36	427 958,36	56 219,85	30 434 914,59	16 434,85	4 551 358,40	11 029 105,92
Opolskie	26 927,45	12 420 795,78	8 035 354,18	173 817,29	6 446,32	5 468 848,97	39 551,51	82 560,84	4 050 323,05
Podkarpackie	19 200,54	6 391 363,90	10 115 014,13	1 129 769,47	56 990,77	8 410 985,04	28 050,29	26 650,41	1 734 002,55
Podlaskie	5 903,70	107 146 146,88	126 169 172,66	1 376 335,04	24 087,88	10 821 961,18	0,00	1 949 167,72	8 002 996,12
Pomorskie	1 347,70	26 662 460,85	18 158 673,22	1 104 522,34	25 427,97	19 430 953,51	0,00	1 069 820,41	5 706 718,46
Śląskie	43 590,09	15 178 200,60	11 590 295,53	835 687,47	52 041,13	5 940 109,98	2 650,69	0,00	1 896 732,93
Świętokrzyskie	6 508,95	22 895 711,83	15 877 632,27	288 170,97	17 962,12	13 963 798,41	8 579,19	2 743,50	1 615 143,80
Warmińsko-Mazurskie	53 668,48	48 468 284,41	54 245 971,98	794 882,11	68 273,50	24 308 218,15	0,00	1 581 421,19	8 348 777,74
Wielkopolskie	33 955,36	119 439 699,06	65 198 574,96	1 482 450,73	341 391,59	27 515 510,07	257 784,15	9 382 385,84	13 620 836,82
Zachodniopomorskie	105 725,15	9 586 477,95	8 631 094,37	509 319,43	63 594,30	24 348 505,28	0,00	4 378 862,97	7 422 689,71
RAZEM	368 548,28	701 849 043,05	627 581 532,73	18 356 233,38	1 029 851,34	272 727 799,91	3 453 007,85	35 702 799,75	94 618 340,76

Załącznik 2.1. Tabela 10. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2014, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2014											
	Jednolita płatność obszarowa	Uzupełniająca płatność - chmiel historyczny	Uzupełniająca płatność niezwiązana do skrobi	Uzupełniająca płatność niezwiązana do tytoniu	Oddzielna płatność z tytułu owoców i warzyw	Oddzielna płatność z tytułu owoców miękkich	Płatność cukrowa	Wsparcie specjalne - rośliny strączkowe i motylkowate drobnonasionne	Wsparcie specjalne - płatność do krów	Wsparcie specjalne - płatność do owiec	Wsparcie specjalne - płatność do surowca tytoniowego	Dyscyplina finansowa (zwrot środków przeniesionych z roku budżetowego 2014 - rozporządzenie 1306/13, art. 26(5))
Dolnośląskie	786 005 800,08	37 654,70	2 149 913,63	5 569 224,52	50 811,33	732 731,13	67 263 448,06	4 990 159,35	6 548,30	940 884,36	1 367 371,31	12 446 303,85
Kujawsko-Pomorskie	925 757 600,11	10 574,13	7 587 478,76	14 292 132,49	7 299 398,86	1 452 311,04	110 976 807,51	8 825 093,48	0,00	0,00	14 258 646,33	14 471 771,35
Lubelskie	1 218 607 859,00	1 686 562,77	999 180,24	75 962 427,87	3 838 662,99	18 423 322,02	93 987 982,71	24 682 255,19	50 380 782,10	6 186,97	62 565 675,51	12 645 274,18
Lubuskie	359 380 815,70	8 353,26	277 684,59	259 499,12	163 502,47	290 123,25	5 959 656,18	5 305 126,49	0,00	0,00	81 250,42	5 716 617,17
Łódzkie	858 370 291,26	0,00	451 128,97	260 848,98	2 922 461,90	1 490 075,34	21 299 879,37	11 835 215,77	12 462,78	626 042,31	79 524,97	6 086 307,62
Małopolskie	448 950 907,45	0,00	0,00	17 968 436,84	0,00	546 416,13	4 693 221,75	4 459 811,62	38 487 003,74	5 725 604,40	15 867 384,69	2 407 979,21
Mazowieckie	1 685 946 734,84	9 183,60	3 891 882,39	3 075 578,53	301 814,44	12 834 793,12	52 496 912,23	18 971 573,16	87 050,69	16 267,06	1 607 474,67	14 315 276,66
Opolskie	452 231 766,40	100 849,31	124 663,91	310 785,21	0,00	28 941,98	51 601 449,74	2 415 810,88	12 192,43	196 860,98	116 298,30	7 767 619,76
Podkarpackie	482 158 290,65	21 598,42	0,00	9 888 884,31	0,00	817 530,40	13 973 116,51	4 762 075,91	25 540 752,64	1 283 849,36	7 769 003,09	3 265 753,94
Podlaskie	920 088 902,14	0,00	3 865 414,90	8 797 359,79	0,00	725 000,88	13 376 478,97	4 422 690,37	9 452,16	0,00	4 174 274,40	9 310 026,18
Pomorskie	635 588 740,18	0,00	546 620,18	2 671 082,93	0,00	978 645,95	28 462 604,65	8 657 338,13	0,00	0,00	2 897 762,12	9 596 354,39
Śląskie	309 480 028,00	1 150,45	0,00	243 282,70	18 701,02	105 392,38	5 503 437,53	3 109 413,04	12 352 342,67	870 544,16	88 973,82	3 149 160,51
Świętokrzyskie	435 657 616,48	7 342,86	0,00	18 957 449,11	231 767,49	3 099 774,88	20 883 533,15	10 439 591,09	27 218 385,97	244 286,49	8 376 496,91	2 876 435,04
Warmińsko-Mazurskie	856 549 734,93	0,00	1 113 858,83	881 242,24	0,00	1 127 351,69	10 640 873,13	9 189 684,06	591,02	0,00	499 484,76	12 953 104,23
Wielkopolskie	1 546 319 906,23	195 286,12	11 055 255,46	173 977,64	12 756 712,64	1 065 763,67	122 785 862,12	18 141 129,30	595,17	0,00	190 522,78	21 827 367,22
Zachodniopomorskie	754 938 650,41	0,00	3 835 879,65	9 212,46	0,00	1 881 982,42	27 744 380,01	11 748 062,55	0,00	2 237,28	0,00	13 353 676,52
Razem	12 676 033 643,86	2 078 555,62	35 898 961,51	159 321 424,74	27 583 833,14	45 600 156,28	651 649 643,62	151 955 030,39	154 108 159,67	9 912 763,37	119 940 144,08	152 189 027,83

Załącznik 2.1. Tabela 11. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2013, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2013												
	Jednolita płatność obszarowa	Uzupełniająca płatność podstawowa	Uzupełniająca płatność - chmiel historyczny	Uzupełniająca płatność niezwiązana do skrobi	Uzupełniająca płatność zwierzęca	Uzupełniająca płatność niezwiązana do tytoniu	Oddzielna płatność z tytułu owoców i warzyw	Oddzielna płatność z tytułu owoców miękkich	Płatność cukrowa	Wsparcie specjalne - rośliny strączkowe i motylkowate drobnonasienne	Wsparcie specjalne - płatność do krów	Wsparcie specjalne - płatność do owiec	Wsparcie specjalne - płatność do surowca tytoniowego
Dolnośląskie	712 193 469,25	54 727 558,86	47 558,18	2 024 072,06	8 213 838,06	6 475 219,62	50 831,54	731 506,28	67 249 519,19	4 317 360,98	602,60	935 594,32	1 471 424,08
Kujawsko-Pomorskie	837 730 421,71	77 002 947,54	12 197,62	7 581 241,39	12 000 282,25	15 979 823,84	7 334 163,06	1 452 267,29	111 565 547,67	9 649 824,52	0,00	0,00	16 554 128,84
Lubelskie	1 100 662 558,62	106 984 467,20	2 071 058,97	1 069 482,67	24 831 305,01	87 401 619,22	3 850 443,09	18 635 906,31	94 428 445,54	21 483 806,57	53 594 775,62	4 087,16	62 675 742,53
Lubuskie	329 836 176,22	21 491 857,81	9 098,02	275 379,54	6 065 422,05	308 471,91	163 722,65	281 462,75	5 910 885,49	4 074 839,53	0,00	0,00	93 249,19
Łódzkie	778 785 556,60	83 789 068,38	0,00	419 150,78	20 883 451,11	309 948,46	2 950 319,07	1 506 172,32	21 517 747,42	12 617 088,91	5 408,30	599 660,63	123 692,95
Małopolskie	402 862 810,78	29 902 741,82	0,00	0,00	17 846 721,92	20 668 421,46	0,00	559 479,47	4 693 642,90	4 612 034,80	39 927 696,42	5 476 884,21	13 637 844,54
Mazowieckie	1 527 296 332,15	131 007 610,52	11 598,95	4 135 826,52	68 994 080,87	3 936 118,76	302 874,44	12 921 662,10	52 637 188,76	20 125 048,19	68 712,71	0,00	1 536 921,47
Opolskie	407 835 280,16	33 056 838,54	51 261,21	117 417,12	3 788 705,09	342 687,10	0,00	30 500,77	51 792 428,05	2 377 663,45	13 019,81	176 960,59	173 943,14
Podkarpackie	431 856 625,22	30 623 973,98	25 170,38	0,00	15 202 173,83	11 518 172,49	0,00	824 516,38	13 992 171,29	4 006 763,33	27 291 085,47	1 249 682,15	8 382 353,23
Podlaskie	834 628 606,71	69 432 098,02	0,00	4 315 255,43	59 792 091,87	10 036 259,60	0,00	734 400,42	13 391 136,36	4 528 176,80	12 502,75	0,00	4 307 442,70
Pomorskie	568 996 047,14	44 836 782,01	0,00	529 202,51	12 896 549,43	2 980 370,20	0,00	983 985,92	28 428 675,14	7 048 959,92	0,00	0,00	3 185 547,23
Śląskie	276 739 167,84	25 482 098,40	1 453,03	0,00	6 511 339,23	299 225,87	18 729,77	110 208,79	5 494 037,53	2 878 858,64	12 899 156,84	814 666,04	95 047,15
Świętokrzyskie	394 127 576,23	35 509 680,56	9 274,10	0,00	12 877 211,01	22 494 395,88	231 071,02	3 124 184,45	21 008 472,04	10 558 356,35	28 217 926,41	214 741,80	7 289 125,07
Warmińsko-Mazurskie	773 000 339,63	52 155 032,07	0,00	1 117 797,96	35 461 517,13	1 022 812,90	0,00	1 153 929,81	10 586 240,02	7 668 182,18	1 179,82	0,00	501 128,54
Wielkopolskie	1 400 786 594,57	127 352 070,32	213 098,37	11 345 037,62	25 321 752,24	192 196,56	12 820 198,32	1 057 466,58	123 313 024,17	20 083 836,16	0,00	0,00	131 918,08
Zachodniopomorskie	664 679 563,22	42 102 870,46	0,00	3 629 392,43	7 792 563,40	11 413,02	0,00	1 887 511,11	28 609 139,62	8 101 998,16	0,00	2 624,98	0,00
Razem	11 442 017 126,05	965 457 696,49	2 451 768,83	36 559 256,03	338 479 004,50	183 977 156,89	27 722 352,96	45 995 160,75	654 618 301,19	144 132 798,49	162 032 066,75	9 474 901,88	120 159 508,74

Załącznik 2.1. Tabela 12. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2012, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2012												
	Jednolita płatność obszarowa	Uzupełniająca płatność podstawowa	Uzupełniająca płatność - chmiel historyczny	Uzupełniająca płatność zwierzęca	Uzupełniająca płatność niezwiązana do skrobi	Uzupełniająca płatność niezwiązana do tytoniu	Oddzielna płatność z tytułu owoców i warzyw	Oddzielna płatność z tytułu owoców miękkich	Płatność cukrowa	Wsparcie specjalne - rośliny strączkowe i motylkowate drobnonasienne	Wsparcie specjalne - płatność do krów	Wsparcie specjalne - płatność do owiec	Wsparcie specjalne - płatność do surowca tytoniowego
Dolnośląskie	637 110 558,96	102 131 728,81	48 042,95	11 978 682,48	2 173 031,30	6 377 742,30	50 375,46	1 246 943,18	66 642 247,79	4 709 571,64	7 017,48	899 308,69	1 404 783,04
Kujawsko-Pomorskie	748 569 048,70	134 396 832,22	12 085,84	17 470 103,72	7 989 086,35	15 934 619,66	7 214 208,95	2 493 575,24	110 485 773,47	9 929 194,37	0,00	0,00	14 083 293,08
Lubelskie	979 122 639,34	171 453 804,71	2 111 939,94	34 453 853,62	1 120 926,68	85 539 287,34	3 792 343,11	31 649 962,32	93 213 623,76	20 010 846,41	54 792 678,70	0,00	61 215 090,10
Lubuskie	297 931 655,92	42 110 390,08	9 397,13	9 369 741,65	299 859,91	303 621,48	161 919,32	450 132,79	5 861 242,83	4 595 252,87	0,00	0,00	84 547,36
Łódzkie	692 850 171,90	130 834 439,13	0,00	28 550 266,85	451 966,68	304 250,33	2 928 561,90	2 499 062,16	21 330 751,82	12 044 732,08	7 461,92	538 944,80	132 254,43
Małopolskie	355 759 135,12	46 992 263,03	0,00	23 963 595,07	0,00	20 285 212,32	0,00	982 377,85	4 653 480,78	4 547 554,17	40 109 262,93	4 956 760,72	14 289 230,27
Mazowieckie	1 362 273 505,45	208 660 127,68	11334,25	93 244 424,02	4 323 071,00	3 858 450,22	296 698,24	21 978 875,05	52 043 784,14	18 218 957,54	37 315,45	0,00	1 902 953,53
Opolskie	365 716 621,63	63 717 686,15	73746,91	5 641 460,43	126 199,64	344 332,07	0,00	52 718,82	51 641 685,24	2 328 573,82	7 017,48	184 197,18	125 211,06
Podkarpackie	382 570 874,87	48 580 751,78	25 683,36	20 963 096,79	0,00	11 251 167,22	0,00	1 492 681,52	13 836 271,92	3 546 778,10	28 249 292,93	1 278 536,00	8 792 410,40
Podlaskie	744 100 721,74	109 689 008,77	0,00	81 626 287,95	4 447 297,56	9 842 001,86	0,00	1 268 050,15	13 236 745,09	4 242 971,92	12 280,59	0,00	4 443 441,37
Pomorskie	510 443 712,12	82 213 756,27	0,00	18 191 763,26	547 129,22	3 004 672,96	0,00	1 670 321,20	28 346 661,45	6 869 235,99	0,00	0,00	2 981 603,27
Śląskie	245 439 616,31	42 629 746,33	1467,84	9 040 229,55	0,00	282 306,56	18 517,16	185 050,06	5 448 010,77	2 233 433,10	13 148 574,16	702 752,50	144 782,50
Świętokrzyskie	348 324 021,77	55 312 005,02	9 368,63	17 384 475,65	0,00	22 101 331,34	226 458,29	5 305 103,15	20 707 607,91	9 331 098,26	28 855 319,18	211 208,93	8 470 859,92
Warmińsko-Mazurskie	693 876 573,54	95 560 538,47	0,00	51 490 468,14	1 218 480,93	1 006 167,93	0,00	1 962 127,78	10 454 235,50	6 106 167,06	1 169,58	0,00	509 069,23
Wielkopolskie	1 251 091 520,97	222 547 687,39	224 172,47	36 117 472,04	11 828 342,36	186 241,99	12 615 224,44	1 809 594,48	122 093 164,61	20 783 205,03	4 678,32	0,00	165 178,10
Zachodniopomorskie	599 655 208,76	86 284 887,43	0,00	12 078 267,16	3 870 367,28	11 385,21	0,00	3 227 122,14	28 643 431,52	6 966 366,21	0,00	1 231,10	0,00
Razem	10 214 835 587,10	1 643 115 653,27	2 527 239,32	471 564 188,38	38 395 758,91	180 632 790,79	27 304 306,87	78 273 697,89	648 638 718,60	136 463 938,57	165 232 068,72	8 772 939,92	118 744 707,66

Załącznik 2.1. Tabela 13. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2011, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2011									
	Jednolita płatność obszarowa	Uzupełniająca płatność podstawowa	Uzupełniająca płatność - chmiel historyczny	Uzupełniająca płatność zwierzęca	Oddzielna płatność z tytułu owoców i warzyw	Przejęciowa płatność z tytułu owoców miękkich	Płatność cukrowa	Wsparcie specjalne - rośliny strączkowe i motylkowate drobnonasienne	Wsparcie specjalne - płatność do krów	Wsparcie specjalne - płatność do owiec
Dolnośląskie	616 110 339,15	182 499 097,72	55 559,67	18 712 821,25	53 868,71	1 597 145,89	71 455 467,63	1 438 264,86	4 519,79	718 431,63
Kujawsko-Pomorskie	726 245 067,48	221 908 611,39	15 602,16	27 123 669,95	7 797 693,47	1 668 806,20	118 687 020,13	3 228 350,08	0,00	0,00
Lubelskie	946 611 109,76	244 281 854,80	2 538 414,22	49 590 262,51	4 051 732,41	41 011 128,14	99 624 745,14	7 556 118,78	40 721 910,99	0,00
Lubuskie	287 874 293,78	78 166 009,26	10 229,97	15 511 779,82	173 147,49	376 944,97	6 177 207,50	1 431 076,96	0,00	0,00
Łódzkie	671 769 120,15	178 555 132,56	0,00	39 514 575,10	3 165 576,85	2 747 205,87	22 918 004,80	3 789 910,30	5 341,57	0,00
Małopolskie	341 820 350,34	64 363 755,52	0,00	32 505 629,08	0,00	989 055,56	5 021 110,93	1 478 149,02	29 114 950,06	3 843 502,21
Mazowieckie	1 312 977 515,55	295 431 927,69	13107,58	129 083 135,12	293 021,61	25 772 149,01	55 684 484,52	6 408 882,79	40 978,06	0,00
Opolskie	354 659 901,75	117 314 316,29	148803,63	9 107 703,55	0,00	33 853,82	55 493 894,10	807 935,06	4 108,90	148 482,68
Podkarpackie	365 728 149,93	69 013 396,23	31 868,57	29 574 150,03	0,00	2 247 584,24	14 878 952,46	1 182 186,76	21 136 969,57	1 069 573,44
Podlaskie	720 592 227,95	153 726 258,12	0,00	115 147 993,10	0,00	1 318 959,23	14 195 252,43	1 418 529,24	4 108,90	0,00
Pomorskie	495 607 944,21	142 175 831,22	0,00	27 672 242,44	0,00	1 394 497,78	30 290 585,95	2 536 103,82	410,89	0,00
Śląskie	235 123 972,15	64 356 526,82	1697,49	12 879 605,50	19 801,22	176 285,72	5 824 365,79	806 177,14	9 634 192,32	561 566,85
Świętokrzyskie	337 198 068,73	74 359 206,78	10 834,43	23 680 123,14	240 722,03	4 692 796,91	22 134 150,97	3 124 555,15	21 365 642,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	673 615 717,62	164 961 803,42	0,00	80 705 715,75	0,00	3 309 812,74	11 095 982,61	2 254 995,45	1 232,67	0,00
Wielkopolskie	1 211 805 255,33	363 668 150,42	294 872,98	55 475 116,61	13 507 352,73	1 895 290,55	130 323 640,19	6 345 155,27	3 287,12	0,00
Zachodniopomorskie	578 440 368,10	165 380 769,50	0,00	21 489 601,03	0,00	4 983 261,49	30 715 050,89	2 121 360,14	0,00	0,00
Razem	9 876 179 401,98	2 580 162 647,74	3 120 990,70	687 774 123,98	29 302 916,52	94 214 778,12	694 519 916,04	45 927 750,82	122 037 652,84	6 341 556,81

Załącznik 2.1. Tabela 14. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2010, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2010									
	Jednolita płatność obszarowa	Uzupełniająca płatność - inne rośliny	Uzupełniająca płatność - chmiel historyczny	Uzupełniająca płatność zwierzęca	Oddzielna płatność z tytułu owoców i warzyw	Przejęciowa płatność z tytułu owoców miękkich	Płatność cukrowa	Wsparcie specjalne - rośliny strączkowe i motylkowate drobnonasienne	Wsparcie specjalne - płatność do krów	Wsparcie specjalne - płatność do owiec
Dolnośląskie	485 459 982,96	218 140 315,03	50 838,49	21 233 162,82	48 843,28	1 110 867,86	64 349 487,08	1 480 157,46	6 582,17	696 220,57
Kujawsko-Pomorskie	575 918 229,71	265 913 303,27	15 010,14	30 909 046,84	7 168 076,83	1 476 982,89	107 558 313,31	2 944 467,66	0,00	0,00
Lubelskie	749 209 341,58	293 854 125,83	2 471 088,43	57 295 994,39	3 689 256,89	31 530 189,65	90 090 337,76	7 037 625,71	37 558 645,66	0,00
Lubuskie	224 916 314,45	93 392 874,65	20 605,21	17 336 067,97	156 994,51	270 977,06	5 572 325,82	1 246 523,37	346,43	0,00
Łódzkie	533 110 310,11	213 456 649,36	0,00	45 289 231,79	2 869 231,84	2 137 138,52	20 777 193,69	3 241 814,00	2 740,26	0,00
Małopolskie	272 449 016,44	78 102 624,76	0,00	37 320 558,50	0,00	989 132,44	4 532 498,37	1 319 246,47	25 966 008,06	3 414 793,47
Mazowieckie	1 040 217 973,19	355 482 691,09	12610,23	146 000 733,23	266 152,49	20 019 276,33	50 228 491,24	6 104 949,35	28 005,40	0,00
Opolskie	279 507 515,74	139 684 956,65	143157,26	10 447 474,92	0,00	26 298,84	50 213 760,39	616 589,73	3 117,87	126 668,36
Podkarpackie	290 275 746,32	83 570 934,28	30 659,31	34 341 631,18	0,00	1 815 432,28	13 555 357,78	1 003 418,29	19 289 811,89	1 028 141,46
Podlaskie	569 056 301,22	183 261 119,52	0,00	129 506 907,93	0,00	985 475,78	12 853 980,10	1 718 941,77	3 464,30	0,00
Pomorskie	391 895 247,67	170 063 291,02	0,00	31 441 669,81	0,00	1 167 640,68	27 270 560,52	2 627 402,20	1 039,29	0,00
Śląskie	185 957 326,50	76 838 988,65	1633,08	14 874 196,29	17 953,96	150 288,88	5 257 020,13	670 798,03	8 727 596,33	517 804,58
Świętokrzyskie	268 185 597,38	89 535 565,40	10 423,31	27 461 091,19	223 899,38	4 044 993,03	20 013 886,79	2 962 695,98	19 344 762,89	0,00
Warmińsko-Mazurskie	533 375 963,24	196 577 833,29	0,00	91 356 888,18	0,00	2 364 228,88	9 961 785,94	2 302 893,86	1 385,72	0,00
Wielkopolskie	957 991 330,72	434 993 802,93	283 729,99	63 005 469,68	12 272 036,54	1 337 849,65	117 374 875,94	5 500 420,89	692,86	0,00
Zachodniopomorskie	458 593 769,91	202 165 004,16	0,00	24 814 266,93	0,00	3761677,59	27 128 319,98	1 629 193,65	0,00	0,00
Razem	7 816 119 967,14	3 095 034 079,89	3 039 755,45	782 634 391,65	26 712 445,72	73 188 450,36	626 738 194,84	42 407 138,42	110 934 199,13	5 783 628,44

Załącznik 2.1. Tabela 15. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2009, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2009							
	Jednolita płatność obszarowa	Uzupełniająca płatność - inne rośliny	Uzupełniająca płatność - chmiel historyczny	Uzupełniająca płatność zwierzęca	Płatność do roślin energetycznych	Oddzielna płatność z tytułu owoców i warzyw	Przejściowa płatność z tytułu owoców miękkich	Płatność cukrowa
Dolnośląskie	438 926 874,73	239 125 437,48	53 677,89	25 222 227,73	1 159 825,92	51 845,49	1 007 687,77	68 094 455,23
Kujawsko-Pomorskie	519 824 304,47	289 514 537,95	14 468,85	36 264 759,68	111 614,12	7 611 123,64	1 563 025,64	114 351 964,38
Lubelskie	676 804 447,77	324 699 928,61	2 431 089,99	67 903 840,24	268 967,32	3 901 084,56	27 816 440,01	95 378 275,81
Lubuskie	202 644 429,27	100 640 979,46	15 111,58	20 364 771,93	113 818,14	166 644,34	209 341,14	5 923 089,48
Łódzkie	485 005 588,96	234 526 517,10	0,00	53 930 861,07	206 276,12	3 046 639,13	2 083 481,66	22 251 898,31
Małopolskie	249 859 184,34	86 190 664,24	0,00	44 776 332,64	35 212,41	0,00	918 733,57	4 430 956,24
Mazowieckie	943 180 818,40	390 059 491,51	17 266,42	171 236 496,96	527 366,07	282 384,81	18 377 128,54	53 515 945,77
Opolskie	252 975 814,16	152 688 302,54	136 121,95	12 366 933,99	2 423 167,45	0,00	27 088,25	53 405 262,88
Podkarpackie	267 942 705,08	92 631 868,52	32 791,79	41 856 810,46	418 309,42	0,00	1 708 667,07	14 379 726,94
Podlaskie	513 445 486,58	199 338 004,76	0,00	150 782 119,99	30889,26	0,00	907 034,20	13 648 322,61
Pomorskie	353 146 055,76	185 594 877,33	0,00	36 990 980,87	443 966,23	0,00	1 241 098,67	28 944 069,02
Śląskie	169 054 938,59	84 200 121,75	1 574,19	17 792 627,37	137504,55	19 057,52	146 814,41	5 728 643,11
Świętokrzyskie	245 827 885,71	99 578 652,53	10 128,63	32 995 522,44	18747,52	237 729,74	4 077 941,05	21 237 926,65
Warmińsko-Mazurskie	481 266 777,85	212 331 496,69	0,00	106 969 621,86	246 094,42	0,00	1 589 601,75	10 508 693,41
Wielkopolskie	864 731 452,91	475 739 162,92	273 685,14	73 611 448,43	972 971,93	13 017 603,83	1 191 291,31	125 503 665,89
Zachodniopomorskie	406 751 820,81	218 646 258,78	0,00	29 345 162,65	1 309 361,95	0,00	2 520 230,73	28 921 649,07
Razem	7 071 388 585,39	3 385 506 302,17	2 985 916,43	922 410 518,31	8 424 092,83	28 334 113,06	65 385 605,77	666 224 544,80

Załącznik 2.1. Tabela 16. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2008, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2008							
	Jednolita płatność obszarowa	Uzupełniająca płatność - inne rośliny	Uzupełniająca płatność - chmiel	Uzupełniająca płatność zwierzęca	Płatność do roślin energetycznych	Oddzielna płatność z tytułu owoców i warzyw	Prześciowa płatność z tytułu owoców miękkich	Płatność cukrowa
Dolnośląskie	295 601 815,69	181 690 548,92	38 779,52	19 093 835,13	926 923,89	41 536,68	671 711,03	50 158 558,55
Kujawsko-Pomorskie	349 188 363,00	219 508 097,07	10 560,50	27 631 068,43	55 057,14	6 032 986,52	1 354 599,63	84 555 670,47
Lubelskie	454 505 088,65	247 084 145,21	1 771 746,99	52 425 554,62	361 839,06	3 093 759,35	17 026 755,66	70 438 156,42
Lubuskie	134 656 855,58	74 838 369,38	14 079,83	14 970 752,64	129 147,55	131 754,67	300 546,82	4 352 099,38
Łódzkie	327 034 452,93	176 998 681,28	0,00	41 529 781,34	193 434,83	2 423 005,17	1 433 110,62	16 433 674,32
Małopolskie	171 485 601,06	66 075 451,28	0,00	35 397 475,71	12 828,70	0,00	535 341,70	3 265 973,65
Mazowieckie	635 169 335,80	294 354 146,07	11 961,64	130 208 934,17	234 710,63	214 066,86	11 600 363,71	39 427 432,89
Opolskie	170 021 952,52	116 294 487,43	97 809,02	9 488 985,39	1 902 941,43	0,00	26 779,58	39 470 410,27
Podkarpackie	180 859 560,74	70 876 762,96	23 520,25	32 049 111,58	421 690,14	0,00	819 211,21	10 609 770,36
Podlaskie	344 729 218,71	149 920 534,81	0,00	113 453 576,19	55 093,41	0,00	681 790,72	10 083 348,50
Pomorskie	237 214 460,99	139 345 254,15	0,00	28 400 067,95	598 010,27	0,00	924 767,74	21 420 056,49
Śląskie	114 377 445,44	63 893 694,28	1 148,97	13 701 844,12	112 386,63	15 268,18	97 529,33	4 246 074,22
Świętokrzyskie	167 009 820,59	75 886 889,76	6 754,60	25 814 611,21	24 135,05	190 323,86	2 953 304,42	15 682 837,71
Warmińsko-Mazurskie	322 554 102,17	158 623 437,73	0,00	80 333 889,16	374 749,77	0,00	1 105 783,82	7 758 773,07
Wielkopolskie	581 344 876,41	360 226 878,33	194 302,14	55 983 525,74	678 594,60	10 414 864,51	959 778,25	92 747 491,35
Zachodniopomorskie	273 815 459,62	165 204 352,52	0,00	21 853 606,91	745 381,65	0,00	1 733 896,20	21 675 283,44
Razem	4 759 568 409,90	2 560 821 731,18	2 170 663,46	702 336 620,29	6 826 924,75	22 557 565,80	42 225 270,44	492 325 611,09

Załącznik 2.1. Tabela 17. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2007, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Kampania 2007					
	Jednolita płatność obszarowa	Uzupełniająca płatność - inne rośliny	Uzupełniająca płatność - chmiel	Uzupełniająca płatność zwierzęca	Płatność do roślin energetycznych	Płatność cukrowa
Dolnośląskie	263 353 539,26	193 936 448,43	38 867,54	22 062 261,69	1 026 064,55	47 128 227,91
Kujawsko-Pomorskie	310 862 137,74	236 681 156,26	10 676,10	31 494 357,70	304 924,78	79 301 518,41
Lubelskie	403 505 448,30	264 570 325,38	1 744 571,45	59 489 626,97	674 374,77	66 092 963,55
Lubuskie	119 063 949,52	79 623 495,87	14 201,95	17 187 729,01	338 278,03	4 117 855,48
Łódzkie	292 112 649,30	191 271 749,36	3 987,16	47 327 466,65	107 788,17	15 436 321,09
Małopolskie	154 011 309,02	72 553 771,11	525,20	39 624 059,84	40 823,08	2 900 573,63
Mazowieckie	568 594 916,49	319 977 624,59	11 362,77	148 724 062,59	211 806,58	36 941 634,16
Opolskie	151 235 615,69	124 597 590,75	95 912,49	10 927 261,32	2 167 770,40	37 614 003,51
Podkarpackie	162 026 404,15	76 784 984,88	21 697,60	35 798 202,11	400 437,07	9 987 143,19
Podlaskie	306 465 968,11	162 318 223,60	0,00	127 250 013,59	62 521,48	9 588 288,24
Pomorskie	211 678 945,08	149 786 599,35	0,00	32 464 014,84	386 977,66	20 101 287,46
Śląskie	102 658 004,59	69 399 179,84	1 125,58	15 431 507,68	182 349,94	4 002 458,96
Świętokrzyskie	149 861 018,62	82 183 471,63	6 994,01	29 272 431,17	26 267,35	14 691 378,56
Warmińsko-Mazurskie	287 623 837,19	172 507 127,42	2 734,67	91 315 978,81	167 474,27	7 287 298,44
Wielkopolskie	516 913 312,63	388 854 802,59	193 449,60	64 503 527,07	2 292 227,34	86 813 379,43
Zachodniopomorskie	242 981 217,45	178 262 793,85	0,00	25 006 644,07	4 085 870,26	20 450 248,42
Razem	4 242 948 273,14	2 763 309 344,91	2 146 106,12	797 879 145,11	12 475 955,73	462 454 580,44

Załącznik 2.1. Tabela 18. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Kampanii 2004-2017, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Jednolita płatność obszarowa	Uzupełniająca płatność podstawowa/ Uzupełniająca płatność obszarowa - inne rośliny	Uzupełniająca płatność obszarowa - chmiel	Uzupełniająca płatność dla producentów surowca tytoniowego	Uzupełniająca płatność zwierzęca	Płatność niezwiązana/ płatność do powierzchni uprawy skrobi	Płatność do roślin energetycznych *	Oddzielna płatność z tytułu owoców i warzyw	Oddzielna/ Przejściowa/ Dobrowolna płatność z tytułu owoców miękkich	Płatność cukrowa oraz płatność do uprawy buraków cukrowych	Wsparcie dobrowolne/ specjalne - rośliny strączkowe i motylkowate drobnonasienne
Dolnośląskie	5 893 323 229,65	1 868 953 542,48	502 960,14	31 365 675,43	126 516 829,16	12 382 762,93	3 276 322,51	348 112,49	11 228 683,46	618 466 838,78	22 316 968,65
Kujawsko-Pomorskie	6 973 774 952,58	2 249 291 455,09	177 218,10	81 850 517,35	182 893 288,57	43 633 631,62	540 736,03	50 457 651,33	14 397 415,58	1 076 261 541,71	42 940 059,14
Lubelskie	9 112 693 678,58	2 629 476 097,96	30 406 273,34	435 216 165,77	345 990 437,36	8 091 029,14	1 328 604,39	26 217 282,40	240 275 849,32	924 060 979,94	96 916 696,53
Lubuskie	2 710 103 437,81	787 661 801,53	142 841,03	1 554 595,36	100 806 265,07	2 069 899,75	822 850,82	1 117 685,45	3 499 666,31	52 498 501,88	23 168 857,48
Łódzkie	6 475 168 356,91	1 935 387 117,58	25 564,24	1 515 307,74	277 025 633,91	3 652 998,22	535 810,52	20 305 795,86	20 821 179,01	201 499 125,03	54 464 714,67
Małopolskie	3 369 615 966,32	829 214 737,80	525,20	103 618 894,64	231 434 372,76	0,00	108 130,37	0,00	8 960 575,62	43 288 287,07	19 602 217,24
Mazowieckie	12 662 386 347,30	3 408 283 276,76	177 345,88	18 754 332,15	887 491 866,96	24 580 773,45	1 279 911,24	1 957 012,89	174 375 045,06	492 640 125,25	84 978 317,08
Opolskie	3 360 415 022,44	1 156 614 423,80	1 244 395,09	1 767 402,79	61 768 524,69	579 864,10	6 560 687,08	0,00	716 464,45	479 734 172,99	11 139 246,04
Podkarpackie	3 599 999 513,30	874 114 127,37	338 538,88	56 588 286,44	209 785 175,98	49 269,97	1 372 860,98	0,00	13 213 340,93	131 075 950,57	19 395 735,66
Podlaskie	6 907 166 711,60	1 869 056 693,56	0,00	49 215 772,60	777 558 990,62	16 987 743,05	384 964,40	0,00	8 054 374,21	108 464 518,03	21 633 287,36
Pomorskie	4 747 709 805,78	1 474 462 218,81	0,00	15 202 717,49	188 057 288,60	4 009 641,21	1 556 132,80	0,00	11 381 617,94	270 524 816,99	39 598 928,10
Śląskie	2 299 164 221,15	699 747 854,01	22 330,27	1 404 643,55	90 231 349,74	0,00	497 970,37	128 028,83	2 006 361,88	51 162 991,55	12 620 624,21
Świętokrzyskie	3 293 183 754,49	864 350 634,80	118 088,40	109 680 061,25	169 485 465,81	11 229,52	186 865,39	1 581 971,81	36 905 470,61	186 988 135,76	43 499 138,22
Warmińsko-Mazurskie	6 425 829 162,40	1 851 153 525,65	2 734,67	4 935 353,28	537 634 079,03	7 134 211,65	976 911,00	0,00	14 671 626,39	95 301 965,83	38 335 011,03
Wielkopolskie	11 548 729 791,34	3 733 766 186,34	3 140 371,57	981 729,03	374 018 311,81	58 293 416,79	4 475 714,61	87 403 993,01	13 397 580,64	1 184 404 736,05	82 415 966,92
Zachodniopomorskie	5 538 450 608,57	1 693 937 687,43	22 094,53	65 561,63	142 380 112,15	23 605 372,69	6 308 869,52	0,00	24 167 352,84	276 672 771,76	45 836 073,17
Razem	94 917 714 560,22	27 925 471 380,97	36 321 281,34	913 717 016,50	4 703 077 992,22	205 081 844,09	30 213 342,03	189 517 534,07	598 072 604,25	6 193 045 459,19	658 861 841,50

*Wykazano także dopłaty z tytułu prowadzenia plantacji wierzby lub róży bezkolcowej wykorzystywanych na cele energetyczne w roku 2005 i 2006, które były finansowane z budżetu krajowego.

Załącznik 2.1. Tabela 19. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Kampanii 2004-2017, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł - c. d

Województwo	Płatność do powierzchni upraw roślin wysokobiałkowych	Płatność za zazielenienie	Wsparcie specjalne/ dobrowolne do hodowli krów, bydła, owiec i kóz	Wsparcie specjalne do tytoniu	Płatność do powierzchni uprawy pomidorów	Płatność do powierzchni uprawy lnu	Płatność do uprawy konopi włóknistych	Płatność dodatkowa (redystrybucyjna)	Płatność dla młodych rolników	Zwrot środków - dyscyplina finansowa	RAZEM
Dolnośląskie	23 804 643,60	694 077 569,56	57 610 725,60	4 243 578,43	237 914,23	238 057,00	36 075,02	159 935 288,04	29 372 513,33	26 389 741,04	9 584 628 031,53
Kujawsko-Pomorskie	40 851 638,28	829 528 196,05	291 407 972,30	44 896 068,25	10 905 440,15	105 354,50	19 361,50	256 163 752,00	55 413 720,66	33 198 661,91	12 278 708 632,70
Lubelskie	76 803 569,11	1 104 407 098,95	476 480 228,62	186 456 508,14	5 090 314,11	533 749,50	55 509,87	341 402 785,89	78 341 768,45	27 667 561,28	16 147 912 188,65
Lubuskie	26 333 445,88	322 758 904,69	41 287 676,80	259 046,97	144 070,21	2 024 605,59	14 930,44	71 997 724,49	15 916 720,83	12 924 605,15	4 177 108 133,54
Łódzkie	37 969 143,97	768 328 235,69	306 764 931,55	335 472,35	2 612 815,94	38 484,75	13 846,82	252 100 842,86	52 959 605,53	16 025 472,24	10 427 550 455,39
Małopolskie	14 522 074,42	414 603 585,08	316 660 359,27	43 794 459,50	33 758,63	4 437,97	16 505,12	81 177 730,60	24 583 866,45	5 274 237,37	5 506 514 721,43
Mazowieckie	70 097 579,42	1 506 717 135,51	751 700 131,10	5 047 349,67	1 748 494,44	217 263,34	6 395,61	507 452 999,80	96 514 545,16	38 220 537,44	20 734 626 785,51
Opolskie	10 831 465,07	392 219 221,29	56 523 050,82	415 452,50	73 901,25	293 857,75	26 927,45	92 237 604,94	18 142 054,39	16 542 286,64	5 667 846 025,57
Podkarpackie	19 094 596,99	444 574 142,82	177 449 445,32	24 943 766,72	13 654,76	129 431,47	50 354,85	91 723 715,79	23 793 476,94	7 067 051,98	5 694 772 437,72
Podlaskie	26 806 282,17	818 961 244,55	634 206 240,73	12 925 158,47	0,00	85 814,37	49 303,57	310 334 233,84	60 699 382,11	26 583 677,69	11 649 174 392,93
Pomorskie	41 022 224,47	569 819 598,68	128 389 767,10	9 064 912,62	0,00	685 830,75	16 380,29	150 567 266,69	31 652 347,97	21 966 394,24	7 705 687 890,53
Śląskie	13 205 680,72	282 127 235,79	135 985 529,91	328 803,47	579,01	30 151,30	68 631,48	70 844 873,05	16 549 529,21	7 309 559,86	3 683 436 949,36
Świętokrzyskie	31 406 359,39	398 445 526,51	235 710 735,70	24 136 481,90	318 522,70	73 667,90	16 686,33	110 621 446,28	27 282 229,68	6 409 547,18	5 540 412 019,63
Warmińsko-Mazurskie	59 511 227,77	752 321 039,59	277 293 733,34	1 509 682,53	241 773,80	719 866,78	64 614,64	207 407 080,55	39 080 301,17	31 028 854,72	10 345 152 755,82
Wielkopolskie	61 901 945,77	1 360 732 966,04	505 684 164,72	487 618,96	16 359 856,45	378 732,04	74 812,47	399 115 119,48	95 512 164,79	51 065 211,24	19 582 340 390,07
Zachodniopomorskie	51 823 837,45	668 766 149,91	52 826 481,12	0,00	3 173 223,15	853 747,79	282 423,64	130 155 050,89	28 055 515,66	29 248 466,03	8 716 631 399,93
Razem	605 985 714,48	11 328 387 850,71	4 445 981 174,00	358 844 360,48	40 954 318,83	6 413 052,80	812 759,10	3 233 237 515,19	693 869 742,33	356 921 866,01	157 442 503 210,31

Załącznik 2.2. Wspólna organizacja rynków owoców i warzyw

Załącznik 2.2. Tabela 1. Wspólna organizacja rynków owoców i warzyw – liczba złożonych wniosków, wydanych decyzji oraz kwota zrealizowanych płatności w zł, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r.

Województwo	Pomoc finansowa dla uznanych organizacji producentów owoców*			Pomoc finansowa dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw			Pomoc dla grup i organizacji producentów dostarczających pomidory do przetwórstwa (dotyczy roku gospodarczego 2004/2005)			Pomoc dla grup i organizacji producentów dostarczających pomidory do przetwórstwa (dotyczy roku gospodarczego 2005/2006)			Pomoc dla grup i organizacji producentów dostarczających pomidory do przetwórstwa (dotyczy roku gospodarczego 2006/2007)			Pomoc dla grup i organizacji producentów dostarczających pomidory do przetwórstwa (dotyczy roku gospodarczego 2007/2008)			Kwota zrealizowanych płatności w ramach WOROiW narastająco do 31.12.2017 r.
	wnioski	decyzje	kwota zrealizowanych płatności	wnioski	decyzje	kwota zrealizowanych płatności	wnioski	decyzje	kwota zrealizowanych płatności	wnioski	decyzje	kwota zrealizowanych płatności	wnioski	decyzje	kwota zrealizowanych płatności	wnioski	decyzje	kwota zrealizowanych płatności	
Dolnośląskie	0	0	0,00	94	90	243 824 530,87	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	243 824 530,87
Kujawsko-Pomorskie	0	0	0,00	401	388	1 142 131 051,40	8	8	7 052 931,85	9	9	8 731 952,80	10	10	6 631 836,72	12	12	8 328 538,53	1 172 876 311,30
Lubelskie	4	4	681 558,53	278	252	386 189 581,10	7	7	3 005 823,33	7	7	4 083 884,42	7	7	3 198 171,78	7	7	2 776 617,40	399 935 636,56
Lubuskie	3	2	796 640,50	52	49	93 015 112,03	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	93 811 752,53
Łódzkie	21	21	2 147 234,27	153	145	647 341 110,92	1	1	2 100 726,16	1	1	2 893 389,75	1	1	2 438 496,46	1	1	2 177 037,57	659 097 995,13
Małopolskie	0	0	0,00	108	105	166 982 550,17	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	166 982 550,17
Mazowieckie	74	74	19 643 268,43	835	818	3 004 253 816,47	0	0	0,00	1	1	119 350,28	1	1	135 322,39	1	1	51 080,22	3 024 202 837,79
Opolskie	0	0	0,00	47	43	69 888 954,52	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	69 888 954,52
Podkarpackie	0	0	0,00	55	52	91 583 151,03	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	91 583 151,03
Podlaskie	0	0	0,00	20	18	35 589 782,53	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	35 589 782,53
Pomorskie	2	2	264 380,17	72	71	445 098 749,41	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	445 363 129,58
Śląskie	0	0	0,00	34	29	170 918 324,39	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	170 918 324,39
Świętokrzyskie	1	1	414 053,54	141	139	500 385 709,22	0	0	0,00	1	1	156 623,78	1	1	212 586,01	2	2	110 799,50	501 279 772,05
Warmińsko-Mazurskie	0	0	0,00	26	25	96 544 510,93	1	1	490 680,70	1	1	378 995,94	1	1	164 922,60	0	0	0,00	97 579 110,17
Wielkopolskie	24	24	860 190,21	412	407	806 736 484,37	4	4	9 592 932,47	5	5	13 205 043,85	5	5	10 540 673,05	5	5	11 218 808,45	852 154 132,40
Zachodniopomorskie	0	0	0,00	10	6	8 152 953,07	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0,00	8 152 953,07
Razem	129	128	24 807 325,65	2 738	2 637	7 908 636 372,43	21	21	22 243 094,51	25	25	29 569 240,82	26	26	23 322 009,01	28	28	24 662 881,67	8 033 240 924,09

*Sprawy obsługiwane wyłącznie przez ARiMR.

Załącznik 2.3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

Załącznik 2.3. Tabela 1. PROW 2014–2020 od początku realizacji Programu, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Kod	Nazwa działania / poddziałania / typ operacji	Złożone wnioski			Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)*			Zrealizowane płatności				
		liczba	Kwota(zł)		liczba	kwota (zł)		liczba płatności	liczba operacji	liczba różnych beneficjentów	kwota (zł)	
			Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW				Ogółem	EFRROW
2	Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw	3	417 694,89	265 779,25	3	417 694,89	265 779,25	0	0	0	0,00	0,00
2.3	Wsparcie dla szkolenia doradców	3	417 694,89	265 779,25	3	417 694,89	265 779,25	0	0	0	0,00	0,00
3	Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych	3 157	109 043 782,05	69 384 558,52	2 042	71 457 310,82	45 468 286,87	14 074	14 067	9 105	17 061 611,05	10 856 239,17
3.1	Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości	3 073			2 017	38 064 534,87	24 220 463,54	14 073	14 066	9 104	16 846 894,41	10 719 614,98
w tym:	Zobowiązania z PROW 2014-2020	3 073			2 017	13 429 518,30	8 545 202,49	962	962	894	1 074 234,39	683 530,91
	Zobowiązania z PROW 2007–2013					24 635 016,57	15 675 261,04	13 111	13 104	8 216	15 772 660,02	10 036 084,07
3.2	Wsparcie na przeprowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych	84	109 043 782,05	69 384 558,52	25	33 392 775,95	21 247 823,34	1	1	1	214 716,64	136 624,19
4	Inwestycje w środki trwałe	39 177	11 637 155 407,10	7 556 042 712,11	14 117	4 041 189 889,98	2 572 869 421,38	3 363	3 167	3 217	592 572 155,00	377 793 642,27
4.1	Modernizacja gospodarstw rolnych	34 505	7 398 046 058,50	4 707 376 707,02	13 526	2 813 607 059,16	1 790 298 171,74	3 167	2 981	3 049	457 593 976,22	291 167 038,61
	Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000	2 194	394 195 468,69	394 195 468,69	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
	Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN	280	11 270 403,86	11 270 403,86	102	4 015 259,50	4 015 259,50	53	53	53	2 034 613,90	2 034 613,90
4.2	Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	2 103	3 049 905 007,99	1 940 654 556,58	417	646 386 484,86	411 295 720,32	143	133	124	132 943 564,88	84 591 989,76
4.3	Scalanie gruntów	95	783 738 468,06	502 545 575,95	72	577 181 086,46	367 260 269,82	0	0	0	0,00	0,00
5	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych	1 190	106 043 155,65	67 475 259,94	242	7 229 568,25	4 600 174,28	0	0	0	0,00	0,00
5.1	Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej	306	50 902 476,95	32 389 246,08	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
5.2	Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej	884	55 140 678,70	35 086 013,86	242	7 229 568,25	4 600 174,28	0	0	0	0,00	0,00

Załącznik 2.3. Tabela 1. PROW 2014–2020 od początku realizacji Programu, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł – c. d

Kod	Nazwa działania / poddziałania/typ operacji	Złożone wnioski			Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)*			Zrealizowane płatności				
		liczba	Kwota(zł)		liczba	kwota (zł)		liczba płatności	liczba operacji	liczba różnych beneficjentów	kwota (zł)	
			Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW				Ogółem	EFRROW
6	Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej	27 097	2 812 899 347,16	1 789 847 854,60	19 209	1 644 798 390,29	1 046 585 215,74	5 523	5 475	5 364	416 480 256,47	265 006 385,35
6.1	Premie dla młodych rolników	11 806	1 180 600 000,00	751 215 780,00	8 863	886 300 000,00	563 952 690,00	5 091	5 043	5 043	404 400 000,00	257 319 720,00
6.2	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	1 724	172 400 000,00	109 698 120,00	1 060	106 000 000,00	67 447 800,00	24	24	24	1 920 000,00	1 221 696,00
6.3	Restrukturyzacja małych gospodarstw	10 961	657 660 000,00	418 469 058,00	8 451	507 060 000,00	322 642 278,00	55	55	55	2 640 000,00	1 679 832,00
6.4	Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych	1 901	802 239 347,16	510 464 896,60	331	135 741 920,86	86 372 584,24	1	1	1	250 000,00	159 075,00
6.5	Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa	705			504	9 696 469,43	6 169 863,50	352	352	352	7 270 256,47	4 626 062,35
7	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	6 462	8 966 937 285,41	5 705 662 110,61	2 786	3 596 782 405,60	2 288 632 532,41	927	889	600	581 569 914,29	370 052 932,41
7.2	Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	4 537	5 264 041 068,82	3 349 509 283,92	1 918	1 863 941 122,93	1 186 025 672,41	926	888	600	580 336 970,15	369 268 410,06
	Gospodarka wodno-ściekowa	1 696	3 413 061 424,49	2 171 730 956,76	737	1 565 348 460,60	996 031 185,00	1	1	1	1 232 944,14	784 522,35
7.4	Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów	229	289 834 792,10	184 421 869,93	131	167 492 822,07	106 575 675,00	0	0	0	0,00	0,00
8	Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów	5 425	40 411 356,32	25 713 746,03	2 425	871 768 327,40	554 706 186,72	48 548	48 539	16 434	233 262 377,09	148 424 616,68
w tym:	Zobowiązania z PROW 2014–2020	5 332	38 994 286,82	24 812 064,70	2 373	37 579 470,00	23 911 816,76	2 368	2 368	1 103	19 215 260,47	12 226 657,87
	Zobowiązania z PROW 2007–2013	93	1 417 069,50	901 681,32	52	434 915 788,24	276 736 916,06	28 593	28 587	9 181	110 561 824,96	70 350 348,62
	Zobowiązania z PROW 2004–2006							17 587	17 584	7 467	103 485 291,66	65 847 610,19
9	Tworzenie grup producentów i organizacji producentów	197			130	422 966 059,13	269 133 303,42	1 304	1 304	834	201 290 040,53	125 241 700,97
w tym:	Zobowiązania z PROW 2014–2020	197			130	165 602 336,97	105 372 767,01	93	93	93	4 926 268,37	295 438,88
	Zobowiązania z PROW 2007–2013					257 363 722,16	163 760 536,41	1 211	1 211	741	196 363 772,16	124 946 262,09

Załącznik 2.3.Tabela 1. PROW 2014–2020 od początku realizacji Programu, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł – c. d

Kod	Nazwa działania / poddziałania/typ operacji	Złożone wnioski		Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)*			Zrealizowane płatności					
		liczba	Kwota(zł)		liczba	kwota (zł)		liczba płatności	liczba operacji	liczba różnych beneficjentów	kwota (zł)	
			Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW				Ogółem	EFRROW
10	Działanie rolno – środowiskowo – klimatyczne**	220 375		157 664	2 965 876 786,47	1 887 187 399,23	224 655	158 977	79 777	1 751 025 914,19	1 114 176 733,10	
10.1	Zobowiązania z PROW 2007–2013 i PROW 2014–2020	207 056		149 297	1 607 638 687,91	1 022 940 497,12	211 672	150 712	75 469	1 616 723 712,25	1 028 720 282,71	
10.2	Zobowiązania z PROW 2007–2013 i PROW 2014–2020	18 756		12 631	133 472 436,27	84 928 511,20	12 983	12 780	6 859	134 302 201,94	85 456 450,39	
10 – w tym:	Zobowiązania z PROW 2014–2020	79 579		36 821	1 353 871 798,46	861 468 625,36	48 549	37 325	24 326	465 099 509,35	295 942 588,57	
	Zobowiązania z PROW 2007–2013	140 796		120 843	1 612 004 988,01	1 025 718 773,87	176 105	121 651	56 976	1 285 882 288,04	818 206 073,02	
	Zobowiązania z PROW 2004–2006						1	1	1	44 116,80	28 071,51	
11	Rolnictwo ekologiczne	61 122		40 917	1 303 904 601,84	829 674 498,15	77 256	41 712	23 350	662 822 847,22	421 753 790,20	
11.1	Zobowiązania z PROW 2007–2013 i PROW 2014–2020 – Płatności w okresie konwersji na rolnictwo ekologiczne	11 780		6 182	99 855 468,70	63 538 034,73	9 752	6 385	4 727	100 975 577,03	64 250 711,26	
11.2	Zobowiązania z PROW 2007–2013 i PROW 2014–2020 – Płatności w celu utrzymania rolnictwa ekologicznego	52 603		36 382	556 725 938,20	354 244 714,48	67 504	37 016	20 858	561 847 270,19	357 503 078,94	
11 – w tym:	Zobowiązania z PROW 2014–2020	23 102		10 896	710 739 690,24	452 243 664,90	23 738	11 262	7 218	215 021 677,43	136 818 175,65	
	Zobowiązania z PROW 2007–2013	38 020		30 021	593 164 911,60	377 430 833,25	53 518	30 450	17 685	447 801 169,79	284 935 614,55	
13	Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami	2 251 924		1 913 360	3 160 949 069,82	2 011 311 893,13	1 995 243	1 910 633	794 359	3 145 906 116,72	2 001 730 166,17	
13.1	Rekompensata na obszarach górskich	92 296		80 019	148 413 444,45	94 435 474,70	79 756	79 756	32 519	147 265 961,75	93 704 932,15	
13.2	Rekompensaty na rzecz innych obszarów charakteryzujących się szczególnymi ograniczeniami naturalnymi	1 967 757		1 662 510	2 824 418 972,45	1 797 177 792,17	1 735 219	1 660 250	694 655	2 811 284 682,21	1 788 811 828,83	
13.3	Rekompensaty na rzecz innych obszarów charakteryzujących się szczególnymi ograniczeniami	201 969		180 515	188 116 652,92	119 698 626,25	180 268	180 248	71 516	187 355 472,76	119 213 405,19	
13 – w tym:	Zobowiązania z PROW 2014–2020	2 251 126		1 912 567	3 157 033 451,22	2 008 820 385,01	1 994 361	1 909 827	794 265	3 143 553 589,58	2 000 233 255,86	
	Zobowiązania z PROW 2007–2013 (część kampanii 2014)	798		793	3 915 618,60	2 491 508,12	882	806	797	2 352 527,14	1 496 910,31	

Załącznik 2.3. Tabela 1. PROW 2014–2020 od początku realizacji Programu, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł – c. d

Kod	Nazwa działania / poddziałania/typ operacji	Złożone wnioski			Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)*			Zrealizowane płatności				
		liczba	Kwota(zł)		liczba	kwota (zł)		liczba płatności	liczba operacji	liczba różnych beneficjentów	kwota (zł)	
			Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW				Ogółem	EFRROW
16	Współpraca	90	346 396 533,37	220 412 114,11	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
19	Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER	14 736	2 530 617 870,64	1 606 550 433,78	5 350	1 232 934 348,57	780 706 821,12	3 253	2 704	2 333	358 036 656,97	88 020 042,79
19.1	Wsparcie przygotowawcze	301	37 422 000,00	23 811 618,60	299	37 180 000,00	23 657 634,00	598	299	299	37 156 680,00	23 642 795,48
19.2	Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju	14 115	1 946 546 620,20	1 238 711 254,78	4 753	656 314 860,31	417 613 116,13	2 337	2 115	2 061	139 056 805,59	62 785 315,24
w tym:	Zobowiązania z PROW 2014–2020	14 115	1 946 546 620,20	1 238 711 254,78	4 690	651 268 179,77	414 401 913,51	2 272	2 052	2 001	134 010 125,05	59 574 112,62
	Zobowiązania z PROW 2007–2013				63	5 046 680,54	3 211 202,62	65	63	62	5 046 680,54	3 211 202,62
19.3	Wdrażanie projektów współpracy	48	11 963 523,49	7 616 253,67	26	4 753 761,31	3 024 764,26	42	18	40	1 793 213,72	645 372,19
w tym:	Zobowiązania z PROW 2014–2020	48	11 963 523,49	7 616 253,67	22	3 783 603,03	2 407 452,58	35	14	34	823 055,44	28 060,51
	Zobowiązania z PROW 2007–2013				4	970 158,28	617 311,68	7	4	7	970 158,28	617 311,68
19.4	Wsparcie kosztów bieżących i aktywizacji**	272	534 685 726,95	336 411 306,73	272	534 685 726,95	336 411 306,73	276	272	272	180 029 957,66	946 559,88
20	Pomoc techniczna	326	301 825 949,03	192 051 851,37	158	191 019 486,36	121 545 699,17	16	14	6	11 291 410,09	7 184 724,17
20.1	Wsparcie na pomoc techniczną (inną niż krajowa sieć obszarów wiejskich)	107	229 168 792,96	145 820 102,96	60	159 034 607,77	101 193 720,92	8	8	3	8 364 826,58	5 322 539,12
20.2	Wsparcie na utworzenie i funkcjonowanie krajowej sieci obszarów wiejskich	219	72 657 156,07	46 231 748,41	98	31 984 878,59	20 351 978,25	8	6	5	2 926 583,51	1 862 185,05
	Renty strukturalne					1 263 000 000,00	803 646 900,00	760 087	143 298	53 459	1 170 453 247,94	744 755 346,76
w tym:	Zobowiązania z PROW 2007–2013					590 000 000,00	375 417 000,00	412 527	41 266	17 657	497 403 172,48	316 495 538,11
	Zobowiązania z PROW 2004–2006					673 000 000,00	428 229 900,00	347 560	102 032	35 802	673 050 075,46	428 259 808,65
	Razem	2 631 281	26 851 748 381,62	17 233 406 420,30	2 158 403	20 774 293 939,42	13 216 334 110,88	3 134 249	2 330 779	889 633	9 141 772 547,56	5 674 996 320,04

* W przypadku działań wieloletnich (3.1, 8, 9, 10, 11 i Renty strukturalne) kwoty przedstawione w kolumnie Zawarte umowy/wydane decyzje (czynne) odnoszą się do szacowanych wypłat dla beneficjentów, którzy podjęli zobowiązania w ramach PROW 2004–2006, PROW 2007–2013 oraz PROW 2014–2020 i które mogą być finansowane w ramach budżetu PROW 2014–2020.

** W ramach poddziałania 19.4 dane kwotowe zawarte w kolumnie Złożone wnioski oraz Zawarte umowy/wydane decyzje dotyczą maksymalnej kwoty wsparcia wynikającej z umowy ramowej zawartej przez daną LGD.

Załącznik 2.3. Tabela 2. PROW 2014–2020 Działanie 2 Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw, Poddziałanie 2.3 Wsparcie dla szkolenia doradców, złożone wnioski, zawarte umowy, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Złożone wnioski*			Zawarte umowy		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Kujawsko-Pomorskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Lubelskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Lubuskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Łódzkie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Małopolskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Mazowieckie	2	280 209,89	178 297,55	2	280 209,89	178 297,55
Opolskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podkarpackie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podlaskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Pomorskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Śląskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Zachodniopomorskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Cały kraj	1	137 485,00	87 481,70	1	137 485,00	87 481,70
Razem	3	417 694,89	265 779,25	3	417 694,89	265 779,25

*W kolumnie "Złożone wnioski" uwzględniono złożone oferty na wyłonienie beneficjenta poddziałania.

Załącznik 2.3. Tabela 3. PROW 2014–2020 Działanie 3 Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych, Poddziałanie 3.1 Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabór I, Nabór II, Nabór III), narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór I				Nabór II				Nabór III
	Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje			Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje			
		Liczba	Kwota			Liczba	Kwota		
			Ogółem	EFRROW			Ogółem	EFRROW	
Dolnośląskie	28	7	91 000,00	57 903,30	16	13	185 000,00	117 715,50	6
Kujawsko-Pomorskie	62	39	449 610,00	286 086,84	60	48	684 400,00	435 483,72	17
Lubelskie	72	34	484 430,00	308 242,81	211	200	2 763 750,00	1 758 574,13	48
Lubuskie	19	4	53 750,00	34 201,13	10	8	117 500,00	74 765,25	1
Łódzkie	64	40	507 500,00	322 922,25	127	85	1 209 850,00	769 827,56	41
Małopolskie	20	13	187 000,00	118 988,10	186	163	2 270 110,00	1 444 470,99	58
Mazowieckie	458	350	4 790 530,00	3 048 214,24	481	433	6 022 400,00	3 832 053,12	46
Opolskie	8	2	30 000,00	19 089,00	2	1	13 750,00	8 749,13	0
Podkarpackie	51	14	207 250,00	131 873,18	42	37	528 610,00	336 354,54	4
Podlaskie	34	19	276 100,00	175 682,43	57	53	777 150,00	494 500,55	9
Pomorskie	12	2	28 750,00	18 293,63	18	14	192 930,00	122 761,36	11
Śląskie	11	0	0,00	0,00	8	5	68 750,00	43 745,63	6
Świętokrzyskie	115	87	1 204 750,00	766 582,43	142	127	1 773 750,00	1 128 637,13	59
Warmińsko-Mazurskie	97	47	544 430,00	346 420,81	18	16	231 250,00	147 144,38	7
Wielkopolskie	94	64	713 930,00	454 273,66	104	74	1 003 470,00	638 507,96	80
Zachodniopomorskie	41	17	250 680,00	159 507,68	7	1	11 930,00	7 591,06	5
Razem	1 186	739	9 819 710,00	6 248 281,47	1 489	1 278	17 854 600,00	11 360 881,98	398

Załącznik 2.3. Tabela 4. PROW 2014–2020 Działanie 3 Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych, Poddziałanie 3.1 Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zrealizowane płatności					
	Zobowiązania z PROW 2014–2020			Zobowiązania z PROW 2017–2013		
	Liczba różnych beneficjentów	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	9	8 170,06	5 198,56	133	164 217,24	104 490,55
Kujawsko-Pomorskie	24	44 350,94	28 220,40	71	93 810,23	59 690,91
Lubelskie	188	172 374,57	109 680,89	718	1 089 779,14	693 421,72
Lubuskie	3	3 474,40	2 210,75	399	702 063,13	446 720,28
Łódzkie	71	86 976,64	55 342,94	389	886 632,93	564 161,43
Małopolskie	104	85 085,99	54 139,68	266	356 818,48	227 041,64
Mazowieckie	217	329 147,41	209 435,68	1 828	5 641 109,05	3 589 424,76
Opolskie	1	750,00	477,22	7	7 304,48	4 647,80
Podkarpackie	27	28 478,16	18 120,49	209	280 900,38	178 735,47
Podlaskie	44	54 537,64	34 702,03	1 613	2 341 190,85	1 489 686,92
Pomorskie	2	1 569,10	998,41	121	226 583,26	144 174,14
Śląskie	3	1 694,11	1 077,95	24	29 697,83	18 896,54
Świętokrzyskie	127	170 537,82	108 512,48	492	1 218 800,45	775 518,74
Warmińsko-Mazurskie	19	20 005,92	12 729,69	1 372	1 900 448,62	1 209 246,37
Wielkopolskie	47	53 389,11	33 971,28	123	182 631,36	116 207,43
Zachodniopomorskie	8	13 692,52	8 712,46	458	650 672,59	414 019,37
Razem	894	1 074 234,39	683 530,91	8 216	15 772 660,02	10 036 084,07

Załącznik 2.3. Tabela 5. PROW 2014–2020 Działanie 3 Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych, Poddziałanie 3.2 Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym, złożone wnioski, zawarte umowy, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Zrealizowane płatności		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Kujawsko-Pomorskie	4	6 112 135,75	3 889 151,98	2	2 678 990,65	1 704 641,75	0	0,00	0,00
Lubelskie	8	8 127 400,91	5 171 465,20	5	5 715 653,63	3 636 870,40	0	0,00	0,00
Lubuskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Łódzkie	10	14 179 137,03	9 022 184,89	4	5 379 404,30	3 422 914,96	0	0,00	0,00
Małopolskie	2	1 123 091,90	714 623,38	1	917 214,93	583 623,86	0	0,00	0,00
Mazowieckie	37	52 888 086,04	33 652 689,15	4	6 563 981,91	4 176 661,69	1	214 716,64	136 624,19
Opolskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podkarpackie	2	1 657 663,67	1 054 771,39	1	95 127,17	60 529,42	0	0,00	0,00
Podlaskie	3	3 627 342,69	2 308 078,15	1	1 719 375,89	1 094 038,88	0	0,00	0,00
Pomorskie	2	1 855 258,05	1 180 500,70	1	1 744 924,05	1 110 295,17	0	0,00	0,00
Śląskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	3	3 615 010,00	2 300 230,86	2	1 865 010,00	1 186 705,86	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	2	3 017 626,14	1 920 115,51	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	10	11 094 948,54	7 059 715,76	3	4 967 012,09	3 160 509,79	0	0,00	0,00
Zachodniopomorskie	1	1 746 081,33	1 111 031,55	1	1 746 081,33	1 111 031,55	0	0,00	0,00
Razem	84	109 043 782,05	69 384 558,52	25	33 392 775,95	21 247 823,34	1	214 716,64	136 624,19

Załącznik 2.3. Tabela 6. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.1 Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, Typ operacji Modernizacja gospodarstw rolnych, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabory: 2015, 2016), narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2015						Nabór 2016					
	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Złożone wnioski			Zawarte umowy		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	24	9 722 209,80	6 186 242,10	6	2 217 494,50	1 410 991,75	1 120	213 876 846,64	136 089 837,52	641	116 985 085,58	74 437 609,95
Kujawsko-Pomorskie	112	53 063 256,78	33 764 150,29	68	30 846 830,17	19 627 838,04	2 548	478 999 734,06	304 787 530,78	1 022	193 824 613,02	123 330 601,26
Lubelskie	74	29 698 854,84	18 897 381,33	22	6 857 014,60	4 363 118,39	2 976	509 037 545,28	323 900 590,06	1 408	244 299 671,58	155 447 881,03
Lubuskie	45	22 356 733,60	14 225 589,59	13	8 683 638,60	5 525 399,24	534	124 966 598,57	79 516 246,67	236	53 540 105,85	34 067 569,35
Łódzkie	116	36 902 243,33	23 480 897,43	46	11 622 824,00	7 395 602,91	2 023	346 991 333,40	220 790 585,44	1 173	197 690 972,13	125 790 765,57
Małopolskie	19	8 050 204,90	5 122 345,38	12	5 572 182,90	3 545 579,98	974	154 416 692,29	98 255 341,30	569	90 598 563,50	57 647 865,96
Mazowieckie	504	187 619 126,78	119 382 050,37	214	67 798 290,30	43 140 052,12	6 269	1 147 822 900,32	730 359 711,47	1 538	311 433 061,61	198 164 857,10
Opolskie	33	12 520 716,40	7 966 931,85	10	3 633 587,50	2 312 051,73	760	142 230 943,05	90 501 549,06	393	73 460 153,60	46 742 695,74
Podkarpackie	28	10 396 957,10	6 615 583,80	16	6 470 176,10	4 116 973,05	666	112 605 851,99	71 651 103,62	449	78 230 031,27	49 777 768,90
Podlaskie	539	164 694 688,50	104 795 230,29	341	102 635 243,90	65 306 805,69	2 413	477 672 415,94	303 942 958,26	985	210 950 876,80	134 228 042,91
Pomorskie	110	38 744 422,61	24 653 076,11	53	14 745 141,40	9 382 333,47	1 142	241 760 342,14	153 832 105,70	474	101 149 222,89	64 361 250,52
Śląskie	48	17 014 620,48	10 826 403,01	26	7 878 233,00	5 012 919,66	509	92 177 109,51	58 652 294,78	312	54 983 200,53	34 985 810,50
Świętokrzyskie	25	11 974 359,48	7 619 284,94	12	4 967 654,97	3 160 918,86	1 377	206 160 268,02	131 179 778,54	635	97 460 371,34	62 014 034,28
Warmińsko-Mazurskie	205	74 934 001,10	47 680 504,90	132	49 168 925,70	31 286 187,42	1 617	327 209 818,70	208 203 607,64	719	153 385 808,10	97 599 389,69
Wielkopolskie	538	225 185 012,00	143 285 223,14	216	85 122 881,61	54 163 689,57	4 635	1 071 645 526,19	681 888 048,31	1 319	317 086 927,44	201 762 411,93
Zachodniopomorskie	51	19 708 852,10	12 540 742,59	8	2 622 194,60	1 668 502,42	960	217 233 404,11	138 225 615,04	456	106 589 235,57	67 822 730,59
Razem	2 471	922 586 259,80	587 041 637,11	1 195	410 842 313,85	261 418 964,30	30 523	5 864 807 330,21	3 731 776 904,21	12 329	2 401 667 900,81	1 528 181 285,29

Załącznik 2.3. Tabela 7. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.1 Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, Typ operacji Modernizacja gospodarstw rolnych, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabór 2017), łącznie zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2017						Zrealizowane płatności		
	Złożone wnioski			Zawarte umowy					
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	21	10 508 496,46	6 686 556,30	0	0,00	0,00	141	21 077 841,50	13 411 830,29
Kujawsko-Pomorskie	97	46 271 681,79	29 442 671,12	2	1 096 844,50	697 922,16	195	29 068 054,00	18 496 002,37
Lubelskie	58	28 509 234,99	18 140 426,22	0	0,00	0,00	329	45 419 753,91	28 900 588,63
Lubuskie	46	27 496 415,60	17 495 969,25	0	0,00	0,00	101	17 003 828,10	10 819 535,69
Łódzkie	91	31 294 901,56	19 912 945,86	0	0,00	0,00	459	57 550 911,80	36 619 643,80
Małopolskie	16	5 158 995,50	3 282 668,84	0	0,00	0,00	191	24 405 775,30	15 529 394,22
Mazowieckie	237	101 223 797,40	64 408 702,29	0	0,00	0,00	87	17 516 494,31	11 145 745,08
Opolskie	24	10 048 649,50	6 393 955,68	0	0,00	0,00	65	8 590 792,30	5 466 320,98
Podkarpackie	18	6 468 060,60	4 115 626,96	0	0,00	0,00	159	22 804 973,50	14 510 804,29
Podlaskie	380	120 134 047,10	76 441 294,17	0	0,00	0,00	610	108 039 642,05	68 745 622,20
Pomorskie	54	18 581 192,34	11 823 212,69	0	0,00	0,00	54	8 351 890,60	5 314 307,87
Śląskie	33	13 435 704,18	8 549 138,57	0	0,00	0,00	99	13 319 264,50	8 475 047,64
Świętokrzyskie	26	9 786 718,03	6 227 288,68	0	0,00	0,00	198	23 968 827,50	15 251 364,25
Warmińsko-Mazurskie	129	52 303 115,66	33 280 472,49	0	0,00	0,00	212	33 781 412,60	21 495 112,24
Wielkopolskie	243	110 957 791,28	70 602 442,59	0	0,00	0,00	105	19 474 725,05	12 391 767,26
Zachodniopomorskie	38	18 473 666,50	11 754 793,99	0	0,00	0,00	44	7 219 789,20	4 593 951,80
Razem	1 511	610 652 468,49	388 558 165,70	2	1 096 844,50	697 922,16	3 049	457 593 976,22	291 167 038,61

Załącznik 2.3. Tabela 8. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.1 Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, Typ operacji Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000, złożone wnioski, (Nabór 2017), wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2017		
	Złożone wnioski		
	Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	75	13 722 382,88	13 722 382,88
Kujawsko-Pomorskie	117	17 154 126,70	17 154 126,70
Lubelskie	74	13 123 705,00	13 123 705,00
Lubuskie	122	27 139 986,70	27 139 986,70
Łódzkie	94	15 748 077,70	15 748 077,70
Małopolskie	30	3 573 932,80	3 573 932,80
Mazowieckie	287	45 598 563,11	45 598 563,11
Opolskie	7	1 221 106,00	1 221 106,00
Podkarpackie	85	12 145 767,00	12 145 767,00
Podlaskie	514	95 848 594,45	95 848 594,45
Pomorskie	164	32 190 198,00	32 190 198,00
Śląskie	17	3 940 875,00	3 940 875,00
Świętokrzyskie	37	6 590 433,75	6 590 433,75
Warmińsko-Mazurskie	182	33 466 315,40	33 466 315,40
Wielkopolskie	277	50 559 181,70	50 559 181,70
Zachodniopomorskie	112	22 172 222,50	22 172 222,50
Razem	2 194	394 195 468,69	394 195 468,69

Załącznik 2.3. Tabela 9. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.1 Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, Typ operacji Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabór 2016), zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2016						Zrealizowane płatności		
	Złożone wnioski			Zawarte umowy					
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Kujawsko-Pomorskie	10	428 496,10	428 496,10	3	149 757,40	149 757,40	0	0,00	0,00
Lubelskie	2	76 287,00	76 287,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Lubuskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Łódzkie	49	1 783 212,82	1 783 212,82	28	1 078 010,00	1 078 010,00	21	828 970,90	828 970,90
Małopolskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Mazowieckie	59	2 385 596,16	2 385 596,16	16	614 161,50	614 161,50	8	249 572,00	249 572,00
Opolskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podkarpackie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podlaskie	39	1 626 031,70	1 626 031,70	14	601 211,00	601 211,00	8	354 890,50	354 890,50
Pomorskie	10	369 146,50	369 146,50	4	135 086,50	135 086,50	0	0,00	0,00
Śląskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	109	4 525 383,58	4 525 383,58	37	1 437 033,10	1 437 033,10	16	601 180,50	601 180,50
Zachodniopomorskie	2	76 250,00	76 250,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	280	11 270 403,86	11 270 403,86	102	4 015 259,50	4 015 259,50	53	2 034 613,90	2 034 613,90

Załącznik 2.3. Tabela 10. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.2 Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój, Typ operacji Przetwórstwo i marketing produktów rolnych, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabory: 2015, 2016), narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2015						Nabór 2016					
	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Złożone wnioski			Zawarte umowy		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	30	59 007 621,50	37 546 549,56	11	21 100 256,00	13 426 092,89	7	1 832 476,00	1 166 004,48	1	134 803,00	85 775,15
Kujawsko-Pomorskie	61	88 859 119,00	56 541 057,42	32	43 266 079,50	27 530 206,39	13	3 435 617,50	2 186 083,42	0	0,00	0,00
Lubelskie	79	145 514 425,00	92 590 828,63	45	84 550 959,00	53 799 775,21	21	5 350 997,00	3 404 839,39	2	482 700,00	307 142,01
Lubuskie	24	47 350 587,00	30 129 178,51	12	24 261 391,50	15 437 523,41	24	6 290 677,00	4 002 757,78	0	0,00	0,00
Łódzkie	74	113 641 654,37	72 310 184,68	41	62 358 281,50	39 678 574,52	19	3 582 635,00	2 279 630,65	6	1 325 654,50	843 513,96
Małopolskie	47	64 652 085,50	41 138 122,00	27	34 491 053,50	21 946 657,34	17	3 638 422,98	2 315 128,54	3	602 032,00	383 072,96
Mazowieckie	115	197 921 592,50	125 937 509,31	42	83 473 724,00	53 114 330,58	52	12 954 058,50	8 242 667,42	2	580 584,00	369 425,60
Opolskie	18	32 877 965,48	20 920 249,43	4	6 521 570,40	4 149 675,25	3	552 029,00	351 256,05	0	0,00	0,00
Podkarpackie	17	21 399 534,00	13 616 523,48	11	13 623 787,50	8 668 815,99	7	828 665,50	527 279,86	0	0,00	0,00
Podlaskie	18	32 495 953,50	20 677 175,21	8	11 358 007,00	7 227 099,85	13	2 917 573,00	1 856 451,70	0	0,00	0,00
Pomorskie	44	88 358 989,44	56 222 824,98	18	32 579 333,50	20 730 229,91	14	3 336 331,00	2 122 907,42	1	155 513,00	98 952,92
Śląskie	45	82 251 333,50	52 336 523,51	17	23 357 039,50	14 862 084,23	9	1 251 149,50	796 106,43	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	32	48 376 918,00	30 782 232,92	14	23 448 287,50	14 920 145,34	9	2 190 298,33	1 393 686,83	2	600 000,00	381 780,00
Warmińsko-Mazurskie	42	70 157 112,00	44 640 970,37	12	16 502 589,50	10 500 597,70	27	7 026 766,42	4 471 131,47	4	748 359,50	476 181,15
Wielkopolskie	154	252 036 704,96	160 370 955,37	66	98 271 743,96	62 530 310,68	43	11 472 768,50	7 300 122,60	5	1 365 594,00	868 927,46
Zachodniopomorskie	34	71 536 029,00	45 518 375,25	7	14 407 216,00	9 167 311,54	15	3 640 374,50	2 316 370,29	0	0,00	0,00
Razem	834	1 416 437 624,75	901 279 260,63	367	593 571 319,86	377 689 430,83	293	70 300 839,73	44 732 424,32	26	5 995 240,00	3 814 771,21

Załącznik 2.3. Tabela 11. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.2 Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój, Typ operacji Przetwórstwo i marketing produktów rolnych, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabory: 2017), łącznie zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2017_1						Nabór 2017_2				Zrealizowane płatności łącznie	
	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Złożone wnioski					
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		LRB*	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	30	55 224 713,60	35 139 485,26	1	389 504,00	247 841,40	6	1 750 000,00	1 113 525,00	5	5 587 053,00	3 555 041,82
Kujawsko-Pomorskie	51	97 694 451,03	62 162 979,19	1	2 140 270,00	1 361 853,80	10	2 411 910,00	1 534 698,33	10	9 965 331,00	6 340 940,03
Lubelskie	71	126 064 443,63	80 214 805,48	8	16 441 089,00	10 461 464,93	20	5 422 809,50	3 450 533,68	19	23 230 385,62	14 781 494,30
Lubuskie	26	58 120 846,50	36 982 294,63	1	3 000 000,00	1 908 900,00	16	4 611 379,00	2 934 220,46	5	6 009 104,23	3 823 593,00
Łódzkie	61	113 502 764,11	72 221 808,80	2	6 000 000,00	3 817 800,00	10	2 817 349,50	1 792 679,49	11	8 181 954,25	5 206 177,44
Małopolskie	42	75 563 042,11	48 080 763,69	0	0,00	0,00	8	1 467 943,50	934 052,45	12	10 617 178,75	6 755 710,78
Mazowieckie	119	227 579 864,21	144 809 067,60	4	9 804 203,00	6 238 414,37	17	4 230 819,50	2 692 070,45	15	21 103 006,47	13 427 842,95
Opolskie	21	38 751 937,00	24 657 857,51	0	0,00	0,00	4	1 091 470,50	694 502,68	1	1 969 237,21	1 253 025,63
Podkarpackie	26	43 542 152,50	27 705 871,64	2	868 118,00	552 383,48	5	1 212 002,00	771 196,87	4	2 733 501,75	1 739 327,14
Podlaskie	35	61 904 125,00	39 389 594,74	1	249 433,00	158 714,22	12	2 326 150,50	1 480 129,56	6	4 556 109,60	2 899 052,50
Pomorskie	41	75 046 029,00	47 751 788,25	0	0,00	0,00	5	1 251 368,50	796 245,78	4	4 630 718,51	2 946 526,16
Śląskie	40	54 144 343,70	34 452 045,90	1	969 283,00	616 754,77	8	1 783 381,00	1 134 765,33	4	1 937 498,74	1 232 830,43
Świętokrzyskie	22	31 068 492,00	19 768 881,46	1	3 000 000,00	1 908 900,00	6	1 674 114,12	1 065 238,81	3	5 564 567,50	3 540 734,30
Warmińsko-Mazurskie	64	151 998 143,50	96 716 418,71	1	3 000 000,00	1 908 900,00	19	4 809 392,00	3 060 216,13	3	1 879 622,50	1 196 003,78
Wielkopolskie	130	244 284 745,00	155 438 383,24	1	958 025,00	609 591,31	16	4 092 344,00	2 603 958,49	21	22 427 385,75	14 270 545,47
Zachodniopomorskie	29	65 924 266,00	41 947 610,46	0	0,00	0,00	6	1 799 751,00	1 145 181,56	2	2 550 910,00	1 623 144,03
Razem	808	1 520 414 358,89	967 439 656,56	24	46 819 925,00	29 791 518,28	168	42 752 184,62	27 203 215,07	124	132 943 564,88	84 591 989,76

*LRB- Liczba różnych beneficjentów.

Załącznik 2.3. Tabela 12. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.3 Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa, Typ operacji Scalanie gruntów, złożone wnioski, zawarte umowy, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Złożone wnioski			Zawarte umowy		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	7	52 977 142,93	33 709 350,00	5	42 797 886,20	27 232 291,00
Kujawsko-Pomorskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Lubelskie	15	108 989 790,80	69 350 196,00	13	104 323 089,80	66 380 774,00
Lubuskie	3	12 984 611,03	8 262 108,00	3	12 984 611,03	8 262 108,00
Łódzkie	2	10 342 567,08	6 580 973,00	2	9 685 564,08	6 162 922,00
Małopolskie	10	106 914 595,55	71 882 609,66	3	29 256 264,46	18 615 759,00
Mazowieckie	7	41 556 831,68	26 442 612,00	5	28 784 092,41	18 315 318,00
Opolskie	5	23 524 283,83	14 968 497,00	3	13 040 016,78	8 297 359,00
Podkarpackie	14	150 035 693,16	95 467 700,29	12	137 434 927,72	87 449 834,00
Podlaskie	8	109 055 516,82	69 392 016,00	6	62 379 415,71	39 692 016,00
Pomorskie	6	25 978 922,07	16 530 383,00	4	17 669 191,09	11 242 902,00
Śląskie	12	95 141 646,02	60 538 618,00	10	72 635 369,43	46 217 876,82
Świętokrzyskie	5	43 697 783,32	27 804 894,00	5	43 697 783,32	27 804 894,00
Warmińsko-Mazurskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	1	2 539 083,77	1 615 619,00	1	2 492 874,43	1 586 216,00
Zachodniopomorskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	95	783 738 468,06	502 545 575,95	72	577 181 086,46	367 260 269,82

Załącznik 2.3. Tabela 13. PROW 2014–2020 Poddziałanie 5.1 Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczanie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof – Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej, złożone wnioski, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Złożone wnioski		
	Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	2	655 680,00	417 209,18
Kujawsko-Pomorskie	12	3 662 270,54	2 330 302,74
Lubelskie	99	7 903 478,51	5 028 983,38
Lubuskie	5	2 087 840,00	1 328 492,59
Łódzkie	8	2 190 384,00	1 393 741,34
Małopolskie	2	873 821,00	556 012,30
Mazowieckie	58	9 235 688,50	5 876 668,59
Opolskie	1	64 000,00	40 723,20
Podkarpackie	6	1 753 258,00	1 115 598,07
Podlaskie	70	8 897 334,60	5 661 374,01
Pomorskie	2	1 000 000,00	636 300,00
Śląskie	1	417 600,00	265 718,88
Świętokrzyskie	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	18	4 905 071,80	3 121 097,19
Wielkopolskie	19	6 141 458,00	3 907 809,73
Zachodniopomorskie	3	1 114 592,00	709 214,89
Razem	306	50 902 476,95	32 389 246,08

Załącznik 2.3. Tabela 14. PROW 2014-2020 Poddziałanie 5.2 Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof – Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabory: 2016, 2017_1), narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2016						Nabór 2017_1					
	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Złożone wnioski			Zawarte umowy		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	10	600 003,53	381 782,25	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Kujawsko-Pomorskie	14	1 911 395,08	1 216 220,69	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Lubelskie	111	7 102 274,37	4 519 177,18	38	1 008 749,29	641 867,17	3	111 443,20	70 911,31	0	0,00	0,00
Lubuskie	2	112 389,11	71 513,19	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Łódzkie	4	238 903,80	152 014,49	0	0,00	0,00	1	80 000,00	50 904,00	0	0,00	0,00
Małopolskie	86	8 510 269,49	5 415 084,48	21	599 095,40	381 204,40	3	101 787,00	64 767,07	0	0,00	0,00
Mazowieckie	381	12 879 118,23	8 194 982,93	175	5 347 575,56	3 402 662,33	13	817 255,25	520 019,52	1	20 736,00	13 194,32
Opolskie	2	181 810,00	115 685,70	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podkarpackie	4	543 593,00	345 888,23	0	0,00	0,00	9	103 280,00	65 717,06	0	0,00	0,00
Podlaskie	13	1 648 984,24	1 049 248,67	1	30 272,00	19 262,07	1	32 000,00	20 361,60	0	0,00	0,00
Pomorskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Śląskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	13	1 379 999,20	878 093,49	1	10 240,00	6 515,71	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	2	110 000,00	69 993,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	33	4 650 291,39	2 958 980,41	3	93 812,00	59 692,58	7	718 562,00	457 221,00	1	17 088,00	10 873,09
Zachodniopomorskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	3	612 146,00	389 508,50	0	0,00	0,00
Razem	675	39 869 031,44	25 368 664,71	239	7 089 744,25	4 511 204,27	40	2 576 473,45	1 639 410,06	2	37 824,00	24 067,41

Załącznik 2.3. Tabela 15. PROW 2014–2020 Poddziałanie 5.2 Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof – Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabory: 2017_2, 2017_3 i 2017_4), wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2017_2						Nabór 2017_3			Nabór 2017_4		
	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Złożone wnioski			Złożone wnioski		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	2	9 000,00	5 726,70	0	0,00	0,00
Kujawsko-Pomorskie	2	302 000,00	192 162,60	1	102 000,00	64 902,60	5	243 758,40	155 103,47	6	889 964,80	566 284,60
Lubelskie	3	170 135,20	108 257,03	0	0,00	0,00	4	322 000,00	204 888,60	0	0,00	0,00
Lubuskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	1	24 330,46	15 481,47	0	0,00	0,00
Łódzkie	1	39 200,00	24 942,96	0	0,00	0,00	25	2 001 335,41	1 273 449,72	38	2 196 460,18	1 397 607,61
Małopolskie	1	360 000,00	229 068,00	0	0,00	0,00	2	360 000,00	229 068,00	1	26 400,00	16 798,32
Mazowieckie	4	78 886,00	50 195,16	0	0,00	0,00	21	740 551,25	471 212,76	22	938 838,00	597 382,62
Opolskie	1	157 319,60	100 102,46	0	0,00	0,00	1	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podkarpackie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podlaskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Pomorskie	1	0,00	0,00	0	0,00	0,00	3	400 000,00	254 520,00	3	900 000,00	572 670,00
Śląskie	1	120 000,00	76 356,00	0	0,00	0,00	1	139 132,00	88 529,69	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	2	38 154,00	24 277,39	0	0,00	0,00	5	113 221,71	72 042,97	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	1	287 784,00	183 116,96	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	2	156 800,00	99 771,84	0	0,00	0,00	6	652 270,00	415 039,40	2	427 632,80	272 102,75
Zachodniopomorskie	2	600 000,00	381 780,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	21	2 310 278,80	1 470 030,40	1	102 000,00	64 902,60	76	5 005 599,23	3 185 062,79	72	5 379 295,78	3 422 845,90

Załącznik 2.3. Tabela 16. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.1 Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników, Typ operacji Premie dla młodych rolników, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabory: 2015, 2016), narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2015						Nabór 2016					
	Złożone wnioski			Wydane decyzje			Złożone wnioski			Wydane decyzje		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	82	8 200 000,00	5 217 660,00	52	5 200 000,00	3 308 760,00	118	11 800 000,00	7 508 340,00	93	9 300 000,00	5 917 590,00
Kujawsko-Pomorskie	208	20 800 000,00	13 235 040,00	138	13 800 000,00	8 780 940,00	258	25 800 000,00	16 416 540,00	207	20 700 000,00	13 171 410,00
Lubelskie	314	31 400 000,00	19 979 820,00	231	23 100 000,00	14 698 530,00	441	44 100 000,00	28 060 830,00	371	37 100 000,00	23 606 730,00
Lubuskie	29	2 900 000,00	1 845 270,00	11	1 100 000,00	699 930,00	53	5 300 000,00	3 372 390,00	31	3 100 000,00	1 972 530,00
Łódzkie	284	28 400 000,00	18 070 920,00	231	23 100 000,00	14 698 530,00	273	27 300 000,00	17 370 990,00	238	23 800 000,00	15 143 940,00
Małopolskie	147	14 700 000,00	9 353 610,00	114	11 400 000,00	7 253 820,00	182	18 200 000,00	11 580 660,00	160	16 000 000,00	10 180 800,00
Mazowieckie	670	67 000 000,00	42 632 100,00	483	48 300 000,00	30 733 290,00	610	61 000 000,00	38 814 300,00	491	49 100 000,00	31 242 330,00
Opolskie	70	7 000 000,00	4 454 100,00	42	4 200 000,00	2 672 460,00	82	8 200 000,00	5 217 660,00	64	6 400 000,00	4 072 320,00
Podkarpackie	77	7 700 000,00	4 899 510,00	59	5 900 000,00	3 754 170,00	62	6 200 000,00	3 945 060,00	52	5 200 000,00	3 308 760,00
Podlaskie	300	30 000 000,00	19 089 000,00	249	24 900 000,00	15 843 870,00	347	34 700 000,00	22 079 610,00	280	28 000 000,00	17 816 400,00
Pomorskie	131	13 100 000,00	8 335 530,00	95	9 500 000,00	6 044 850,00	136	13 600 000,00	8 653 680,00	94	9 400 000,00	5 981 220,00
Śląskie	51	5 100 000,00	3 245 130,00	33	3 300 000,00	2 099 790,00	53	5 300 000,00	3 372 390,00	35	3 500 000,00	2 227 050,00
Świętokrzyskie	229	22 900 000,00	14 571 270,00	193	19 300 000,00	12 280 590,00	201	20 100 000,00	12 789 630,00	171	17 100 000,00	10 880 730,00
Warmińsko-Mazurskie	159	15 900 000,00	10 117 170,00	101	10 100 000,00	6 426 630,00	171	17 100 000,00	10 880 730,00	119	11 900 000,00	7 571 970,00
Wielkopolskie	478	47 800 000,00	30 415 140,00	352	35 200 000,00	22 397 760,00	511	51 100 000,00	32 514 930,00	435	43 500 000,00	27 679 050,00
Zachodniopomorskie	84	8 400 000,00	5 344 920,00	57	5 700 000,00	3 626 910,00	92	9 200 000,00	5 853 960,00	66	6 600 000,00	4 199 580,00
Razem	3 313	331 300 000,00	210 806 190,00	2 441	244 100 000,00	155 320 830,00	3 590	359 000 000,00	228 431 700,00	2 907	290 700 000,00	184 972 410,00

Załącznik 2.3. Tabela 17. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.1 Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników, Typ operacji Premie dla młodych rolników, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabór 2017), zrealizowane płatności łącznie, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2017						Zrealizowane płatności		
	Złożone wnioski			Wydane decyzje			Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota			Ogółem	EFRROW
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW			
Dolnośląskie	103	10 300 000,00	6 553 890,00	85	8 500 000,00	5 408 550,00	138	11 060 000,00	7 037 478,00
Kujawsko-Pomorskie	380	38 000 000,00	24 179 400,00	342	34 200 000,00	21 761 460,00	329	26 440 000,00	16 823 772,00
Lubelskie	596	59 600 000,00	37 923 480,00	523	52 300 000,00	33 278 490,00	599	48 200 000,00	30 669 660,00
Lubuskie	78	7 800 000,00	4 963 140,00	59	5 900 000,00	3 754 170,00	41	3 360 000,00	2 137 968,00
Łódzkie	369	36 900 000,00	23 479 470,00	334	33 400 000,00	21 252 420,00	437	34 980 000,00	22 257 774,00
Małopolskie	198	19 800 000,00	12 598 740,00	180	18 000 000,00	11 453 400,00	262	20 980 000,00	13 349 574,00
Mazowieckie	854	85 400 000,00	54 340 020,00	621	62 100 000,00	39 514 230,00	913	73 060 000,00	46 488 078,00
Opolskie	90	9 000 000,00	5 726 700,00	77	7 700 000,00	4 899 510,00	104	8 320 000,00	5 294 016,00
Podkarpackie	98	9 800 000,00	6 235 740,00	71	7 100 000,00	4 517 730,00	100	8 000 000,00	5 090 400,00
Podlaskie	527	52 700 000,00	33 533 010,00	500	50 000 000,00	31 815 000,00	529	42 560 000,00	27 080 928,00
Pomorskie	234	23 400 000,00	14 889 420,00	78	7 800 000,00	4 963 140,00	187	15 020 000,00	9 557 226,00
Śląskie	88	8 800 000,00	5 599 440,00	67	6 700 000,00	4 263 210,00	68	5 440 000,00	3 461 472,00
Świętokrzyskie	255	25 500 000,00	16 225 650,00	230	23 000 000,00	14 634 900,00	346	27 740 000,00	17 650 962,00
Warmińsko-Mazurskie	256	25 600 000,00	16 289 280,00	230	23 000 000,00	14 634 900,00	203	16 240 000,00	10 333 512,00
Wielkopolskie	627	62 700 000,00	39 896 010,00	0	0,00	0,00	683	54 660 000,00	34 780 158,00
Zachodniopomorskie	150	15 000 000,00	9 544 500,00	118	11 800 000,00	7 508 340,00	104	8 340 000,00	5 306 742,00
Razem	4 903	490 300 000,00	311 977 890,00	3 515	351 500 000,00	223 659 450,00	5 043	404 400 000,00	257 319 720,00

Załącznik 2.3. Tabela 18. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.2 Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, Typ operacji Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabór 2017_1), zrealizowane płatności, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2017_1						Zrealizowane płatności		
	Złożone wnioski			Wydane decyzje					
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	64	6 400 000,00	4 072 320,00	35	3 500 000,00	2 227 050,00	0	0,00	0,00
Kujawsko-Pomorskie	118	11 800 000,00	7 508 340,00	37	3 700 000,00	2 354 310,00	4	320 000,00	203 616,00
Lubelskie	234	23 400 000,00	14 889 420,00	182	18 200 000,00	11 580 660,00	0	0,00	0,00
Lubuskie	25	2 500 000,00	1 590 750,00	11	1 100 000,00	699 930,00	0	0,00	0,00
Łódzkie	132	13 200 000,00	8 399 160,00	82	8 200 000,00	5 217 660,00	3	240 000,00	152 712,00
Małopolskie	151	15 100 000,00	9 608 130,00	103	10 300 000,00	6 553 890,00	9	720 000,00	458 136,00
Mazowieckie	251	25 100 000,00	15 971 130,00	142	14 200 000,00	9 035 460,00	0	0,00	0,00
Opolskie	23	2 300 000,00	1 463 490,00	15	1 500 000,00	954 450,00	0	0,00	0,00
Podkarpackie	125	12 500 000,00	7 953 750,00	94	9 400 000,00	5 981 220,00	0	0,00	0,00
Podlaskie	110	11 000 000,00	6 999 300,00	69	6 900 000,00	4 390 470,00	0	0,00	0,00
Pomorskie	58	5 800 000,00	3 690 540,00	45	4 500 000,00	2 863 350,00	0	0,00	0,00
Śląskie	56	5 600 000,00	3 563 280,00	39	3 900 000,00	2 481 570,00	4	320 000,00	203 616,00
Świętokrzyskie	98	9 800 000,00	6 235 740,00	67	6 700 000,00	4 263 210,00	1	80 000,00	50 904,00
Warmińsko-Mazurskie	57	5 700 000,00	3 626 910,00	28	2 800 000,00	1 781 640,00	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	186	18 600 000,00	11 835 180,00	95	9 500 000,00	6 044 850,00	3	240 000,00	152 712,00
Zachodniopomorskie	36	3 600 000,00	2 290 680,00	16	1 600 000,00	1 018 080,00	0	0,00	0,00
Razem	1 724	172 400 000,00	109 698 120,00	1 060	106 000 000,00	67 447 800,00	24	1 920 000,00	1 221 696,00

Załącznik 2.3. Tabela 19. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.3 Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw, Typ operacji Restrukturyzacja małych gospodarstw, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabory: 2017 i 2017_ASF), zrealizowane płatności, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2017						Nabór 2017_ASF			Zrealizowane płatności		
	Złożone wnioski			Wydane decyzje			Złożone wnioski					
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	185	11 100 000,00	7 062 930,00	117	7 020 000,00	4 466 826,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Kujawsko-Pomorskie	537	32 220 000,00	20 501 586,00	386	23 160 000,00	14 736 708,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Lubelskie	2 118	127 080 000,00	80 861 004,00	1 725	103 500 000,00	65 857 050,00	71	4 260 000,00	2 710 638,00	0	0,00	0,00
Lubuskie	91	5 460 000,00	3 474 198,00	44	2 640 000,00	1 679 832,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Łódzkie	1 011	60 660 000,00	38 597 958,00	787	47 220 000,00	30 046 086,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Małopolskie	1 038	62 280 000,00	39 628 764,00	833	49 980 000,00	31 802 274,00	0	0,00	0,00	20	960 000,00	610 848,00
Mazowieckie	1 868	112 080 000,00	71 316 504,00	1 399	83 940 000,00	53 411 022,00	19	1 140 000,00	725 382,00	18	864 000,00	549 763,20
Opolskie	61	3 660 000,00	2 328 858,00	32	1 920 000,00	1 221 696,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podkarpackie	410	24 600 000,00	15 652 980,00	341	20 460 000,00	13 018 698,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podlaskie	641	38 460 000,00	24 472 098,00	518	31 080 000,00	19 776 204,00	8	480 000,00	305 424,00	0	0,00	0,00
Pomorskie	331	19 860 000,00	12 636 918,00	251	15 060 000,00	9 582 678,00	1	60 000,00	38 178,00	0	0,00	0,00
Śląskie	137	8 220 000,00	5 230 386,00	111	6 660 000,00	4 237 758,00	0	0,00	0,00	3	144 000,00	91 627,20
Świętokrzyskie	1 048	62 880 000,00	40 010 544,00	893	53 580 000,00	34 092 954,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	355	21 300 000,00	13 553 190,00	284	17 040 000,00	10 842 552,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	859	51 540 000,00	32 794 902,00	608	36 480 000,00	23 212 224,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Zachodniopomorskie	172	10 320 000,00	6 566 616,00	122	7 320 000,00	4 657 716,00	0	0,00	0,00	14	672 000,00	427 593,60
Razem	10 862	651 720 000,00	414 689 436,00	8 451	507 060 000,00	322 642 278,00	99	5 940 000,00	3 779 622,00	55	2 640 000,00	1 679 832,00

Załącznik 2.3. Tabela 20. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej, Typ operacji Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabór 2016), narastająco, zrealizowane płatności, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2016						Zrealizowane płatności		
	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota			Ogółem	EFRROW
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW			
Dolnośląskie	67	30 595 782,50	19 468 096,40	10	4 182 282,50	2 661 186,35	0	0,00	0,00
Kujawsko-Pomorskie	150	65 183 608,50	41 476 330,09	29	12 407 873,00	7 895 129,59	0	0,00	0,00
Lubelskie	78	32 729 689,14	20 825 901,20	2	1 000 000,00	636 300,00	0	0,00	0,00
Lubuskie	72	33 081 985,00	21 050 067,06	1	500 000,00	318 150,00	0	0,00	0,00
Łódzkie	117	51 285 347,50	32 632 866,61	39	16 808 647,00	10 695 342,09	0	0,00	0,00
Małopolskie	47	17 204 503,00	10 947 225,26	17	6 699 472,00	4 262 874,03	0	0,00	0,00
Mazowieckie	246	101 699 576,49	64 711 440,52	14	5 488 503,00	3 492 334,46	0	0,00	0,00
Opolskie	61	24 872 194,00	15 826 177,04	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podkarpackie	46	17 656 732,00	11 234 978,57	32	11 493 194,00	7 313 119,34	0	0,00	0,00
Podlaskie	121	48 306 280,00	30 737 285,96	22	9 050 677,00	5 758 945,78	1	250 000,00	159 075,00
Pomorskie	106	48 271 173,75	30 714 947,86	29	13 535 346,00	8 612 540,66	0	0,00	0,00
Śląskie	71	27 469 602,62	17 478 908,15	31	11 196 725,15	7 124 476,21	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	31	12 557 071,50	7 990 064,60	17	6 696 132,50	4 260 749,11	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	142	62 160 146,51	39 552 501,22	17	7 339 813,50	4 670 323,33	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	462	194 204 913,94	123 572 586,74	35	14 088 126,00	8 964 274,57	0	0,00	0,00
Zachodniopomorskie	84	34 960 740,71	22 245 519,31	36	15 255 129,21	9 706 838,72	0	0,00	0,00
Razem	1 901	802 239 347,16	510 464 896,60	331	135 741 920,86	86 372 584,24	1	250 000,00	159 075,00

Załącznik 2.3. Tabela 21. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.5 Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi – Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabory: 2016, 2017) i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Nabór 2016				Nabór 2017				Zrealizowane płatności		
	Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje			Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje			Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Liczba	Kwota			Liczba	Kwota			Ogółem	EFRROW
			Ogółem	EFRROW			Ogółem	EFRROW			
Dolnośląskie	16	12	233 823,42	148 781,84	8	6	67 293,50	42 818,85	12	233 823,31	148 781,72
Kujawsko-Pomorskie	41	27	549 707,93	349 779,16	9	7	103 680,20	65 971,71	27	549 707,77	349 778,91
Lubelskie	70	50	1 022 943,22	650 898,77	25	19	328 157,94	208 806,90	50	1 022 497,47	650 614,89
Lubuskie	4	3	58 921,68	37 491,86	6	4	56 291,29	35 818,15	3	55 702,73	35 443,63
Łódzkie	59	44	967 289,12	615 486,07	35	31	512 768,42	326 274,55	44	958 795,10	610 081,10
Małopolskie	7	4	95 018,60	60 460,34	6	4	75 056,26	47 758,30	4	93 730,92	59 640,96
Mazowieckie	135	99	2 180 217,28	1 387 272,26	44	32	553 376,07	352 113,19	99	2 179 815,23	1 387 015,92
Opolskie	9	4	65 671,48	41 786,76	2	2	16 304,35	10 374,46	4	65 671,47	41 786,74
Podkarpackie	30	22	410 805,09	261 395,28	9	8	108 037,45	68 744,23	22	408 105,03	259 677,10
Podlaskie	26	18	408 754,46	260 090,46	10	9	119 327,04	75 927,80	18	408 754,41	260 090,34
Pomorskie	11	5	101 783,60	64 764,90	2	2	18 790,89	11 956,64	5	104 703,44	66 622,77
Śląskie	11	5	106 779,80	67 943,99	3	2	42 844,66	27 262,06	5	106 779,80	67 943,96
Świętokrzyskie	28	21	339 651,48	216 120,24	15	9	120 716,02	76 811,60	21	339 651,41	216 120,08
Warmińsko-Mazurskie	10	9	200 988,92	127 889,25	4	1	20 004,58	12 728,91	9	198 881,77	126 548,42
Wielkopolskie	42	24	472 683,37	300 768,43	18	13	203 681,13	129 602,30	24	461 157,15	293 434,16
Zachodniopomorskie	6	5	82 479,46	52 481,68	4	3	52 620,72	33 482,56	5	82 479,46	52 481,65
Razem	505	352	7 297 518,91	4 643 411,29	200	152	2 398 950,52	1 526 452,21	352	7 270 256,47	4 626 062,35

Załącznik 2.3. Tabela 22. PROW 2014–2020 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie 7.2 Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, Typ operacji Budowa lub modernizacja dróg lokalnych, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Zrealizowane płatności		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	225	279 924 130,43	178 115 724,19	78	87 878 708,16	55 917 222,00	23	16 007 409,39	10 185 514,51
Kujawsko-Pomorskie	143	103 879 597,68	66 098 588,00	137	71 527 688,20	45 513 068,00	117	60 071 243,51	38 223 331,89
Lubelskie	459	536 453 676,16	341 345 474,14	129	162 247 191,58	103 237 888,00	53	77 078 010,25	49 044 737,68
Lubuskie	162	168 653 479,49	107 314 209,00	120	92 280 113,15	58 717 836,00	32	34 010 870,28	21 641 116,28
Łódzkie	338	368 478 169,10	234 462 659,00	75	82 053 063,02	52 210 364,00	22	22 054 663,64	14 033 382,38
Małopolskie	291	381 030 458,25	242 449 680,59	84	107 417 944,36	68 350 038,00	9	9 200 050,33	5 853 992,00
Mazowieckie	792	883 009 487,66	561 858 937,00	242	210 251 301,27	133 782 903,00	82	92 234 235,40	58 688 643,60
Opolskie	98	128 011 037,52	81 453 375,00	40	53 489 391,80	34 035 300,00	7	2 592 738,36	1 649 759,39
Podkarpackie	267	260 254 010,69	165 599 627,00	138	106 600 316,53	67 829 781,41	52	55 242 482,39	35 150 791,20
Podlaskie	280	404 491 151,97	257 377 720,00	100	146 220 061,48	93 039 761,00	22	34 808 410,49	22 148 591,44
Pomorskie	187	321 190 883,24	204 373 759,00	76	129 067 510,61	82 125 657,00	4	2 824 019,37	1 796 923,51
Śląskie	209	230 478 225,68	146 653 295,00	94	75 335 245,95	47 935 817,00	19	14 041 334,00	8 934 500,73
Świętokrzyskie	230	133 443 312,90	84 909 980,00	173	86 603 328,62	55 105 698,00	60	42 300 503,35	26 915 809,00
Warmińsko-Mazurskie	317	343 146 540,93	218 344 144,00	179	159 111 199,11	101 242 456,00	48	62 069 192,93	39 494 627,23
Wielkopolskie	355	461 714 219,71	293 788 758,00	150	177 878 165,96	113 183 877,00	23	22 427 776,92	14 270 794,35
Zachodniopomorskie	184	259 882 687,41	165 363 354,00	103	115 979 893,13	73 798 006,00	27	33 374 029,54	21 235 894,87
Razem	4 537	5 264 041 068,82	3 349 509 283,92	1 918	1 863 941 122,93	1 186 025 672,41	600	580 336 970,15	369 268 410,06

Załącznik 2.3. Tabela 23. PROW 2014–2020 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie 7.2 Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, Typ operacji Gospodarka wodno-ściekowa, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Zrealizowane płatności		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	93	197 934 732,04	125 945 870,00	35	77 864 342,29	49 545 081,00	0	0,00	0,00
Kujawsko-Pomorskie	106	131 517 964,80	83 684 881,00	81	98 370 504,48	62 593 152,00	1	1 232 944,14	784 522,35
Lubelskie	178	297 305 671,16	189 175 598,56	69	129 570 220,02	82 445 531,00	0	0,00	0,00
Lubuskie	73	127 222 464,25	80 951 654,00	36	63 770 671,07	40 577 278,00	0	0,00	0,00
Łódzkie	131	301 499 028,13	191 843 831,60	57	142 249 239,35	90 513 191,00	0	0,00	0,00
Małopolskie	128	271 220 477,08	172 577 589,57	46	106 373 611,50	67 685 529,00	0	0,00	0,00
Mazowieckie	225	495 218 214,68	315 107 353,00	46	111 437 447,74	70 907 648,00	0	0,00	0,00
Opolskie	39	95 820 843,75	60 970 772,24	32	78 991 940,91	50 262 572,00	0	0,00	0,00
Podkarpackie	78	192 375 179,95	122 408 327,00	60	155 740 095,87	99 097 423,00	0	0,00	0,00
Podlaskie	88	179 995 060,71	114 530 857,13	44	106 104 775,24	67 514 428,00	0	0,00	0,00
Pomorskie	67	145 469 271,13	92 562 097,22	21	47 787 180,58	30 406 983,00	0	0,00	0,00
Śląskie	57	142 159 880,42	90 456 331,91	38	97 466 617,95	62 018 009,00	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	87	184 428 156,26	117 351 635,83	49	106 408 194,25	67 707 534,00	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	111	182 304 273,14	116 000 209,00	24	50 324 139,55	32 021 250,00	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	157	330 648 368,22	210 391 556,70	58	116 728 257,11	74 274 190,00	0	0,00	0,00
Zachodniopomorskie	78	137 941 838,76	87 772 392,00	41	76 161 222,69	48 461 386,00	0	0,00	0,00
Razem	1 696	3 413 061 424,49	2 171 730 956,76	737	1 565 348 460,60	996 031 185,00	1	1 232 944,14	784 522,35

Załącznik 2.3. Tabela 24. PROW 2014–2020 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie 7.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury, Typ operacji Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów, złożone wnioski, zawarte umowy, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Złożone wnioski			Zawarte umowy		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	15	18 691 777,46	11 893 578,00	14	17 120 191,73	10 893 578,00
Kujawsko-Pomorskie	16	16 105 568,13	10 247 973,00	15	14 605 568,13	9 293 523,00
Lubelskie	22	29 694 400,44	18 894 547,00	1	1 571 576,30	999 994,00
Lubuskie	10	9 008 717,59	5 732 247,00	0	0,00	0,00
Łódzkie	19	24 925 885,59	15 860 341,00	0	0,00	0,00
Małopolskie	16	19 784 807,48	12 589 073,00	10	10 706 742,10	6 812 700,00
Mazowieckie	36	50 976 069,46	32 436 073,00	23	34 112 567,97	21 705 827,00
Opolskie	1	1 562 826,65	994 426,00	1	1 562 825,71	994 426,00
Podkarpackie	9	12 715 332,39	8 090 766,00	8	11 143 987,11	7 090 919,00
Podlaskie	15	21 023 323,41	13 377 133,00	14	19 451 737,68	12 377 133,00
Pomorskie	15	17 174 615,75	10 928 208,00	0	0,00	0,00
Śląskie	5	4 632 445,39	2 947 625,00	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	7	9 858 022,84	6 272 659,93	7	9 857 978,94	6 272 632,00
Warmińsko-Mazurskie	12	16 629 314,78	10 581 233,00	11	15 076 353,92	9 593 084,00
Wielkopolskie	19	21 358 626,43	13 590 494,00	15	16 590 234,17	10 556 366,00
Zachodniopomorskie	12	15 693 058,31	9 985 493,00	12	15 693 058,31	9 985 493,00
Razem	229	289 834 792,10	184 421 869,93	131	167 492 822,07	106 575 675,00

Załącznik 2.3. Tabela 25. PROW 2014–2020 Działanie 8 Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów, złożone wnioski i wydane decyzje, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł – Zobowiązania z PROW 2014–2020

Województwo	Zobowiązania z PROW 2014–2020								
	Złożone wnioski (nowe)			Złożone wnioski o wypłatę premii (kontynuacje)			Wydane decyzje (wnioski nowe i kontynuacyjne)		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	57	1 141 584,60	726 390,28	32	113 102,68	71 967,24	31	331 421,68	210 883,61
Kujawsko-Pomorskie	101	1 250 471,23	795 674,84	69	276 250,70	175 778,32	69	658 668,84	419 110,98
Lubelskie	468	4 088 865,00	2 601 744,80	375	993 764,71	632 332,48	369	2 738 616,15	1 742 581,46
Lubuskie	17	466 444,92	296 798,90	11	110 177,37	70 105,86	11	286 033,35	182 003,02
Łódzkie	319	2 380 160,59	1 514 496,18	259	603 350,86	383 912,15	257	1 617 907,04	1 029 474,25
Małopolskie	79	544 321,17	346 351,56	71	125 305,47	79 731,87	71	331 555,96	210 969,06
Mazowieckie	523	5 256 061,53	3 344 431,95	411	1 181 620,92	751 865,39	415	3 018 156,93	1 920 453,25
Opolskie	33	423 859,32	269 701,69	24	52 892,90	33 655,75	24	212 471,35	135 195,52
Podkarpackie	450	2 609 757,90	1 660 588,95	332	546 791,05	347 923,15	339	1 638 993,59	1 042 891,62
Podlaskie	207	2 971 644,28	1 890 857,26	170	662 575,06	421 596,51	171	1 803 898,31	1 147 820,49
Pomorskie	49	1 560 787,76	993 129,25	33	278 821,62	177 414,20	33	800 607,06	509 426,27
Śląskie	53	444 251,67	282 677,34	38	109 270,04	69 528,53	38	336 949,47	214 400,95
Świętokrzyskie	316	2 064 768,59	1 313 812,25	304	554 215,76	352 647,49	303	1 361 051,90	866 037,32
Warmińsko-Mazurskie	115	2 310 520,58	1 470 184,25	93	503 175,57	320 170,62	93	1 324 421,62	842 729,48
Wielkopolskie	126	1 739 961,61	1 107 137,57	92	302 243,55	192 317,57	97	916 045,94	582 880,03
Zachodniopomorskie	52	2 562 328,79	1 630 409,81	53	764 939,02	486 730,70	52	1 924 879,16	1 224 800,61
Razem	2 965	31 815 789,54	20 244 386,88	2 367	7 178 497,28	4 567 677,82	2 373	19 301 678,35	12 281 657,93

Załącznik 2.3. Tabela 26. PROW 2014–2020 Działanie 8 Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów, złożone wnioski i wydane decyzje, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł – Zobowiązania z PROW 2007–2013 i 2004–2006

Województwo	Zobowiązania z PROW 2007–2013									Zobowiązania z PROW 2004–2006		
	Złożone wnioski (nowe)			Wydane decyzje (wnioski nowe)			Złożone wnioski o wypłatę pomocy (kontynuacje)			Złożone wnioski o wypłatę płatności (kontynuacje)		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	9	84 897,40	54 020,22	6	67 542,20	42 977,10	1 409	6 347 839,80	4 039 130,46	651	6 216 953,20	3 955 847,32
Kujawsko-Pomorskie	7	49 506,70	31 501,11	2	9 841,50	6 262,15	2 168	7 626 009,00	4 852 429,53	1 074	6 127 324,40	3 898 816,52
Lubelskie	19	159 293,00	101 358,14	14	102 590,35	65 278,24	5 448	12 980 501,90	8 259 493,36	1 474	7 074 290,00	4 501 370,73
Lubuskie	1	10 960,00	6 973,85	1	8 146,00	5 183,30	740	4 417 459,60	2 810 829,54	488	5 034 393,20	3 203 384,39
Łódzkie	7	54 050,80	34 392,52	3	20 982,50	13 351,16	4 151	9 000 531,20	5 727 038,00	1 195	3 982 735,60	2 534 214,66
Małopolskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	1 144	2 250 899,20	1 432 247,16	485	985 958,40	627 365,33
Mazowieckie	19	230 260,40	146 514,69	9	125 894,17	80 106,46	9 589	35 282 393,60	22 450 187,05	2 562	17 849 797,60	11 357 826,21
Opolskie	1	3 305,00	2 102,97	0	0,00	0,00	521	2 093 584,40	1 332 147,75	239	995 642,80	633 527,51
Podkarpackie	3	40 008,20	25 457,22	1	18 204,90	11 583,78	6 052	9 454 683,00	6 016 014,79	2 606	6 229 529,20	3 963 849,43
Podlaskie	3	57 422,40	36 537,87	1	21 248,90	13 520,68	3 010	10 514 590,20	6 690 433,74	1 357	5 774 136,00	3 674 082,74
Pomorskie	2	95 582,50	60 819,14	1	88 709,00	56 445,54	1 254	9 689 130,10	6 165 193,48	819	7 122 160,40	4 531 830,66
Śląskie	1	4 165,00	2 650,19	1	4 053,40	2 579,18	743	2 630 337,30	1 673 683,62	368	2 200 671,60	1 400 287,34
Świętokrzyskie	12	73 681,30	46 883,41	8	52 253,70	33 249,03	4 118	8 124 148,10	5 169 395,44	1 310	3 472 875,60	2 209 790,74
Warmińsko-Mazurskie	3	144 415,30	91 891,46	2	107 894,56	68 653,31	3 186	21 122 077,20	13 439 977,72	2 086	21 498 245,60	13 679 333,68
Wielkopolskie	2	55 004,10	34 999,11	1	31 455,60	20 015,20	1 967	7 571 701,20	4 817 873,47	1 066	5 722 050,40	3 640 940,67
Zachodniopomorskie	4	354 517,40	225 579,42	2	187 714,10	119 442,48	740	6 003 652,90	3 820 124,34	425	5 373 438,80	3 419 119,11
Razem	93	1 417 069,50	901 681,32	52	846 530,88	538 647,60	46 240	155 109 538,70	98 696 199,47	18 205	105 660 202,80	67 231 587,04

Załącznik 2.3. Tabela 27. PROW 2014–2020 Działanie 8 Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów, zrealizowane płatności łącznie, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zrealizowane płatności											
	Zobowiązania z PROW 2014–2020			Zobowiązania z PROW 2007–2013			Zobowiązania z PROW 2004–2006			Zrealizowane płatności łącznie		
	LRB*	Kwota		LRB*	Kwota		LRB*	Kwota		LRB*	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	14	318 853,21	202 886,13	223	4 840 367,07	3 079 921,08	254	6 008 784,80	3 823 386,95	429	11 168 005,08	7 106 194,16
Kujawsko-Pomorskie	30	658 668,84	419 110,64	411	5 359 303,19	3 410 117,71	463	6 048 742,00	3 848 809,85	845	12 066 714,03	7 678 038,20
Lubelskie	184	2 738 616,15	1 742 579,52	1 178	9 193 499,64	5 849 806,82	582	7 099 076,80	4 517 136,05	1 821	19 031 192,59	12 109 522,39
Lubuskie	6	287 987,93	183 246,66	111	3 072 943,88	1 955 311,90	187	4 775 258,80	3 038 495,02	277	8 136 190,61	5 177 053,58
Łódzkie	129	1 603 548,18	1 020 336,42	926	6 256 796,51	3 981 187,44	541	3 804 968,40	2 421 095,83	1 502	11 665 313,09	7 422 619,69
Małopolskie	36	331 555,96	210 968,69	249	1 658 185,47	1 055 100,13	217	955 285,20	607 845,70	477	2 945 026,63	1 873 914,52
Mazowieckie	189	3 014 549,08	1 918 155,39	1 847	24 731 360,42	15 736 535,66	1 032	17 816 899,76	11 336 881,47	2 869	45 562 809,26	28 991 572,52
Opolskie	5	206 131,77	131 161,54	104	1 473 470,45	937 567,68	101	940 294,40	598 308,23	198	2 619 896,62	1 667 037,45
Podkarpackie	155	1 638 993,59	1 042 889,79	1 161	6 817 053,50	4 337 672,10	1 111	6 148 923,60	3 912 548,60	2 243	14 604 970,69	9 293 110,49
Podlaskie	89	1 803 898,31	1 147 819,60	569	7 524 033,45	4 787 533,54	564	5 584 130,40	3 553 176,14	1 114	14 912 062,16	9 488 529,28
Pomorskie	16	800 607,06	509 426,09	248	6 871 283,55	4 372 193,92	334	6 954 527,60	4 425 162,39	532	14 626 418,21	9 306 782,40
Śląskie	20	336 949,47	214 400,74	179	1 849 930,23	1 177 108,51	146	2 157 833,60	1 373 027,79	325	4 344 713,30	2 764 537,04
Świętokrzyskie	125	1 361 051,90	866 035,83	875	6 020 712,89	3 830 967,81	591	3 380 509,50	2 151 012,26	1 488	10 762 274,29	6 848 015,90
Warmińsko-Mazurskie	34	1 296 161,18	824 746,86	550	15 078 251,25	9 594 281,29	771	21 144 988,80	13 454 547,16	1 203	37 519 401,23	23 873 575,31
Wielkopolskie	44	892 808,68	568 093,65	409	5 419 172,20	3 448 213,29	425	5 322 007,60	3 386 389,21	838	11 633 988,48	7 402 696,15
Zachodniopomorskie	27	1 924 879,16	1 224 800,32	157	4 395 461,26	2 796 829,74	152	5 343 060,40	3 399 787,54	294	11 663 400,82	7 421 417,60
Razem	1 103	19 215 260,47	12 226 657,87	9 181	110 561 824,96	70 350 348,62	7 467	103 485 291,66	65 847 610,19	16 434	233 262 377,09	148 424 616,68

*Liczba różnych beneficjentów.

Załącznik 2.3. Tabela 28. PROW 2014–2020 Działanie 9 Tworzenie grup producentów i organizacji producentów, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabory: 2016, 2017) i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r. – Zobowiązania z PROW 2014–2020

Województwo	Nabór 2016				Nabór 2017	Zrealizowane płatności – zobowiązania PROW 2014–2020		
	Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje				Liczba złożonych wniosków	Liczba różnych beneficjentów	Kwota
		Liczba	Kwota					
			Ogółem	EFRROW	Ogółem			EFRROW
Dolnośląskie	3	3	2 425 479,09	1 543 332,34	2	0	0,00	0,00
Kujawsko-Pomorskie	3	3	4 607 526,18	2 931 768,91	2	3	150 000,00	0,00
Lubelskie	2	2	1 820 341,03	1 158 283,00	2	1	50 000,00	0,00
Lubuskie	6	6	4 594 542,51	2 923 507,40	0	5	228 010,64	0,00
Łódzkie	39	39	66 656 918,27	42 413 797,09	17	38	1 900 000,00	0,00
Małopolskie	2	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
Mazowieckie	13	13	21 898 531,45	13 934 035,56	8	7	565 228,80	168 765,08
Opolskie	20	19	21 236 141,22	13 512 556,66	11	13	632 733,00	0,00
Podkarpackie	5	5	2 567 163,87	1 633 486,37	1	2	223 209,11	126 673,80
Podlaskie	0	0	0,00	0,00	1	0	0,00	0,00
Pomorskie	2	0	0,00	0,00	1	0	0,00	0,00
Śląskie	1	1	1 006 304,15	640 311,33	1	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	5	5	5 416 112,93	3 446 272,65	2	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	42	33	32 286 579,78	20 543 950,72	4	24	1 177 086,82	0,00
Zachodniopomorskie	2	1	1 086 696,50	691 464,98	0	0	0,00	0,00
Razem	145	130	165 602 336,97	105 372 767,01	52	93	4 926 268,37	295 438,88

Załącznik 2.3. Tabela 29. PROW 2014–2020 Działanie 9 Tworzenie grup producentów i organizacji producentów, liczba decyzji przyznających płatność i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r. – Zobowiązania z PROW 2007–2013

Województwo	Wydane decyzje przyznające płatność			Zrealizowane płatności – zobowiązania PROW 2007-2013		
	Liczba decyzji	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	122	17 798 515,98	11 325 195,72	68	17 796 470,96	11 323 893,85
Kujawsko-Pomorskie	82	11 040 783,58	7 025 250,19	56	11 004 645,75	7 002 255,69
Lubelskie	28	4 867 712,65	3 097 325,42	17	4 491 883,03	2 858 185,05
Lubuskie	36	6 153 152,15	3 915 250,51	22	5 780 477,38	3 678 117,56
Łódzkie	39	8 796 626,28	5 597 293,14	22	8 442 256,98	5 371 807,95
Małopolskie	13	1 940 680,80	1 234 855,12	8	1 878 302,90	1 195 164,07
Mazowieckie	105	20 973 998,89	13 345 755,02	52	19 688 685,19	12 527 909,95
Opolskie	95	16 138 977,83	10 269 231,12	59	15 835 434,92	10 076 086,77
Podkarpackie	54	5 432 267,71	3 456 551,66	31	5 378 977,96	3 422 643,40
Podlaskie	36	7 927 736,96	5 044 418,85	21	7 927 736,96	5 044 418,85
Pomorskie	67	11 772 800,00	7 491 032,28	38	11 683 683,09	7 434 327,20
Śląskie	22	5 229 808,70	3 327 727,15	12	5 059 566,78	3 219 402,22
Świętokrzyskie	9	1 724 957,07	1 097 590,14	6	1 724 957,07	1 097 590,14
Warmińsko-Mazurskie	80	14 577 899,98	9 275 917,37	46	14 551 056,69	9 258 836,99
Wielkopolskie	435	62 896 304,95	40 020 918,84	264	60 720 258,56	38 636 298,38
Zachodniopomorskie	33	4 399 377,94	2 799 324,02	19	4 399 377,94	2 799 324,02
Razem	1 256	201 671 601,47	128 323 636,55	741	196 363 772,16	124 946 262,09

Załącznik 2.3. Tabela 30. PROW 2014–2020 Działanie 10 Działanie rolno–środowiskowo–klimatyczne, złożone wnioski i wydane decyzje, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zobowiązania z PROW 2014–2020				Zobowiązania z PROW 2007–2013			
	Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje			Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje		
		Liczba	Kwota			Liczba	Kwota	
			Ogółem	EFRROW			Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	4 433	2 082	30 089 495,73	19 145 946,13	5 970	4 953	74 173 803,24	47 196 791,00
Kujawsko-Pomorskie	4 379	2 164	30 209 670,96	19 222 413,63	12 930	11 115	116 366 533,11	74 044 025,02
Lubelskie	10 590	4 925	49 591 554,95	31 555 106,41	16 217	14 440	117 261 543,42	74 613 520,08
Lubuskie	3 108	1 418	29 701 365,52	18 898 978,88	4 242	3 584	84 514 118,25	53 776 333,44
Łódzkie	1 697	762	7 075 111,94	4 501 893,73	4 970	4 343	30 928 703,86	19 679 934,27
Małopolskie	4 206	2 200	22 231 922,17	14 146 172,08	6 116	5 277	40 247 565,44	25 609 525,89
Mazowieckie	6 786	3 167	31 413 175,47	19 988 203,55	12 780	11 009	97 307 571,60	61 916 807,81
Opolskie	617	292	4 958 164,96	3 154 880,36	2 591	2 140	31 064 616,86	19 766 415,71
Podkarpackie	10 555	5 070	47 044 135,26	29 934 183,27	12 647	11 361	81 293 566,89	51 727 096,61
Podlaskie	7 496	3 399	37 673 543,25	23 971 675,57	13 751	11 798	97 947 348,25	62 323 897,69
Pomorskie	6 284	2 719	37 968 254,74	24 159 200,49	9 002	7 765	105 395 119,75	67 062 914,70
Śląskie	844	394	5 517 233,06	3 510 615,40	1 726	1 490	16 968 629,54	10 797 138,98
Świętokrzyskie	3 229	1 472	8 626 389,34	5 488 971,54	7 867	6 879	34 558 164,33	21 989 359,96
Warmińsko-Mazurskie	5 100	2 302	42 790 364,83	27 227 509,14	8 864	7 172	104 044 288,99	66 203 381,08
Wielkopolskie	5 901	2 513	35 827 137,87	22 796 807,83	14 870	12 335	128 135 990,69	81 532 930,88
Zachodniopomorskie	4 354	1 942	42 619 405,43	27 118 727,68	6 253	5 182	117 566 634,48	74 807 649,52
Razem	79 579	36 821	463 336 925,48	294 821 285,68	140 796	120 843	1 277 774 198,70	813 047 722,63

Załącznik 2.3. Tabela 31. PROW 2014–2020 Działanie 10 Działanie rolno–środowiskowo–klimatyczne, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zrealizowane płatności								
	Zobowiązania z PROW 2014-2020			Zobowiązania z PROW 2007-2013			Zrealizowane płatności łącznie		
	Liczba różnych beneficjentów	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	1 339	30 148 816,63	19 183 677,52	2 438	74 441 191,96	47 366 895,40	3 667	104 590 008,59	66 550 572,92
Kujawsko-Pomorskie	1 364	30 339 729,97	19 305 158,14	5 032	115 536 626,09	73 515 878,05	6 347	145 876 356,06	92 821 036,19
Lubelskie	3 352	49 941 357,10	31 777 652,07	6 781	118 891 493,57	75 650 545,38	9 923	168 832 850,67	107 428 197,45
Lubuskie	985	29 803 553,21	18 963 991,30	1 753	84 763 677,84	53 935 104,81	2 645	114 567 231,05	72 899 096,11
Łódzkie	501	7 119 566,21	4 530 175,70	2 036	31 126 533,54	19 805 784,79	2 519	38 246 099,75	24 335 960,49
Małopolskie	1 383	22 259 453,95	14 163 679,85	2 322	40 398 010,91	25 705 222,10	3 666	62 657 464,86	39 868 901,95
Mazowieckie	2 076	31 468 351,93	20 023 293,63	5 218	98 086 040,64	62 412 075,25	7 182	129 598 509,37	82 463 440,39
Opolskie	188	4 958 205,00	3 154 904,34	1 108	31 592 848,88	20 102 516,24	1 289	36 551 053,88	23 257 420,58
Podkarpackie	3 299	47 342 459,56	30 123 974,10	4 919	81 569 014,60	51 902 295,24	8 095	128 911 474,16	82 026 269,34
Podlaskie	2 207	37 740 133,02	24 014 024,96	5 558	98 761 904,35	62 842 120,60	7 596	136 502 037,37	86 856 145,56
Pomorskie	1 818	37 982 574,45	24 168 295,47	3 707	105 648 430,45	67 224 037,56	5 373	143 631 004,90	91 392 333,03
Śląskie	266	5 522 257,80	3 513 810,21	729	17 194 305,15	10 940 727,20	981	22 716 562,95	14 454 537,41
Świętokrzyskie	1 049	8 672 589,26	5 518 359,65	3 173	34 602 861,52	22 017 748,88	4 161	43 275 450,78	27 536 108,53
Warmińsko-Mazurskie	1 515	43 161 131,66	27 463 414,23	3 506	104 746 302,44	66 650 028,27	4 923	147 907 434,10	94 113 442,50
Wielkopolskie	1 688	35 703 223,40	22 717 946,20	6 092	129 965 620,26	82 697 038,60	7 665	165 668 843,66	105 414 984,80
Zachodniopomorskie	1 310	42 936 106,20	27 320 231,20	2 635	118 557 425,84	75 438 054,65	3 792	161 493 532,04	102 758 285,85
Razem	24 326	465 099 509,35	295 942 588,57	56 976	1 285 882 288,04	818 206 073,02	79 777	1 751 025 914,19	1 114 176 733,10

Załącznik 2.3. Tabela 32. PROW 2014–2020 Działanie 11 Rolnictwo ekologiczne, złożone wnioski i wydane decyzje, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zobowiązania z PROW 2014–2020				Zobowiązania z PROW 2007–2013			
	Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje			Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje		
		Liczba	Kwota			Liczba	Kwota	
			Ogółem	EFRROW			Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	1 004	494	12 098 515,73	7 698 285,56	1 248	990	16 326 712,34	10 388 687,06
Kujawsko-Pomorskie	398	202	3 797 596,07	2 416 410,38	600	449	7 736 593,46	4 922 794,42
Lubelskie	2 511	1 177	14 746 364,97	9 383 112,03	2 754	2 247	23 007 313,37	14 639 553,50
Lubuskie	1 117	508	17 329 358,98	11 026 671,12	2 146	1 758	41 519 545,63	26 418 886,88
Łódzkie	637	296	4 659 240,11	2 964 674,48	707	549	7 303 751,46	4 647 377,05
Małopolskie	984	516	3 679 588,59	2 341 322,22	1 935	1 518	9 366 639,85	5 959 992,94
Mazowieckie	2 492	1 128	20 887 906,03	13 290 974,61	3 469	2 686	34 891 550,23	22 201 493,41
Opolskie	91	45	1 873 817,87	1 192 310,31	101	79	1 739 186,33	1 106 644,26
Podkarpackie	1 364	660	5 326 208,09	3 389 066,21	1 919	1 546	10 487 506,54	6 673 200,41
Podlaskie	3 192	1 562	20 282 439,65	12 905 716,35	6 238	4 764	48 533 115,21	30 881 621,21
Pomorskie	746	373	10 403 181,05	6 619 544,10	1 239	979	18 665 690,08	11 876 978,60
Śląskie	182	80	1 366 282,89	869 365,80	289	230	4 523 304,05	2 878 178,37
Świętokrzyskie	803	399	3 230 900,13	2 055 821,75	1 524	1 168	8 877 408,37	5 648 694,95
Warmińsko-Mazurskie	4 133	1 969	44 648 955,98	28 410 130,69	7 457	5 764	90 551 528,11	57 617 937,34
Wielkopolskie	785	327	10 631 833,34	6 765 035,55	1 271	1 025	23 834 811,42	15 166 090,51
Zachodniopomorskie	2 663	1 160	38 775 126,17	24 672 612,78	5 123	4 269	95 479 434,80	60 753 564,36
Razem	23 102	10 896	213 737 315,65	136 001 053,95	38 020	30 021	442 844 091,25	281 781 695,26

Załącznik 2.3. Tabela 33. PROW 2014–2020 Działanie 11 Rolnictwo ekologiczne, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zrealizowane płatności								
	Zobowiązania z PROW 2014-2020			Zobowiązania z PROW 2007-2013			Zrealizowane płatności łącznie		
	Liczba różnych beneficjentów	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	314	12 066 466,38	7 677 887,80	606	16 601 143,32	10 563 299,20	865	28 667 609,70	18 241 187,00
Kujawsko-Pomorskie	131	3 798 180,60	2 416 780,12	268	7 776 917,47	4 948 448,83	366	11 575 098,07	7 365 228,95
Lubelskie	773	14 889 793,73	9 474 361,71	1 335	23 213 701,59	14 770 855,20	1 977	38 103 495,32	24 245 216,91
Lubuskie	347	17 339 241,44	11 032 955,20	1 042	41 827 171,75	26 614 616,03	1 309	59 166 413,19	37 647 571,23
Łódzkie	196	4 807 228,24	3 058 836,35	331	7 601 438,96	4 836 790,51	486	12 408 667,20	7 895 626,86
Małopolskie	311	3 738 463,98	2 378 776,70	864	9 425 426,95	5 997 379,53	1 121	13 163 890,93	8 376 156,23
Mazowieckie	765	21 156 901,08	13 462 124,62	1 620	35 438 045,32	22 549 204,65	2 238	56 594 946,40	36 011 329,27
Opolskie	31	1 873 817,87	1 192 309,89	48	1 897 522,23	1 207 392,68	72	3 771 340,10	2 399 702,57
Podkarpackie	418	5 330 458,70	3 391 762,44	901	10 496 690,41	6 679 027,51	1 239	15 827 149,11	10 070 789,95
Podlaskie	1 026	20 447 560,26	13 010 764,40	2 685	48 652 694,89	30 957 664,17	3 494	69 100 255,15	43 968 428,57
Pomorskie	240	10 457 243,24	6 653 940,58	586	18 830 577,27	11 981 888,97	779	29 287 820,51	18 635 829,55
Śląskie	54	1 366 282,89	869 364,88	143	4 542 314,81	2 890 272,90	183	5 908 597,70	3 759 637,78
Świętokrzyskie	251	3 237 056,91	2 059 733,57	679	8 938 043,41	5 687 263,28	882	12 175 100,32	7 746 996,85
Warmińsko-Mazurskie	1 333	44 843 521,18	28 533 912,50	3 346	91 090 974,06	57 961 140,31	4 391	135 934 495,24	86 495 052,81
Wielkopolskie	235	10 756 270,79	6 844 212,59	625	24 171 143,88	15 380 091,14	804	34 927 414,67	22 224 303,73
Zachodniopomorskie	798	38 913 190,14	24 760 452,30	2 621	97 297 363,47	61 910 279,64	3 168	136 210 553,61	86 670 731,94
Razem	7 218	215 021 677,43	136 818 175,65	17 685	447 801 169,79	284 935 614,55	23 350	662 822 847,22	421 753 790,20

Załącznik 2.3. Tabela 34. PROW 2014–2020 Działanie 13 ONW, złożone wnioski i wydane decyzje, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zobowiązania z PROW 2014–2020				Zobowiązania z PROW 2007–2013			
	Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje			Liczba złożonych wniosków	Wydane decyzje		
		Liczba	Kwota			Liczba	Kwota	
			Ogółem	EFRROW			Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	62 674	50 833	109 615 176,15	69 748 136,58	72	72	540 822,10	344 125,10
Kujawsko-Pomorskie	92 740	73 829	145 239 514,73	92 415 903,22	16	16	89 635,72	57 035,21
Lubelskie	199 510	174 217	220 293 342,78	140 172 654,01	41	40	142 379,12	90 595,83
Lubuskie	52 042	46 005	95 837 251,15	60 981 242,91	26	25	117 992,06	75 078,35
Łódzkie	231 108	196 865	248 581 452,37	158 172 378,14	56	56	125 730,86	80 002,55
Małopolskie	156 592	140 575	159 103 349,34	101 237 461,19	19	19	81 756,05	52 021,37
Mazowieckie	434 179	365 586	595 818 820,91	379 119 515,75	182	182	712 787,94	453 546,97
Opolskie	21 265	17 826	26 660 536,10	16 964 099,12	1	1	1 992,27	1 267,68
Podkarpackie	133 900	119 101	118 737 046,91	75 552 382,95	25	25	84 712,62	53 902,64
Podlaskie	224 360	190 283	435 709 660,68	277 242 057,09	32	32	156 965,20	99 876,96
Pomorskie	76 512	59 391	142 698 221,40	90 798 878,28	34	34	153 192,27	97 476,24
Śląskie	61 074	54 059	64 153 123,76	40 820 632,65	29	29	92 474,94	58 841,80
Świętokrzyskie	109 918	97 969	99 343 088,58	63 212 007,26	45	45	177 311,98	112 823,61
Warmińsko-Mazurskie	98 497	78 598	199 208 207,89	126 756 182,68	39	39	182 104,08	115 872,83
Wielkopolskie	237 111	197 042	367 468 172,39	233 819 998,09	124	121	685 267,00	436 035,39
Zachodniopomorskie	59 644	50 388	128 566 486,08	81 806 855,09	57	57	570 494,39	363 005,58
Razem	2 251 126	1 912 567	3 157 033 451,22	2 008 820 385,01	798	793	3 915 618,60	2 491 508,12

Załącznik 2.3. Tabela 35. PROW 2014–2020 Działanie 13 ONW, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zrealizowane płatności								
	Zobowiązania z PROW 2014–2020			Zobowiązania z PROW 2007–2013			Zrealizowane płatności łącznie		
	Liczba różnych beneficjentów	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota		Liczba różnych beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	21 982	109 319 495,34	69 559 737,84	72	215 204,82	136 934,66	21 989	109 534 700,16	69 696 672,50
Kujawsko-Pomorskie	32 713	144 939 429,40	92 224 579,36	16	22 487,60	14 308,83	32 714	144 961 917,00	92 238 888,19
Lubelskie	70 294	219 363 449,98	139 580 070,40	41	108 442,85	69 002,04	70 300	219 471 892,83	139 649 072,44
Lubuskie	18 539	95 235 371,97	60 598 037,31	26	84 833,04	53 979,17	18 542	95 320 205,01	60 652 016,48
Łódzkie	81 847	247 831 948,99	157 694 440,36	56	43 521,73	27 692,71	81 852	247 875 470,72	157 722 133,07
Małopolskie	55 467	157 987 899,24	100 526 991,36	19	29 262,93	18 619,96	55 468	158 017 162,17	100 545 611,32
Mazowieckie	153 090	592 298 991,07	376 877 949,29	182	409 044,86	260 274,69	153 112	592 708 035,93	377 138 223,98
Opolskie	7 512	26 543 252,98	16 889 380,41	1	1 992,27	1 267,68	7 512	26 545 245,25	16 890 648,09
Podkarpackie	47 217	118 497 760,02	75 399 513,02	25	78 735,66	50 099,35	47 222	118 576 495,68	75 449 612,37
Podlaskie	79 325	434 026 723,71	276 170 182,52	32	60 157,06	38 277,84	79 330	434 086 880,77	276 208 460,36
Pomorskie	26 903	141 500 775,77	90 036 639,80	34	40 916,91	26 035,35	26 907	141 541 692,68	90 062 675,15
Śląskie	21 776	64 136 496,33	40 809 770,03	29	50 172,49	31 924,59	21 782	64 186 668,82	40 841 694,62
Świętokrzyskie	38 806	98 929 200,75	62 948 146,98	44	119 678,16	76 151,03	38 807	99 048 878,91	63 024 298,01
Warmińsko-Mazurskie	34 594	197 782 845,23	125 848 826,21	39	88 542,49	56 339,45	34 599	197 871 387,72	125 905 165,66
Wielkopolskie	83 553	367 112 481,01	233 592 637,93	124	524 207,69	333 552,85	83 576	367 636 688,70	233 926 190,78
Zachodniopomorskie	21 172	128 047 467,79	81 476 353,04	57	475 326,58	302 450,11	21 175	128 522 794,37	81 778 803,15
Razem	794 265	3 143 553 589,58	2 000 233 255,86	797	2 352 527,14	1 496 910,31	794 359	3 145 906 116,72	2 001 730 166,17

Załącznik 2.3. Tabela 36. PROW 2014–2020 Działanie 16 Współpraca, złożone wnioski, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Złożone wnioski		
	Liczba	Kwota	
		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	4	10 392 763,00	6 612 915,09
Kujawsko-Pomorskie	3	5 245 940,06	3 337 991,66
Lubelskie	5	18 892 490,00	12 021 291,38
Lubuskie	4	17 617 314,00	11 209 896,89
Łódzkie	8	52 674 661,73	33 516 887,25
Małopolskie	2	5 193 611,72	3 304 695,13
Mazowieckie	18	58 723 035,35	37 365 467,39
Opolskie	4	13 246 750,00	8 428 907,02
Podkarpackie	7	35 672 481,91	22 698 400,23
Podlaskie	4	4 606 153,80	2 930 895,66
Pomorskie	5	25 065 005,00	15 948 862,68
Śląskie	1	2 797 291,00	1 779 916,26
Świętokrzyskie	1	9 951 000,00	6 331 821,30
Warmińsko-Mazurskie	7	13 451 424,17	8 559 141,19
Wielkopolskie	15	68 793 611,63	43 773 375,08
Zachodniopomorskie	2	4 073 000,00	2 591 649,90
Razem	90	346 396 533,37	220 412 114,11

Załącznik 2.3. Tabela 37. PROW 2014–2020 Działanie 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, Poddziałanie 19.1 Wsparcie przygotowawcze, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Zrealizowane płatności		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	17	2 222 000,00	1 413 858,60	17	2 222 000,00	1 413 858,60	17	2 222 000,00	1 413 858,60
Kujawsko-Pomorskie	20	2 398 000,00	1 525 847,40	20	2 398 000,00	1 525 847,40	20	2 398 000,00	1 525 847,40
Lubelskie	23	2 838 000,00	1 805 819,40	23	2 838 000,00	1 805 819,40	23	2 838 000,00	1 805 819,40
Lubuskie	11	1 386 000,00	881 911,80	10	1 254 000,00	797 920,20	10	1 254 000,00	797 920,20
Łódzkie	18	2 178 000,00	1 385 861,40	17	2 068 000,00	1 315 868,40	17	2 068 000,00	1 315 868,40
Małopolskie	32	3 916 000,00	2 491 750,80	32	3 916 000,00	2 491 750,80	32	3 916 000,00	2 491 750,80
Mazowieckie	31	3 960 000,00	2 519 748,00	31	3 960 000,00	2 519 748,00	31	3 938 000,00	2 505 749,40
Opolskie	10	1 298 000,00	825 917,40	10	1 298 000,00	825 917,40	10	1 298 000,00	825 917,40
Podkarpackie	26	3 102 000,00	1 973 802,60	26	3 102 000,00	1 973 802,60	26	3 102 000,00	1 973 802,60
Podlaskie	11	1 342 000,00	853 914,60	11	1 342 000,00	853 914,60	11	1 342 000,00	853 914,60
Pomorskie	16	1 980 000,00	1 259 874,00	16	1 980 000,00	1 259 874,00	16	1 980 000,00	1 259 874,00
Śląskie	14	1 870 000,00	1 189 881,00	14	1 870 000,00	1 189 881,00	14	1 870 000,00	1 189 881,00
Świętokrzyskie	17	2 090 000,00	1 329 867,00	17	2 090 000,00	1 329 867,00	17	2 090 000,00	1 329 867,00
Warmińsko-Mazurskie	11	1 408 000,00	895 910,40	11	1 408 000,00	895 910,40	11	1 408 000,00	895 910,40
Wielkopolskie	31	3 850 000,00	2 449 755,00	31	3 850 000,00	2 449 755,00	31	3 848 680,00	2 448 915,08
Zachodniopomorskie	13	1 584 000,00	1 007 899,20	13	1 584 000,00	1 007 899,20	13	1 584 000,00	1 007 899,20
Razem	301	37 422 000,00	23 811 618,60	299	37 180 000,00	23 657 634,00	299	37 156 680,00	23 642 795,48

Załącznik 2.3. Tabela 38. PROW 2014–2020 Działanie 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, Poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zobowiązania z PROW 2014–2020									Zobowiązania z PROW 2007–2013					
	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Zrealizowane płatności			Zawarte umowy			Zrealizowane płatności		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		LRB*	Kwota		Liczba	Kwota		LRB*	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW			
Dolnośląskie	733	110 419 611,22	70 259 998,62	181	30 119 423,15	19 164 988,95	69	5 130 744,93	2 202 163,35	8	746 231,47	474 827,07	8	746 231,47	474 827,07
Kujawsko-Pomorskie	714	102 664 336,95	65 325 317,60	135	24 009 341,81	15 277 144,18	43	2 688 260,36	1 346 002,29	2	161 557,00	102 798,71	2	161 557,00	102 798,71
Lubelskie	1247	161 283 863,56	102 624 922,38	365	48 524 939,70	30 876 419,13	129	8 909 510,40	4 162 433,53	2	106 243,50	67 602,73	2	106 243,50	67 602,73
Lubuskie	404	66 932 074,79	42 588 879,19	104	14 115 596,43	8 981 754,01	41	2 639 674,21	1 317 141,00	2	52 091,53	33 145,83	2	52 091,53	33 145,83
Łódzkie	725	91 602 302,78	59 607 490,90	230	26 059 195,44	16 581 465,75	98	5 760 044,37	2 305 951,20	2	153 596,50	97 733,45	2	153 596,50	97 733,45
Małopolskie	1369	172 642 281,87	108 672 482,23	270	33 027 626,67	21 015 469,95	125	6 563 300,87	3 215 860,20	2	143 774,00	91 483,38	2	143 774,00	91 483,38
Mazowieckie	1736	223 035 202,05	141 917 298,99	489	65 240 657,32	41 512 630,16	189	12 798 605,31	5 795 969,06	4	195 911,48	124 658,45	4	195 911,48	124 658,45
Opolskie	530	72 772 917,77	46 305 407,44	169	23 840 536,62	15 169 733,35	72	4 875 767,15	1 626 446,80	3	71 603,91	45 561,56	3	71 603,91	45 561,56
Podkarpackie	1034	137 726 764,17	87 635 536,49	160	23 676 030,98	15 065 058,39	96	6 407 977,30	3 012 244,20	3	241 131,00	153 431,65	3	241 131,00	153 431,65
Podlaskie	564	82 895 507,36	52 746 411,33	245	30 382 049,26	19 332 081,88	82	5 692 634,47	3 159 401,80	3	430 202,50	273 737,84	3	430 202,50	273 737,84
Pomorskie	877	130 691 646,18	83 159 093,41	362	54 759 052,05	34 843 184,38	182	11 945 488,90	4 268 934,83	3	247 065,28	157 207,63	3	247 065,28	157 207,63
Śląskie	819	115 082 272,01	73 226 864,97	337	48 587 878,09	30 916 464,88	137	8 762 234,27	3 738 962,63	3	105 380,03	67 053,30	3	105 380,03	67 053,30
Świętokrzyskie	921	126 691 389,50	80 596 219,97	509	66 973 029,02	42 614 937,51	296	25 392 794,30	12 324 859,45	2	130 377,50	82 959,19	2	130 377,50	82 959,19
Warmińsko-Mazurskie	703	96 170 479,41	61 193 275,25	290	33 939 454,29	21 595 674,54	101	5 994 358,36	2 655 418,35	7	615 352,24	391 548,61	7	615 352,24	391 548,61
Wielkopolskie	1303	183 368 535,58	116 677 399,19	599	87 419 667,72	55 625 134,57	220	12 717 474,26	5 166 830,34	15	1 512 648,64	962 498,29	14	1 512 648,64	962 498,29
Zachodniopomorskie	436	72 567 434,99	46 174 656,82	245	40 593 701,22	25 829 771,88	121	7 731 255,59	3 275 493,59	2	133 513,96	84 954,93	2	133 513,96	84 954,93
Razem	14 115	1 946 546 620,20	1 238 711 254,78	4 690	651 268 179,77	414 401 913,51	2 001	134 010 125,05	59 574 112,62	63	5 046 680,54	3 211 202,62	62	5 046 680,54	3 211 202,62

*LRB Liczba różnych beneficjentów.

Załącznik 2.3. Tabela 39. PROW 2014–2020 Działanie 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, Poddziałanie 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zobowiązania z PROW 2014–2020									Zobowiązania z PROW 2007–2013					
	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Zrealizowane płatności			Zawarte umowy			Zrealizowane płatności		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		LRB*	Kwota		Liczba	Kwota		LRB*	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW			
Dolnośląskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	1	651 197,35	414 356,86	3	651 197,35	414 356,86
Kujawsko-Pomorskie	3	690 563,29	439 405,42	2	401 235,00	255 305,83	3	21 060,00	13 400,46	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Lubelskie	4	1 129 040,39	718 354,71	3	729 618,00	464 201,93	2	52 000,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Lubuskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Łódzkie	1	6 153,00	3 915,15	1	6 153,00	3 915,15	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Małopolskie	6	2 385 667,45	1 521 918,72	1	194 339,00	123 657,90	3	70 679,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Mazowieckie	5	1 081 099,90	687 903,86	1	270 000,00	171 801,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Opolskie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	2	154 475,14	98 292,52	2	154 475,14	98 292,52
Podkarpackie	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Podlaskie	5	1 003 165,01	638 312,78	3	350 814,00	223 222,94	3	142 232,14	14 660,05	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Pomorskie	3	329 044,00	209 370,69	1	12 745,00	8 109,64	1	4 635,35	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Śląskie	4	923 504,22	587 625,73	2	314 212,03	199 933,11	2	28 186,17	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Świętokrzyskie	1	318 589,00	202 718,17	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Warmińsko-Mazurskie	2	375 594,00	238 990,46	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Wielkopolskie	10	2 263 269,68	1 440 118,50	6	849 254,00	540 380,32	8	265 954,54	0,00	1	164 485,79	104 662,30	2	164 485,79	104 662,30
Zachodniopomorskie	4	1 457 833,55	927 619,48	2	655 233,00	416 924,76	12	238 308,24	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Razem	48	11 963 523,49	7 616 253,67	22	3 783 603,03	2 407 452,58	34	823 055,44	28 060,51	4	970 158,28	617 311,68	7	970 158,28	617 311,68

*LRB Liczba różnych beneficjentów.

Załącznik 2.3. Tabela 40. PROW 2014–2020 Działanie 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, Poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Złożone wnioski			Zawarte umowy			Zrealizowane płatności		
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba beneficjentów	Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	16	35 238 618,82	22 175 011,73	16	35 238 618,82	22 175 011,73	16	11 947 646,75	0,00
Kujawsko-Pomorskie	11	26 827 121,60	16 879 738,39	11	26 827 121,60	16 879 738,39	11	9 095 227,00	0,00
Lubelskie	22	40 909 306,96	25 774 637,15	22	40 909 306,96	25 774 637,15	22	13 054 228,00	318 150,00
Lubuskie	10	19 297 687,24	12 123 475,56	10	19 297 687,24	12 123 475,56	10	6 532 431,42	0,00
Łódzkie	16	29 815 124,46	18 787 133,95	16	29 815 124,46	18 787 133,95	16	10 122 359,00	0,00
Małopolskie	31	55 802 413,18	35 089 201,27	31	55 802 413,18	35 089 201,27	31	18 748 999,00	0,00
Mazowieckie	29	61 008 998,63	38 307 008,42	29	61 008 998,63	38 307 008,42	29	20 823 767,13	182 999,88
Opolskie	10	19 332 576,19	12 167 876,74	10	19 332 576,19	12 167 876,74	10	6 553 503,62	0,00
Podkarpackie	26	44 553 499,84	28 066 986,66	26	44 553 499,84	28 066 986,66	26	15 121 564,21	0,00
Podlaskie	4	12 679 552,75	7 964 847,07	4	12 679 552,75	7 964 847,07	4	4 291 660,00	0,00
Pomorskie	14	27 646 567,35	17 409 625,81	14	27 646 567,35	17 409 625,81	14	9 279 741,00	0,00
Śląskie	14	29 172 173,30	18 404 341,37	14	29 172 173,30	18 404 341,37	14	9 885 870,00	0,00
Świętokrzyskie	17	29 047 337,34	18 242 573,46	17	29 047 337,34	18 242 573,46	17	9 837 000,00	445 410,00
Warmińsko-Mazurskie	11	24 354 752,76	15 347 754,79	11	24 354 752,76	15 347 754,79	11	8 015 623,00	0,00
Wielkopolskie	29	56 574 048,23	35 572 163,20	29	56 574 048,23	35 572 163,20	29	19 124 285,78	0,00
Zachodniopomorskie	12	22 425 948,30	14 098 931,13	12	22 425 948,30	14 098 931,13	12	7 596 051,75	0,00
Razem	272	534 685 726,95	336 411 306,73	272	534 685 726,95	336 411 306,73	272	180 029 957,66	946 559,88

Załącznik 2.3. Tabela 41. Renty strukturalne, zobowiązania PROW 2004–2006 oraz PROW 2007–2013 finansowane z budżetu PROW 2014–2020, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Województwo	Zrealizowane płatności							
	Zobowiązania PROW 2007–2013			Zobowiązania PROW 2004–2006			Zrealizowane płatności razem	
	Liczba beneficjentów	Kwota		Liczba beneficjentów	Kwota		Kwota	
		Ogółem	EFRROW		Ogółem	EFRROW	Ogółem	EFRROW
Dolnośląskie	839	23 412 119,10	14 897 032,79	1 972	38 730 327,19	24 643 999,17	62 142 446,29	39 541 031,96
Kujawsko-Pomorskie	1 260	35 064 547,83	22 311 422,42	2 709	56 619 761,00	36 026 998,03	91 684 308,83	58 338 420,45
Lubelskie	2 134	61 353 780,65	39 039 149,36	3 644	70 037 731,85	44 564 803,15	131 391 512,50	83 603 952,51
Lubuskie	227	6 777 301,27	4 312 371,20	360	6 898 590,28	4 389 553,70	13 675 891,55	8 701 924,90
Łódzkie	1 601	45 068 369,49	28 676 809,66	3 767	70 009 041,55	44 546 550,63	115 077 411,04	73 223 360,29
Małopolskie	873	22 716 407,79	14 454 341,75	1 675	26 605 664,61	16 929 092,77	49 322 072,40	31 383 434,52
Mazowieckie	2 826	81 329 308,50	51 749 492,01	6 301	120 083 323,39	76 408 669,88	201 412 631,89	128 158 161,89
Opolskie	521	14 714 307,59	9 362 650,20	1 055	18 990 736,02	12 083 750,13	33 705 043,61	21 446 400,33
Podkarpackie	1 026	26 782 944,34	17 041 868,77	1 842	28 233 757,89	17 965 041,45	55 016 702,23	35 006 910,22
Podlaskie	1 133	35 199 227,78	22 397 129,66	2 626	48 745 861,89	31 016 867,02	83 945 089,67	53 413 996,68
Pomorskie	519	14 255 735,66	9 070 866,96	1 067	21 047 172,87	13 392 259,45	35 302 908,53	22 463 126,41
Śląskie	622	15 831 924,91	10 073 787,34	1 120	17 352 303,86	11 041 213,16	33 184 228,77	21 115 000,50
Świętokrzyskie	1 222	33 800 234,31	21 506 940,64	2 299	41 584 531,29	26 460 106,22	75 384 765,60	47 967 046,86
Warmińsko-Mazurskie	692	20 053 040,74	12 759 670,82	1 217	25 632 050,91	16 309 608,72	45 685 091,65	29 069 279,54
Wielkopolskie	1 717	47 393 258,12	30 156 139,07	3 248	63 733 649,38	40 553 537,68	111 126 907,50	70 709 676,75
Zachodniopomorskie	450	13 650 664,40	8 685 865,46	908	18 745 571,48	11 927 757,49	32 396 235,88	20 613 622,95
Razem	17 657	497 403 172,48	316 495 538,11	35 802	673 050 075,46	428 259 808,65	1 170 453 247,94	744 755 346,76

Załącznik 2.4. Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014-2020

Załącznik 2.4. Tabela 1. Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020 – złożone wnioski, zawarte umowy w ramach działań wdrażanych przez ARiMR oraz zrealizowane płatności w ramach Programu, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Nazwa działania/poddziałania	Wnioski złożone			Zawarte umowy (czynne)			Zrealizowane płatności			
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba płatności	Liczba różnych beneficjentów*	Kwota	
		Ogółem	w tym wkład UE		Ogółem	w tym wkład UE			Ogółem	w tym wkład UE
Priorytet 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy	1 886	582 922 056,46	401 121 935,87	1 261	172 598 330,16	97 626 580,21	1 213	669	145 429 004,82	80 057 674,39
1.4 Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej	6	34 208 973,00	25 656 729,75	5	26 519 695,40	19 889 771,55	10	5	19 622 735,64	14 717 051,71
1.5 Porty i przystanie – Wyładunek i wykorzystanie całości połowów	5	10 121 206,39	7 590 904,79	3	5 876 137,76	4 407 103,32	2	2	4 485 425,26	3 364 068,93
1.6 Trwałe zaprzestanie działalności połowowej	207	71 015 925,83	35 507 962,91	156	58 485 169,60	29 242 584,80	123	108	47 683 316,11	23 841 657,96
1.8 Różnicowanie i nowe formy dochodów	129	30 456 216,91	22 842 162,68	67	12 828 552,59	9 621 414,44	52	46	5 264 527,81	3 948 395,79
1.9 Zdrowie i bezpieczeństwo	222	26 549 121,31	19 911 840,98	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
1.10 Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej	1 095	73 262 500,00	36 631 250,00	1 029	68 803 500,00	34 401 750,00	1 026	549	68 373 000,00	34 186 500,00
1.11 Wartość dodana, jakość produktów i wykorzystywanie niechcianych połowów	204	48 401 031,20	36 300 773,40	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
1.12 Porty i przystanie – Infrastruktura i budowa przystani	14	277 153 027,51	207 864 770,63	1	85 274,81	63 956,10	0	0	0,00	0,00
1.13 Innowacje	4	11 754 054,31	8 815 540,73	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
Priorytet 2. Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy	511	625 099 102,07	468 824 326,55	21	13 742 846,43	10 307 134,81	2	2	251 893,79	188 920,33
2.1 Innowacje w akwakulturze	16	106 879 794,28	80 159 845,71	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
2.3 Inwestycje produkcyjne w akwakulturę	479	511 907 142,44	383 930 356,83	19	13 062 018,18	9 796 513,63	2	2	251 893,79	188 920,33
2.3.1 Inwestycje produkcyjne	413	319 860 524,56	239 895 393,41	19	13 062 018,18	9 796 513,63	2	2	251 893,79	188 920,33
2.3.3 Ochrona środowiska	66	192 046 617,88	144 034 963,41	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00
2.6 Szkolenia w akwakulturze	16	6 312 165,35	4 734 124,01	2	680 828,25	510 621,18	0	0	0,00	0,00

Załącznik 2.4. Tabela 1. Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020 – złożone wnioski, zawarte umowy w ramach działań wdrażanych przez ARiMR oraz zrealizowane płatności w ramach Programu, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł – c. d

Nazwa działania/poddziałania	Wnioski złożone			Zawarte umowy (czynne)			Zrealizowane płatności			
	Liczba	Kwota		Liczba	Kwota		Liczba płatności	Liczba różnych beneficjentów*	Kwota	
		Ogółem	w tym wkład UE		Ogółem	w tym wkład UE			Ogółem	w tym wkład UE
Priorytet 3. Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa	17	69 435 626,89	60 933 773,55	13	22 019 479,52	18 376 425,75	15	4	11 940 785,31	9 787 416,16
3.1 Kontrola i egzekwowanie	15	53 852 720,46	48 467 448,41	11	7 608 421,46	6 847 579,31	14	4	2 347 879,31	2 113 091,36
3.2 Gromadzenie danych	2	15 582 906,43	12 466 325,14	2	14 411 058,06	11 528 846,44	1	1	9 592 906,00	7 674 324,80
Priorytet 4. Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej**								47	11 915 934,56	10 128 544,14
4.1 Wsparcie przygotowawcze								5	99 811,00	84 839,35
4.2 Realizacja lokalnych strategii rozwoju								47	11 816 123,56	10 043 704,79
4.2.1 Realizacja lokalnych strategii rozwoju								21	2 491 411,27	2 117 699,57
4.2.2 Koszty bieżące i aktywizacja								26	9 324 712,29	7 926 005,22
Priorytet 5. Wspieranie obrotu i przetwarzania	95	139 047 262,20	104 285 446,64	5	3 644 142,51	2 733 106,87	3	1	2 058 803,42	1 544 102,55
5.3 Środki dotyczące obrotu	12	9 584 131,17	7 188 098,37	2	2 391 803,42	1 793 852,56	3	1	2 058 803,42	1 544 102,55
5.4 Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury	83	129 463 131,03	97 097 348,27	3	1 252 339,09	939 254,31	0	0	0,00	0,00
RAZEM	2 509	1 416 504 047,62	1 035 165 482,61	1 300	212 004 798,62	129 043 247,64	1 233	723	171 596 421,90	101 706 657,57

*Liczba różnych beneficjentów.

**ARiMR wdraża i dokonuje płatności odnośnie działań/poddziałania w ramach 1, 2, 3 i 5 osi priorytetowej. Działania/poddziałania w ramach osi 4 wdrażane są przez Samorządy Województw.

Załącznik 3. Realizacja instrumentów pomocy krajowej

Załącznik 3. Tabela 1. Lista Banków współpracujących z ARiMR, wg stanu na 31.12.2017 r.

Lp.	BANK	Linie kredytowe					
		PR	RR	Z	ZC	K01	K02
1	Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	*	*	*	*		*
2	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	*	*	*	*		*
3	SGB-Bank S.A.		*	*	*		*
4	Bank Zachodni WBK S.A.		*	*			*
5	Bank Pekao S.A.		*	*			*
6	Krakowski Bank Spółdzielczy		*				*

* bank udzielił w 2017 r. kredytów z dopłatą Agencji.

Oznaczenia symboli linii kredytowych:

- PR** kredyty na inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków oraz na zakup akcji i udziałów;
- RR** kredyty na inwestycje w rolnictwie i w rybactwie śródlądowym;
- Z** kredyty na zakup użytków rolnych;
- KO** kredyty na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych;
- K01** kredyty kłaskowe inwestycyjne;
- K02** kredyty kłaskowe obrotowe.

Załącznik 3. Tabela 2. Oprocentowanie kredytów inwestycyjnych i kłęskowych objętych dopłatami ARiMR, wg stanu na 31.12.2017 r.

Lp.	BANK	Marża banku	Oprocentowanie	Oprocentowanie płacone bankowi przez kredytobiorcę w liniach kredytowych:			
				RR, Z, PR	K01, DK01	K02, DK02	
						Ubezpieczeni	Nieubezpieczeni
1	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	2,50	4,2300	3,0000	3,0000	2,1150	3,1725
2	Krakowski Bank Spółdzielczy	2,50	4,2300	3,0000	3,0000	2,1150	3,1725
3	SGB-Bank S.A.	2,50	4,2300	3,0000	3,0000	2,1150	3,1725
4	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	2,48	4,2100	3,0000	3,0000	2,1050	3,1575
5	BOŚ S.A.	2,45	4,1800	3,0000	3,0000	2,0900	3,1350
6	Raiffeisen Bank Polska S.A.	2,30	4,0300	3,0000	3,0000	2,0150	3,0225
7	Bank Pekao S.A.	2,25	3,9800	3,0000	3,0000	1,9900	2,9850
8	Bank Zachodni WBK S.A.	1,95	3,6800	3,0000	3,0000	1,8400	2,7600

Oznaczenia symboli linii kredytowych:

- PR** kredyty na inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków oraz na zakup akcji i udziałów;
RR kredyty na inwestycje w rolnictwie i w rybactwie śródlądowym;
Z kredyty na zakup użytków rolnych;
K01, DK01 kredyty kłęskowe inwestycyjne;
K02, DK02 kredyty kłęskowe obrotowe.

Załącznik 3. Tabela 3. Oprocentowanie kredytów na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych (linia ZC), wg stanu na 31.12.2017 r.

Lp.	BANK	Marża Banku	Oprocentowanie	Oprocentowanie płacone bankowi przez kredytobiorcę
1	SGB-Bank S.A.	1,70	3,4300	1,0000
2	Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	1,70	3,4300	1,0000
3	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	1,70	3,4300	1,0000

Załącznik 3. Tabela 4. Liczba i kwota kredytów inwestycyjnych z dopłatą Agencji do oprocentowania oraz kredytów na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych, udzielonych w okresie 1.01.2017 r. - 31.12.2017 r., w tys. zł

L.p.	Nazwa banku	PR		RR		Z		Razem kredyty inwestycyjne		ZC		Razem kredyty inwestycyjne i ZC	
		Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
1	BGŻ S.A.	1	1 400,00	213	138 668,32	836	169 921,63	1 050	309 989,95	52	27 889,44	1 102	337 879,39
2	BPS S.A.	1	155,00	266	83 658,86	620	109 268,59	887	193 082,45	61	23 802,77	948	216 885,22
3	Bank Zachodni WBK S.A.	0	0,00	10	4 315,00	29	6 698,10	39	11 013,10	0	0,00	39	11 013,10
4	Bank Pekao S.A.	0	0,00	7	11 936,00	10	2 986,20	17	14 922,20	0	0,00	17	14 922,20
5	Krakowski Bank Spółdzielczy	0	0,00	1	21,50	0	0,00	1	21,50	0	0,00	1	21,50
6	SGB Bank S.A.	0	0,00	375	150 533,62	951	191 060,42	1 326	341 594,04	73	29 005,75	1 399	370 599,79
Razem		2	1 555,00	872	389 133,30	2 446	479 934,94	3 320	870 623,24	186	80 697,96	3 506	951 321,20

*Dane wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

Załącznik 3. Tabela 5. Struktura preferencyjnych kredytów inwestycyjnych oraz kredytów na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych, udzielonych w okresie 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r., w układzie wojewódzkim, w tys. zł

Województwo	PR		RR		Z		Razem kredyty inwestycyjne		ZC**		Razem kredyty inwestycyjne i ZC	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Dolnośląskie	0	0,00	55	16 304,28	201	39 343,88	256	55 648,16	2	465,36	258	56 113,52
Kujawsko-Pomorskie	0	0,00	111	24 282,70	410	95 261,46	521	119 544,16	32	8 955,27	553	128 499,43
Lubelskie	0	0,00	44	18 884,08	229	28 371,25	273	47 255,32	10	7 266,37	283	54 521,69
Lubuskie	0	0,00	7	9 836,88	36	6 901,29	43	16 738,17	2	392,61	45	17 130,78
Łódzkie	0	0,00	67	34 445,53	201	27 999,05	268	62 444,57	8	6 374,21	276	68 818,79
Małopolskie	0	0,00	2	649,00	9	1 030,30	11	1 679,30	3	1 886,58	14	3 565,88
Mazowieckie	0	0,00	181	118 376,61	330	58 702,48	511	177 079,09	26	9 487,22	537	186 566,31
Opolskie	0	0,00	17	3 807,33	66	15 225,13	83	19 032,46	2	1 894,94	85	20 927,41
Podkarpackie	0	0,00	10	2 707,37	22	2 972,32	32	5 679,69	0	0,00	32	5 679,69
Podlaskie	0	0,00	74	31 747,61	148	24 700,56	222	56 448,17	7	1 112,87	229	57 561,04
Pomorskie	0	0,00	56	13 047,41	128	30 553,91	184	43 601,32	19	9 296,00	203	52 897,32
Śląskie	0	0,00	7	1 870,25	11	1 197,62	18	3 067,87	1	2 069,92	19	5 137,79
Świętokrzyskie	0	0,00	8	4 284,96	58	5 617,64	66	9 902,60	5	1 227,24	71	11 129,84
Warmińsko-Mazurskie	0	0,00	47	24 198,38	141	37 743,06	188	61 941,45	34	15 186,16	222	77 127,60
Wielkopolskie	2	1 555,00	144	75 907,47	380	91 021,05	526	168 483,51	35	15 083,21	561	183 566,73
Zachodniopomorskie	0	0,00	42	8 783,45	76	13 293,95	118	22 077,40	0	0,00	118	22 077,40
Razem	2	1 555,00	872	389 133,30	2 446	479 934,94	3 320	870 623,24	186	80 697,96	3 506	951 321,20

*Dane wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

** **ZC/rd** kredyty dla gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolnej.

Załącznik 3. Tabela 6. Liczba i kwota kredytów inwestycyjnych dla rolnictwa i rybactwa śródlądowego za okres 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r., wg województw, w tys. zł

Województwo	RR/01		RR/02		RR/03		Razem	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Dolnośląskie	0	0,00	54	15 817,28	1	487,00	55	16 304,28
Kujawsko-Pomorskie	1	388,00	108	21 794,70	2	2 100,00	111	24 282,70
Lubelskie	0	0,00	40	10 705,48	4	8 178,60	44	18 884,08
Lubuskie	0	0,00	6	4 586,88	1	5 250,00	7	9 836,88
Łódzkie	1	44,80	60	20 509,08	6	13 891,65	67	34 445,53
Małopolskie	0	0,00	2	649,00	0	0,00	2	649,00
Mazowieckie	3	704,40	159	73 024,51	19	44 647,70	181	118 376,61
Opolskie	1	152,00	15	2 243,33	1	1 412,00	17	3 807,33
Podkarpackie	0	0,00	9	1 880,55	1	826,82	10	2 707,37
Podlaskie	1	696,00	71	28 730,15	2	2 321,46	74	31 747,61
Pomorskie	0	0,00	54	12 127,41	2	920,00	56	13 047,41
Śląskie	0	0,00	6	1 611,25	1	259,00	7	1 870,25
Świętokrzyskie	0	0,00	6	889,97	2	3 394,99	8	4 284,96
Warmińsko-Mazurskie	1	100,00	45	21 598,38	1	2 500,00	47	24 198,38
Wielkopolskie	3	301,60	119	35 255,27	22	40 350,60	144	75 907,47
Zachodniopomorskie	1	407,84	40	7 634,76	1	740,85	42	8 783,45
Razem	12	2 794,64	794	259 057,99	66	127 280,67	872	389 133,30

*Dane wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

Oznaczenia symboli linii kredytowych:

- RR/01 kredyty inwestycyjne na utworzenie gospodarstwa rolnego;
- RR/02 kredyty inwestycyjne dla gospodarstw rolnych, inne niż RR/01;
- RR/03 kredyty inwestycyjne dla działów specjalnych produkcji rolnej.

Załącznik 3. Tabela 7. Liczba i kwota kredytów na zakup użytków rolnych za okres 1.01.2017 r. - 31.12.2017 r., wg województw, w tys. zł

Województwo	Z/01rM		Z/02rM		Razem		Powierzchnia zakupionych gruntów (ha)
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	
Dolnośląskie	3	1 987,00	198	37 356,88	201	39 343,88	1 370,27
Kujawsko-Pomorskie	3	665,00	407	94 596,46	410	95 261,46	2 615,71
Lubelskie	3	631,32	226	27 739,93	229	28 371,25	1 658,66
Lubuskie		0,00	36	6 901,29	36	6 901,29	346,35
Łódzkie	3	675,00	198	27 324,05	201	27 999,05	1 533,17
Małopolskie		0,00	9	1 030,30	9	1 030,30	85,27
Mazowieckie	7	2 644,21	323	56 058,27	330	58 702,48	2 506,66
Opolskie	2	270,00	64	14 955,13	66	15 225,13	483,58
Podkarpackie		0,00	22	2 972,32	22	2 972,32	134,67
Podlaskie		0,00	148	24 700,56	148	24 700,56	1 015,03
Pomorskie	1	337,50	127	30 216,41	128	30 553,91	1 294,88
Śląskie		0,00	11	1 197,62	11	1 197,62	45,85
Świętokrzyskie		0,00	58	5 617,64	58	5 617,64	332,45
Warmińsko-Mazurskie	2	591,00	139	37 152,06	141	37 743,06	1 399,24
Wielkopolskie	5	2 251,90	375	88 769,15	380	91 021,05	2 998,73
Zachodniopomorskie	1	980,00	75	12 313,95	76	13 293,95	805,23
Razem	30	11 032,93	2 416	468 902,01	2 446	479 934,94	18 625,75

*Dane wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

Oznaczenia symboli linii kredytowych:

Z/01rM kredyty z dopłatami *de minimis* na zakup użytków rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego w rolnictwie;

Z02r/M kredyty z dopłatami *de minimis* na zakup użytków rolnych w celu powiększenia gospodarstwa rolnego w rolnictwie.

Załącznik 3. Tabela 8. Liczba i kwota kredytów inwestycyjnych z dopłatą ARiMR do oprocentowania oraz kredytów obrotowych nieoprocentowanych dla producenta rolnego, wg celu kredytu za okres 1.01.2017 r. - 31.12.2017 r., w tys. zł

L.p.	Cel kredytu	Kod	Liczba kredytów	Kwota kredytów	Udział % w ogólnej	
					liczbie kredytów	kwocie
1	zwiększenie oferty towarowej oraz jej lepsze dostosowanie do wymagań rynku	A	1	1 400,00	0,03	0,15
2	poprawa efektywności produkcji polegająca w szczególności na zmniejszeniu kosztów wytwarzania	D	849	372 013,90	24,22	39,10
3	poprawa struktury agrarnej	K	2 446	479 934,94	69,77	50,45
4	poprawa stanu środowiska naturalnego, warunków higieny lub norm dobrostanu zwierząt o ile dane inwestycje wykraczają poza obowiązujące normy UE	T	10	9 703,08	0,29	1,02
5	tworzenie i doskonalenie infrastruktury związanej z rozwojem, dostosowaniem i modernizacją rolnictwa, w tym dostępem do gruntów rolnych, scalaniem i poprawą stanu gruntów, dostawą i oszczędnościami energii i wody	U	14	7 571,32	0,40	0,80
6	uregulowanie zobowiązań	UZ	186	80 697,96	5,31	8,48
Razem		x	3 506	951 321,20	100,00	100,00

*Dane wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

Załącznik 3. Tabela 9. Informacja o przedsięwzięciach realizowanych przy udziale kredytów inwestycyjnych z dopłatą ARiMR do oprocentowania oraz kredytów obrotowych nieoprocentowanych dla producenta rolnego, wg działalności, za okres 1.01.2017 r. - 31.12.2017 r.

Kod	Działalność	Liczba przedsięwzięć	Koszt przedsięwzięć w tys. zł	Udział własny kredytobiorców w tys. zł	Kwota kredytów	
					w tys. zł	udział w łącznej kwocie kredytów (%)
01.11.Z1	uprawa zbóż	1 482	415 107,24	107 198,12	307 909,12	32,37
01.13.Z1	uprawa roślin korzeniowych i bulwiastych, w tym ziemniaków, o dużej zawartości skrobi i inuliny	34	10 303,20	2 820,19	7 483,01	0,79
01.13.Z2	uprawa warzyw	60	26 301,58	4 596,30	21 705,30	2,28
01.21.Z	uprawa winogron	1	626,53	0,00	626,53	0,07
01.24.Z1	uprawa drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych	82	30 475,66	8 783,48	21 692,18	2,28
01.41.Z	chów i hodowla bydła mlecznego	466	162 119,29	35 572,40	126 541,14	13,30
01.42.Z	chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów	31	8 464,73	1 967,66	6 497,06	0,68
01.46.Z	chów i hodowla świń	125	79 364,71	13 745,50	65 619,21	6,90
01.47.Z	chów i hodowla drobiu	13	11 298,61	2 901,89	8 396,72	0,88
10.39.Z	pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw	2	2 221,52	666,52	1 555,00	0,16
1.ds1	uprawy w szklarniach ogrzewanych powyżej 25 m ² powierzchni ogólnej	15	53 716,05	14 182,03	39 534,02	4,16
2.ds	uprawy w tunelach foliowych ogrzewanych powyżej 50 m ²	3	794,23	240,23	554,00	0,06
3.ds	uprawy grzybów i ich grzybni powyżej 25 m ² powierzchni uprawowej	4	7 812,86	3 008,78	4 804,07	0,50
5.ds1	drób rzeźny powyżej 100 szt. oraz wylęgarnie drobiu	34	110 627,13	38 730,31	71 896,82	7,56
5.ds2	drób nieśny powyżej 80 szt.	12	25 515,23	8 025,07	17 490,15	1,84
7.ds	zwierzęta futerkowe	1	130,95	39,35	91,60	0,01
x	pozostałe działalności	1 141	333 207,35	84 282,09	248 925,26	26,17
Razem		3 506	1 278 086,87	326 759,92	951 321,19	100,00

*Dane wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

Załącznik 3. Tabela 10. Nakłady kredytów inwestycyjnych z dopłatą ARiMR do oprocentowania oraz kredytów obrotowych nieoprocentowanych dla producenta rolnego, za okres 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r., w tys. zł

Lp.	Przeznaczenie kredytu	Kod	Jednostka miary	Wielkość nakładu	Kwota kredytu
1	zakup, budowa budynków inwentarskich	101	m ²	290 813,87	155 511,65
2	przebudowa, remont połączony z modernizacją budynków inwentarskich	102	m ²	23 950,92	11 127,48
3	budowa budynków dla przetwórstwa produktów rolnych	103	m ²	878,87	1 154,00
4	zakup, budowa, przebudowa, remont połączony z modernizacją innych budynków	105	m ²	46 065,30	32 466,04
5	zakup, budowa silosów	108	tona	15 643,47	5 000,39
6	utwardzenie placów	109b	m ²	37 875,25	4 331,16
7	budowa, modernizacja ujęć wody	109d	szt.	7,00	503,37
8	zakup gruntów rolnych	110	ha	14 383,97	480 174,29
9	zakup maszyn lub urządzeń do produkcji rolnej	111	szt.	1 195,00	47 834,09
10	zakup ciągników	112	szt.	241,00	43 647,56
11	zakup kombajnów	113	szt.	36,00	13 209,04
12	zakup maszyn lub urządzeń dla przetwórstwa produktów rolnych	114	szt.	2,00	401,00
13	zakup kompletnych linii technologicznych	115	szt.	39,00	20 428,19
14	zakup innych maszyn lub urządzeń	116	szt.	213,00	13 320,88
15	zakup materiału nasadzeniowego roślin wieloletnich	120	szt.	233 240,00	1 285,20
16	szklarnie i tunele foliowe	141	m ²	202 716,71	29 350,92
17	finansowanie zobowiązań cywilnoprawnych	165	-	0,00	80 697,96
18	pozostałe	200	-	0,00	10 877,98
Razem					951 321,20

*Dane wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

Załącznik 3. Tabela 11. Liczba i kwota kredytów kłuskowych udzielonych w okresie 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r., w podziale na banki, w tys. zł

Lp.	Bank	Kredyty inwestycyjne		Kredyty obrotowe		Łącznie kredyty	
		Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
1	BGŻ S.A.	0	0,00	125	16 276,50	125	16 276,50
2	BPS S.A.	0	0,00	472	30 836,11	472	30 836,11
3	Bank Zachodni WBK S.A.	0	0,00	2	231,50	2	231,50
4	Bank Pekao S.A.	0	0,00	3	212,00	3	212,00
5	Krakowski Bank Spółdzielczy	0	0,00	5	446,00	5	446,00
6	SGB Bank S.A.	0	0,00	490	47 596,29	490	47 596,29
Razem		0	0,00	1 097	95 598,40	1 097	95 598,40

*Dane wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

Załącznik 3. Tabela 12. Liczba i kwota kredytów kłuskowych udzielonych w okresie 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r., w podziale na województwa, w tys. zł

Bank	Kredyty inwestycyjne		Kredyty obrotowe		Łącznie kredyty	
	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota	Liczba	Kwota
Dolnośląskie	0	0,00	2	175,80	2	175,80
Kujawsko-Pomorskie	0	0,00	222	15 641,00	222	15 641,00
Lubelskie	0	0,00	87	4 362,40	87	4 362,40
Lubuskie	0	0,00	5	460,68	5	460,68
Łódzkie	0	0,00	42	2 761,94	42	2 761,94
Małopolskie	0	0,00	37	2 303,59	37	2 303,59
Mazowieckie	0	0,00	239	16 865,82	239	16 865,82
Opolskie	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Podkarpackie	0	0,00	1	38,00	1	38,00
Podlaskie	0	0,00	4	309,34	4	309,34
Pomorskie	0	0,00	16	2 153,80	16	2 153,80
Śląskie	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Świętokrzyskie	0	0,00	120	5 780,67	120	5 780,67
Warmińsko-Mazurskie	0	0,00	24	3 232,61	24	3 232,61
Wielkopolskie	0	0,00	92	8 261,25	92	8 261,25
Zachodniopomorskie	0	0,00	206	33 251,52	206	33 251,52
Razem	0	0,00	1 097	95 598,40	1 097	95 598,40

*Dane wg stanu na dzień 28.02.2018 r.

Załącznik 3. Tabela 13. Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach 1994–2017, przekazane w 2017 r., w układzie kasowym, w tys. zł, wg rodzajów linii kredytowych

L.p.	Nazwa linii kredytowej	Ogółem	w tym:		
			dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach 1994–2016	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w 2017 r.
1	IP Kredyty inwestycyjne podstawowe	673,93	548,94	124,99	0,00
2	BR Kredyty branżowe	232,37	208,84	23,53	0,00
3	KZ Kredyty na zakup gruntów	14 498,89	12 567,23	1 931,66	0,00
4	MR Kredyty dla młodych rolników	28 564,15	24 598,14	3 966,01	0,00
5	OR Kredyty na osadnictwo rolnicze	5,43	4,83	0,60	0,00
6	GP Pomoc dla grup producentów	101,61	73,86	27,75	0,00
7	GR Kredyty na zakup nieruchomości rolnych	4 020,75	3 575,37	445,38	0,00
8	NT Kredyty na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie nowych technologii w rolnictwie	9 165,71	8 160,46	1 005,25	0,00
9	RR kredyty na inwestycje w rolnictwie i rybactwie śródlądowym	12 548,84	10 816,98	789,92	941,94
10	Z kredyty na zakup użytków rolnych	11 940,85	9 594,93	933,98	1 411,94
11	PR kredyty na inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków oraz na zakup akcji lub udziałów	52,73	47,91	0,00	4,82
12	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, dedykowane dla producentów rolnych których przychody są niewystarczające, na sfinansowanie zobowiązań cywilno-prawnych	929,11	0,00	0,00	929,11
13	CSK Częściowa spłata kapitału kredytu	1 640,91	1 500,68	140,23	0,00
Razem		84 375,28	71 698,17	9 389,30	3 287,81

Załącznik 3. Tabela 14. Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w 2017 r., w układzie kasowym, wg banków, w tys. zł

L.p.	Bank	Ogółem	w tym:		
			dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach 1994–2016	zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	dopłaty do kredytów inwestycyjnych udzielonych w 2017 r.
1	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	23 968,05	19 069,13	4 029,38	869,54
2	Bank MILLENIUM	5,66	4,32	1,34	0,00
3	Bank Zachodni WBK	953,66	771,32	171,53	10,81
4	Powszechna Kasa Oszczędności BP S.A.	473,68	390,25	83,43	0,00
5	ING Bank Śląski S.A.	698,26	632,38	65,88	0,00
6	Bank Ochrony Środowiska S.A.	58,27	52,45	5,82	0,00
7	GETIN Bank	38,45	27,18	11,27	0,00
8	BANK DNB NORD POLSKA S.A.	1,19	0,87	0,32	0,00
9	Bank Pekao S.A.	492,93	428,14	47,11	17,68
10	Alior Bank S.A.	58,65	47,85	10,80	0,00
11	Bank BGŻ BNP PARIBAS S.A.	26 294,38	25 090,38	59,12	1 144,88
12	Krakowski Bank Spółdzielczy	58,38	42,82	15,50	0,06
13	SGB BANK S.A.	31 273,72	25 141,08	4 887,80	1 244,84
Razem		84 375,28	71 698,17	9 389,30	3 287,81

Załącznik 3. Tabela 15. Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów na likwidację skutków klęsk żywiołowych, przekazane bankom w 2017 r. w układzie kasowym, wg banków, w tys. zł

L.p.	Bank	Razem dopłaty do oprocentowania kredytów kłęskowych	Kredyty kłęskowe - obrotowe		Kredyty kłęskowe - inwestycyjne	
			w tym: zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	w tym: dopłaty do oprocentowania kredytów kłęskowych - obrotowych w 2017 r.	w tym: zobowiązania roku poprzedniego płatne w roku bieżącym	w tym: dopłaty do oprocentowania kredytów kłęskowych - inwestycyjnych w 2017 r.
1	ING Bank Śląski S.A.	4,11	0,91	3,20	0,00	0,00
2	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	3 260,91	648,43	2 595,13	3,17	14,18
3	Bank Zachodni WBK S.A.	214,30	34,15	176,44	1,06	2,65
4	Bank Pekao S.A.	76,33	7,53	68,80	0,00	0,00
5	Bank BGŻ BNP PARIBAS S.A.	2 339,01	4,32	2 307,68	0,00	27,01
6	Krakowski Bank Spółdzielczy	18,87	5,53	12,94	0,11	0,29
7	SGB-Bank S.A.	3 964,18	859,54	3 065,31	13,85	25,48
Razem		9 877,71	1 560,41	8 229,50	18,19	69,61

Załącznik 3. Tabela 16. Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów bankowych udzielane przez ARiMR w latach 1994–2017, w tys. zł

Wyszczególnienie		Łącznie w latach 1994–2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		Ogółem w latach 1994–2017			
		L	Kwota	L	Kwota	L	Kwota	L	Kwota	L	Kwota	L	Kwota	L	Kwota	L	Kwota	L	Kwota	L	Kwota	L	Kwota	L	Kwota		
Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów inwestycyjnych	1.	Wnioski złożone ogółem		371	120 348	2	670	6	2 565	1	1 000	30	10 517	0	0	1	231	1	1 000	0	0	0	0	412	136 331		
		a) poręczenia		299	89 886	1	287	5	1 947	1	1 000	29	9 800	0	0	1	231	1	1 000	0	0	0	0	337	104 151		
		b) gwarancje		72	30 462	1	383	1	618	0	0	1	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	75	32 180		
	2.	Udzielono ogółem:		167	44 352	1	287	3	841	2	1 482	28	8 800	0	0	1	231	0	0	0	0	0	0	202	55 992		
		a) poręczenia		153	40 694	1	287	3	841	2	1 482	28	8 800	0	0	1	231	0	0	0	0	0	0	188	52 334		
		b) gwarancje		14	3 658	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	3 658		
	3.	Stan czynnych poręczeń na dzień 31.12.2017 r.***		2	681	0	0	2	358	2	782	4	1 035	0	0	1	4	0	0	0	0	0	0	11	2 860		
	4.	Realizacja roszczeń ogółem, w tym:		11	1 234	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	1 234		
		a) poręczenia		8	1 046	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	1 046		
		b) gwarancje		3	188	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	188		
Poręczenia spłaty kredytów studenckich*	1.	Limit przyznany Bankom na udzielanie poręczeń spłaty kredytów studenckich		4 446	60 022	612	7 756	222	2 945	203	2 972	246	3 411	169	2 339	133	1 877	77	1 102	62	1 110	39	810	53	1 092	6 262	85 435
	2.	Łączna wartość i liczba udzielonych poręczeń:****		3 677	52 151	443	6 036	468	5 826	193	2 613	173	2 508	196	2 980	162	2 492	119	1 748	72	1 003	54	990	25	481	5 582	78 828
	3.	Stan czynnych poręczeń na dzień 31.12.2017 r.		444	2 773	122	936	183	1 403	114	1 321	115	1 509	147	2 086	140	2 242	112	1 638	68	860	53	742	25	253	1 523	15 761
	4.	Realizacja roszczeń		6	43	2	22	4	28	5	71	10	113	5	38	3	17	0	0	0	0	1	17	0	0	36	349
Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów kłeszkowych**	1.	Udzielono ogółem		4	226	0	0	1	65	2	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	333			
	2.	Stan czynnych poręczeń na dzień 31.12.2017 r.***		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	3.	Realizacja roszczeń		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

* Poręczenia spłaty kredytów studenckich udzielane są przez Agencję począwszy od roku akademickiego 2000/2001.

** Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów kłeszkowych udzielane są przez Agencję począwszy od roku 2005.

*** Na dzień 31.12.2017 r. Agencja nie posiadała zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji.

**** Podana wartość udzielonych poręczeń uwzględnia zawarte aneksy do umów poręczeń.

Załącznik 3. Tabela 17. Wypłaty ekwiwalentów na zalesienia gruntów rolnych w ramach pomocy krajowej w 2017 r., wg województw, w tys. zł

Województwo	Kwota wypłaconej pomocy
Dolnośląskie	3 056,34
Kujawsko-Pomorskie	2 989,28
Lubelskie	2 505,22
Lubuskie	1 418,20
Łódzkie	3 469,85
Małopolskie	503,88
Mazowieckie	5 903,94
Opolskie	1 097,95
Podkarpackie	2 997,24
Podlaskie	2 826,30
Pomorskie	2 981,85
Śląskie	928,11
Świętokrzyskie	2 128,25
Warmińsko-Mazurskie	4 370,80
Wielkopolskie	4 930,77
Zachodniopomorskie	2 458,12
Razem	44 566,10

Załącznik 3. Tabela 18. Liczba i kwota wypłaconej pomocy finansowej w 2017 r. dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w wysokości co najmniej 70% danej uprawy, w wyniku przymrozków wiosennych w 2017 r., wg województw, w tys. zł

Województwo	Liczba	Kwota wypłaconej pomocy
Dolnośląskie	31	144,54
Kujawsko-Pomorskie	302	1 506,03
Lubelskie	7 196	22 718,61
Lubuskie	53	380,05
Łódzkie	3 908	20 798,61
Małopolskie	896	3 690,09
Mazowieckie	12 185	62 052,13
Opolskie	4	36,78
Podkarpackie	598	1 302,01
Podlaskie	30	118,67
Pomorskie	23	182,36
Śląskie	40	122,74
Świętokrzyskie	6 862	20 690,60
Warmińsko-Mazurskie	62	671,57
Wielkopolskie	867	3 635,95
Zachodniopomorskie	114	600,01
Razem	33 171	138 650,75

Załącznik 3. Tabela 19. Liczba i kwota wypłaconej pomocy finansowej w 2017 r. dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w uprawach rolnych, lasach lub w budynkach służących do prowadzenia przez nich działalności rolniczej, spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, wg województw, w tys. zł

Województwo	Liczba	Kwota wypłaconej pomocy
Dolnośląskie	167	1 650,87
Kujawsko-Pomorskie	6 132	88 929,03
Lubelskie	12	207,91
Lubuskie	83	1 373,78
Łódzkie	161	767,76
Małopolskie	5	76,01
Mazowieckie	258	1 759,37
Opolskie	1	0,88
Podkarpackie	1	0,40
Podlaskie	452	2 151,39
Pomorskie	3 970	33 237,09
Śląskie	3	15,42
Świętokrzyskie	29	157,42
Warmińsko-Mazurskie	75	1 315,73
Wielkopolskie	5 766	45 139,98
Zachodniopomorskie	3 431	137 348,43
Razem	20 546	314 131,47

Załącznik 3. Tabela 20. Liczba i kwota wypłaconej pomocy finansowej w 2017 r. dla producentów rolnych prowadzących w 2016 r. gospodarstwo, w którym utrzymywany jest drób, położone na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym określonych w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków, wg województw, w tys. zł

Województwo	Liczba	Kwota wypłaconej pomocy
Dolnośląskie	16	5 177,68
Kujawsko-Pomorskie	0	0,00
Lubelskie	0	0,00
Lubuskie	27	12 709,02
Łódzkie	3	845,42
Małopolskie	28	2 267,25
Mazowieckie	2	260,95
Opolskie	2	258,90
Podkarpackie	0	0,00
Podlaskie	15	3 870,85
Pomorskie	0	0,00
Śląskie	14	3 242,53
Świętokrzyskie	1	114,00
Warmińsko-Mazurskie	1	30,23
Wielkopolskie	63	12 172,97
Zachodniopomorskie	1	175,63
Razem	173	41 125,43

Załącznik 4. Zrealizowane płatności w ramach programów współfinansowanych z UE w 2017 r.

Załącznik 4. Tabela 1. Zrealizowane płatności w ramach programów współfinansowanych z funduszy UE w 2017 r., wg stanu na 31.12.2017 r., w zł

Instrumenty	Rok 2017
Systemy wsparcia bezpośredniego, w tym:	14 187 213 147,72
• Środki unijne	14 052 953 222,08
• Środki krajowe	134 259 925,64
PROW 2014-2020, w tym:	4 153 345 030,56
• Środki unijne	2 614 534 463,81
• Środki krajowe	1 538 810 566,75
PO Rybactwo i Morze 2014-2020, w tym:	170 853 921,90
• Środki unijne	101 335 407,57
• Środki krajowe	69 518 514,33
Wspólna organizacja rynków owoców i warzyw, w tym:	81 948 146,63
• Środki unijne	55 516 498,15
• Środki krajowe	26 431 648,48
Mechanizmy rynkowe przejęte z ARR (płatności realizowane od 1 września do 31 grudnia 2017 r.), w tym:	47 795 285,39
• Środki unijne	36 203 086,79
• Środki krajowe	11 592 198,60
Razem programy współfinansowane z funduszy UE, w tym:	18 641 155 532,20
• Środki unijne	16 860 542 678,40
• Środki krajowe	1 780 612 853,80

Załącznik 5. Realizacja planu finansowego ARiMR za 2017 r.

w układzie załącznika nr 11 (tabela 6) do ustawy budżetowej na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz. U. 2017, poz. 108).

Załącznik 5. Tabela 1. Część A. Realizacja planu finansowego ARiMR za 2017 r. w układzie memoriałowym (przychodowo - kosztowym)

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2017 r.	Realizacja	
		w tys. zł		%
1	2	3	4	5
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU:		x	
1	Środki obrotowe, w tym:	58 182	111 547	191,7%
1.1	Środki pieniężne		16 567	
1.2	Należności krótkoterminowe, w tym	11 301	16 748	148,2%
1.2.1	z tytułu udzielonych pożyczek			
1.2.2	od jednostek sektora finansów publicznych		248	
1.3	Zapasy			
2	Należności długoterminowe, w tym		82 327	
2.1	z tytułu udzielonych pożyczek			
2.2	od jednostek sektora finansów publicznych		35	
3	Zobowiązania, w tym:	185 004	265 907	143,7%
3.1	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów			
3.2	wymagalne			
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	2 014 218	1 889 152	93,8%
1	Przychody z prowadzonej działalności, z tego:			
2	Dotacje z budżetu państwa	1 895 556	1 769 052	93,3%
3	Środki otrzymane z Unii Europejskiej			
4	Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych			
5	Pozostałe przychody, w tym:	118 662	120 100	101,2%
5.1	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek), w tym:	5 989	6 489	108,3%
5.1.1	Odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	35	67	191,4%
5.2	Środki otrzymane od jednostek spoza sektora finansów publicznych			
5.3	Równowartość odpisów amortyzacyjnych	102 632	103 292	100,6%
5.4	Inne	10 041	10 319	102,8%
III	KOSZTY OGÓŁEM	2 012 273	1 901 260	94,5%
1	Koszty funkcjonowania	1 136 661	1 105 334	97,2%
1.1	Amortyzacja	102 632	103 292	100,6%
1.2	Materiały i energia	47 884	44 709	93,4%
1.3	Usługi obce	227 935	209 987	92,1%
1.4	Wynagrodzenia, z tego:	602 584	599 930	99,6%
1.4.1	osobowe	601 719	599 291	99,6%
1.4.2	bezosobowe	865	639	73,9%
1.4.3	pozostałe			
1.5	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	5 600	4 130	73,8%

1.6	Składki, z tego na:	117 327	111 584	95,1%
1.6.1	ubezpieczenie społeczne	102 923	99 599	96,8%
1.6.2	Fundusz Pracy	14 404	11 985	83,2%
1.6.3	Fundusz Emerytur Pomostowych			
1.7	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań			
1.8	Podatki i opłaty, w tym:	5 260	6 054	115,1%
1.8.1	podatek akcyzowy			
1.8.2	podatek od towarów i usług (VAT)			
1.8.3	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	384	343	89,3%
1.8.4	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	523	519	99,2%
1.8.5	opłaty na rzecz budżetu państwa	13	3	23,1%
1.8.6	wpłaty na PFRON	4 340	5 189	119,6%
1.9	Pozostałe koszty funkcjonowania	27 439	25 648	93,5%
2	Koszty realizacji zadań, w tym:	861 832	789 999	91,7%
2.1	– środki przekazane innym podmiotom			
2.2	– dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów	95 480	83 893	87,9%
2.3	– dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód	12 531	9 496	75,8%
2.4	– finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie	126 000	122 504	97,2%
2.5	– finansowanie zalesiania gruntów rolnych	46 000	44 552	96,9%
2.6	– pomoc finansowa na przygotowanie wniosku o rejestrację nazw i oznaczeń geograficznych pierwotnych produktów rolnych	0	0	0,0%
2.7	– realizacja udzielonych poręczeń i gwarancji	215	0	0,0%
2.8	– pomoc finansowa z pozostałych tytułów	580 477	529 158	91,2%
2.9	– finansowanie zobowiązań z tytułu programów pomocowych realizowanych przez Agencję w latach ubiegłych	1 129	396	35,1%
2.10	– dopłaty krajowe do materiału siewnego	0	0	
3	Pozostałe koszty, w tym:	13 780	5 927	43,0%
3.1	Środki na wydatki majątkowe			
IV	WYNIK BRUTTO (II - III)	1 945	-12 108	-622,5%
V	OBOWIAZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO			
1	Podatek dochodowy od osób prawnych			
2	Pozostałe obciążenia wyniku finansowego			
VI	WYNIK NETTO (IV - V)	1 945	-12 108	-622,5%
VII	DOTACJE Z BUDŻETU	x	x	x
1	Dotacje ogółem, z tego:	1 991 545	1 841 382	92,5%
1.1	– podmiotowa	1 018 275	968 123	95,1%
1.2	– przedmiotowa			
1.3	– celowa	864 512	788 172	91,2%
1.4	– celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżące	12 769	12 757	99,9%
1.4.1	w tym: na współfinansowanie	3 988	3 984	99,9%
1.5	– celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowe			
1.5.1	w tym: na współfinansowanie			
1.6	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne	95 989	72 330	75,4%
VIII	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE	95 989	72 330	75,4%
IX	ŚRODKI PRZYZNANE INNYM PODMIOTOM			
X	STAN NA KONIEC ROKU	x	x	x

1	Środki obrotowe, w tym:	58 182	105 928	182,1%
1.1	Środki pieniężne		15 572	
1.2	Należności krótkoterminowe, w tym:	11 301	35 415	313,4%
1.2.1	z tytułu udzielonych pożyczek			
1.2.2	od jednostek sektora finansów publicznych		155	
1.3	Zapasy			
2	Należności długoterminowe, w tym:		96 545	
2.1	z tytułu udzielonych pożyczek			
2.2	od jednostek sektora finansów publicznych		4	
3	Zobowiązania, w tym:	186 131	308 339	165,7%
3.1	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów			
3.2	wymagalne			

Załącznik 5. Tabela 2. Część B. Realizacja planu finansowego ARiMR za 2017 r. w układzie kasowym

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2017 r.	Realizacja	
		w tys. zł		%
1	2	3	4	5
I	STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK ROKU	0	16 567	
II	DOCHODY	2 007 575	1 858 190	92,6%
1	Dotacje z budżetu ogółem, z tego	1 991 545	1 841 382	92,5%
1.1	– podmiotowa	1 018 275	968 123	95,1%
1.2	– przedmiotowa			
1.3	– celowa,	864 512	788 172	91,2%
1.4	– celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – bieżące	12 769	12 757	99,9%
	w tym na współfinansowanie	3 988	3 984	99,9%
1.5	– celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE – majątkowe			
	w tym na współfinansowanie			
1.6	– na inwestycje i zakupy inwestycyjne	95 989	72 330	75,4%
2	Środki otrzymane z Unii Europejskiej			
3	Środki otrzymane od innych jednostek sektora finansów publicznych			
4	Pozostałe dochody, z tego:	16 030	16 808	104,9%
4.1	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek)	5 989	6 489	108,3%
4.1.1	Odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	35	67	191,4%
4.2	Środki otrzymane od jednostek spoza sektora finansów publicznych			
4.3	Inne	10 041	10 319	102,8%
III	WYDATKI	2 007 575	1 859 185	92,6%
1	Wydatki na funkcjonowanie, z tego:	1 033 290	992 758	96,1%
1.1	Materiały i energia	47 899	44 805	93,5%
1.2	Usługi obce	229 232	206 195	90,0%
1.3	Wynagrodzenia	600 692	594 899	99,0%
1.3.1	osobowe	599 827	594 302	99,1%
1.3.2	bezosobowe	865	597	69,0%
1.3.3	pozostałe			
1.4	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	5 580	4 106	73,6%
1.5	Składki, z tego:	116 777	111 095	95,1%
1.5.1	na ubezpieczenie społeczne	102 441	99 200	96,8%
1.5.2	na Fundusz Pracy	14 336	11 895	83,0%
1.5.3	na Fundusz Emerytur Pomostowych			
1.5.4	pozostałe			
1.6	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań			
1.7	Podatki i opłaty, z tego:	5 666	6 019	106,2%
1.7.1	podatek akcyzowy			
1.7.2	podatek od towarów i usług (VAT)			
1.7.3	podatek CIT			
1.7.4	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	383	343	89,6%
1.7.5	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	523	519	99,2%
1.7.6	opłaty na rzecz budżetu państwa	13	3	23,1%
1.7.7	wpłaty na PFRON	4 747	5 154	108,6%
1.8	Pozostałe wydatki na funkcjonowanie	27 444	25 639	93,4%

2	Wydatki majątkowe	95 989	72 330	75,4%
3	Wydatki na realizację zadań, w tym	864 512	788 172	91,2%
3.1	Środki przyznane innym podmiotom			
3.2	– dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów	100 278	84 375	84,1%
3.3	– dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód	12 472	9 878	79,2%
3.4	– finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie	123 941	119 813	96,7%
3.5	– finansowanie zalesiania gruntów rolnych	46 000	44 552	96,9%
3.6	– pomoc finansowa na przygotowanie wniosku o rejestrację nazw i oznaczeń geograficznych pierwotnych produktów rolnych	0	0	0,0%
3.7	– realizacja udzielonych poręczeń i gwarancji	215	0	0,0%
3.8	– pomoc finansowa z pozostałych tytułów	580 477	529 158	91,2%
3.9	– finansowanie zobowiązań z tytułu programów pomocowych realizowanych przez Agencję w latach biegłych	1 129	396	35,1%
3.10	– dopłaty krajowe do materiału siewnego	0	0	
4	Wpłata do budżetu państwa (np. z zysku, nadwyżki środków finansowych)			
5	Pozostałe wydatki	13 784	5 925	43,0%
IV	Kasowo zrealizowane przychody			
1	Zaciągnięte kredyty i pożyczki			
2	Przychody z prywatyzacji			
V	Kasowo zrealizowane rozchody			
1	Spłata kredytów i pożyczek			
VI	STAN ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC ROKU (I+II-III+IV-V)	0	15 572	
VII	Zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty	11 087	10 839	97,8%

Część C Dane uzupełniające

Załącznik 5. Tabela 3. Realizacja planu finansowego ARiMR za 2017 r. w układzie załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na 2017 r., Część C

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2017 r.	Realizacja	
		w tys. zł		w %
1	2	3	4	5
1	Zobowiązania zaliczane do państwowego długu publicznego wg wartości nominalnej, z tego:	0	0	0%
1.1	Papiery wartościowe			
1.2	Kredyty i pożyczki, w tym zaciągnięte od:			
	– sektora finansów publicznych			
	– pozostałych			
1.3	Depozyty przyjęte przez jednostkę			
1.4	Zobowiązania wymagalne			

XI. SPIS WYKRESÓW I TABEL

Spis wykresów:

Wykres 1. Struktura udzielonego wsparcia przez ARiMR w 2017 r., w podziale na realizowane programy, w mld zł, wg stanu na 31.12.2017 r.....	3
Wykres 2. Roczne transfery środków w ARiMR w latach 2004-2017, w mld zł, wg stanu na 31.12.2017 r.....	3
Wykres 3. Pomoc udzielona przez ARiMR w ramach programów współfinansowanych z funduszy unijnych w latach 2002–2017 w mld zł, według województw, wg stanu na 31.12.2017 r.	5
Wykres 4. Podmioty wpisane do ewidencji producentów rolnych ARiMR, wg stanu na 31.12.2017 r.....	6
Wykres 5. Zatrudnienie w ARiMR, wg struktury organizacyjnej.....	11
Wykres 6. Zatrudnienie w ARiMR, wg płci.....	11
Wykres 7. Zatrudnienie w ARiMR, wg stażu pracy	11
Wykres 8. Zatrudnienie w ARiMR, wg wykształcenia.....	11
Wykres 9. Liczba wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (w mln) złożonych w ramach Kampanii 2004–2017	19
Wykres 10. Liczba złożonych wniosków o płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (w tys.) w ramach Kampanii 2017, w podziale na województwa, wg stanu na 31.12.2017 r.....	20
Wykres 11. Realizacja płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Kampanii 2004–2017, w mld zł, wg stanu na 31.12.2017 r.....	21
Wykres 12. Płatności udzielone przez ARiMR w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Kampanii 2004–2017, w mln zł, wg stanu na 31.12.2017 r.	21
Wykres 13. Zaliczki i płatności końcowe ogółem wypłacone w ramach płatności bezpośrednich w Kampanii 2017, w podziale na województwa, w mln zł, wg stanu na 31.12.2017 r.....	23
Wykres 14. Budżet przeznaczony na realizację PROW 2014–2020, wg działań, wg stanu na 31.12.2017 r., w mln euro.....	30
Wykres 15. Struktura płatności zrealizowanych w ramach PROW 2014–2020 (w mln zł i w %), narastająco do 31.12.2017 r.....	33
Wykres 16. Liczba złożonych wniosków (w tys.), zawartych umów/wydanych decyzji (w tys.) oraz kwota zrealizowanych płatności (w mln zł) w ramach PROW 2014–2020, narastająco do 31.12.2017 r., wg województw.....	33
Wykres 17. Kwota zrealizowanych płatności (w mln zł) i liczba beneficjentów w poddziałaniu M4.1 Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, Typ operacji Modernizacja gospodarstw rolnych, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r.	35
Wykres 18. Umowy zawarte na wsparcie modernizacji gospodarstw rolnych, wg kierunku inwestycji (liczba umów i %), wg stanu na 31.12.2017 r.....	35
Wykres 19. Struktura zrealizowanych inwestycji, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r.	36
Wykres 20. Struktura kierunków wsparcia inwestycji dostosowawczych w gospodarstwach położonych na obszarach OSN prowadzących produkcję zwierzęcą, na podstawie zrealizowanych operacji, wg stanu na 31.12.2017 r.....	37

Wykres 21. Struktura przedsiębiorstw ubiegających się o wsparcie na podstawie zawartych umów, wg stanu na 31.12.2017 r.....	39
Wykres 22. Liczba złożonych wniosków na przetwórstwo i marketing produktów rolnych, w podziale na nabory, wg stanu na 31.12.2017 r.....	39
Wykres 23. Struktura wsparcia gospodarstw, wg typu kłęski żywiolowej, na podstawie zawartych umów, wg stanu na 31.12.2017 r.....	41
Wykres 24. Kwota wsparcia (w mln zł) i liczba beneficjentów premii dla młodych rolników, wg stanu na 31.12.2017 r.....	42
Wykres 25. Liczba złożonych wniosków i wydanych decyzji na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, wg stanu na 31.12.2017 r.....	43
Wykres 26. Kierunki produkcji gospodarstw planujących restrukturyzację, na podstawie wydanych decyzji przyznających pomoc, wg stanu na 31.12.2017 r.	45
Wykres 27. Struktura wspieranej działalności usługowej, wg rodzaju operacji, wg stanu na 31.12.2017 r.....	46
Wykres 28. Struktura przekazanych gospodarstw rolnych, wg powierzchni gospodarstw, wg stanu na 31.12.2017 r.....	47
Wykres 29. Struktura zalesionych gruntów, na które udzielono wsparcia z budżetu PROW 2014-2020, wg programów, w tys. ha i %, wg stanu na 31.12.2017 r.....	49
Wykres 30. Kwota wsparcia (w mln zł) i liczba beneficjentów (w tys.) działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, wg stanu na 31.12.2017 r.	52
Wykres 31. Kwota wsparcia (w mln zł) w podziale na płatności z tytułu zobowiązań z PROW 2007-2013 i z tytułu zobowiązań z PROW 2014-2020, wg pakietów w ramach działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r.....	52
Wykres 32. Zrealizowane płatności ekologiczne, wg pakietów, wg stanu na 31.12.2017 r., w mln zł.....	54
Wykres 33. Struktura pomocy udzielonej gospodarstwom objętym wsparciem na ONW, wg typu obszaru, wg stanu na 31.12.2017 r.....	55
Wykres 34. Struktura płatności zrealizowanych przez ARiMR w ramach PO Rybactwo i Morze 2014-2020, w mln zł i w %, narastająco do 31.12.2017 r.....	66
Wykres 35. Struktura płatności zrealizowanych przez ARiMR w ramach PO Rybactwo i Morze 2014-2020 w mln zł i w %, w 2017 r.	67
Wykres 36. Struktura płatności zrealizowanych przez ARiMR w ramach Priorytetu 1. PO Rybactwo i Morze 2014-2020, w mln zł i w %, w 2017 r.....	67
Wykres 37. Wsparcie udzielone w okresie 1 września – 31 grudnia 2017 r. w ramach mechanizmów przejętych z ARR (łącznie z płatnościami wynikającymi z zadań delegowanych do KOWR), w podziale na grupy mechanizmów, wg stanu na 31.12.2017 r., w mln zł	75
Wykres 38. Liczba i kwota preferencyjnych kredytów inwestycyjnych oraz na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych, udzielonych w 2017 r., wg banków.....	91
Wykres 39. Liczba i kwota preferencyjnych kredytów inwestycyjnych i kredytów na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych, udzielonych w 2017 r., wg województw.....	92
Wykres 40. Wypłaty ekwiwalentów za zalesienia gruntów rolnych w latach 2002-2017, w mln zł	98
Wykres 41. Pogłowie zwierząt na koniec 2017 r., w mln szt. i w %, wg stanu na 31.12.2017 r.	106

Wykres 42. Kolczyki i duplikaty kolczyków dostarczone w latach 2009–2017 dla bydła, w mln szt. 107

SPIS TABEL ZAŁĄCZNIKA:

ZAŁĄCZNIK 1. PODMIOTY WPISANE DO EWIDENCJI PRODUCENTÓW

Załącznik 1. Tabela 1. Liczba podmiotów aktywnych wpisanych do ewidencji producentów, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r. 159

ZAŁĄCZNIK 2. REALIZACJA POMOCY W RAMACH INSTRUMENTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH Z FUNDUSZY UE

Załącznik 2.1. Systemy wsparcia bezpośredniego

Załącznik 2.1. Tabela 1. Instrumenty w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2017 – liczba wniosków oraz deklarowana powierzchnia i ilość, wg danych IACSplus na 31.12.2017 r. 160

Załącznik 2.1. Tabela 2. Instrumenty w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2017 – liczba wniosków oraz deklarowana powierzchnia i ilość, wg danych IACSplus na 31.12.2017 r. – c. d 161

Załącznik 2.1. Tabela 3. Instrumenty w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2017 – liczba wniosków oraz deklarowana powierzchnia i ilość, wg danych IACSplus na 31.12.2017 r. – c. d 162

Załącznik 2.1. Tabela 4. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2017, wg danych na 31.12.2017 r., w zł 163

Załącznik 2.1. Tabela 5. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2017, wg danych na 31.12.2017 r., w zł – c. d 164

Załącznik 2.1. Tabela 6. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2016, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł 165

Załącznik 2.1. Tabela 7. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2016, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł – c. d 166

Załącznik 2.1. Tabela 8. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2015, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł 167

Załącznik 2.1. Tabela 9. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2015, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł – c. d 168

Załącznik 2.1. Tabela 10. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2014, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł 169

Załącznik 2.1. Tabela 11. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2013, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł 170

Załącznik 2.1. Tabela 12. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2012, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł 171

Załącznik 2.1. Tabela 13. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2011, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł 172

Załącznik 2.1. Tabela 14. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2010, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł 173

Załącznik 2.1. Tabela 15. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2009, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł	174
Załącznik 2.1. Tabela 16. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2008, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł	175
Załącznik 2.1. Tabela 17. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w Kampanii 2007, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł	176
Załącznik 2.1. Tabela 18. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Kampanii 2004-2017, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł	177
Załącznik 2.1. Tabela 19. Kwota zrealizowanych płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Kampanii 2004-2017, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r., w zł - c. d	178
 Załącznik 2.2. Wspólna organizacja rynków owoców i warzyw	
Załącznik 2.2. Tabela 1. Wspólna organizacja rynków owoców i warzyw – liczba złożonych wniosków, wydanych decyzji oraz kwota zrealizowanych płatności w zł, narastająco, wg danych na 31.12.2017 r.	179
 Załącznik 2.3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	
Załącznik 2.3. Tabela 1. PROW 2014–2020 od początku realizacji Programu, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	180
Załącznik 2.3. Tabela 2. PROW 2014–2020 Działanie 2 Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw, Poddziałanie 2.3 Wsparcie dla szkolenia doradców, złożone wnioski, zawarte umowy, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	184
Załącznik 2.3. Tabela 3. PROW 2014–2020 Działanie 3 Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych, Poddziałanie 3.1 Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabór I, Nabór II, Nabór III), narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	185
Załącznik 2.3. Tabela 4. PROW 2014–2020 Działanie 3 Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych, Poddziałanie 3.1 Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	186
Załącznik 2.3. Tabela 5. PROW 2014–2020 Działanie 3 Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych, Poddziałanie 3.2 Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym, złożone wnioski, zawarte umowy, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	187
Załącznik 2.3. Tabela 6. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.1 Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, Typ operacji Modernizacja gospodarstw rolnych, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabory: 2015, 2016), narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	188
Załącznik 2.3. Tabela 7. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.1 Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, Typ operacji Modernizacja gospodarstw rolnych, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabór 2017), łącznie zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	189
Załącznik 2.3. Tabela 8. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.1 Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, Typ operacji Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000, złożone wnioski, (Nabór 2017), wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	190
Załącznik 2.3. Tabela 9. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.1 Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych, Typ operacji Inwestycje w gospodarstwach położonych na	

obszarach OSN, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabór 2016), zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 191

Załącznik 2.3. Tabela 10. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.2 Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój, Typ operacji Przetwórstwo i marketing produktów rolnych, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabory: 2015, 2016), narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 192

Załącznik 2.3. Tabela 11. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.2 Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój, Typ operacji Przetwórstwo i marketing produktów rolnych, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabory: 2017), łącznie zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 193

Załącznik 2.3. Tabela 12. PROW 2014–2020 Działanie 4 Inwestycje w środki trwałe, Poddziałanie 4.3 Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa, Typ operacji Scalanie gruntów, złożone wnioski, zawarte umowy, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 194

Załącznik 2.3. Tabela 13. PROW 2014–2020 Poddziałanie 5.1 Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczanie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof – Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej, złożone wnioski, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 194

Załącznik 2.3. Tabela 14. PROW 2014–2020 Poddziałanie 5.2 Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof – Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabory: 2016, 2017_1), narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł ... 195

Załącznik 2.3. Tabela 15. PROW 2014–2020 Poddziałanie 5.2 Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof – Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabory: 2017_2, 2017_3 i 2017_4), wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 196

Załącznik 2.3. Tabela 16. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.1 Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników, Typ operacji Premie dla młodych rolników, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabory: 2015, 2016), narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 197

Załącznik 2.3. Tabela 17. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.1 Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników, Typ operacji Premie dla młodych rolników, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabór 2017), zrealizowane płatności łącznie, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 198

Załącznik 2.3. Tabela 18. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.2 Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, Typ operacji Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabór 2017_1), zrealizowane płatności, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 199

Załącznik 2.3. Tabela 19. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.3 Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw, Typ operacji Restrukturyzacja małych gospodarstw, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabory: 2017 i 2017_ASF), zrealizowane płatności, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 200

Załącznik 2.3. Tabela 20. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej, Typ operacji Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych, złożone wnioski, zawarte umowy (Nabór 2016), narastająco, zrealizowane płatności, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł 201

Załącznik 2.3. Tabela 21. PROW 2014–2020 Działanie 6 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej, Poddziałanie 6.5 Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi – Płatności dla rolników przekazujących małe

gospodarstwa, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabory: 2016, 2017) i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	202
Załącznik 2.3. Tabela 22. PROW 2014–2020 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie 7.2 Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, Typ operacji Budowa lub modernizacja dróg lokalnych, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	203
Załącznik 2.3. Tabela 23. PROW 2014–2020 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie 7.2 Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, Typ operacji Gospodarka wodno-ściekowa, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	204
Załącznik 2.3. Tabela 24. PROW 2014–2020 Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie 7.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury, Typ operacji Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów, złożone wnioski, zawarte umowy, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	205
Załącznik 2.3. Tabela 25. PROW 2014–2020 Działanie 8 Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów, złożone wnioski i wydane decyzje, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł – Zobowiązania z PROW 2014–2020	206
Załącznik 2.3. Tabela 26. PROW 2014–2020 Działanie 8 Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów, złożone wnioski i wydane decyzje, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł – Zobowiązania z PROW 2007–2013 i 2004–2006.....	207
Załącznik 2.3. Tabela 27. PROW 2014–2020 Działanie 8 Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów, zrealizowane płatności łącznie, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	208
Załącznik 2.3. Tabela 28. PROW 2014–2020 Działanie 9 Tworzenie grup producentów i organizacji producentów, złożone wnioski, wydane decyzje (Nabory: 2016, 2017) i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r. – Zobowiązania z PROW 2014–2020.....	209
Załącznik 2.3. Tabela 29. PROW 2014–2020 Działanie 9 Tworzenie grup producentów i organizacji producentów, liczba decyzji przyznających płatność i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r. – Zobowiązania z PROW 2007–2013.....	210
Załącznik 2.3. Tabela 30. PROW 2014–2020 Działanie 10 Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, złożone wnioski i wydane decyzje, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	211
Załącznik 2.3. Tabela 31. PROW 2014–2020 Działanie 10 Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	212
Załącznik 2.3. Tabela 32. PROW 2014–2020 Działanie 11 Rolnictwo ekologiczne, złożone wnioski i wydane decyzje, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	213
Załącznik 2.3. Tabela 33. PROW 2014–2020 Działanie 11 Rolnictwo ekologiczne, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	214
Załącznik 2.3. Tabela 34. PROW 2014–2020 Działanie 13 ONW, złożone wnioski i wydane decyzje, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	215
Załącznik 2.3. Tabela 35. PROW 2014–2020 Działanie 13 ONW, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	216
Załącznik 2.3. Tabela 36. PROW 2014–2020 Działanie 16 Współpraca, złożone wnioski, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	217

Załącznik 2.3. Tabela 37. PROW 2014–2020 Działanie 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, Poddziałanie 19.1 Wsparcie przygotowawcze, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	218
Załącznik 2.3. Tabela 38. PROW 2014–2020 Działanie 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, Poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	219
Załącznik 2.3. Tabela 39. PROW 2014–2020 Działanie 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, Poddziałanie 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	220
Załącznik 2.3. Tabela 40. PROW 2014–2020 Działanie 19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER, Poddziałanie 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji, złożone wnioski, zawarte umowy i zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	221
Załącznik 2.3. Tabela 41. Renty strukturalne, zobowiązania PROW 2004–2006 oraz PROW 2007–2013 finansowane z budżetu PROW 2014–2020, zrealizowane płatności, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	222

Załącznik 2.4. Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014-2020

Załącznik 2.4. Tabela 1. Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014–2020 – złożone wnioski, zawarte umowy w ramach działań wdrażanych przez ARiMR oraz zrealizowane płatności w ramach Programu, narastająco, wg stanu na 31.12.2017 r., w zł	223
--	-----

ZAŁĄCZNIK 3. REALIZACJA INSTRUMENTÓW POMOCY KRAJOWEJ

Załącznik 3. Tabela 1. Lista Banków współpracujących z ARiMR, wg stanu na 31.12.2017 r.	225
Załącznik 3. Tabela 2. Oprocentowanie kredytów inwestycyjnych i klęskowych objętych dopłatami ARiMR, wg stanu na 31.12.2017 r.	226
Załącznik 3. Tabela 3. Oprocentowanie kredytów na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych (linia ZC), wg stanu na 31.12.2017 r.	226
Załącznik 3. Tabela 4. Liczba i kwota kredytów inwestycyjnych z dopłatą Agencji do oprocentowania oraz kredytów na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych, udzielonych w okresie 1.01.2017 r. - 31.12.2017 r., w tys. zł	227
Załącznik 3. Tabela 5. Struktura preferencyjnych kredytów inwestycyjnych oraz kredytów na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych, udzielonych w okresie 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r., w układzie wojewódzkim, w tys. zł	228
Załącznik 3. Tabela 6. Liczba i kwota kredytów inwestycyjnych dla rolnictwa i rybactwa śródlądowego za okres 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r., wg województw, w tys. zł	229
Załącznik 3. Tabela 7. Liczba i kwota kredytów na zakup użytków rolnych za okres 1.01.2017 r. - 31.12.2017 r., wg województw, w tys. zł	230
Załącznik 3. Tabela 8. Liczba i kwota kredytów inwestycyjnych z dopłatą ARiMR do oprocentowania oraz kredytów obrotowych nieoprocentowanych dla producenta rolnego, wg celu kredytu za okres 1.01.2017 r. - 31.12.2017 r., w tys. zł	231
Załącznik 3. Tabela 9. Informacja o przedsięwzięciach realizowanych przy udziale kredytów inwestycyjnych z dopłatą ARiMR do oprocentowania oraz kredytów obrotowych nieoprocentowanych dla producenta rolnego, wg działalności, za okres 1.01.2017 r. - 31.12.2017 r.	232

Załącznik 3. Tabela 10. Nakłady kredytów inwestycyjnych z dopłatą ARiMR do oprocentowania oraz kredytów obrotowych nieoprocentowanych dla producenta rolnego, za okres 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r., w tys. zł.....	233
Załącznik 3. Tabela 11. Liczba i kwota kredytów kłeskowych udzielonych w okresie 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r., w podziale na banki, w tys. zł	234
Załącznik 3. Tabela 12. Liczba i kwota kredytów kłeskowych udzielonych w okresie 1.01.2017 r. – 31.12.2017 r., w podziale na województwa, w tys. zł.....	234
Załącznik 3. Tabela 13. Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych udzielonych w latach 1994–2017, przekazane w 2017 r., w układzie kasowym, w tys. zł, wg rodzajów linii kredytowych.....	235
Załącznik 3. Tabela 14. Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w 2017 r., w układzie kasowym, wg banków, w tys. zł.....	236
Załącznik 3. Tabela 15. Dopłaty Agencji do oprocentowania kredytów na likwidację skutków kłesk żywiołowych, przekazane bankom w 2017 r. w układzie kasowym, wg banków, w tys. zł.....	237
Załącznik 3. Tabela 16. Poręczenia i gwarancje spłaty kredytów bankowych udzielane przez ARiMR w latach 1994–2017, w tys. zł.....	238
Załącznik 3. Tabela 17. Wypłaty ekwiwalentów na zalesienia gruntów rolnych w ramach pomocy krajowej w 2017 r., wg województw, w tys. zł.....	239
Załącznik 3. Tabela 18. Liczba i kwota wypłaconej pomocy finansowej w 2017 r. dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w wysokości co najmniej 70% danej uprawy, w wyniku przymrozków wiosennych w 2017 r., wg województw, w tys. zł.....	239
Załącznik 3. Tabela 19. Liczba i kwota wypłaconej pomocy finansowej w 2017 r. dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w uprawach rolnych, lasach lub w budynkach służących do prowadzenia przez nich działalności rolniczej, spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, deszczu nawalnego lub gradu, wg województw, w tys. zł	240
Załącznik 3. Tabela 20. Liczba i kwota wypłaconej pomocy finansowej w 2017 r. dla producentów rolnych prowadzących w 2016 r. gospodarstwo, w którym utrzymywany jest drób, położone na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym określonych w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków, wg województw, w tys. zł.....	240

ZAŁĄCZNIK 4. ZREALIZOWANE PŁATNOŚCI W RAMACH PROGRAMÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH Z UE W 2015 ROKU

Załącznik 4. Tabela 1. Zrealizowane płatności w ramach programów współfinansowanych z funduszy UE w 2017 r., wg stanu na 31.12.2017 r., w zł.....	241
--	-----

ZAŁĄCZNIK 5. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO ARiMR ZA 2015 R. W UKŁADZIE ZAŁĄCZNIKA NR 9 DO USTAWY BUDŻETOWEJ NA ROK 2015

Załącznik 5. Tabela 1. Część A. Realizacja planu finansowego ARiMR za 2017 r. w układzie memoriałowym (przychodowo - kosztowym)	242
Załącznik 5. Tabela 2. Część B. Realizacja planu finansowego ARiMR za 2017 r. w układzie kasowym	245
Załącznik 5. Tabela 3. Realizacja planu finansowego ARiMR za 2017 r. w układzie załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na 2017 r., Część C	246

WYJAŚNIENIA DODATKOWE

Na stronie 95 w akapicie „W planie finansowym Agencji na 2017 r. na wypłatę drugiej raty pożyczki dla 587 pożyczkobiorców, którzy spłatę nieuregulowanych należności w wysokości pierwszej raty pożyczki udokumentowali w 2017 r., zarezerwowano kwotę w wysokości 10,2 mln zł, z czego wypłacono środki w łącznej kwocie 9,6 mln zł dla 565 pożyczkobiorców (Tabela 12)” jako kwotę zarezerwowaną podano kwotę z planu ARiMR przed dokonaniem zmian. Po zmianach planu dokonanych w grudniu 2017 r. planowana kwota została zmniejszona do 9,6 mln zł.

Na stronie 239 w tabeli 17 załącznika 3 dotyczącej wypłat ekwiwalentów na zalesienia gruntów rolnych w ramach pomocy krajowej w 2017 r. przedstawiono kwotę bez uwzględnienia zwrotów dokonanych przez Starostwa Powiatowe (44 566,10 tys. zł). W przypadku uwzględnienia zwrotów dokonanych przez Starostwa Powiatowe wypłaty ekwiwalentów na zalesienia gruntów rolnych w ramach pomocy krajowej w 2017 r. wyniosły łącznie 44 552,49 tys. zł, a w podziale na województwa przedstawiały się następująco:

Województwo	Kwota wypłaconej pomocy w tys. zł
Dolnośląskie	3 056,34
Kujawsko-Pomorskie	2 988,54
Lubelskie	2 505,22
Lubuskie	1 418,20
Łódzkie	3 469,85
Małopolskie	503,88
Mazowieckie	5 903,94
Opolskie	1 097,95
Podkarpackie	2 997,24
Podlaskie	2 826,30
Pomorskie	2 981,85
Śląskie	928,11
Świętokrzyskie	2 128,25
Warmińsko-Mazurskie	4 370,80
Wielkopolskie	4 917,90
Zachodniopomorskie	2 458,12
Razem	44 552,49